

TILINPÄÄTÖS 2024

Sisällysluettelo

1	Toimintakertomus	3
1.1	Kaupunginjohtajan katsaus	3
1.2	Hallinto	5
1.3	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	9
1.4	Kaupunkistrategia	17
1.5	Talous	21
1.6	Tilikauden tuloksen muodostuminen	21
1.7	Rahoitusasema ja sen muutokset	34
1.8	Henkilöstö	38
1.9	Ympäristötekijät	39
1.10	Muut ei-taloudelliset asiat	41
1.11	Arvio tulevasta kehityksestä sekä merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	42
1.12	Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	45
1.13	Iisalmi -konsernin toiminta ja talous	48
1.14	Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	51
1.15	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	51
1.16	Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	57
2	Talousarvion toteutuminen	58
2.1	Keskusvaalilautakunta	58
2.2	Tarkastuslautakunta	59
2.3	Kaupunginhallitus	61
2.4	Hallintopalvelut -vastuualue	68
2.5	Tietotilinpäätös 2024	69
2.6	Talous- ja henkilöstöpalvelut -vastuualue	72
2.7	Elinvoimapaalvelut -vastuualue	75
2.8	Lomituspalvelut -vastuualue	83
2.9	Maaseutuhallinnon yhteislautakunta	87
2.10	Sivistys- ja hyvinvointilautakunta	91
2.11	Tekninen lautakunta	109
2.12	Ylä-Savon jätehuoltolautakunta	122
2.13	Ylä-Savon Ympäristölautakunta	124

2.14	Ympäristöterveyspalvelut	131
2.15	Ympäristönsuojelupalvelut.....	132
2.16	Investointiosan toteutumisvertailu	133
2.17	Tuloslaskelman toteutumisvertailu (ei sis. vesilaitosta)	136
2.18	Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu (ei sis. vesilaitosta).....	138
2.19	Yhteenvedo valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	139
2.20	Käyttötalouden toteutumisvertailu.....	141
3	Tilinpäätöslaskelmat	144
3.1	Kaupungin laskelmat.....	144
3.2	Konsernilaskelmat	147
3.3	Liikelaitoksen tilinpäätöslaskelmat.....	151
4	Tilinpäätöksen liitetiedot	154
4.1	Tuloslaskelman liitetiedot.....	157
4.2	Tasetta koskevat liitetiedot.....	158
4.3	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	162
4.4	Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot	164
4.5	Konsernitilinpäätöksen liitetiedot.....	165
4.6	Konsernituloslaskelman liitetiedot.....	167
4.7	Konsernitaseen liitetiedot.....	167
5	Eriytetyt tilinpäätökset (vesiliikelaitos) ja muut eriytetyt laskelmat	170
5.1	Tilinpäätöksen sisältö	171
5.2	Toimintakertomus	172
5.3	Talousarvion toteutuminen	185
5.4	Tilinpäätöslaskelmat.....	198
5.5	Tilinpäätöksen liitetiedot	201
5.6	Organisaatio	206
5.7	Tilinpäätöksen allekirjoitus ja merkinnät.....	208
5.8	Muut eriytetyt laskelmat	209
6	Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitus	210
7	Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista.....	211
7.1	Käytetyt kirjanpitokirjat 2024	211

1 Toimintakertomus

1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Iisalmen kaupungin talous on jatkanut vahvalla pohjalla. Vuoden 2024 tilinpäätös on 3,9 milj. euroa ylijäämäinen. Vuoden 2024 vuosikate 17,1 milj. euroa kattaa poistot (10,2 milj. euroa) 167 prosenttisesti. Kaupungin lainamäärä aleni hieman ja asukas-kohtainen velka oli viime vuoden lopussa 4 129 euroa. Kaupungin investointitaso vuonna 2024 oli 10,9 milj. euroa. Merkittävin rakennusinvestointi oli Soinlahden koulun valmistuminen. Vesilaitoksen investoinnit olivat 1,2 milj. euroa.

Maankäytön kehittämisen puolelta keskeisiä kaavatöitä olivat keskusta-alueella IPY:n tontin ja Kirkkopuiston asemakaavan muutoksen aloittaminen, Vuorimäen tuulivoiman osayleiskaavatyön jatkaminen ja Rajamäen aurinkovoima-alueen osayleiskaavatyön aloittaminen. Vuorimäki ja Rajamäki ovat merkittäviä puhtaan siirtymän hankkeita, jotka toteutuessaan ovat todella merkittäviä investointikohteita, jotka avaavat uusia mahdollisuuksia alueen elinkeinoelämälle ja työmarkkinoille.

Toiminnallisesti merkittävin yhteistyöasia oli Ylä-Savon työllisyysalueen muodostaminen Iisalmen, Kiuruveden, Pielaveden, Sonkajärven ja Vieremän alueille. Työllisyysalueella pyritään parantamaan palveluita kuntalaisten ja alueen työnantajien tarpeiden mukaiseksi. Kaupungin työkäisistä oli keskimäärin v. 2024 työttömänä 12,3 %. Iisalmen työttömyys on sekä ammatti- että ikärakennesyistä miehiin painottuvaa, mutta nuortenkin työllisyyden parantamisessa on tehtävä uusia toimenpiteitä.

Toisaalta osaavan työvoiman saatavuudessa on edelleen haasteita. Tilanteen korjaaminen edellyttää joustavia ja räätälöityjä koulutuspolkuja nykyiselle työvoimareserville, osaajien rekrytointia lähimaakunnista ja lisäksi ammattitaitoisen työvoiman hankkimista ulkomailta. By Iisalmi -brändityön ja hankkeiden avulla kehitetään kaupungin tunnettavuutta ja vetovoimaa yhdessä yritysten ja oppilaitosten kanssa.

Iisalmessa syntyi viime vuonna 117 lasta eli syntyvyys pysyi edellisvuoden tasossa. Syntyvyyden ja kuolleisuuden välinen erotus on selittävä tekijä kaupungin väestön vähenemisessä. Viime vuonna Iisalmen väestö väheni 156 henkilöä. Kaupungin asukasluku oli viime vuoden lopussa 20 462 asukasta. Kokonaisuutena Ylä-Savon seutu menetti viime vuonna 622 asukasta ja sen väestömäärä oli vuoden lopussa 49 578. Väestökehitys oli vähenevää Kuopiota ja Rautalampia lukuun ottamatta kaikissa maakunnan kunnissa.

Iisalmen kaupunkistrategian vision mukaisesti haluamme olla vuonna 2030 houkuttelevin seutukaupunki. Tavoitteeseen pääseminen tarkoittaa aktiivista elinkeinopolitiikkaa ja uusia työpaikkoja. Kaupungin työpaikkaomavaraisuus on kasvanut 110 %:n tasolle. Iisalmi yhdessä ympäristökuntien kanssa muodostaa Ylä-Savoon vahvan työsäkäyntialueen.

Iisalmessa puhtaan siirtymän aurinko-, tuuli- ja bioenergiահankkeet ovat edenneet myönteisesti. Flying Forest -yrityksen suunnitelmat biokerosiinin tuotannon aloittamisesta ja koko Soinlahden teollisuusalueen varaaminen suunnitellun tuotantolaitoksen käyttöön kuvastaa energiahankkeiden mittasuhteita. Vetytalous, datakeskukset ja sähkön varastointiin liittyvät ratkaisut ovat nousemassa keskeisiksi tekijöiksi sekä teollisuuden kehityksessä että energiatuotannon murroksessa. Näiden alojen investoinnit voivat luoda uusia työpaikkoja, vahvistaa alueellista elinvoimaa sekä edistää kestävää kasvua.

Uusien työmahdollisuuksien lisäksi tarvitsemme pehmeitä vetovoimatekijöitä eli toimintaa ja tapahtumia, jotka tuottavat iloa, yhteisöllisyyttä ja elämyksiä. Tässä monipuoliset harrastusmahdollisuutemme, kulttuuritoiminnan laaja kirjo ja eri vuodenaikeihin sijoittuvat tapahtumamme ovat avainasemassa.

Vuoden 2024 positiivisen tuloksen ja 12. perättäisen ylijäämäisen vuoden avittamina meillä on hyvät edellytykset jatkaa päämäärätietoista kehittämistyötä. Kaupungin käyttötalouden pitäminen vakaana sekä pito- ja vetovoiman vahvistaminen ovat valtuustokauden keskeisiä tavoitteita.

Kiitos kaupungin henkilöstölle hyvin tehdystä työstä ja päätöksentekijöille hyvistä päätöksistä Iisalmen parhaaksi vuonna 2024!

Jarmo Ronkainen

kaupunginjohtaja

1.2 Hallinto

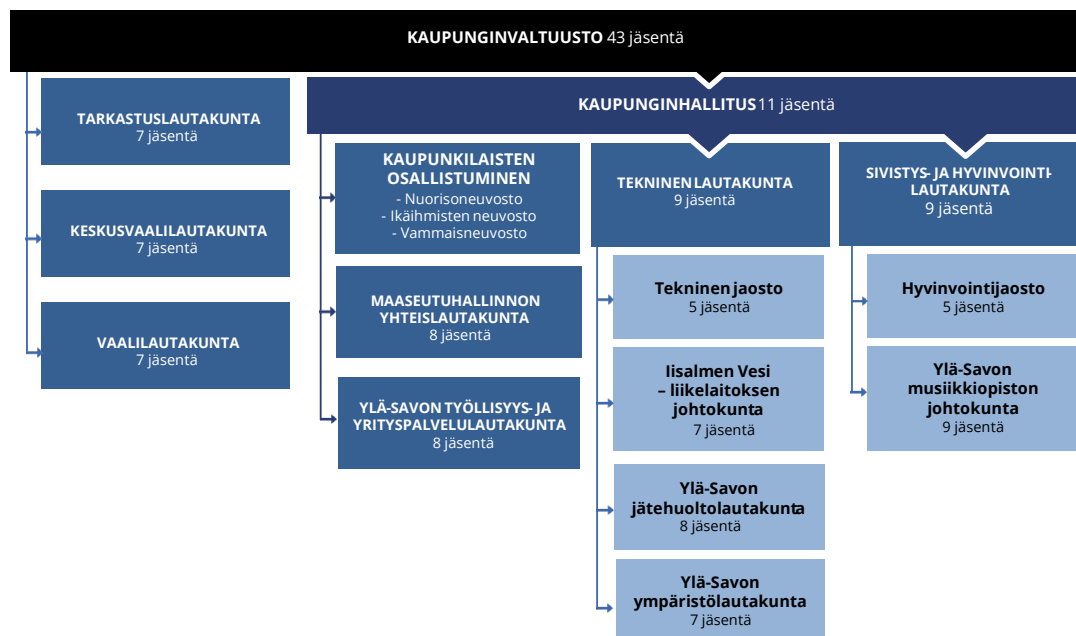
Iisalmen kaupungin organisaatio muodostuu kaupunginvaltuustosta, jossa on 43 valtuutettua ja kaupunginhallituksesta, jossa on 11 jäsentä. Kaupungissa on lakisääteisten kaupunginhallituksen, tarkastuslautakunnan ja keskusvaalilautakunnan lisäksi sivistys- ja hyvinvointilautakunta sekä tekninen lautakunta.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan alaisuudessa toimivat hyvinvointijaosto ja Ylä-Savon musiikkiopiston johtokunta. Teknisen lautakunnan alaisuudessa toimii Iisalmen vesi -liikelaitoksen johtokunta ja tekninen jaosto.

Lisäksi organisaatioon kuuluvat kuntien yhteislautakunnat, joita ovat maaseutuhallinnon yhteislautakunta, jätehuoltolautakunta, Ylä-Savon ympäristölautakunta sekä syksyllä 2024 toimintansa aloittanut Ylä-Savon työllisyys- ja yrityspalvelulautakunta.

Kaupungin järjestämät palvelut oli vuonna 2024 organisoitu kolmeen toimialaan: tekniseen ja ympäristötoimialaan, sivistys- ja hyvinvointitoimialaan sekä elinvoima- ja konsernipalveluihin. Elinvoima- ja konsernipalvelut tuottavat tukipalvelut koko organisaatiolle.

Organisaatorakenne

Kuva 1 Iisalmen kaupungin organisaatio 2024

Kaupunginvaltuusto	
Valtuutettuja	43
Puheenjohtaja	Kati Åhman
I varapuheenjohtaja	Jukka Pietikäinen
II varapuheenjohtaja	Jukka Ryhänen 18.3.2024 saakka Kyösti Kauppinen 19.3.2024 alkaen

Kaupunginvaltuuston paikkajakauma	
Keskusta	14
SDP	7
Vasemmistoliitto	4
Kokoomus	7
Vihreät	3
Perussuomalaiset	6
Kristillisdemokraatit	2

Kaupunginhallitus	
Jäseniä	11
Puheenjohtaja	Juho Pulkka 18.3.2024 saakka Jukka Ryhänen 19.3.2024 alkaen
I varapuheenjohtaja	Kari Riihola
II varapuheenjohtaja	Kirsti Puurunen

Kaupunginjohtaja ja toimialajohtajat	
Kaupunginjohtaja	Jarmo Ronkainen
Elinvoima- ja konsernipalvelut -toimialan johtaja	
Sivistys- ja hyvinvointitoimialan johtaja	Kirsi-Tiina Ikonen
Tekninen ja ympäristötoimialan johtaja	Kari Nissinen

Tilivelvolliset

Toimielin	Vastuualue	Tilivelvolliset
Keskusvaalilautakunta	Vaalit	Keskusvaalilautakunnan jäsenet Hallintojohtaja
Tarkastuslautakunta	Tilintarkastus	Tarkastuslautakunnan jäsenet

Toimielin	Vastuualue	Tilivelvolliset
Kaupunginhallitus	Hallintopalvelut Talous- ja henkilöstöpalvelut Elinvoima- ja työllisyyspalvelut Lomituspalvelut	Kaupunginhallituksen jäsenet Kaupunginjohtaja
Ylä-Savon työllisyys- ja yrittäjäpalvelulautakunta		Ylä-Savon työllisyys- ja yrittäjäpalvelulautakunnan jäsenet Elinkeinojohtaja
Maaseutuhallinnon yhteislautakunta	Maaseutupalvelut	Maaseutuhallinnon yhteislautakunnan jäsenet Maaseutujohtaja
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta	Sivistys- ja hyvinvointitoimialan hallinto Varhaiskasvatus Perusopetus ja lukiokoulutus Kulttuuri- ja vapaa-aika	Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan jäsenet Sivistys- ja hyvinvointitoimialan johtaja
Hyvinvointijaosto		Hyvinvointijaoston jäsenet Kulttuuri- ja vapaa-aika-johtaja
Musiikkiopiston johtokunta	Musiikkiopisto	Musiikkiopiston johtokunnan jäsenet Musiikkiopiston rehtori
Tekninen lautakunta	Teknisen toimialan hallinto Maankäyttö ja asuminen Kadut ja ympäristö Toimitilat	Teknisen lautakunnan jäsenet Tekninen toimialan johtaja
Tekninen jaosto		Teknisen jaoston jäsenet Rakennustarkastaja Kaavoituspäällikkö tai asemakaava-arkkitehti Katumestari Kaupungininsinööri

Toimielin	Vastuualue	Tilivelvolliset
Ylä-Savon jätehuoltolautakunta	Jätehuolto	Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan jäsenet Jätehuoltopäällikkö
Ylä-Savon ympäristölautakunta	Ympäristönsuojelupalvelut Ympäristöterveyspalvelut	Ylä-Savon ympäristölautakunnan jäsenet Ympäristöjohtaja Ympäristöterveydenhuollon päällikkö
Iisalmen Vesi -liikelaitos	Hallinto Verkosto Jätevedenpuhdistamo	Iisalmen Vesi -liikelaitoksen johtokunnan jäsenet Vesiliikelaitoksen johtaja

Vastuualue	Toimintayksikkö	Tilivelvolliset
Rahoitus	Rahoitus	Talousjohtaja
Hallintopalvelut	Hallintopalvelut	Hallintojohtaja
Talous- ja henkilöstöpalvelut	Talouspalvelut Henkilöstöpalvelut	Talousjohtaja Henkilöstöpäällikkö
Elinvoima- ja työllisyyspalvelut	Elinvoimapalvelut Työllisyys- ja kansainvälisyyspalvelut Ylä-Savon työllisyysalue	Elinkeinojohtaja Työllisyys- ja kansainvälisyyspäällikkö
Lomituspalvelut	Pohjois-Savon lomituspalvelut	Lomituspalvelujohtaja
Maaseutupalvelut	Ylä-Savon maaseutupalvelut	Maaseutujohtaja
Sivistys- ja hyvinvointitoimialan hallinto	Sivistys- ja hyvinvointitoimialan hallinto	Toimialajohtaja
Varhaiskasvatus	Päiväkodit Perhepäivähoito	Varhaiskasvatusjohtaja
Perusopetus ja lukiokoulutus	Perusopetus Lukiokoulutus Ruokapalvelut	Toimialajohtaja Lukion rehtori Ruokapalvelupäällikkö
Kulttuuri- ja vapaa-aika	Kansalais- ja musiikkiopisto Kirjasto- ja kulttuuripalvelut Liikunta- ja nuorisopalvelut	Kansalais- ja musiikkiopiston rehtori Kirjasto- ja kulttuuripalvelupäällikkö Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja

Vastuualue	Toimintayksikkö	Tilivelvolliset
Teknisen toimialan hallinto	Teknisen toimialan hallinto	Toimialajohtaja
Maankäyttö ja asuminen	Kaavoitus Tonttipalvelut Kaupunkimittaus Rakennusvalvonta	Kaavoituspäällikkö Kiinteistöinsinööri Paikkatietopäällikkö Rakennustarkastaja
Kadut ja ympäristö	Tilahallinta ja rakentaminen Kiinteistöjen kunnossapito Kiinteistönhoito	Kaupungininsinööri Työpäällikkö Viher- ja liikunta-aluepäällikkö
Toimitilat	Tilahallinta ja rakentaminen Kiinteistöjen kunnossapito Kiinteistönhoito	LVI-insinööri Kunnossapitopäällikkö Kiinteistönhoitopäällikkö
Jätehuolto	Jätehuolto	Jätehuoltopäällikkö
Ympäristöterveyspalvelut	Eläinlääkintäpalvelut Terveysvalvontapalvelut	Ympäristöterveydenhuollon päällikkö
Ympäristönsuojelupalvelut	Ympäristönsuojelupalvelut	Ympäristöjohtaja
Iisalmen Vesi -liikelaitos	Hallinto ja verkostot Laitokset	Vesiliikelaitoksen johtaja Käyttöpäällikkö

1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Suomen talous kääntyi taantumasta hienoiseen kasvuun alkuvuonna 2024. Vuositasolla bruttokansantuote (BKT) jäi kuitenkin 0,3 % pienemmäksi kuin vuonna 2023. Eniten tuotantoa on heikentänyt rakentamisen merkittävä vähentyminen, lisäksi yksityinen kulutus on vähentynyt.

Suomen viennin kasvu on vauhdittunut vuonna 2024. Kasvu on kuitenkin ollut odotettua hitaampaa, sillä euroalueen vaimea talouskasvu jarruttaa erityisesti tavaraviennin kysyntää. Valtiovarainministeriö (VM) arvioi, että inflaation hidastuminen ja korkojen lasku kääntävät sekä kulutuksen että investoinnit kasvuun vuoden 2025 aikana.

VM:n arvio on, että BKT kasvaa 1,6 % vuonna 2025 ja 1,5 % vuosina 2026 ja 2027. Työmarkkinoiden käänne parempaan siirtyy vuoteen 2025. Vuosina 2026–2027

työllisyys paranee talouden vahvistuessa ja työttömyysaste laskee vuoden 2025 8,4 prosentista 7,4 prosenttiin vuonna 2027.

Talouden voimakkaampi kasvu kaipaasi tuekseen vahvempaa uskoa tulevaisuuteen. Kuluttajien ja elinkeinoelämän luottamus on noussut vuoden mittaan, mutta luottamus on edelleen keskimääräistä heikompaa. Kotitalouksien uskoa heikentää työttömyyden pelko. Työllisyys on heikentynyt, vaikka talous on kasvanut. Samalla työikäisiä on virrannut maahan runsaasti. Ilman vahvaa käännettä ja työn kysynnän kasvua työvoiman kasvu on lisännyt työttömyyttä.

VM:n arvio on, että käänne talouden kasvua tukevissa tekijöissä on jo niin vahva, että kasvu käynnistyy toden teolla vuonna 2025. Kasvun vahvistuminen alkaa kohentaa työllisyyttä ja lisää kotitalouksien ja elinkeinoelämän tulevaisuudenuskoa, mikä tukee kasvua entisestään.

	2023	2024*	2025*	2026*	2027*
Bruttokansantuote markkinahintaan (määrän muutos, %)	-1,2	-0,3	1,6	1,5	1,5
Työllisyysaste (20–64-vuotiaat), %	77,9	76,6	76,3	76,8	77,4
Työttömyysaste, %	7,2	8,3	8,4	7,9	7,4
Julkinen kulutus, muutos %	3,4	1,2	-0,5	-0,4	0,1
Yksityinen kulutus, muutos %	0,3	-0,4	1,2	1,8	1,6
Kuluttajahintaindeksi, muutos %	6,2	1,6	1,1	1,4	1,8
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	3,4	3,6	2,4	2,1	2,0

* Ennuste

Lähde: Valtionvarainministeriö, Taloudellinen katsaus, talvi 2024

Kuntatalouden kehitys

Kuntaliiton mukaan kuntatalouden tila heikkeni vuonna 2024, mutta vähemmän kuin ennustettiin. Kunnat ovat onnistuneet sopeuttamistoimissaan. Tiedot käyvät ilmi tilinpäätösanalyysistä vuodelta 2024. Kuntien tilinpäätökset ovat vahvempia kuin mitä vuosi sitten talousarvioiden perusteella ennakoitiin. Menokasvu oli vuonna 2024 odotettua maltillisempaa. Toimintakate eli kunnan nettotoimintakulut kasvoivat 1,8 % ja peräti 130 kunnassa ne pienentyivät vuoteen 2023 verrattuna.

Kuntatalouden rahavirta jäi positiivisesta tuloksesta huolimatta alijäämäiseksi: toiminnan ja investointien rahavirralla mitattuna kuntatalous oli -470 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Kuntien investoinnit pysyivät korkealla tasolla ollen 4,8 miljardia euroa vuonna 2024. Rahavirta oli negatiivinen, koska käyttötulot eivät riittäneet kaikkien investointien

rahoittamiseen. Kunnan velkaantuivat lisää 720 miljoonalla eurolla. Lainakanta kääntyi välivuosien jälkeen kasvuun.

Mittavat investointipaineet sekä kustannuskehityksen hallinta haastavat tulevinakin vuosina kuntatalouden näkymiä. Kuntien talous on entistä riippuvaisempi myös yleisestä talous-, työllisyys- ja verotulokehityksestä.

Kuntatalouden haasteet vaativat palveluiden ja palveluverkkojen sopeuttamista pienentyvään väestöön ja tuloihin. Kaupungistuminen, työvoiman saatavuusongelmat ja vihreä siirtymä edellyttävät uusia toimintamalleja ja yhteistyö korostamista.

Kuntaliiton ennusteen mukaan talouskasvun piristyminen ja hallituksen sopeutustoimet vahvistavat julkista taloutta vuonna 2025. Julkisen talouden rahoitusasema ei kuitenkaan saavuta EU:n kolmen prosentin alijäämäviitearvoa. Tuoreimpien ennusteiden mukaan julkisyhteisöjen nettoluotonanto on -3,5 % suhteessa bruttokansantuotteen. Julkinen talous ei tasapainotu myöskään pidemmällä aikavälillä.

Julkisen sektorin sisällä kunnat ja hyvinvointialueet kuuluvat niin sanottuun paikallishallintosektoriin. Suhdannelaitoksen ennustavat, että vaikka valtio on julkisen sektorin alasektoreista alijäämäisin niin myös paikallishallinto pysyy alijäämäisenä tulevat vuodet.

Lähteet:

Kuntaliitto, Kuntatalouden tila heikkeni: Kuntien omat sopeutustoimet vahvistivat taloutta vuonna 2024, tiedote 4.2.2025.

Kuntatalousohjelma vuodelle 2025, syksy 2024. Kuntaliitto: Talosuennusteet sisältävät nyt riskejä alaspäin, Minna Punakallion katsaus 24.1.2025.

Väkiluku ja väestörakenne

Iisalmen väkiluku oli ennakkotietojen mukaan vuoden 2024 lopussa 20 462 henkilöä. Väkiluku laski -156 asukkaalla. Väkilukua laskee erityisesti syntyvyyden ja kuolleisuuden ero.

Iisalmen väkiluvun kehitys ja ennusteet noudattelevat valtakunnallista kehitystä. Syntyvyys on laskenut koko maassa ja väestö keskittyy kaupunkikeskuksiin. Iisalmen näkökulmasta keskeisenä haasteena ovat väestön väheneminen sekä syntyvyyden lasku, joka on ollut viime vuosina merkittävä.

Ylä-Savon väkiluku laski 622 hengellä, mikä on 57 henkeä enemmän kuin vuosi sitten. Ennakkotietojen mukaan kaikissa Ylä-Savon kunnissa kokonaismuutos oli

negatiivinen. Väestötappion syinä ovat korkeasta ikärakenteesta johtuva kuolleisuus ja alhainen syntyvyys. Luonnollinen väestökasvu oli -505 henkeä. Kuntien välinen muuttotappio pieneni edelliseen vuoteen verrattuna 63 hengellä. Myös nettomaahanmuutto pieneni 138 hengellä, mutta on edelleen vahvaa.

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Pohjois-Savon väkiluku kasvoi 633 asukkaalla vuonna 2024. Vuonna 2023 kasvua oli 501 asukkaan verran ja vuonna 2022 väkiluku laski 674 asukkaalla. Vuosina 2018–2021 väkiluku laski keskimäärin hieman yli 800 hengen vuosivauhtia. Viime vuosien kasvua selittää erityisesti maahanmuuton voimakas kasvu. Pohjois-Savon kunnista väkiluku kasvoi ainoastaan Kuopiossa ja Rautalammilla, kaikissa muissa kunnissa väestö väheni.

Pohjois-Savossa syntyvyysluvut ovat alhaisia ja kuolleisuusluvut korkeita. Vuonna 2024 luonnollinen väestönlisäys oli -1 287 henkeä. Vuotta aiemmin luku oli -1 501 henkeä. Luonnollinen väestönlisäys oli negatiivista kaikissa Pohjois-Savon kunnissa. Syntyneiden määrä, 1 713 henkeä, jäi tilastohistorian 1990–2024 toiseksi alhaisimmaksi lukemaksi. Alhaisinta syntyvyys oli vuonna 2023, jolloin syntyneitä oli 1 683 henkeä. Kuolleiden määrä laski parin edellisvuoden tapaan ja kuolleita oli 3 000 henkeä.

Ennakkotietojen mukaan Pohjois-Savon muuttotappio muualle Suomeen oli 65 henkeä vuonna 2024, kun vuotta aiemmin muuttotappio oli 16 henkeä. Vuonna 2022 muuttovoittoa oli 21 henkeä. Kuntien välinen nettomuutto oli Kuopion ohella positiivista Leppävirralla, Rautalammilla, Rautavaaralla, Tuusniemellä ja Vesannolla, kaikissa muissa kunnissa se oli negatiivista.

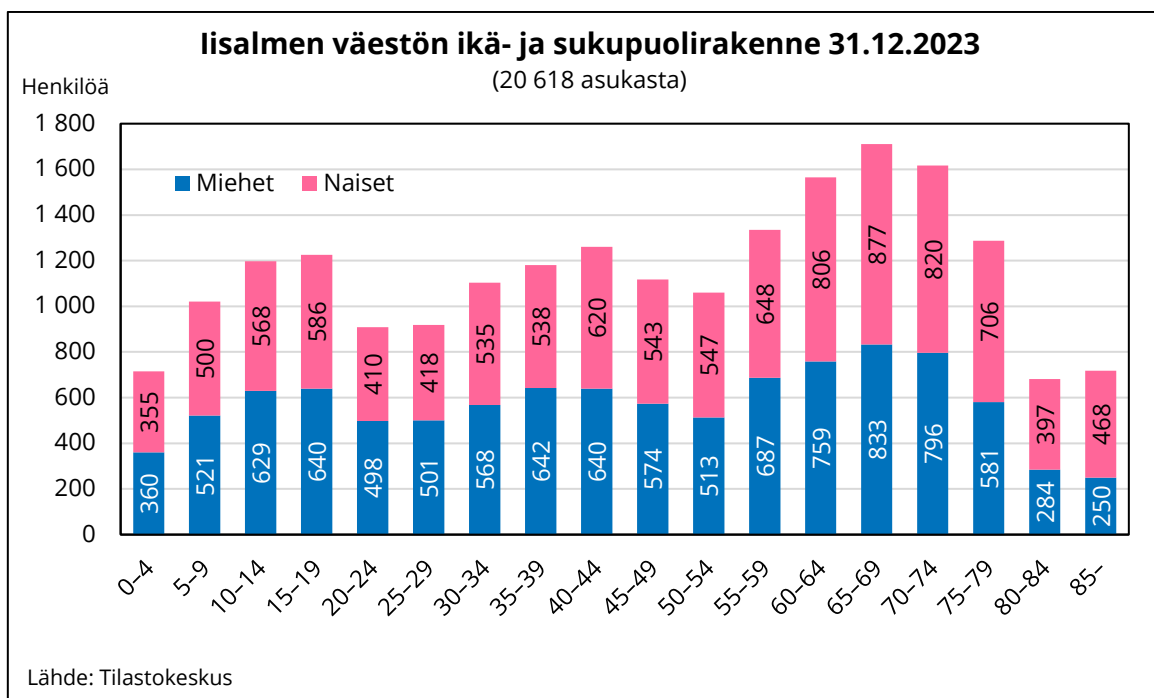
Maahanmuuton kasvu on parin viime vuoden aikana ollut Pohjois-Savossa voimakasta. Vuonna 2024 nettomaahanmuutto oli ennakkotietojen mukaan 1 999 henkeä. Vuonna 2023 nettomaahanmuutto oli 2 024 henkeä ja vuonna 2022 muuttovoittoa kertyi 892 henkeä. Vuonna 2021 nettomaahanmuutto oli 581 henkeä ja vuonna 2020 515 henkeä.

Väkiluku ennakkotietojen mukaan 2022–2024

Alue	2022	2023	2024	Muutos 2023–2024, %
Iisalmi	20 798	20 618	20 462	-0,8
Ylä-Savo	50 754	50 200	49 578	-1,2
Pohjois-Savo	248 363	248 190	248 823	0,3
Koko maa	5 565 519	5 603 851	5 637 214	0,6

Iisalmen väestömuutosten ennakkotiedot 31.12.2024

Iisalmi	Muutos
Elävänä syntyneet	117
Kuolleet	266
Luonnollinen väestönlisäys	-149
Kuntien välinen tulomuutto	822
Kuntien välinen lähtömuutto	938
Kuntien välinen nettomuutto	-116
Kunnan sisäinen muutto	1 831
Maahanmuutto Suomeen	128
Maastamuutto Suomesta	17
Netto maahanmuutto	111
Kokonaisnettomuutto	-5
Kokonaismuutos, tammi-joulukuu 2024	-156
Kokonaismuutos, tammi-joulukuu 2023	-183
Väkiluku 31.12.2024	20 462

Väestön ikä- ja sukupuolirakenne 31.12.2023

Kunta	Keski-ikä, molemmat sukupuolet
Kuopio	42,9
Siilinjärvi	43,2
Kuopion seutukunta	42,9
Iisalmi	46,6
Kiuruvesi	49,2

Kunta	Keski-ikä, molemmat sukupuolet
Keitele	53,7
Lapinlahti	48,0
Pielavesi	52,7
Sonkajärvi	52,4
Vieremä	47,7
Ylä-Savon seutukunta	48,5
Suonenjoki	50,0
Rautalampi	52,1
Tervo	55,9
Vesanto	55,7
Sisä-Savon seutukunta	52,0
Kaavi	53,8
Rautavaara	55,7
Tuusniemi	54,7
Koillis-Savon seutukunta	54,6
Varkaus	50,2
Joroinen	50,0
Leppävirta	50,4
Varkauden seutukunta	50,2
Pohjois-Savo	45,8
KOKO MAA	43,8

Lähteet: Tilastokeskus, Pohjois-Savon liiton tilastot

Syntyvyys

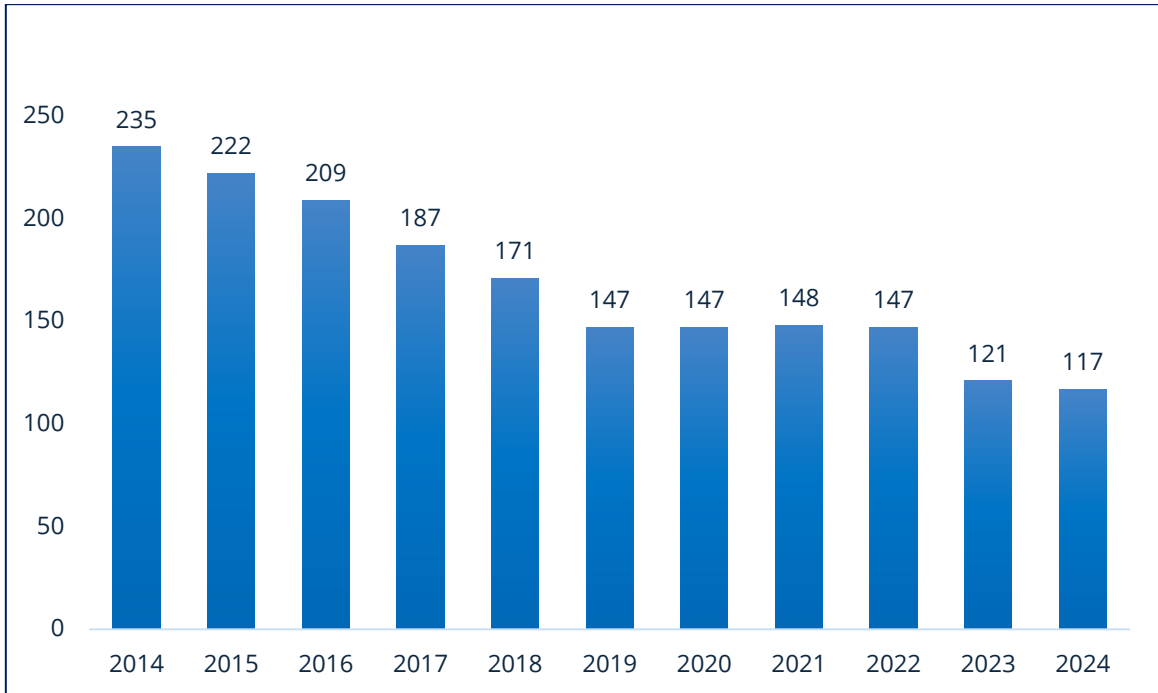
Vuonna 2024 Iisalmessa syntyi 117 lasta (2023: 120). Tilastotietojen perusteella näyttää, että syntyvyys on laskenut edelleen vuodesta 2023. Koko Pohjois-Savon alueella syntyvyys on ollut pitkään laskussa.

Syntyvyyden laskun vaikutukset kunnan toimintaan ja talouteen ovat merkittävät. Nuorten ikäluokkien pieneneminen vaikuttaa sekä palvelujen kysyntään että valtion-osuusrahoitukseen.

Syntyneiden lasten määrä 2021–2024

Alue	2021	2022	2023	2024
Iisalmi	148	147	120	117
Ylä-Savo	346	325	294	274
Pohjois-Savo	1 942	1 803	1 678	1 713
Koko maa	49 583	44 933	43 320	43 711

Syntyneet 2014-2024

Lähteet: Pohjois-Savon liitto, Ennakotietojen mukaan Pohjois-Savon väestönkasvu jatkui vuonna 2024, tiedote 23.1.2025, Tilastokeskus ja Pohjois-Savon liiton tilastot

Taloudellinen huoltosuhde

Taloudellinen huoltosuhde mittaa sitä, kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on sataa työllistä kohti. Vuonna 2023 Iisalmessa oli sataa työssäkäyvää henkilöä kohti 161 ei-työssäkäyvää henkilöä.

Taloudellisella huoltosuhteella tarkoitetaan siten työllisten lukumäärän suhdetta työttömiin ja työvoiman ulkopuolella oleviin. Työllisten lukumäärän noustessa suhteessa työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien määrään, taloudellinen huoltosuhde-luku laskee. Iisalmen taloudellinen huoltosuhde on hieman maan keskiarvoa korkeampi.

Taloudellinen huoltosuhde vuosina 2021-2023

Taloudellinen huoltosuhde	2021	2022	2023
Iisalmi	156	158	161
Pohjois-Savo	147	144	147
Koko maa	133	130	132

Lähde: Pohjois-Savon liiton tilastot

Työpaikkakehitys ja työttömyys

Pohjois-Savossa oli joulukuun lopussa 14 108 työtöntä työnhakijaa, mikä on 776 työtöntä työnhakijaa enemmän kuin vuosi sitten (5,8 %). Näistä lomautettuja oli 2 159, mikä on 120 lomautettua vähemmän kuin viime vuonna samaan aikaan (-5,3 %).

Työttömiä työnhakijoita ilman lomautettuja oli 11 949, mikä on 896 enemmän kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan (8,1 %). Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta Pohjois-Savossa oli joulukuussa 12,5 %, mikä on 0,6 prosenttiyksikköä viime vuotta korkeampi.

Koko maan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuussa 12,0 %. Nuoria, alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli joulukuun lopussa 1 846, mikä on 251 enemmän kuin vuosi sitten (15,7 %). Pitkäaikaistyöttömiä eli yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita oli Pohjois-Savossa joulukuun lopussa 4 509, mikä on 652 enemmän kuin vuosi sitten (16,9 %).

Seutukunnittain tarkasteltuna työttömien työnhakijoiden määrät (ml. lomautetut) vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna Sisä-Savossa 31:llä (-5 %) ja Koillis-Savossa 12:lla (-4 %).

Uusia avoimia työpaikkoja ilmoitettiin Pohjois-Savon työ- ja elinkeinotoimistoon joulukuun aikana 1 335, mikä on 1 036 työpaikkaa vähemmän kuin vuosi sitten (-43,7 %). Edelliseen kuukauteen verrattuna uusien avoimien työpaikkojen määrä kasvoi 208 työpaikalla.

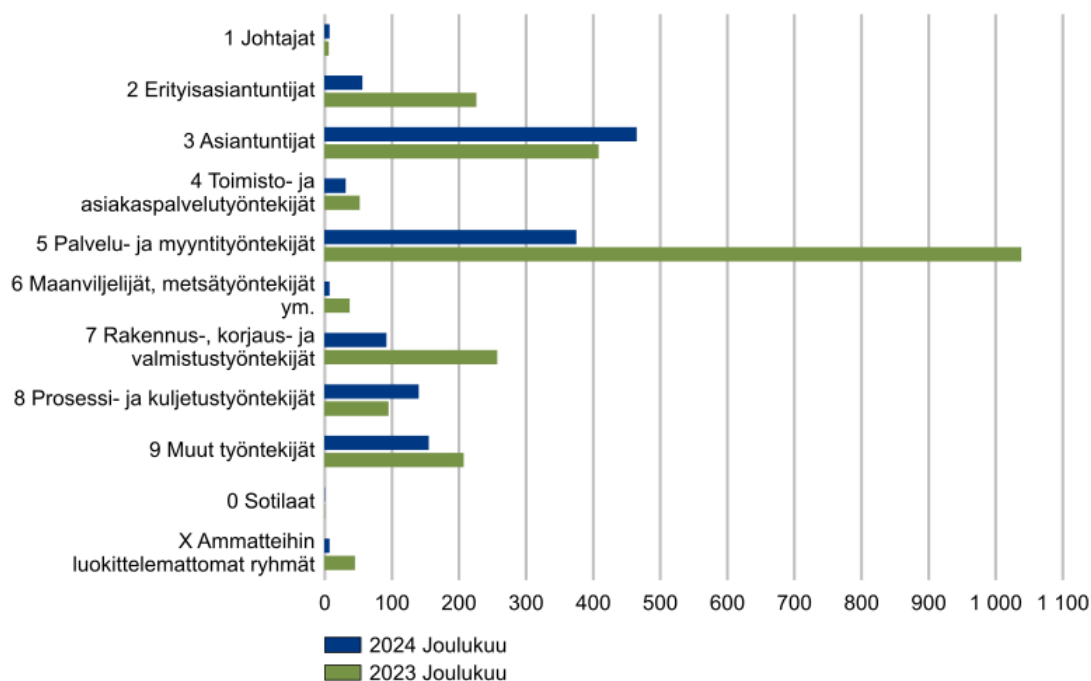
Kunta:	Työttömien työnhakijoiden %-osuus työvoimasta 31.12.2024
¹Iisalmi	14,3
Joroinen	11,6
Kaavi	15,0
Keitele	12,0
Kiuruvesi	12,0
Kuopio	12,4
Lapinlahti	10,6
Leppävirta	11,6
Pielavesi	11,0
Rautalampi	10,8
Rautavaara	14,5
Siilinjärvi	9,9
Sonkajärvi	12,9
Suonenjoki	9,9
Tervo	11,8

Kunta:	Työttömien työnhakijoiden %-osuus työvoimasta 31.12.2024
Tuusniemi	11,5
Varkaus	17,1
Vesanto	13,8
Vieremä	10,9

Lähde: TEM Työvälistilasto/työ- ja elinkeinoministeriö

1 Keskimääräinen työttömyysprosentti 12,3 %

UUDET AVOIMET TYÖPAIKAT Pohjois-Savo

TEM Työvälistilasto / Työ- ja elinkeinoministeriö, Työvälistilasto

1.4 Kaupunkistrategia

Kuntalain 37 §:n mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon

- Kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen
- Palveluiden järjestäminen ja tuottaminen
- Kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet
- Omistajapolitiikka
- Henkilöstöpolitiikka

- Kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet
- Elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen

Iisalmen kaupungin joulukuussa 2021 hyväksytty strategia ”Suomen ihmeellisin kaupunki” luo suuntaa kaupungin toiminnan suunnittelulle valtuustokaudella 2021–25 ja siitä eteenpäin vuoteen 2030 saakka. Kaupunkistrategian välitarkastelu ja päivittäminen toteutettiin vuonna 2024.

Toiminta-ajatus

Huolehdimme asukkaidemme hyvinvoinnista ja vahvistamme koko seudun kilpailukykyä ja vetovoimaa.

Visio

Iisalmen kaupungin visiona vuoteen 2030 on olla **Suomen houkuttelevin seutukaupunki**. Tavoitetilassa Iisalmen kaupunki on kansainvälisesti tunnettu, helposti saavutettava, rohkeasti kehittyvä ja vetovoimainen seutukaupunki, joka tarjoaa loistavat asumisen ja yrittämisen olosuhteet sekä toimivat seudulliset palvelut. Visio edellyttää, että:

- Muuttoliike on saatu kääntymään ja nettomuutto on vuositasolla positiivinen
- Olemme houkutteleva muuttokohde sekä palvelutarjontamme ja elinvoimamme kautta seudun selkeä veturi. Iisalmen imago on positiivisessa mielessä tunnettu ja houkutteleva myös kansainvälisille osaajille.
- Huolehdimme, että yrittäjien näkökulma otetaan kaupungin kehittämisessä huomioon ja yrittämisen edellytykset ovat kunnossa.

Arvot

Kaupunkistrategian arvoperustana ovat Iisalmen kaupungin arvot, jotka kuvataan toimintaperiaatteina seuraavasti:

Toimimme rohkeasti maalla ja maailmalla

Haemme uusia toimintatapoja, teemme rohkeita avauksia ja tekoja sekä olemme edelläkävijä. Reagoimme nopeasti ja luomme uusia ratkaisuja tulevaisuuden haasteiden ratkaisemiseksi. Vaikutamme toiminnassamme kansainvälisesti ja monipaikkaisesti, kuten kuntalaiset ja yrityksemmekin tekevät.

Luomme vastuullista tulevaisuuden elinympäristöä

Toiminnan perustana on sosiaalinen vastuullisuus lähimmäisistä sekä vastuu luonnosta ja ympäristöstä. Huomioimme vastuullisuuden päätöksenteossa ja ajatellaan pitkän aikavälin vaikutuksia. Toiminnallamme turvaamme menestymisen edellytykset kaikille Iisalmessa toimiville tahoille.

Iisalmessa kaikki saavat onnistua

Autamme asukkaita, yrityksiä ja työntekijöitä onnistumaan ja annamme positiivista palautetta. Opimme virheistä -nekin ovat sallittuja. Hyväksymme erilaisuuden ja monikulttuurisuuden, ketään ei jätetä yksin. Kuten markkinointilupauksemmekin sanoo: Teemme yhdessä ihmeitä.

Strategiset teemat

Strategian toteuttamiseksi on valittu kolme kärkiteemaa:

Inspiroiva Iisalmi

Olemme hyvinvointia ja osaamista aktiivisesti kehittävä kaupunki, jossa toimintaa uudistetaan rohkeasti kouluttamalla henkilöstöä, tarjoamalla uusia palveluja sekä olemalla mukana kokeiluissa. Osallistamme käyttäjäryhmät ja kolmannen sektorin mukaan palveluiden suunnitteluun ja viestimme palvelutarjonnastamme aktiivisesti ja monikanavaisesti.

Edistämme kuntalaisten hyvinvointia kannustamalla omatoimiseen liikunnan ja kulttuurin harrastamiseen sekä tarjoamalla monipuoliset ja saavutettavat kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. Huomioimme väestörakenteen muutokset ennakoivasti palvelutarjonnan kehittämisessä eri ikätasojille ja kohderyhmille.

Meidät tunnetaan vetovoimaisena ja monipuolisena koulutuskaupunkina, joka tarjoaa asukkailleen mahdollisuuden elinikäiseen oppimiseen vauvasta vaariin. Kehitämme uusia yritysälhtöisiä koulutusmalleja ja toimimme aktiivisesti ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulutusmahdollisuuksien lisäämiseksi alueella yhteistyössä oppilaitosten kanssa. Teemme päätöksiä, joilla turvataan perheiden, lasten ja nuorten mahdollisuudet turvalliseen kasvuun ja hyvään oppimiseen.

Ihana Iisalmi

Rakennamme toimivaa, viihtyisää ja turvallista kaupunkiympäristöä eri käyttäjäryhmien tarpeet huomioiden. Toimitilamme ovat terveellisiä käyttää ja edistämme vähähiilistä rakentamista. Yhdyskuntarakenteemme on tiivis, ja toimiva palveluverkko on hyvin saavutettavissa, liikuntareitit ja puistot houkuttelevat ihmiset liikkumaan.

Tarjoamme laadukkaat asuin- ja työpaikkatonttialueet sekä kehittyvät kyläalueet uusille rakentajille. Vaalimme kaupungin arvokasta historiaa ja kulttuuriympäristöämme. Huolehdimme kaupungin siisteydestä ja kannustamme myös kuntalaisia huolehtimaan ympäristöstään. Olemme toiminnassamme hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä

Ihmeiden Iisalmi

Olemme vetovoimainen ja palveluiltaan monipuolinen Ylä-Savon seutukeskus, kehitämme kaupungin elinvoimaa määrätietoisesti uusien asukkaiden ja yritysten saamiseksi alueelle yhteistyössä muiden seudun kuntien kanssa. Meillä arki on helppoa kaikenikäisille ja elinvoimainen keskusta houkuttelee asioimaan.

Toimimme yritysystävällisesti ja tarjoamme kilpailukykyiset yrittämisen olosuhteet, kehittämispalvelut sekä laajan yhteistyöverkoston niin teollisille kuin palveluyrityksillekin. Huolehdimme kaupungin hyvästä saavutettavuudesta ja vahvalla edunvalvonnalla vaikutamme eri sidosryhmiin seudun elinvoimaisuuden kehittämiseksi.

Panostamme osaavan työvoiman saatavuuteen yhteistyössä yritysten ja oppilaitosten kanssa kehittämällä koulutusta sekä työllisyydenhoidon ja työperäisen maahanmuuton palveluja. Yhteisölliset tapahtumamme houkuttelevat kävijöitä laajalta alueelta ja teemme yhteistyötä kansainvälisen matkailun kehittämiseksi seudullisten ja maakunnallisten toimijoiden kanssa.

Teemoja läpileikkaavat yhteiset tavoitteet ovat:

Kestävä kuntatalous

Kaupungin tulot kattavat menot suunnitelmakaudella, veroprosentit ovat maakunnan keskiarvon alapuolella. Investoimme vastuullisesti talouden realiteetit huomioiden. Omistajapolitiikkamme on aktiivista, tarkoituksenmukaista ja tehokasta. Hankintatointa kehitetään tiiviissä yhteistyössä paikallisen yrityskentän kanssa.

Hyvinvoiva henkilöstö

Päätöksenteko, johtaminen ja henkilöstön osallistaminen kehittämiseen ovat erinomaisella tasolla. Henkilöstö tietää, mitä heiltä odotetaan ja työtä tehdään innostuneesti. Kehitämme työhyvinvointia aktiivisesti ja pitkäjänteisesti.

Digitalisaation hyödyntäminen

Kehitämme palveluita ja työmenetelmiä digitaalisuuden ja tekoälyn mahdollisuudet hyödyntäen. Monipaikkaisuus on meille arkipäivää. Kehitämme tiedolla johtamisen prosesseja organisaatiossa aktiivisesti.

Teemoihin liittyvät tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit on esitetty toimielimittäin talous- ja toimintasuunnitelmassa. Tavoitteiden toteumatilanne raportoidaan tässä tilinpäätöksessä.

1.5 Talous

Iisalmen kaupungin taloustilanne on vakaa ja taustalla on 12 ylijäämäistä vuotta. Talous on pysynyt tasapainossa ja toimintakulut on pystytty pitämään kohtuullisina. Suurin osa taloutta ja toimintaa koskevista tavoitteista saavutettiin vuonna 2024.

Tilikauden 2024 tulos (kaupunki ja vesiliikelaitos) oli 6,8 milj. euroa. Poistoeron muutoksen ja rahastosiirtojen jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostuu 3,9 milj. euroa. Tilikauden tuloksesta on tehty 3,5 milj. euron ylimääräinen siirto investointi- ja kehittämisrahastoon. Ilman rahastosiirtoa tilikauden ylijäämä olisi ollut 7,5 milj. euroa.

Kokonaisuutena toimintamenot jäivät alle budjetoidun tason. Henkilöstökulut alittuivat merkittävästi. Verotulot ja osinkotuotot toteutuivat ennakoitua parempina. Tulosta paransi myös Vaalijalan kuntayhtymältä palautettu ylijäämä.

Toiminnan sopeuttamista muuttuneisiin olosuhteisiin (esim. lapsimäärän lasku) on tehty ja tehdään koko ajan. Vuonna 2024 hyväksyttiin talouden tasapainotusohjelma, joka vaikuttaa myös työntekijöiden ja esihenkilöiden toimintaan.

1.6 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma kuvaa tilikauden tuloksen muodostumista ja sitä, riittääkö tuloina kertynyt rahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kustannusten kattamiseen. Laskelmissa ovat mukana kaupungin ja liikelaitoksen ulkoiset tulot ja menot tuloslaskelmariveittäin yhdisteltyinä.

Alla olevassa tuloslaskelmassa on esitetty talouden toteumatilanne tilinpäätöksissä 2023–2024 (sis. vesiliikelaitoksen). Eri yksiköiden väliset tapahtumat eli sisäiset erät on tässä laskelmassa eliminoitu.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT (sis. vesilaitos)	2024 1 000 €	2023 1 000 €
Toimintatuotot	42 093	41 503
Valmistus omaan käyttöön	14	14
Toimintakulut	-89 995	-94 707
Toimintakate	-47 888	-53 190
Verotulot	43 376	44 896
Valtionosuudet	21 406	23 274
Rahoitustuotot ja -kulut	184	-25
Korkotuotot	128	48
Muut rahoitustuotot	2 141	1 827
Korkokulut	-1 940	-1 698
Muut rahoituskulut	-145	-202
Vuosikate	17 077	14 956
Poistot ja arvonalentumiset	-10 246	-9 920
Satunnaiset tuotot	0	0
Satunnaiset kulut	0	0
Tilikauden tulos	6 831	5 036
Tilinpäätössiirrot	-2 914	557
Tilikauden ylijäämä	3 917	5 593

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	Kuntien ka. 2023	2024	2023
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	29	47	44
Vuosikate, % poistoista	170	167	151
Vuosikate/euroa/asukas	760	835	726
Asukasmäärä	-	20 462	20 607

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100*Toimintatuotot/(Toimintakulut-Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100* Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

Alla olevassa tuloslaskelman toteutumisvertailussa on esitetty talouden toteumatilanne tilinpäätöksissä 2023–2024 (sis. vesiliikelaitoksen) tililajeittain. Eri yksiköiden väliset tapahtumateli sisäiset erät on tässä laskelmassa eliminoitu.

TULOSLASKELMA 2023-2024

	2024	2023	%
Eliminoitu, sis. vesilaitos	€	€	
Toimintatuotot			
Myyntituotot	25 997 062,61	25 735 551,48	1,0
Maksutuotot	3 880 007,73	3 873 985,47	0,2
Tuet ja avustukset	2 258 630,38	2 727 636,64	-17,2
Muut toimintatuotot	9 956 885,70	9 165 619,34	8,6
Toimintatuotot yht.	42 092 586,42	41 502 792,93	1,4
Valmistus omaan käyttöön	13 828,52	14 364,62	
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-51 489 086,62	-52 561 542,13	-2,0
Palkat ja palkkiot	-41 235 920,15	-41 797 949,63	-1,3
Eläkekulut	-8 512 212,97	-8 634 116,47	-1,4
Muut henkilöstösivukulut	-1 740 953,50	-2 129 476,03	-18,2
Palvelujen ostot	-22 558 367,23	-25 069 200,36	-10,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 959 852,27	-9 693 769,61	-7,6
Avustukset	-4 487 146,82	-4 391 016,22	2,2
Muut toimintakulut	-2 500 216,24	-2 991 206,90	-16,4
Toimintakulut yht.	-89 994 669,18	-94 706 735,22	-5,0
Toimintakate	-47 888 254,24	-53 189 577,67	-10,0
Verotulot	43 375 626,44	44 896 198,57	-3,4
Valtionosuudet	21 406 108,00	23 273 756,00	-8,0
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	127 660,17	48 400,43	163,8
Muut rahoitustuotot	2 140 774,16	1 826 959,74	17,2
Korkokulut	-1 940 289,43	-1 697 966,06	14,3
Muut rahoituskulut	-144 615,85	-201 988,28	-28,4
Rahoitustuotot ja kulut yht.	183 529,05	-24 594,17	-846,2
Vuosikate	17 077 009,25	14 955 782,73	14,2
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-10 177 929,57	-9 903 191,81	2,8
Arvonalentumiset	-67 780,83	-16 734,70	305,0
Tilikauden tulos	6 831 298,85	5 035 856,22	35,7
Poistoeron muutos lisäys(-) tai väh. (+)	-738 468,95	-747 226,61	-1,2
Varausten muutos lisäys(-) tai väh. (+)	0,00	0,00	
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-2 176 158,31	1 304 472,78	-266,8
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 916 671,59	5 593 102,39	-30,0

Alla olevassa tuloslaskelman toteutumisvertailussa on esitetty talouden toteumatilanne 2024 verrattuna talousarviomäärärahoihin (ei sisällä vesiliikelaitosta). Laskelma sisältää sisäiset ja ulkoiset erät.

TULOSLASKELMAN TOTEUMAVERTAILU 2024 (ei sis. vesilaitosta)

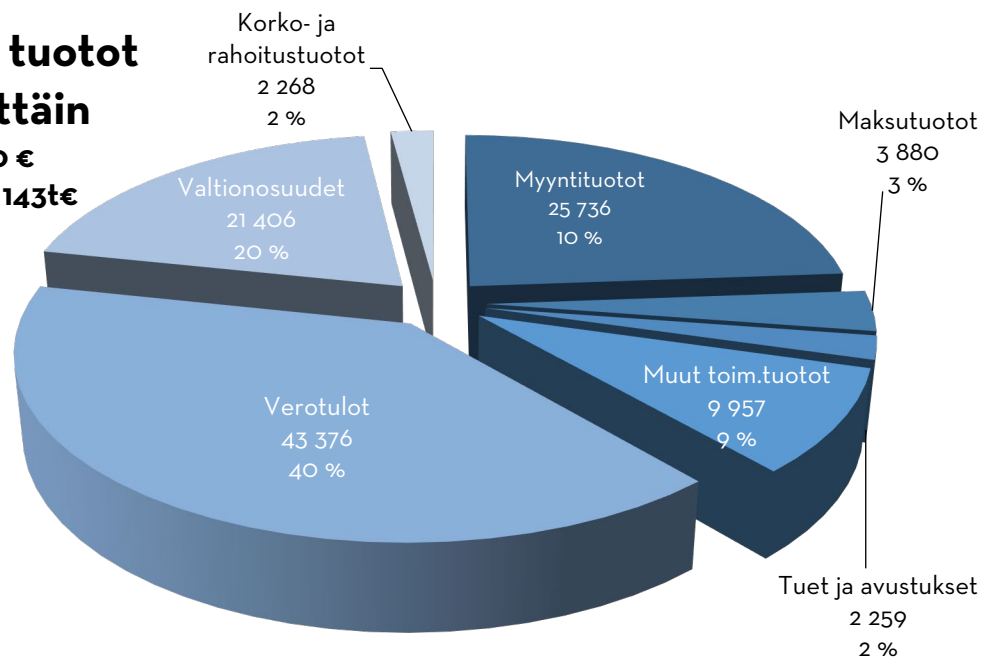
	Talousarvio	Ta-muutos	Ta + muutos yht.	Toteutunut	Poikkeama muut. jälkeen	
Toimintatuotot						
Myyntituotot	28 124 500	228 000	28 352 500	27 706 564,84	645 935,16	97,72 %
Maksutuotot	3 694 700	30 000	3 724 700	4 013 770,40	-289 070,40	107,76 %
Tuet ja avustukset	1 815 600	149 500	1 965 100	2 264 438,84	-299 338,84	115,23 %
Muut toimintatuotot	18 629 400	745 500	19 374 900	19 595 598,47	-220 698,47	101,14 %
Toimintatuotot yhteensä	52 264 200	1 153 000	53 417 200	53 580 372,55	-163 172,55	100,31 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,00		
Toimintakulut						
Palkat ja palkkiot	-43 218 700	325 400	-42 893 300	-40 666 522,06	-2 226 777,94	94,81 %
Eläkekulut	-8 928 000	55 500	-8 872 500	-8 389 904,41	-482 595,59	94,56 %
Muut henkilöstösivukulut	-1 292 200	-155 100	-1 447 300	-1 726 140,01	278 840,01	119,27 %
Palvelujen ostot	-30 345 600	228 400	-30 117 200	-29 202 787,97	-914 412,03	96,96 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 412 000	431 700	-7 980 300	-7 267 324,50	-712 975,50	91,07 %
Avustukset	-4 944 500	147 000	-4 797 500	-4 500 386,82	-297 113,18	93,81 %
Muut toimintakulut	-12 071 000	28 300	-12 042 700	-11 822 857,74	-219 842,26	98,17 %
Toimintakulut yhteensä	-109 212 000	1 061 200	-108 150 800	-103 575 923,51	-4 574 876,49	95,77 %
Toimintakate	-56 947 800	2 214 200	-54 733 600	-49 995 550,96	-4 738 049,04	91,34 %
Verotulot	42 368 000	466 000	42 834 000	43 375 626,44	-541 626,44	101,26 %
Valtionosuudet	21 472 900	-84 000	21 388 900	21 406 108,00	-17 208,00	100,08 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
Korkotuotot	23 000	-4 500	18 500	111 556,50	-93 056,50	603,01 %
Muut rahoitustuotot	2 849 300	1 023 000	3 872 300	3 904 358,10	-32 058,10	100,83 %
Korkokulut	-2 156 500	514 500	-1 642 000	-1 586 182,14	-55 817,86	96,60 %
Muut rahoituskulut	-1 870 300	-50 000	-1 920 300	-1 867 859,46	-52 440,54	97,27 %
Rahoitustuotot ja kulut yht.	-1 154 500	1 483 000	328 500	561 873,00	-233 373,00	171,04 %
Vuosikate	5 738 600	4 079 200	9 817 800	15 348 056,48	-5 530 256,48	156,33 %
POISTOT JA ARVONALENNUKSET						
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 762 300	208 700	-8 553 600	-8 415 647,44	-137 952,56	98,39 %
Tilikauden tulos	-3 023 700	4 287 900	1 264 200	6 932 409,04	-5 668 209,04	548,36 %
Poistoeron muutos lisäys(-) tai väh.(+)	-763 900	0	-763 900	-748 946,64	-14 953,36	98,04 %
Rahastojen muutos lisäys(-) tai väh (+)	1 340 000	0	1 340 000	-2 176 158,31	3 516 158,31	%
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 447 600	4 287 900	1 840 300	4 007 304,09	-2 167 004,09	217,75 %

Toimintatuotot

Toimintatuotot (sis. vesiliikelaitoksen) kasvoivat 1,4 % edellisvuodesta. Toimintatuotoihin kuuluvat myös rakennusten vuokratulot, jotka kasvoivat vuonna 2023 sairaala-kiinteistöjen lunastuksen myötä. Sairaala-kiinteistöjen ja muiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen käytössä olevien kiinteistöjen vuokran maksaa Pohjois-Savon hyvinvointialue.

TP 2024 tuotot ryhmittäin

1 000 €
yht. 109 143t€

Toimintakulut

Toimintakulut alittuivat merkittävästi suhteessa muutettuun talousarvioon. Syitä toimintakulujen alittumiselle on useita. Lapsimäärän vähentyminen vaikuttaa jo tällä hetkellä sivistys- ja hyvinvointitoimialan talouteen. Vaikutus näkyy varhaiskasvatuspalvelujen käytössä sekä esimerkiksi oppimateriaalien ja elintarvikkeiden ostoissa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi vuonna 2024 talouden tasapainotusohjelman vuosille 2024–2027. Talouden tasapainotusohjelma vaikuttaa toiminnan taustalla koko suunnitelmakauden ja se edellyttää henkilöstöresurssien kriittistä tarkastelua.

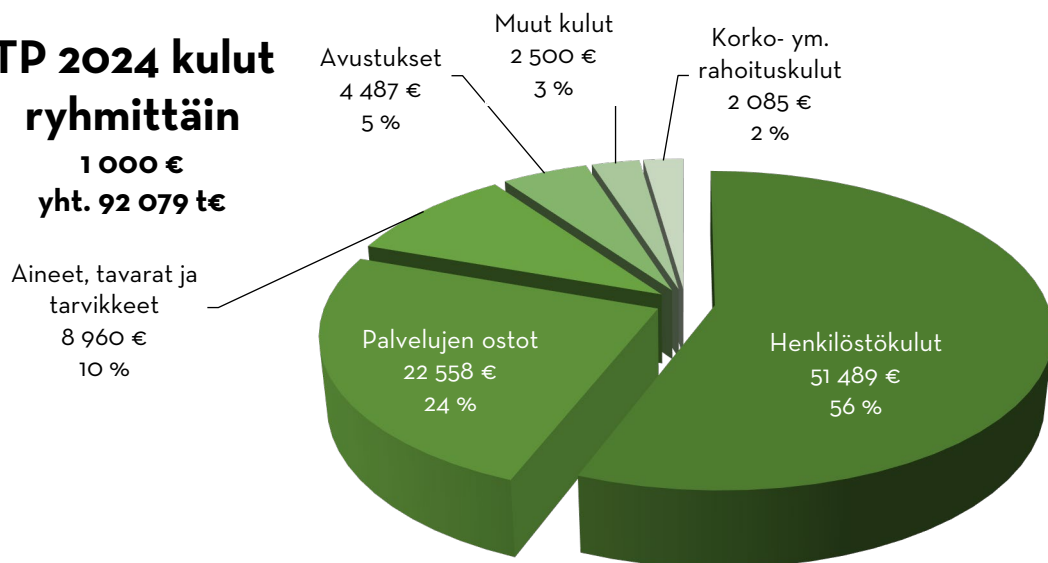
Vuonna 2024 henkilöstöä on palkattu määräaikaisilla työsopimuksilla tai tehtäviä on hoidettu muilla sijaisjärjestelyillä, jolloin henkilöstökustannukset ovat jääneet vakituista henkilöstöä pienemmiksi. Joihinkin tehtäviin ei ole saatu palkattua sijaisia ja tehtäviä on ollut täyttämättä.

Asiantuntijapalveluita on hankittu vähemmän kuin talousarviossa arvioitiin. Koulutus- ja matkakustannukset sekä kuljetuspalvelut toteutuivat ennakoitua pienempinä. Lämmityskustannukset jäivät ennakoitua pienemmiksi leudon talven takia. Kustannusten alitusta oli myös sähkön kulutuksessa.

Verrattaessa tilinpäätöksen toteumaa edelliseen vuoteen, laskivat kustannukset merkittävästi. Toimintakulut (sis. vesilaitos) laskivat edelliseen vuoteen verrattuna -5,0 % (4,5 milj. euroa). Vuoden 2023 tilinpäätökseen tehtiin 2,5 milj. euron varaus pelastustoimen varallaolokorvauksiin, mikä näkyy tuloslaskelmassa vuoden 2023 palvelujen ostoon kohdistuvana kuluna. Vuonna 2024 tällaista varausta ei tehty, mikä selittää osin merkittävää toimintakulujen vähennystä vuosien 2023–2024 välillä.

Henkilöstökulut laskivat -2,0 % (1,1 milj. euroa), palvelujen ostot laskivat -10,0 % (2,5 milj. euroa), aineet, tarvikkeet ja tavarat laskivat -7,6 % (0,7 milj. euroa), avustukset kasvoivat 2,2 % (0,1 milj. euroa) ja muut toimintakulut laskivat -16,4 % (0,5 milj. euroa). Esimerkiksi sähköenergian kustannukset vähenivät vuodesta 2023 1,0 milj. euroa.

TP 2024 kulut ryhmittäin 1 000 € yht. 92 079 t€

Verotulot ja valtionosuudet

Verotulot ja valtionosuudet muodostavat verorahoituksen. Verotulot koostuvat kunnallis-, yhteisö- ja kiinteistöverosta. Valtionosuuksiin kirjataan peruspalvelujen valtionosuudet, jotka sisältävät myös kuntien välisen verotulotasauksen sekä ns. muut opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet.

Tuloveroprosentin suuruus oli 7,90 % (2023: 7,86 %). Erilaisten vähennysten johdosta kuntien tuloveroprosentit (nimellinen veroaste) eivät vastaa todellista veroastetta

kunnissa. Puhutaan efektiivisestä veroasteesta, joka on maksuunpannun kunnallisveron suhde ansiotuloihin. Vuoden 2024 efektiivinen veroaste on ennakkotiedon mukaan 5,84 % (2023: 5,75 %).

Verotuloja kertyi 43,4 milj. euroa, jossa laskua edellisvuoteen 1,5 milj. euroa (-3,4 %). Kunnan tuloveroa kertyi 32,3 milj. euroa, jossa laskua edellisvuoteen 1,1 milj. euroa. Kiinteistöveroja kertyi 6,0 milj. euroa, kasvua 0,1 milj. euroa. Yhteisöveron kertymä oli 5,1 milj. euroa, jossa laskua edellisvuoteen 0,5 milj. euroa.

Hyvinvointialueuudistuksen aiheuttamat kuntien verotulojen muutokset aiheuttivat kunnille ylimääräisiä verotulokertymiä vuonna 2023. Tämä tulee ottaa huomioon vuosien 2023–2024 verotulojen vertailussa.

Verotulot	TA 2024	TA 2024 muutos	TA 2024 muutettu	TP 2024	TP 2023
Tulovero	31 000 000	619 000	31 619 000	32 259 586	33 351 329
Kiinteistövero	6 347 000	-159 000	6 188 000	5 997 591	5 891 622
Osuus yhteisöveron tuotosta	5 021 000	6 000	5 027 000	5 118 449	5 653 248
YHTEENSÄ	42 368 000	466 000	42 834 000	43 375 626	44 896 199

Valtionosuuksia kertyi 21,4 milj. euroa, jossa laskua edellisvuoteen 1,9 milj. euroa. Hyvinvointialueuudistuksen rahoitusmuutoksista johtuvien sote-erien osuus peruspalvelujen valtionosuusrahoituksesta on merkittävä: peruspalvelujen valtionosuus ilman tasausta ja sote-eriä oli 4,3 milj. euroa, sote-erien osuus oli 7,5 milj. euroa.

Valtionosuudet	TA 2024	TA 2024 muutos	TA 2024 muutettu	TP 2024	TP 2023
Peruspalvelujen valtionosuus ¹	11 758 800	-25 000	11 733 800	11 773 495	13 537 266
Verotuloihin perustuva valtionosuus	7 389 600	-3 000	7 386 600	7 386 996	7 495 488
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-1 388 700	-22 000	-1 410 700	-1 433 799	-1 439 626
Verotulomenetyksen kompensatio	3 713 200	-34 000	3 679 200	3 679 416	3 680 628
YHTEENSÄ	21 472 900	-84 000	21 388 900	21 406 108	23 273 756

¹ Sisältää sote-erät

Peruspalvelujen valtionosuus ja sote-erät 2023–2024

Peruspalvelujen valtionosuuden määräytyminen	TP 2023	TP 2024
Peruspalvelujen valtionosuus ilman sote-eriä (määräytyy laskennallisin perustein)	3 518 936	4 288 977
¹ Muutosrajoitin	6 270 362	5 685 065
¹ Siirtymätasaus	3 747 968	2 959 586
Jälkikäteistarkastuksesta johtuva valtionosuuden lisäsiirtotarve	-	-1 881 866
2024: Määräaikainen lisäys kompensoimaan lisäsiirtotarpeen muutosta 2025: Määräaikainen v. 2024 tehdyn lisäyksen takaisinperintä	-	721 733
YHTEENSÄ	13 537 266	11 773 495

¹ Varsinaiset sote-erät

Muutosrajoitin on pysyvä osa valtionosuutta niin kauan, kuin nykyinen valtionosuusjärjestelmä on voimassa. Siirtymätasaus/järjestelmämuutoksen tasaus vähenee vuosittain ja sen maksaminen osana valtionosuusjärjestelmää päättyy vuonna 2027.

Lähteet: Kuntaliitto, valtionosuuslaskelmat ja valtionosuuslaskurit 2023–2025, Pohjois-Savon liitto, Foresavo-tilastot.

Rahoitustulot ja -kulut

Rahoitustuottojen ja -kulujen nettomäärä (sis. vesilaitos) kasvoi edellisestä vuodesta 0,2 milj. euroa.

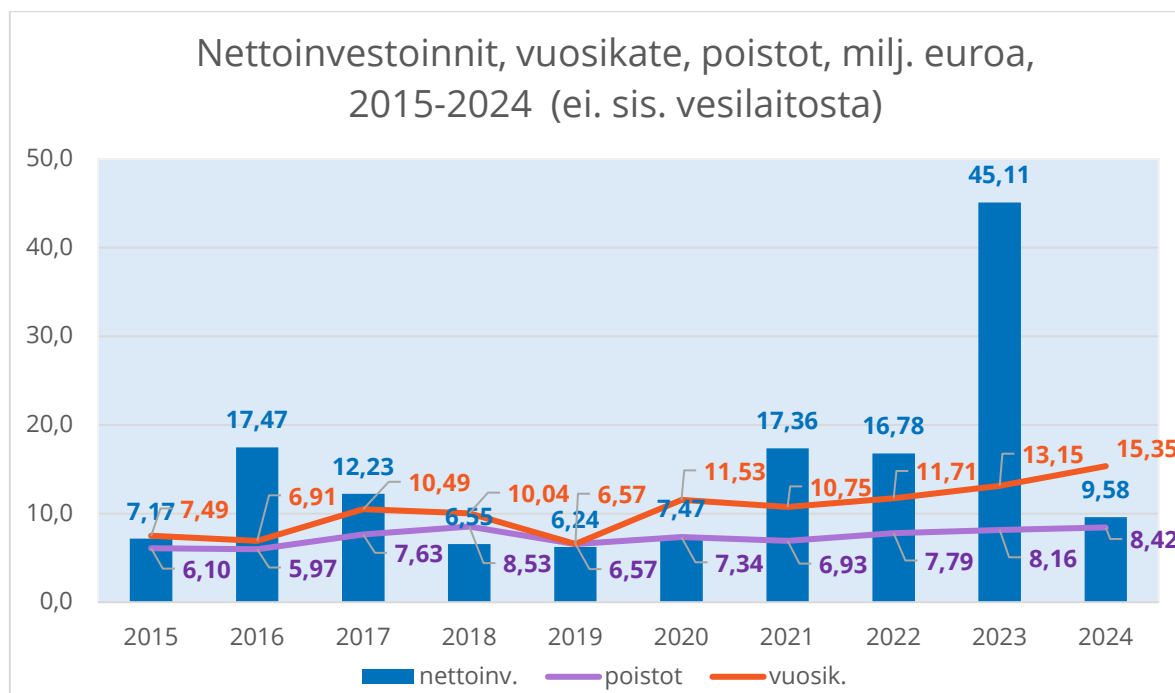
Savon Energiaholding Oy:n osingot olivat 1,0 milj. euroa. Vaalijalan kuntayhtymän ylimääräisen palautus oli 0,5 milj. euroa. Osinkotuotot muodostavat 51 % rahoitustuotoista.

Vuosikate, poistot ja satunnaiset erät

Kaupungin säännönmukaisen toiminnan tulorahoitusta osoittavaa vuosikatetta kertyi 17,1 milj. euroa. Vuosikate parani edellisestä vuodesta 14,2 %.

Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset olivat 10,2 milj. euroa, kasvua edellisvuoteen 0,3 milj. euroa.

Vuosikate kattaa poistot 167 %:sti. Tulorahoituksen katsotaan olevan riittävä, kun vuosikate on vähintään poistojen suuruinen.

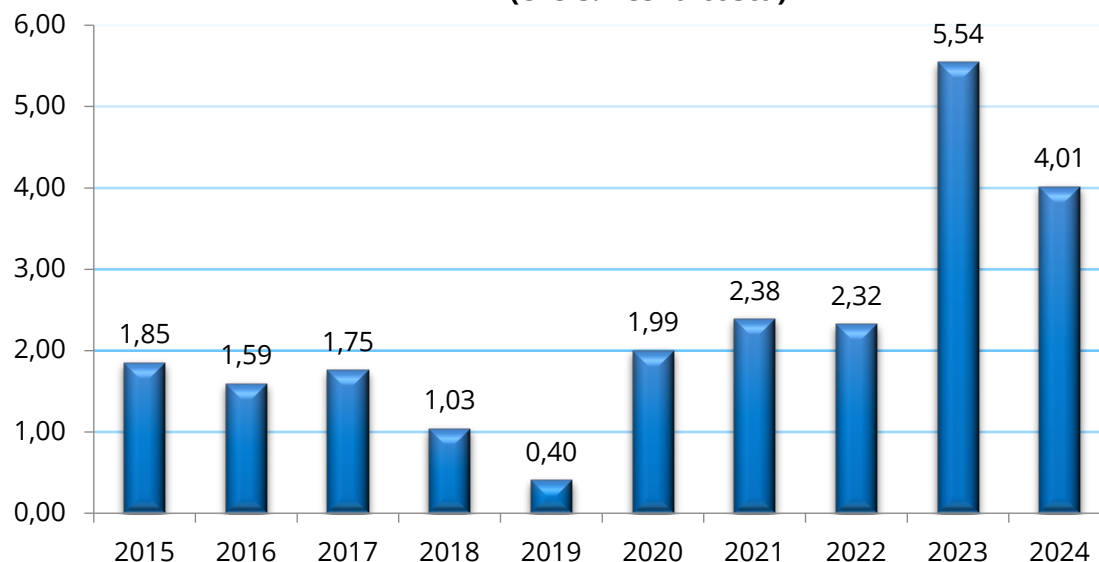

Tilikauden tulos ja ylijäämä

Tilikaudelle kohdistuvien tulojen ja menojen erotuksesta muodostuu tilikauden tulos, joka oli 6,8 milj. euroa ylijäämäinen. Tilikauden tulos parani edellisestä vuodesta 1,8 milj. euroa.

Tilinpäätössiirrot sisältävät poistoeron sekä varausten ja rahastojen muutoksen. Näiden erien nettovaikutus kaupungin tilikauden ylijäämään on 2,9 milj. euroa sisältäen poistoeron muutosta 0,09 milj. euroa ja rahastojen muutosta -3,5 milj. euroa.

KAUPUNKI ALI-/YLIJÄÄMÄ 2015-2024 (ei sis. vesilaitosta)

Kokonaistulot ja -menot

TULOT	milj. €	MENOT	milj. €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	42,1	Toimintakulut	-90,0
Verotulot	43,4	Korkokulut	-1,9
Valtionosuudet	21,5	Muut rahoituskulut	-0,1
Korkotuotot	0,1	Satunnaiset kulut	0,0
Muut rahoitustuotot	2,1	Tulorahoituksen korjauserät	-0,5
Satunnaiset tuotot	0,0	Pakollisten varausten muutos	
Tulorahoituksen korjauserät		- pakollisten varausten lis. (+), väh.(-)	-0,5
- pysyvien vastaavien hyödykkeiden		- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovu-	
luovutusvoitot	0,0	tustappiot	0,0
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,1	Investointimenot	-10,9
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutus-			
tulot	0,0	Rahoitustoiminta	
Rahoitustoiminta		Antolainasaamisten lisäykset	0,0
Antolainasaamisten vähennykset	0,1	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11,3
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1,8	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0,0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	7,0	Kokonaismenot yhteensä	-114,8
Kokonaistulot yhteensä	118,2		

Iisalmen kaupungin vuosien 2022–2024 tilinpäätösten keskeiset tunnusluvut

Keskeiset tunnusluvut	2022	2023	2024
Tuloveroprosentti	20,5	7,86	7,90
Toimintakate, milj. euroa	-138,9	-55,3	-50,0
Verotulot, milj. euroa	84,0	44,9	43,4
Valtionosuudet, milj. euroa	65,7	23,3	21,4
Vuosikate, milj. euroa	11,7	13,1	15,3
Vuosikate, euroa/asukas	563	636	748
Investoinnit, (netto.) milj. euroa	16,8	45,1	9,6
Lainojen muutos, milj. € (sis. vesi)	-3,2	21,3	-2,5
Lainat, euroa/as. (sis. vesi)	3 283	4 220	4 129
Asukasluku 31.12.	20 798	20 607	20 462

*Luvut eivät sisällä vesilaitosta, ellei toisin mainita

Iisalmen Vesi -liikelaitos

Vesilaitoksesta on muodostettu kaupunginvaltuuston päätöksellä vuoden 2009 alusta lukien kuntalain mukainen kunnallinen liikelaitos.

Iisalmen Vesi -liikelaitoksen vuoden 2024 keskeiset tunnusluvut	TP 2024
Toimintatuotot	6,2 milj. euroa
Toimintakulut	4,1 milj. euroa
Poistot	1,8 milj. euroa
Alijäämä	-0,1 milj. euroa
Tuloutus kaupungille	0,05 milj. euroa
Nettoinvestoinnit	1,2 milj. euroa

Vuoden 2024 vesimaksut (sis. alv)	TP 2024
Puhdas vesi	1,71 € / m ³
Jätevesi	3,07 € / m ³

Ylä-Savon Vesi Oy huolehtii vedenhankinnasta ja -tuotannosta. Iisalmen Vesi -liikelaitos huolehtii vedenjakelusta, jäteveden puhdistuksesta ja viemäriverkostotoiminnoista sekä asiakaspalvelusta ja laskutuksesta.

Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelmaan kootaan käyttötalous-, tuloslaskelma- ja investointiosan tulojen ja menojen aiheuttama rahavirta (toiminnan ja investointien rahavirta). Lisäksi rahoituslaskelmaan merkitään kaupungin antolainauksen, lainakannan ja mahdolliset oman pääoman muutokset sekä arvio merkittävistä muutoksista muissa maksuvalmiuden erissä (rahoituksen rahavirta).

Rahoituslaskelma kuvaa kirjanpitoon kirjattujen liiketapahtumien vaikutusta kaupungin rahavaroihin. Se kertoo toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirtojen kautta, lisääntyivätkö vai vähenivätkö kaupungin rahavarat tilikauden aikana. Rahoituslaskelmaan on koottu koko kaupungin kaikki ulkoiset rahan lähteet ja rahan käyttö. Eri yksiköiden väliset sisäiset erät on laskelmassa eliminoitu.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT
(sis. vesilaitos)

	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate ja liikeylijäämä (liikelaitos poistot + rahoitus)	17 077	14 955
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-549	2 259
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-10 910	-57 788
Rahoitusosuudet investointimenoihin	81	364
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	37	10 955
Toiminnan ja investointien rahavirta	5 737	-29 255
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-8	-19
Antolainasaamisten vähennys	89	93
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 800	27 882
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 270	-11 588
Lyhytaikaisten lainojen muutos	7 000	5 000
Oman pääoman muutokset	0	-33
Muut maksuvalmiuden muutokset	21	1 941
Rahoituksen rahavirta	-2 368	23 276
Rahavarojen muutos	3 369	-5 979
Rahavarat 31.12	22 245	18 876
Rahavarat 1.1	18 876	24 854

	Kuntien ka.		
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2023	2024	2023
Toiminnan ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €		-30 857	-39 819
Investointien tulorahoitus, %	99	157,7	26,0
Laskennallinen lainanhoitokate	1,7	1,5	1,3
Kassan riittävyys, pv	82	71	42
Asukasmäärä	-	20 462	20 607

TUNNUSLUKIJEN LASKENTAKAAVAT
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Toiminnan ja investointien rahavirta välituloksen viiden vuoden kertymän avulla seurataan investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä.

Investointien tulorahoitus, €

= 100 * Vuosikate/Investointien omahankintameno

Laskennallinen lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut)/(Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys

= 365 pv * Rahavarat 31.12/Kassasta maksut tilikaudella

Toiminnan rahavirta

Rahoituslaskelman ensimmäisellä rivillä esitettävä vuosikate on 17,1 milj. euroa. Vuosikatetta oikaistaan toiminnan rahavirtaa laskettaessa satunnaisilla erillä ja tulorahoituksen korjauserillä.

Investointien rahavirta

Iisalmen kaupungin vuoden 2024 investointimenot olivat 10,9 milj. euroa (sis. vesiliikelainituksen). Investointikohteista sekä investointimenojen ja -tulojen toteutumisesta on kerrottu tarkemmin investointiosan toteumavertailussa. Rahoitusosuuksia investointimenoihin kertyi 81 510 euroa.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloja eli omaisuuden myyntituloja kirjattiin 0,04 milj. euroa. Toiminnan ja investointien rahavirraksi muodostui 5,7 milj. euroa. Investointien vuoden 2024 tulorahoitusprosentiksi, joka lasketaan vuosikatteen ja investointien omahankintamenon suhteesta, muodostui 158 %. Tunnusluku kertoo, että investointien omahankintameno on kyetty rahoittamaan 158 prosenttisesti tulorahoituksella. Luvun ollessa alle sata, joudutaan rahoitusta kattamaan omaisuuden myynnillä, kassavaroilla ja/tai lainanotolla.

Laskennallinen lainanhoitokate oli vuonna 2024 Iisalmessa 1,5 (2023: 1,3). Tunnusluku nousi edellisvuodesta 0,2 ollen tyydyttävällä tasolla. Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Rahoituksen rahavirta

Talousarviolainaa nostettiin 1,8 milj. euroa (sis. vesiliikelainituksen). Lyhytaikaista kuntatodistuslainaa jouduttiin ottamaan 7,0 milj. euroa vuoden lopussa maksuvalmiuden turvaamiseksi.

Vanhoja lainoja maksettiin pois 11,3 milj. euroa. Lainamäärä oli vuoden 2024 lopussa 84,5 milj. euroa eli 4 129 euroa/asukas, josta peruskaupungin osuus 72,7 milj. euroa eli 3 553 euroa/asukas. Kuntien keskimääräinen asukaskohtainen lainamäärä oli kuntien 2024 tilinpäätösarvioiden mukaan 3 380 euroa/asukas.

Rahavarat kasvoivat tilikaudella 3,4 milj. euroa. Rahavarat vuoden 2024 lopussa olivat 22,2 milj. euroa sisältäen rahoitusarvopaperit.

1.7 Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase kuvaa kaupungin omaisuus- ja pääomaeriä tilikauden päättymishetkellä ryhmiteltynä luonteensa mukaisesti omaisuus- ja pääomaeriin. Tase sisältää myös liikelaitoksen omaisuus- ja pääomaerät, mutta kuten tulos- ja rahoituslaskelmassakin, erät eivät sisällä kaupungin eri yksiköiden välisiä sisäisiä eriä, kuten saamisia ja velkoja.

Iisalmen kaupungin taseen loppusumma 31.12.2024 oli 227,5 milj. euroa. Lisäystä edellisen vuoden tilinpäätökseen on 4,4 milj. euroa.

Taseen pysyvissä vastaavissa kasvua 0,5 milj. euroa. Vastattavien pääomissa oma pääoma kasvoi 6,1 milj. euroa ja vieras pääoma pieneni -2,5 milj. euroa.

Taseen kertynyt ylijäämä tilikauden lopussa on 30,3 milj. euroa. Ylijäämä on kertynyt pääosin tilikausien 2013–2024 ylijäämäisistä tuloksista.

Tase ja sen tunnusluvut (sis. vesilaitos)

VASTAAVAA	2024	2023	VASTATTAVAA	2024	2023
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT			A OMA PÄÄOMA		
I Aineettomat hyödykkeet			I Peruspääoma	62 540	62 540
Aineettomat oikeudet	0	39	Muu oma pääoma	14 764	12 588
Muut pitkävaikutteiset menot	2 505	2 608	Ed. tilik. yli-(-)/alijäämä(-)	26 359	20 766
			Tilikauden yli-(-)/alijäämä (-)	3 917	5 593
II Aineelliset hyödykkeet			B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VA- RAUKSET		
Maa- ja vesialueet	13 337	13 327	Poistoero	12 173	11 434
Rakennukset	112 490	112 365			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	39 337	37 106	C PAKOLLISET VARAUKSET		
Koneet ja kalusto	2 851	2 943	Eläkevaraukset	0	0
Muut aineelliset hyödykkeet	603	561	Muut pakolliset varaukset	1 995	2 507
Ennakkom. ja kesk.er. hank.	1 729	3 404			
III Sijoitukset			D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Osakkeet ja osuudet	23 134	23 052	Lahjoitusrahastojen pääomat	4 924	4 384
Muut lainasaamiset	1 209	1 298	Muut toimeksiantojen pääomat	16	10
Muut saamiset	220	212			
			E VIERAS PÄÄOMA		
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT			I Pitkäaikainen		
Lahjoitusrahastojen varat	4 756	4 217	Lainat rahoitus- ja vak. lait.	61 576	70 686
			Muut pitkäaikaiset velat	1 709	1 661
C VAIHTUVAT VASTAAVAT			II Lyhytaikainen		
II Saamiset			Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	22 910	16 270
Pitkäaikaiset			Saadut ennakot	645	841
Muut saamiset	0	0	Ostovelat	4 634	4 512
Lyhytaikaiset			Muut velat	981	917
Myyntisaamiset	1 327	1 488	Siirtovelat	8 320	8 400
Muut saamiset	1 715	1 594			
Siirtosaamiset	2	19	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	227 461	223 109
III Rahoitusarvopaperit					
Osakkeet ja osuudet	4	4			
Muut arvopaperit	14 400	14 109			
IV Rahat ja pankkisaamiset	7 841	4 764			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	227 461	223 109			

TASEEN TUNNUSLUVUT

	Kuntien ka. 2023	2024	2023
Omavaraisuus (%)	62	53	51
Suhteellinen velkaantuneisuus (%)	98	94	93
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €		30 276	26 359
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	2 974	1480	1279
Lainakanta 31.12., 1000 €		84 486	86 956
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 368	4 129	4 220
Lainat ja vastuut, 31.12. 1000 €		89 416	91 886
Lainat ja vastuut, €/asukas	4 281	4 370	4 459
Lainasaamiset, €/asukas	1 102	59	63
Asukasmäärä 31.12	-	20 462	20 607

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT
Omavaraisuusaste, %

$$= 100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$
Suhteellinen velkaantuneisuus

$$= 100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$
Lainat ja vastuut 31.12

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$$
Lainakanta 31.12

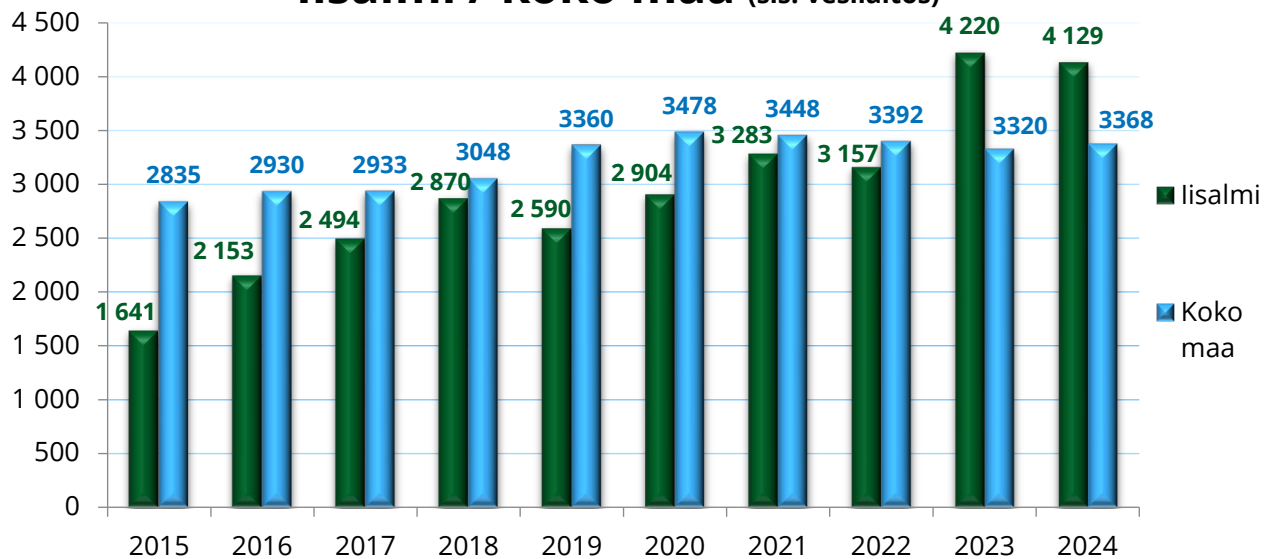
$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$$
Lainasaamiset 31.12

$$= \text{Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset}$$

Kuntien keskimääräinen lainamäärä tilinpäätösarvioiden mukaan vuonna 2024 oli 3 380 euroa/asukas. Lainasalkun keskikorko 31.12.2024 oli 2,19 % (2023: 1,85 %). Laina-salkun suojausaste vuoden 2024 lopussa oli 53,6 % (2023: 59,7 %). Suojausasteen las-kennassa huomioidaan lainat, joiden korkositoumuksen pituus on >1 v.

Lainat €/asukas 2015 - 2024

Iisalmi / koko maa (sis. vesilaitos)

Lainat eur/asukas 2015–2024, Iisalmi/koko maa (sis. vesiliikelaitoksen)

Investoinnit

Investoinnit (brutto) olivat 10,9 milj. euroa, josta peruskaupungin investoinnit 9,7 milj. euroa ja vesiliikelaitoksen investoinnit 1,2 milj. euroa.

Kaupungin isoista investoinneista valmistui vuonna 2024 Soinlahden koulu.

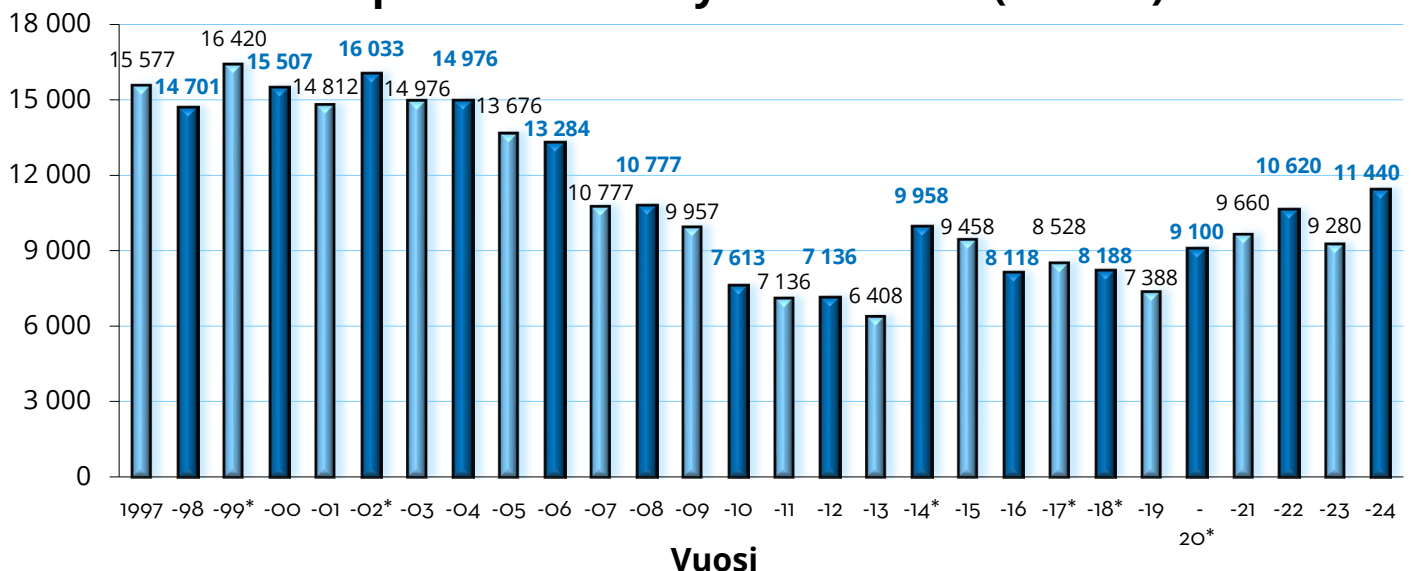
Sijoitukset

Iisalmen kaupunki on ulkoistanut sijoitustoiminnan ammattimaiselle omaisuudenhoitajalle täyden valtakirjan omaisuudenhoitosopimuksin perustuen Iisalmen kaupunginvaltuuston hyväksymään sijoitussuunnitelmaan.

Kaupungin sijoitukset koostuvat Danske Bankin rahastosijoituksista. Danske Bankin rahastosijoitusten markkina-arvo 31.12.2024 oli 16,1 milj. euroa. Sijoitusten arvonkehityksestä on annettu erillinen sijoitusraportti.

Kehittämisen- ja investointirahasto

Kehittämisen- ja investointirahaston pääoman kehitys 1997 - 2024 (1000 €)

Kehittämisen- ja investointirahaston pääoman kehitys 1997–2024 (1 000 eur).

Siirto rahastoon (alkupääoma) 17 295 353 euroa tilikaudella 1997.

Rahastoa kartutettu

1999	2,5 milj. euroa	Savon Voiman osakkeiden myyntivoitto
2002	1,2 milj. euroa	Savon Voiman osakkeiden myyntivoitto
2014	4,6 milj. euroa	Savonia ammattikorkeakoulun yhtiöittämisen tuotto
2017	1,8 milj. euroa	Tilikauden tuloksesta
2018	1,0 milj. euroa	Tilikauden tuloksesta
2020	2,7 milj. euroa	Tilikauden tuloksesta

2021	1,9 milj. euroa	Tilikauden tuloksesta
2022	2,3 milj. euroa	Tilikauden tuloksesta
2024	3,5 milj. euroa	Tilikauden tuloksesta

Tilikauden alijäämiä rahastosta katettu

2007	1,7 milj. euroa
2010	1,1 milj. euroa
2011	0,5 milj. euroa

Vuonna 2024 rahastoa on käytetty 1,3 milj. euroa Soinlahden koulun investointiin. Rahaston pääomaa kartutettiin tilikaudella 3,5 milj. euroa, rahaston pääoma tilikauden lopussa 11,4 milj. euroa.

Muut rahastot

Kaupungilla on vahinkorahasto, josta korvataan kertaluonteisia vahinkoja tai vastuita, joita ei ole vakuutuksin katettu, vakuutuskorvauksen ylittävä osa sekä erityisin perustein oikeudenkäynteihin liittyviä kuluja ja oikeuden päätöksistä johtuvia kaupungin velvoitteita. Vahinkorahaston pääoma 31.12.2024 oli 3,1 milj. euroa.

Kaupungilla on lisäksi opintorahasto, josta tuetaan iisalmelaisia opiskelijoita apurahoilla ja stipendeillä. Opintorahaston pääoma 31.12.2024 oli 0,2 milj. euroa.

1.8 Henkilöstö

Henkilöstön lukumäärä (Populus) 31.12.2024

Toimiala	Vakinai- set	Sijai- set	Määrä- aikaiset	Oppisop- suhteiset	Työllis- tetyt*	Yh- teensä
Elinvoima- ja konserni- palvelut	295	5	102	2	16	420
Sivistys- ja hyvinvointi- toimiala	397	38	109	0	0	544
Tekninen- ja ympäristö- toimiala	109	6	13	1	0	129
Iisalmen Vesi	10	1	3	0	0	14
Yhteensä 2024	811	50	227	3	16	1107
Yhteensä 2023	841	60	196	2	10	1109
Yhteensä 2022	681	67	220	1	22	991

Toimiala	Vakinai- set	Sijai- set	Määrä- aikaiset	Oppisop- suhteiset	Työllis- tetyt*	Yh- teensä
Yhteensä 2021	710	72	174	1	25	982
Yhteensä 2020	733	49	168	1	11	962
Yhteensä 2019	751	61	159	0	34	1006

* kaupungin kautta edelleen kolmannelle sektorille sijoitetut velvoitetyöllistettävät

Tarkempi selvitys henkilöstöstä on annettu henkilöstökertomuksessa.

1.9 Ympäristötekijät

Toimintakertomukseen on sisällytettävä kuvaus niistä ympäristökysymyksistä, jotka vaikuttavat olennaisesti kunnan taloudelliseen tulokseen tai asemaan tai toiminnan kehitykseen. Tällaisia ympäristökysymyksiä voi olla esimerkiksi merkittävät päästö-
kaupat, jäteveden puhdistamoon kohdistuvat kalliit muutostyöt tai huomattavat ympäristövahingot. Lisäksi toimintakertomuksessa annetaan olennaiset tiedot siitä, miten kunta huolehtii muista ympäristöasioista (KPL 3a, esim. kunnan toiminnan vaikutus ympäristöön, uusiutuvan energian käyttö).

Ympäristömeno aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka korjata ympäristöhaittoja, parantaa tulevaa ympäristönsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä. Näitä menoja aiheutuu muun muassa jätevesien ja jätteen käsittelystä, jätteen syntymisen ehkäisystä, maaperän, pinta- ja pohjavesien, ulkoilman ja ilmaston suojelusta, melun torjunnasta, biologisen monimuotoisuuden sekä maisemien suojelusta.

Ympäristömenojen vastineeksi kunta voi saada ympäristötuloja. Niitä ovat esimerkiksi jätevesimaksut sekä ympäristön pilaajilta perityt kunnan suorittamien tai teettämien kunnostustöiden ja siivousten korvaukset.

Ympäristötuottoja kertyi n. 4,0 milj. euroa, josta n. 3,7 milj. euroa oli Iisalmen Vesi –liikelaitoksen jäteveden puhdistuksen tuottoja. Ympäristötoimintakuluja kertyi n. 4,5 milj. euroa, josta n. 4,0 milj. euroa aiheutui jätevesien käsittelystä. Poistojen osuus kuluista on n. 1,5 milj. euroa. Jätevedenpuhdistamon ympäristöluvassa on annettu määräykset koskien jäteveden käsittelyä sekä velvoitetarkkailua. Vuonna 2024 jätevesien puhdistustulos täytti jokaisella kerralla ympäristöluvan vaatimukset.

Ympäristöinvestointeja tehtiin vuonna 2024 yhteensä n. 1,7 milj. euroa, josta noin 1,5 milj. euroa kohdistui Iisalmen Vesi –liikelaitoksen toimintaan ja 0,2 milj. euroa kaupungin hulevesiverkostoon. Vesilaitoksen investoinnit olivat pääosin verkostosanerauksia, pumppaamoiden saneerauksia, uuden vesihuoltoverkoston rakentamista sekä laitteiston uusintaa. Saneerausohjelman mukainen vuosittainen korjaustyö

pyrkii lyhentämään verkoston korjausvelkaa ja pienentää putkistovaurioiden sekä ympäristövahinkojen riskiä.

Alueellinen Ylä-Savon jätehuoltolautakunta huolehtii jätehuollon viranomaistehtävistä ja jätehuollon suunnittelusta ja kehittämisestä. Tästä aiheutuneet toimintakulut katetaan jätehuoltomaksuilla ja lautakunnan tulos on vuosittain 0 euroa.

Kuntalaissa kaupungin velvollisuudeksi säädetty ympäristöasiat on esitetty Ylä-Savon ympäristölautakunnan toimintakertomuksessa.

Seudullisessa Ylä-Savon ilmasto-ohjelmassa on asetettu tavoitteeksi vähentää seudun vuoden 2007 päästölukemista 80 % vuoteen 2035 mennessä ja sitoa loput kasvihuonepäästöt hiilinieluihin ja -varastoihin. Kaupunginvaltuusto hyväksyi keväällä 2021 Iisalmen ilmastosuunnitelman, joka toteuttaa seudullista ilmasto-ohjelmaa sekä kaupungin omia tavoitteita ilmastomuutoksen hillitsemiseksi. Iisalmen päästöt ovat laskeneet 47 % seurantajakson 2007–2023 aikana.

Iisalmen kaupunki on mukana Suunnitelmallisen ilmastotyön juurruttaminen Pohjois-Savoon (SISU)-hankkeessa (2023–2025), jossa edistetään mm. ilmastosuunnitelman toimenpiteiden viemistä käytäntöön, selvitetään toimien vaikuttavuutta sekä paneudutaan ilmastomuutokseen sopeutumiseen.

Kaavoituksessa toteutettiin Iisalmen ilmastosuunnitelman tavoitteita tarkoituksenmukaisesta ja tiiviistä yhdyskuntarakenteesta meneillään olevissa kaavahankkeissa. Kaavoituksessa on huomioitu luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja pohjavesien suojelutavoitteet meneillään olevissa kaavahankkeissa. Vuorimäen tuulivoimaosayleiskaavaa edistettiin ja Rajamäen aurinkovoima-alueen osayleiskaavaa valmisteltiin vihreän sähköntuotannon mahdollisuuksien selvittämiseksi Iisalmen alueella. Kävelyä ja pyöräilyä edistettiin toteuttamalla pyöräpysäköinnin kehittämissuunnitelmaa ja rakentamalla uusia kevyen liikenteen väyliä. Kaupunkipyöräjärjestelmän hankintaa jatkettiin Ylä-Savon ammattiopiston ja Savonia-korkeakoulun kanssa. Kaupunkipyörärien oppilaitoskäyttö laajennettiin koskemaan myös Iisalmen lyseon oppilaita ja henkilökuntaa.

Viheralueilla jatkettiin vieraslajitorjuntaa ja ylläpidettiin pörriäisbaareja luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi. Vesistönkunnostushankkeiden avustamista jatkettiin Iso-Mustan ja Niemisen järvien osalta. Luonnonvaroja säästettiin materiaalien uusio-ikätyöllä sekä huomioimalla kalustohankinnoissa fossiilisten polttoaineiden käytön vähentäminen. Vt 5:n varteen aloitettiin meluvallin rakentaminen muiden maanrakennuskohteiden ylijäämämassoilla. Vanhaa konekalustoa myytiin pois Kiertonetissä.

Vuoden lopulla tehtiin päätös siirtyä käyttämään fossiilitonta polttoainetta kaupungin dieselkäyttöisissä työkoneissa sekä ajoneuvoissa.

Toimitilojen rakennushankkeissa on käytetty uusiutuvia energialähteitä, mm. aurinkopaneeleja sekä kiinnitetty erityistä huomiota rakennusten energiatehokkuuden parantamiseen. Kulttuurikeskuksen peruskorjaus- ja uudistaminen -hankkeessa on otettu käyttöön Rakennustiedon ympäristöluokitusjärjestelmä.

1.10 Muut ei-taloudelliset asiat

Kunnan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevan yleisohjeen mukaisesti toimintakertomuksessa on annettava tiedot siitä, miten kaupunki huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista. Tiedot on annettava siinä laajuudessa kuin se on tarpeen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi.

Iisalmen kaupungin hyvän hallinto- ja johtamistavan sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje on uudistettu vuonna 2022. Ohjeen tarkoituksena on varmistaa ja edistää hyvää hallintoa ja johtamista sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännön toteutusta Iisalmen kaupunkikonsernissa. Ohjeessa on otettu kantaa myös korruptioon ja lahjontaan liittyviin kysymyksiin, huomioiden Kuntaliiton vuonna 2017 ohjeet vieraanvaraisuuteen, etuihin ja lahjoihin liittyviä asioista.

Toimielinten päätöksenteon yhteydessä on käsitelty esteellisyyskysymyksiä, millä on pyritty siihen, että luottamushenkilöt ottavat itse vastuun esteellisyyden arvioinnista. Toimielimien esityslistoilla on myös maininta esteellisyyden arvioinnista.

Iisalmen kaupunki on sitoutunut edistämään yhdenvertaisuutta ja monimuotoisuutta sekä huomioimaan eri väestöryhmät toiminnassaan ja viestinnässään. Kaupungin yhdenvertaisuussuunnitelma 2021–2025 korostaa syrjinnän ja rasismien nollatoleranssia kaikissa palveluissa sekä varhaista puuttumista mahdollisiin ongelmiin. Suunnitelmassa painotetaan myös maahanmuuttajien aseman parantamista työmarkkinoilla ja yhteistyön lisäämistä työnantajien kanssa. Lisäksi tavoitteena on monikielisyyden ja monikulttuurisen osaamisen vahvistaminen palveluissa sekä omakielisen neuvonnan tarjoaminen.

Iisalmen kaupunginhallitus hyväksyi liputusohjeen kesäkuussa 2024, ja ohjeen mukaan Iisalmen kaupunki liputtaa kaupungintalolla ja Kulttuurikeskuksella romanien kansallispäivänä ja saamelaiden kansallispäivänä kyseisten kansojen omilla lipuilla sekä Kuopio Pride -päivänä sateenkaarilipulla.

1.11 Arvio tulevasta kehityksestä sekä merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Iisalmi on Ylä-Savon seutukunnan keskuskaupunki, joka on elinkeinorakenteeltaan vahva. Iisalmen taloustilanne on vakaa ja taustalla on 12 ylijäämäistä vuotta.

Tulevaisuuden yhteistyö Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa on tärkeässä asemassa, jotta kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut voidaan turvata. Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa on tärkeää myös kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä.

Kaupunki omistaa merkittävän määrän sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kiinteistöjä (sotepe-kiinteistöt). Kaupungin talouden ja kuntalaisten palveluiden näkökulmasta on tärkeää, että kiinteistöt ovat palvelukäytössä. Kaupungin omistamiin kiinteistöihin sisältyy merkittävä kiinteistöriski, mikäli niitä ei enää käytettäisi sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelutuotantoon.

Vuonna 2024 toteutettiin sosiaali- ja terveyshuollon sekä pelastustoimen kiinteistöjen yhtiöittämisselvitys. Kaupunginvaltuusto päätti 2.12.2024 § 76, että kaupunki aloittaa valmistelut sote-kiinteistöjen yhtiöittämisestä uuteen, perustettavaan sotepe-kiinteistöjä hallinnoivaa yhtiöön. Yhtiöön perustamiseen liittyvä päätös tuodaan kaupunginvaltuuston päätettäväksi vuoden 2025 aikana.

Iisalmen ja Ylä-Savon alueen haasteena on väestönkehitys, jonka ennustetaan olevan negatiivinen. Syntyvyys on laskenut viime vuosina. Edellä mainitun lisäksi osaan työvoiman saatavuus on merkittävä riski elinkeinoelämän kehittymisen näkökulmasta.

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala tuottaa ulkoisia palveluita kuntalaisille. Tällä hetkellä euromääräisesti suurimmat niistä ovat varhaiskasvatus ja perusopetus. Syntyvyyden aleneminen vaikuttaa nopeimmin varhaiskasvatuspalveluiden tarpeeseen/kysyntään. Vaikutus näkyy jo tällä hetkellä. Syntyvyyden laskun vaikutus näkyy vuodesta 2025 alkaen perusopetuksessa ja vajaan 10 vuoden kuluttua toisella asteella.

Lasten ja nuorten väheneminen vaikuttaa myös muihin sivistys- ja hyvinvointitoimialan palveluihin. Niissä palveluntarve ei kuitenkaan vähene vaan painopiste siirtyy kasvavan ikääntyvän väestön palveluihin. Lasten ja nuorten määrän väheneminen on uhka myös monen seuran ja järjestön toiminnalle.

Haasteena kaupungin oman toiminnan osalta on kelpoisen työvoiman saaminen erityisesti niihin tehtäviin, joissa on asetuksella määrätty kelpoisuus kuten opetuksessa ja varhaiskasvatuksessa. Myös muissa tehtävissä hakijamäärät ovat vähentyneet.

Tulevaisuuden investointipaineet ovat merkittävät. Kulttuurikeskuksen peruskorjaus sekä muut peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeet vaikuttavat kaupungin kehitykseen. Talouden kehitysnäkymät heikkenevät tulevaisuudessa, kun vuosikate ei riitä kattamaan poistoja eivätkä nettoinvestoinnit ole tasapainossa. Talouden tasapainon kannalta investointitason pitäminen maltillisena olisi ensiarvoisen tärkeää.

Riskien arviointi

Riskillä tarkoitetaan epävarmuuden vaikutusta Iisalmen kaupunkikonsernin tavoitteisiin. Epävarmuuden vaikutukset voivat olla joko negatiivisia tai positiivisia suhteissa tavoitteisiin. Riski on siis joko mahdollisuus, uhka tai niiden yhdistelmä. Riskin merkittävyyttä arvioidaan tapahtuman todennäköisyyden ja seurausten yhdistelmänä.

Iisalmen kaupunkikonsernin riskit jaotellaan neljään riskialueeseen, jotka ovat strategiset, taloudelliset, toiminnalliset sekä vahinkoriskit.

Strategiset riskit ovat riskejä, jotka liittyvät Iisalmen kaupungin pitkän aikavälin tavoitteisiin, menestystekijöihin sekä niihin kohdistuviin sisäisiin tai ulkoisiin epävarmuustekijöihin. Strategiset riskit uhkaavat kaupunkistrategiassa asetettujen tavoitteiden toteutumista. Strategiset riskit liittyvät tyypillisesti väestön hyvinvointiin ja ikärakentamiseen, talouden suhdannevaihteluihin, työn rakennemuutokseen, elinkeinoelämän kehitykseen, kansainvälistymiseen, ympäristön kestävyteen ja yhdyskuntarakentamiseen, valtiontalouteen ja hallituspolitiikkaan, lainsäädäntöön ja muuttoliikkeeseen.

Strategiset riskit voivat liittyä myös organisaatorakenteeseen ja -prosesseihin, johtamistapaan, organisaatiokulttuuriin, strategiaan valintoihin ja strategian toimeenpanoon, asiakastarpeiden tunnistamiseen ja arviointiin, toiminnan uudelleenjärjestelyyn tai digitalisaatioon. Kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistöihin sisältyvä kiinteistöriski on strateginen riski, jolla olisi realisoituessaan merkittäviä strategisia ja taloudellisia vaikutuksia.

Taloudelliset riskit liittyvät markkinahintojen muutoksiin, rahoitusvarojen riittävyyteen lyhyellä tai keskipitkällä aikavälillä sekä vastapuolien kykyyn täyttää taloudelliset velvoitteensa. Kaupungin toimintaan liittyviä rahoitusriskejä ovat muun muassa verotulojen ja valtionosuuksien muutokset, rahoitus- ja korkoriskit, investointiriskit, takaus- ja vakuutusriskit, hyödykehintariskit, hinnoittelu sekä maksuvalmiusriskit. Keskeistä taloudellisten riskien hallinnassa ovat toiminta- ja investointimenojen hallinta sekä luotettava ja ajantasainen talousraportointi.

Toiminnallisilla riskeillä tarkoitetaan kaupungin päivittäistä toimintaa, johtamista, prosesseja ja järjestelmiä uhkaavia riskejä. Toiminnalliset riskit liittyvät operatiiviseen

johtamiseen, prosessien toimivuuteen ja jatkuvuuden hallintaan, tietoturvaan ja -suojaan, ICT-palveluihin, sopimus- ja yhteistyökumppaneiden toimintaan, projektien ja hankkeiden hallintaan, maineeseen ja imagoon, henkilöstörakenteeseen, henkilöstön osaamiseen ja saatavuuteen, avainhenkilöihin, lainsäädännön velvoitteisiin, toimielin- ja viranhaltijapäätöksiin, hankintoihin, toiminnasta aiheutuvaan vahingonkorvausvastuuseen ja väärinkäytöksiin.

Vahinkoriskit ovat Iisalmen kaupunkikonsernin sisällä tai toimintaympäristössä tapahtuvia virheitä, toimintahäiriöitä ja onnettomuuksia, jotka aiheuttavat vahinkoa tai menetyksiä. Vahinkoriskit kohdistuvat usein tiettyyn kohteeseen. Vahingon mahdollisuus sekä seuraukset ovat etukäteen tiedossa, mutta vahingon todennäköisyyttä ei tiedetä. Vahinkoriskit kohdistuvat yleensä asiakkaiden, henkilöstön tai ympäristön turvallisuuteen sekä omaisuuteen.

Vahinkoriskit jaetaan

- Työterveys- ja työsuojeluriskit
- Henkilöstöriskit
- Ympäristöriskit
- Tulipalo- ja onnettomuusriskit
- Luonnonmullistukset
- Toimitilaturvallisuusriskit

Globaalit maailmantapahtumat ovat osoittaneet, että globaalit riskit voivat realisoitua lyhyellä aikavälillä ja niiden vaikutukset tuntuvat myös kuntien toiminnassa ja taloudessa. Globaalien riskien vaikuttavuutta on hankala arvioida ja riskien hallintakeinot ovat vähäiset.

Turvallisuuskomitea on määritellyt yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa uhkat ja riskit seuraavasti:

Uhat ja riskit

Uhat ja riskit voivat realisoituessaan aiheuttaa häiriötilanteita tai kriisejä. Häiriötilanteet ovat tapahtumia tai tilanteita, joista ei aiheudu pitkäaikaisia tai merkittäviä haitallisia vaikutuksia yhteiskunnan toimintaedellytyksiin. Kriisit ovat epänormaaleja tai poikkeuksellisia tapahtumia tai tilanteita, jotka uhkaavat koko yhteiskunnan toimintaa tai olemassaoloa. Vakavimmillaan tilanne voi johtaa valmiuslain mukaisten poikkeusolojen toteutukseen, jolloin voidaan päättää viranomaisten lisätoimivaltuuksien käyttöönottoamisesta. (<https://turvallisuuskomitea.fi/wp-content/uploads/2025/01/Yhteiskunnan-turvallisuusstrategia-Esitysaineisto.pdf>)

1.12 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Hyvän hallinto- ja johtamistavan sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen tarkoituksena on varmistaa ja edistää hyvää hallintoa ja johtamista sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännön toteutusta Iisalmen kaupunkikonsernissa. Hyvän hallinto- ja johtamistavan sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen lisäksi kaupungin johtamiseen liittyviä keskeisiä asiakirjoja ovat kaupunkistrategia, hallintosääntö, konserniohje sekä hankintaohje.

Sisäinen valvonta on keskeinen osa hyvää hallintoa ja johtamista ja sen avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja niitä uhkaavia riskejä. Sisäiseen valvontaan kuuluu sisäinen tarkastus, jonka tehtävänä on varmentaa sisäisen valvonnan toimivuus. Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen

tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan keskeisenä tavoitteena on varmistua siitä, että kaupunkistrategian mukaiset tavoitteet saavutetaan. Kaupunkistrategia on toiminnan lähtökohta ja se on osa kaupungin johtamista. Toimialojen ja liikelaitoksen on laadittava vuosittain oma sisäisen valvonnan suunnitelma. Suunnitelmassa esitetään sisäisen valvonnan valvontakohteet ko. vuodelle. Sisäisen valvonnan suunnitelma laaditaan vuosittain toimialoittain ja vastuualueittain.

Toimialat raportoivat suunnitelman toteuttamisesta osavuosikatsauksen sekä tilinpäätöksen yhteydessä ajalta 1.1.–30.6. elo-syyskuussa ja 1.7.–31.12. tammi-helmikuussa.

Keskeiset havainnot sisäisen valvonnan raporteista vuodelta 2024 ja sisäisen valvonnan kehittäminen suunnitelmakaudella:

Kaikki toimielimet ovat raportoineet ohjeen mukaisesti puolivuositain sisäisen valvonnan toteutuksesta ao. toimialallaan. Sisäinen valvonta on toteutettu toimielimien laatimien suunnitelmien mukaisesti ja raportit on toimitettu kaupunginhallitukselle tiedoksi.

Vuonna 2024 sisäisen valvonnan valvontakohteita ovat olleet mm.

- henkilöstöasioihin liittyvät prosessit: mm. sairauspoissaolot, kehityskeskustelut, varhaisen tuen keskustelut, työsopimukset, koulutusten hallinta ja tehtävänkuvat.
- talous- ja tietohallintoon liittyvät prosessit: mm. käteiskassat, avustukset ja tietojärjestelmien käyttöoikeudet,
- hallintoon liittyvät prosessit: mm. henkilötietojen julkisuus ja tiedonhallintaan liittyvät asiat.

Kaupunginhallituksen arvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä on, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta on kattavaa ja toimii hyvin. Poikkeamat ovat yksittäisiä ja suunnitelman mukainen sisäinen valvonta ja ohjeistaminen tehostavat asioiden seurantaa ja korostavat tilivelvollisten vastuuta.

Sisäistä valvontaa ja raportointia on kehitetty sisäisen tarkastuksen havaintojen ja suositusten sekä riskien arvioinnin perusteella. Tavoitteena on lisäksi ylläpitää riittävää varautumisen tasoa häiriö- ja kriisitilanteisiin sekä poikkeusoloihin.

Jatkuva kouluttautuminen ja harjoitukset ovat tässä keskeisessä asemassa.

Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa ja se tuottaa riippumatonta ja objektiivista arviointi-, varmistus- ja konsultointitoimintaa, joka aikaansaa lisäarvoa organisaatiolle ja parantaa sen toimintaa. Sisäinen tarkastus tukee organisaatiota sen tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation riskienhallinta-, valvonta- sekä johtamis- ja hallintoprosessien tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen.

Sisäisen tarkastuksen tarkoituksena on varmistaa, että organisaation toiminta on kaupunkistrategian tavoitteiden, toimintaperiaatteiden sekä säädösten ja määräysten mukaista ja että toiminta tukee asetettujen tavoitteiden toteutumista. Sisäinen tarkastus tukee toiminnan taloudellisuutta ja tuloksellisuutta sekä johtamis- ja hallintojärjestelmän kehittämistä. Sisäinen tarkastus tuottaa tarkastus- ja konsultointitoiminnan kautta organisaation johdolle päätöksenteossa ja valvonnassa tarvittavaa tietoa sekä pyrkii ennalta ehkäisemään tehotonta toimintaa, virheitä sekä väärinkäytöksiä.

Sisäisen tarkastuksen toteuttamisesta vastaa kaupunginhallitus. Riippumattomuuden varmistamiseksi sisäinen tarkastus toimii kaupunginjohtajan alaisuudessa ja saa toimivaltuutensa kaupunginjohtajalta. Sisäistä tarkastusta johtaa talousjohtaja ja sisäisinä tarkastajina toimii kaksi työntekijää, joiden työajasta osa kohdistuu sisäisen tarkastuksen tehtäviin.

Talousjohtaja ja sisäiset tarkastajat valmistelevat vuosittain sisäisen tarkastuksen tarkastussuunnitelman, jonka kaupunginhallitus hyväksyy. Sisäinen tarkastus suorittaa tarkastussuunnitelman mukaiset ja muut kaupungin ylimmän johdon määräämät tarkastustehtävät.

Sisäinen tarkastus laatii tarkastuskohteista tarkastusraportin, joka annetaan tiedoksi kaupunginhallitukselle, tilintarkastajalle ja tarkastuslautakunnalle. Sisäisen tarkastuksen tulee viivytyksettä raportoida kaupunginjohtajalle havaitsemistaan merkittävistä sisäisen valvonnan tai riskienhallinnan puutteista sekä väärinkäytöksistä.

Vuonna 2024 sisäisen tarkastuksen kohteena ovat olleet tietoturvaan ja -suojaan sekä varautumiseen liittyvät prosessit ja käytännöt.

Toimielimien antamien selonteiden ja sisäisen tarkastuksen raporttien perusteella voidaan todeta, että sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tila on hyvää/tydyttävää tasoa. Sisäisen valvonnan voidaan katsoa tuottavan kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta sekä varojen ja omaisuuden turvaamisesta.

1.13 Iisalmi -konsernin toiminta ja talous

Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös laaditaan samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana. Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen.

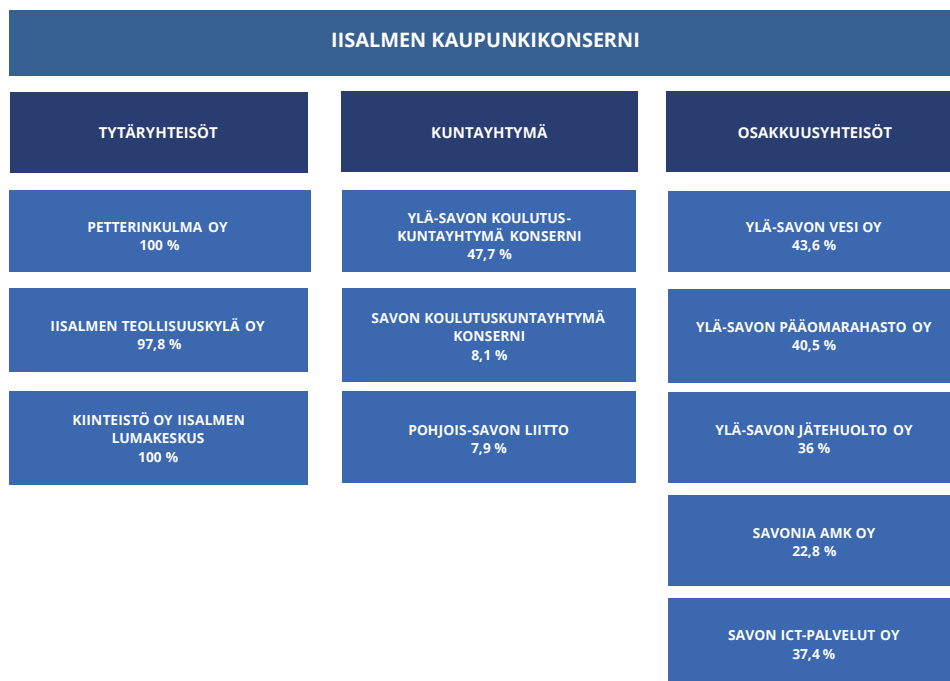
Konsernirakenne

Kaupunkikonserniin kuului vuoden 2024 lopussa kolme tytäryhteisöä, kolme kuntayhtymää ja viisi osakkuusyhteisöä. Merkittävimmät tytäryhteisöt ovat Petterinkulma Oy ja Iisalmen Teollisuuskylä Oy.

Keskeisiä yhteistyökumppaneita ja osakkuusyhteisöjä kasvatuksen ja opetuksen tehtäväalueella ovat lisäksi Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä, Savonia AMK Oy ja Savon koulutuskuntayhtymä.

Palvelutuotannon kannalta merkittävä osakkuusyhteisö on ICT-palveluja kaupungille tuottava Savon ICT-palvelut Oy (SICT).

Konsernirakenne muuttui merkittävästi vuonna 2023, jolloin Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä, Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri ja Vaalijalan kuntayhtymän poistuivat konsernista hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä.

Kuva 2 Iisalmen kaupungin konsernirakenne 2024

Konsernitavoitteiden toteutuminen

Talous- ja toimintasuunnitelman hyväksymisen yhteydessä valtuusto vahvistaa tytäryhteisöille tavoitteet. Tilikauden aikana tytäryhteisöt raportoivat tavoitteiden toteutumisesta. Kaupungin tilinpäätöksen yhteydessä annetaan selvitys konsernin tilikauden toiminnan ja talouden toteutumisesta. Kaupungin tilinpäätös sisältää täydellisen konsernitilinpäätöksen.

Konsernitavoitteet ovat toteutuneet tilikaudella pääsääntöisesti omistajan asettamien tavoitteiden mukaisesti.

Petterinkulma Oy

Petterinkulma Oy on Iisalmen kaupungin tytäryhteisö, jonka tehtävänä on tuottaa ja ylläpitää vuokra-asuntoja Iisalmen alueella. Yhtiön omistuksessa on lähes 1 400 asuntoa, joissa asuu noin 2 100 iisalmelaista.

Petterinkulma Oy:n tavoitteet ja tavoitteiden toteuma vuonna 2024:

- Asuntojen käyttöaste pysyy korkealla tasolla: käyttöastetavoite 98 %. Tavoitetta ei saavutettu, käyttöaste oli 96,63 %. Tyhjäkäyttö kohdistuu erityisesti Pölösenlahden alueelle isompiin perheasuntoihin.
- Asukkaiden tyytyväisyys yhtiön palveluihin on vähintään tasolla hyvä ja tyytyväisyyttä mitataan erillisellä asukastyytyväisyyskyselyllä. Tavoite saavutettiin. Toteutettiin koko yhtiötä koskeva asukastyytyväisyyskysely. Asukastyytyväisyys oli kiitettävä 4.0 (1–5).
- Petterinkulma pyrkii esteettömän asumisen lisäämiseen palvelujen äärellä. Tavoite saavutettiin. Juhonkadulle rakennettiin 3 kpl jälkiasennushissejä, jotka parantavat talon esteettömyyttä. Lisäksi suunnitteilla on uusi senioreille suunnattu esteetön kerrostalo ns. veljeskodin tontille. Tavoite on, että rakentamaan päästään vuoden 2025 aikana.
- Työtyytyväisyyskyselyn tulos > 4,0 asteikolla 1–5. Tavoite saavutettiin. Työtyytyväisyyskyselyn keskiarvo oli 4,1.

Iisalmen Teollisuuskylä Oy

Iisalmen Teollisuuskylän toimialana on hallita omistus- tai vuokraoikeuden nojalla kiinteistöjä ja rakentamalla niille teollisuus- ja palvelutiloja yritysten tai yhteisöjen käyttöön pääasiallisesti vuokrattavaksi tai lunastussopimuksen kyseessä ollessa omakustannushintaan luovutettavaksi.

Yhtiön toiminta on kytketty tiiviisti kaupungin elinvoimayksikön toimintaan ja yhtiön toimitusjohtajana toimii oman työnsä ohella elinkeinojohtaja. Yhteistyön muotoja kehitetään edelleen eteenpäin ja pyritään tukemaan alueen yrityksiä kokonaisvaltaisesti heidän kehittymistavoitteissaan.

Iisalmen Teollisuuskylä Oy:n tavoitteet vuodelle 2024:

1. Tavoitteena on pitää tilojen käyttöaste korkeana vähintään 90 %:ssa ja taloudellinen tulos positiivisena poistojen jälkeen. Tilojen käyttöaste 87,7 %, taloudellinen tulos on positiivinen. Syynä käyttöasteen laskuun on yhden 100 %:n käyttöasteen kiinteistön myynti vuokralaiselle sekä Riistakadun kiinteistön tyhjentyminen (käyttöaste 25 %).
2. Tuetaan teknologia-alan kehitystyötä hanketoiminnan kautta. Tavoite on toteutunut.
3. Riistakatu 5-kiinteistön tulevaisuuden ratkaiseminen laadittavien viitesuunnitelmien pohjalta. Neuvottelu uudishankkeesta jatkuvat vuonna 2025.

Kiinteistö Oy Iisalmen Lumakeskus

Kiinteistö Oy Iisalmen Lumakeskus on Iisalmen kaupungin tytäryhteisö, jonka pääasiallinen toimiala on kiinteistöhallinto. Yhtiö hallinnoi Lumakeskus Majakka-kiinteistöä. Yhtiön omistama rakennus sijaitsee Iisalmen kaupungilta vuokratulla noin 4964 m² tontilla, osoitteessa Savonkatu 5. Kiinteistö Oy Iisalmen Lumakeskus ja Iisalmen kaupunki ovat tehneet sopimuksen kiinteistön ylläpidosta. Sopimuksella kiinteistön käyttö- ja ylläpitotehtävät ja velvoitteet on siirretty Iisalmen kaupungin hoidettavaksi. Kiinteistöyhtiön vastuulla ovat vain välttämättömät hallinnosta aiheutuvat kustannukset.

Kiinteistö Oy Iisalmen Lumakeskuksen tavoitteet ja toteuma vuonna 2024:

- Antolainan lyhennys 89 000 euroa. Tavoite toteutui.

1.14 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Hyvinvointialueuudistuksella oli merkittävä vaikutus kaupunkikonserniin. Uudistuksessa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi Pohjois-Savon hyvinvointialueelle. Sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistöjen vuokrasopimukset ovat sidoksissa hyvinvointialueen palveluverkkopäätöksiin ja tästä syystä kiinteistöriski on kasvanut.

Sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistöjen yhtiöittämisellä on tulevaisuudessa merkittävä vaikutus kaupunkikonserniin.

Muilta osin Iisalmi-konsernissa ei ole tiedossa merkittäviä muutoksia suunnitelma-kaudella ja konsernin toiminnan arvioidaan toteutuvan suunnitelman mukaan.

1.15 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Iisalmen kaupungin konserniohjeen mukaan hallituksen on huolehdittava siitä, että yhtiössä on toimiva johtamisjärjestelmä ja säännöllinen raportointi, joka on oikeassa suhteessa liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen.

Tytäryhteisöt laativat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kuvauksen Iisalmen kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaisesti. Hallituksen tulee säännöllisesti arvioida yhtiön sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan tuloksellisuutta.

Ohjeiden anto kaupungin edustajille tytäryhteisöissä

Kaupunginhallitus on käsitellyt kokouksissaan Iisalmi-konsernin ajankohtaiset ja omistajaohjausta edellyttävät asiat ja antanut niistä tarvittaessa omistajaohjauslausunnot. Kaupunginhallitus on ohjeistanut kaupungin edustajia tytäryhteisöissä tarvittaessa.

Konserniyhteisöjen sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Petterinkulma Oy, Iisalmen Teollisuuskylä Oy sekä Kiinteistö Oy Iisalmen Lumakeskus ovat raportoineet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä organisaatioiden toimintaan ja talouteen liittyvistä merkittävimmistä riskeistä ja niihin varautumisesta.

Petterinkulma Oy:n sisäinen valvonta on järjestetty siten, että yhtiön kaikissa toiminnoissa on riittävä sisäinen valvonta. Vastuu sisäisen valvonnan järjestämisestä on hallituksella ja toteuttamis- ja valvontavastuu on toimitusjohtajalla.

Riskienhallinnan keskeiset osa-alueet ovat toiminnan kehityksen seuraaminen erikseen asetettujen mittareiden mukaisesti sekä vakuutukset. Oikein mitoitettu vakuutusturva suojaa yhtiötä mahdollisilta ennalta-arvaamattomilta riskeiltä kuten mahdolliset tulipalot ja henkilövahingot. Vakuutusturva suojaa myös mahdollisissa johdon ja hallinnon aiheuttamissa vahingoissa.

Yhtiöllä on käytössä erillinen laadunhallinta-asiakirja sisäisen valvonnan järjestämisestä ja toteuttamisesta sekä suunnitelma riskienhallinnasta. Suunnitelmaa seurataan ja tarvittaessa päivitetään vuosittain.

Iisalmen Teollisuuskylä Oy:n osalta todetaan, että tilanne on vakaa. Korkotason mahdollinen nousu ei tule vaikuttamaan yhtiön tilanteeseen merkittävästi kiinteiden sopimusten suuren osuuden ja pienen lainamäärän ansiosta. Kustannusinflaatioon on varauduttu hyvin eikä siinä nähdä merkittäviä riskejä.

Yhtiössä on tunnistettu tiettyjen kiinteistöjen osalta riskejä, joita hallitus tulee pohtimaan lähiaikoina. Pitkittynyt talouden laskusuhdanne on lisäksi aiheuttanut maksuviiveitä merkittäville vuokralaisille, ja yhtiön riskit ovat sitä kautta hieman kasvaneet. Sisäisen valvonnan vastuu on hallituksella ja sen osalta tehdään yhteistyötä kaupungin konsernipalveluiden kanssa ostamalla vuosittain sisäistä tarkastusta ostopalveluna.

Kiinteistö Oy Iisalmen Lumakeskuksen ja Iisalmen kaupungin ylläpitosopimus on osa riskienhallintaa. Kiinteistö Oy Iisalmen Lumakeskuksen ja Iisalmen kaupungin välisen

ylläpito- ja taloushallinnon sopimuksien kautta säännöllinen kiinteistönhuolto, korjaustoimet ja vastuullinen toiminta auttavat vähentämään riskejä. Yhtiöllä on asianmukaiset sopimukset ja vakuutukset kunnossa. Sisäisen valvonnan vastuu on hallituksella.

Saatujen raporttien ja selvitysten perusteella voidaan todeta, että konserniyhteisöjen sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty asianmukaisesti, riskejä on tunnistettu ja niihin on varauduttu. Kaupungin tai konsernin talouteen vaikuttavia, tiedossa olevia olennaisia konsernitaseen, tuloslaskelman tai rahoituslaskelman ulkopuolisia asioita ei ole raportoitu.

Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA 1000 €	2024	2023
Toimintatuotot	54 947	54 266
Toimintakulut	-113 261	-118 126
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta(tappiosta)	390	1
Toimintakate	-57 924	-63 858
Verotulot	42 859	45 401
Valtionosuudet	36 548	37 938
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	282	132
Muut rahoitustuotot	2 162	1 839
Korkokulut	-2 508	-2 247
Muut rahoituskulut	-190	-244
VUOSIKATE	21 228	18 959
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 318	-12 953
Arvonalentumiset	-70	-17
Satunnaiset erät	8	163
Tilikauden tulos	7 847	6 153
Tilinpäätössiirrot	-2 170	1 267
Tilikauden verot	-109	-63
Laskennalliset verot	-68	-107
Vähemmistöosuudet	-7	-5
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	5 493	7 246
Tunnusluvut		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	48,5	45,9
Vuosikate/Poistot, %	159,4	146,4
Vuosikate/euroa/asukas	1 037	920
Asukasmäärä	20 462	20 607

TUNNUSLUKUIEN LASKENTAKAAVAT
Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100*Toimintatuotot/(Toimintakulut-Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100* Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

KONSERNITASE JA TUNNUSLUVUT 1000 €

VASTAAVAA	2024	2023	VASTATTAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	62 540	62 540
Aineettomat oikeudet	201	316	Säätiöiden ja yhd. peruspääomat	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	2 537	2 632	Arvonkorotusrahisto	490	327
Ennakkomaksut	0	0	Muut omat rahastot	16 652	14 639
*Aineettomat hyödykkeet	2 738	2 948	Ed. tilik. yli- (+)/alijäämä (-)	58 763	51 525
			Tilik. ylijäämä (+)/alijäämä (-)	5 493	7 246
Aineelliset hyödykkeet			*Oma pääoma	143 937	136 276
Maa- ja vesialueet	20 588	18 515			
Rakennukset	146 567	150 221	VÄHEMMISTÖOSUUDET	81	74
Kiinteät rakenteet ja laitteet	41 117	38 945			
Koneet ja kalusto	4 005	4 234	PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut aineelliset hyödykkeet	607	567	Eläkevaraukset	0	0
Ennakkomaksut ja keskener. hank.	1 995	3 869	Muut pakolliset varaukset	2 078	2 705
*Aineelliset hyödykkeet	214 878	216 351	*Pakolliset varaukset	2 078	2 705
Sijoitukset			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Tytär- ja osakkuusyhteisöosuudet	0	0	Valtion toimeksiannot	623	0
Osakkeet ja osuudet	21 608	21 011	Lahjoitusrahastojen pääomat	4 932	4 393
Muut osakkeet ja osuudet	1 051	1 180	Muut toimeksiantojen pääomat	172	1 007
Joukkovelkakirjasaamiset	7	7			
Muut saamiset	417	409	*Toimeksiantojen pääomat	5 727	5 401
*Sijoitukset	23 083	22 606			
**Pysyvät vastaavat	240 700	241 905	VIERAS PÄÄOMA		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			Pitkäaikainen		
Lahjoitusrahastojen varat	5 380	4 218	Lainat rahoitus- ja vakuutuslainat	79 417	90 503
Muut toimeksiantojen varat	143	962	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
*Toimeksiantojen varat	5 524	5 179	Saadut ennakot	0	5
			Ostovelat	0	0
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Muut velat/Liit.maks. ja muut velat	1 715	1 667
Vaihto-omaisuus			Siirtovelat	0	0
Aineet ja tarvikkeet	433	35	*Pitkäaikainen	81 131	92 175
Muu vaihto-omaisuus	0	466	Lyhytaikainen		
*Vaihto-omaisuus yhteensä	433	502	Joukkovelkakirjalainat	0	0
Saamiset			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok.	23 541	16 996
Pitkäaikaiset			Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
			Lainat muilta luotonantajilta	0	0

Myyntisaamiset	0	0	Saadut ennakot	937	1 398
Muut saamiset	0	29	Ostovelat	5 617	5 874
Lainasaamiset	0	0	Siirtovelat	10 588	10 746
Siirtosaamiset	0	0	Muut velat	3 054	3 025
*Pitkäaikaiset saamiset	0	29	Laskennalliset verovelat	2 871	2 793
			*Lyhytaikainen vieras pääoma	46 608	40 832
Lyhytaikaiset			**Vieras pääoma	127 740	133 007
Myyntisaamiset	1 948	1 835	VASTATTAVAA	279 562	277 462
Lainasaamiset	2	0			
Muut saamiset	1 917	1 840			
Siirtosaamiset	705	438			
*Lyhytaikaiset saamiset	4 572	4 113			
**Saamiset	4 572	4 143			
Rahoitusarvopaperit					
Osakkeet ja osuudet	4	4			
Joukkovelkakirjalainsaamiset	0	0			
Muut arvopaperit	16 565	15 793			
*Rahoitusomaisuusarvopaperit	16 569	15 797			
Rahat ja pankkisaamiset	11 764	9 938			
**Vaihtuvat vastaavat	33 339	30 379			
VASTAAVAA	279 562	277 462			

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Omavaraisuusaste	52	49
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	94	96
Velat ja vastuut prosentti käyttötuloista	100	105
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	64 256	58 771
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	3 140	2 852
Konsernin lainat, €/asukas	5 032	5 217
Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 €	102 958	107 498
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 €	7	7
Kunnan asukasmäärä	20 462	20 607

Omavaraisuusaste

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Konsernin lainakanta

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA 1000 €

	2024	2023
Vuosikate	21 228	18 959
Satunnaiset erät	8	163
Tilikauden verot	-109	-63
Tulorahoituksen korjauserät	-1 124	1 464
	20 003	20 524
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-12 173	-59 495
Rahoitusosuudet investointimenoihin	227	387
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustulot	267	12 036
	-11 679	-47 073
Toiminnan ja investointien rahavirta	8 324	-26 549
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-7	-16
Antolainasaamisten vähennykset	0	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-176	27 421
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 270	-12 180
Lyhytaikaisten lainojen muutos	6 916	3 263
Oman pääoman muutokset	-17	-19
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toim. ant. varojen ja pääomien muutokset	6	-32
Vaihto-omaisuuden muutos	68	-64
Saamisten muutos	-430	662
Korottomien velkojen muutos	-815	2 640
Rahoituksen rahavirta	-5 725	21 675
Rahavarojen muutos	2 599	-4 874
Rahavarojen muutos	2 599	-4 874
Rahavarat 31.12.	28 333	25 734
Rahavarat 1.1.	-25 734	-30 609

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investointien tulorahoitus, %	178	32
Pääomamenojen tulorahoitus, %	91	27
Lainanhoitokate	2	2
Kassan riittävyys	74	49

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Investointien tulorahoitus, €

= 100 * Vuosikate/Investointien omahankintameno

Pääomamenojen tulorahoitus, %

= 100 * Vuosikate/(Investointien omahankintameno + Antolainojen nettolisäys + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut)/(Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys

= 365 pv * Rahavarat 31.12/Kassasta maksut tilikaudella

1.16 Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kuntalain 115 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Kaupungin tilikauden tulos (kaupunki ja vesiliikelaitos) vuodelta 2024 muodostui 6 831 298,85 euroa ylijäämäiseksi. Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle tilikauden tuloksen käsittelyä siten, että

- aikaisemmin toteutettujen investointeihin liittyvää poistoeron vähennystä kirjataan 601 531,05 euroa ja poistoeron lisäystä -1 340 000,00 euroa,
- vahinkorahaston vähennystä kirjataan 87 549,90 euroa toteutuneiden kulujen katteeksi ja rahaston lisäystä -106 408,95 euroa,
- opintorahaston vähennystä kirjataan 10 750,00 euroa ja lisäystä -8 049,26 euroa toteutuneiden kulujen ja tuottojen mukaan,
- investointi- ja kehittämisrahaston vähennystä 1 340 000,00 euroa Soinlahden koulun rakentamiseen ja rahaston lisäystä - 3 500 000,00 euroa,
- ja että tilikauden ylijäämä 3 916 671,59 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämäerään.

Selvitystä talouden tasapainotuksen toteutumisesta ei tarvita, koska taseessa on aikaisemmilta sekä tältä tilikaudelta kertynyttä ylijäämää.

2 Talousarvion toteutuminen

Kaupungin toiminnassa on noudatettava talousarviota. Toteutumisvertailussa seurattavia asioita ovat valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Talousarvion toteutumisvertailu laaditaan sillä tarkkuudella, jolla valtuusto on hyväksynyt tavoitteen, määrärahan tai tuloarvion yksittäiselle tehtävälle, hankkeelle tai muulle meno- tai tuloerälle.

Toiminnallinen tavoite on valtuuston asettama määrärahan käyttötarkoitusta, palvelujen tai tavaroiden määrää tai laatua tai toiminnan kehittämissuuntaa koskeva tavoite. Toiminnallisten tavoitteiden toteutumis seurannassa esitetään asetettu tavoite ja siihen mahdollisesti tehdyt muutokset, toteutuma ja poikkeama.

Taloudellisten tavoitteiden seuranta kattaa määrärahojen ja tuloarvioiden seurannan sekä muiden taloudellisten tavoitteiden seurannan. Määräraha on valtuuston talousarviossa toimielimelle myöntämä, euro määrältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen määrätyn tehtävän suorittamiseksi. Toteuttamisvertailusta tulee käydä ilmi myönnetty määrärahat, toteutuneet kulut ja niiden erotus.

Kaupungin toimintaa ohjataan käyttötalousosan avulla. Talousarvion käyttötalousosassa valtuusto on asettanut tehtäväkohtaiset tavoitteet sekä osoittanut tavoitteiden edellyttämät tuloarviot ja määrärahat tehtävien hoitamiseen. Käyttötalousosan toteutumisessa selvitetään tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden poikkeamat ja niiden syyt siltä osin kuin valtuusto ei ole niitä hyväksynyt talousarviomuutoksina.

Käyttötalousosan toteutumisvertailu tehdään talousarviorakennetta noudattaen toimielimittäin ja tehtävittäin. Toteutumisvertailussa esitetään arvioidut ja toteutuneet kulut ja tuotot sekä niiden poikkeamat alkuperäiseen talousarvioon. Lisäksi esitetään valtuuston hyväksymät muutokset talousarvioon.

2.1 Keskusvaalilautakunta

Tilivelvollinen: Hallintojohtaja

Henkilöstö (htv)

KESKUSVAALILAUTAKUNTA	Henkilöstö	TP2023	TA2024	TP2024	Poikkeama
	Vakituiset	0,0	0,2	0,0	-0,2
	Määräaikaiset	0,5	0,4	2,6	2,2
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	YHTEENSÄ	0,5	0,6	2,6	2,0

Talous

1100 Vaalit	TA 2024	TA2024 muutos	TA+muu- tos 2024	Toteutu- nut 2024	Jäljellä 2024	Tot %
Toimintatuotot	120 000	0	120 000	118 858	1 142	99
Henkilöstökulut	-122 200	0	-122 200	-137 471	15 271	112,5
Toimintakulut	-39 300	0	-39 300	-29 631	-9 669	75,4
Toimintakate	-41 500	0	-41 500	-48 245	6 745	116,3
Muut laskennalliset kustannukset	-4 400	0	-4 400	-4 400	0	100
Tehtävän kokonaiskustannukset	-165 900	0	-165 900	-171 502	5 602	103,4

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteuma

Vuonna 2024 järjestettiin presidentinvaalit tammi-helmikuussa ja europarlamenttivaalit kesäkuussa. Presidentinvaalien ensimmäisen kierroksen vaalipäivä oli 28.1.2024, ennakkoäänestysaika oli 17.–23.1.2024. Toinen kierros järjestettiin helmikuussa, vaalipäivä oli 11.2. ja ennakkoäänestys järjestettiin 31.1.–6.2. Europarlamenttivaalien vaalipäivä oli 9.6. ja ennakkoäänestysaika oli 29.5.–4.6.

Vaaleista vastasi hallintopalveluiden vaalitiimi, johon kuuluvat hallintojohtaja, hallintosihteeri ja johdon sihteeri. Lisäksi palkattiin tilapäistä työvoimaa ennakkoäänestykseen ja muihin valmistelutehtäviin.

2.2 Tarkastuslautakunta

Tilivelvollinen: tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta valmistelee kuntalain 121 §:n mukaan valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Tarkastuslautakunta arvioi, onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla sekä huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.

Jos kaupungin taseessa on kattamatonta alijäämää, arvioi tarkastuslautakunta myös talouden tasapainotuksen toteutumista. Lisäksi tarkastuslautakunta valmistelee kaupunginhallitukselle esityksen tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi. Tarkastuslautakunta valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Tarkastuslautakunnan arvioinnin tavoitteena on tukea valtuuston päätöksentekoa tuottamalla tietoa kunnan taloudesta ja toiminnasta. Tarkastuslautakunta antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointihavaintojen perusteella laaditun arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kaupunginhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Henkilöstö (htv)

TARKASTUSLAUTAKUNTA	Henkilöstö	TP2023	TA2024	TP2024	Poikkeama
Tilintarkastus	Vakituiset	0,1	0,1	0,0	0,1
	Määräaikaiset	0,0	0,0	0,0	0,0
TARKASTUSLAUTAKUNTA	YHTEENSÄ	0,1	0,1	0,0	0,1

Talous

1110 Tilintarkastus	TA 2024	TA2024 muutos	TA+muutos 2024	Toteutunut 2024	Jäljellä 2024	Tot %
Toimintatuotot	5 500	0	5 500	5 500	0	100
Henkilöstökulut	-17 500	0	-17 500	-14 373	-3 127	82,1
Toimintakulut	-32 800	0	-32 800	-26 348	-6 452	80,3
Toimintakate	-44 800	0	-44 800	-35 221	-9 579	78,6
Muut laskennalliset kustannukset	-1 300	0	-1 300	-1 300	0	100
Tehtävän kokonaiskustannukset	-51 600	0	-51 600	-42 021	-9 579	81,4

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteuma

Tarkastuslautakunnalla oli 11 kokousta vuonna 2024. Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtäviä on hoitanut hallintosihteerin 0,1 henkilötyövuoden panoksella ja tilintarkastaja on osallistunut kokouksiin mahdollisuuksien mukaan.

Tarkastuslautakunta on laatinut valtuustokaudelle arviointisuunnitelman, joka tarkennettiin vuoden 2024 työohjelmaksi 16.2.2024. Lautakunta laati arviointikertomuksen vuodelta 2023. Arviointikertomus käsiteltiin kaupunginvaltuustossa 10.6.2024 ja kaupunginhallitus antoi 12.8.2024 lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antoi aihetta.

Tarkastuslautakunta osallistui etänä 4.11.2024 puolenpäivän koulutukseen, jonka aiheina olivat konserni ja kuntayhtymä tarkastuslautakunnan näkökulmasta sekä valmistautuminen valtuustokauden päättymiseen.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuk-
sien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tie-
doksi säännöllisesti. Iisalmen kaupunki otti syksyllä 2023 käyttöön uuden järjestelmän
sidonnaisuuspalvelu.fi -palvelun sidonnaisuuksien ilmoittamiseen. Ilmoitusvelvollisia
pyydettiin loppuvuodesta 2024 tarkastamaan sidonnaisuusilmoitukset. Lautakunta
lähetti käsittelemänsä sidonnaisuudet tiedoksi kaupunginvaltuustolle 11.11.2024 ko-
koukseen.

Tilintarkastuspalveluiden hankintasopimus on voimassa KPMG Oy Ab:n kanssa tilikauden 2025 saakka. Hankintaan sisältyvät optiot vuosille 2026–2027 sekä 2028–2029 ja näiden käyttämisistä päätetään erikseen.

2.3 Kaupunginhallitus

Kuva 3 Elinvoima- ja konsernipalvelut -toimialan organisaatio 2024

Henkilöstö (htv)

KAUPUNGINHALLITUS	Henkilöstö/htv	TP2023	TA2024	TP2024	Poikkeama
Hallintopalvelut	Vakituiset	22,2	24,3	19,9	-4,4
	Määräaikaiset	1,1	1,2	2,4	1,2
	Yhteensä	23,3	25,5	22,3	-3,2
Elinvoima- ja työllisyyspalvelut	Vakituiset	10,5	12,0	10,7	-1,3
<i>Sijoittuvat eri toimintayksiköihin, työllistettyjen määrässä ei ole arvioitu TE-uudistuksen vaikutusta</i>	Määräaikaiset	16,6	9,0	19,9	10,9
	Työllistetyt	16,6	26,0	14,6	-11,4
	Yhteensä	43,7	47,0	45,2	-1,8
Talous- ja henkilöstöpalvelut	Vakituiset	21,3	21,6	19,9	-1,7
	Määräaikaiset	0,4	0,3	0,8	0,5
	Yhteensä	21,7	21,9	20,7	-1,2
Lomituspalvelut	Vakituiset	225,2	220,1	212,1	-8,0
	Määräaikaiset*	44,9	60,0	41,1	-18,9
	Yhteensä	270,1	280,1	253,2	-26,9
Yhteensä	VAKITUISET	279,2	278,0	262,6	-15,4
	MÄÄRÄAIKAISET	63,0	70,5	64,2	-6,3
	TYÖLLISTETYT	16,6	26,0	14,6	-11,4
KAUPUNGINHALLITUS	YHTEENSÄ	358,8	374,5	341,4	-33,1

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteuma

Elinvoima- ja konsernipalvelut -toimialalla hoidetaan keskitetysti kaupungin elinvoimaan ja työllisyydenhoitoon sekä hallinto-, talous- ja henkilöstöpalveluihin liittyviä tehtäviä. Toimialalla on viisi vastuualueutta.

Kaupunginhallitus kokoontui vuonna 2024 vuosittaisen kokousaikataulun mukaisesti 18 kertaa.

Strategisten tavoitteiden toteuma

Toteutunut
Osittain toteutunut
Ei toteutunut

Visio - Suomen houkuttelevin seutukaupunki				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Muuttoliike on saatu kääntymään ja netto-muutto on vuositason positiivinen	Aktiivinen vetovoimatyö	Kokonaisnettomuutto positiivinen	Kokonaisnettomuutto -5 henkilöä	
Olemme houkutteleva muuttokohde sekä palvelutarjontamme ja elinvoimamme kautta seudun selkeä veturi.	Seutuyhteistyö Ylä-Savon kuntien kanssa, kehittämissuunnitelman toteuttaminen	Kuntajohtajien tulevaisuustyöryhmä kokoontuu vähintään 5 krt / vuosi Seudullisten yhteistyöhankkeiden määrä	6 kokousta + 2 pyöreän pöydän kokousta 4 seudullista hanketta	
Iisalmen imago on positiivisessa mielessä tunnettu ja houkutteleva myös kansainvälisille osaajille	Työnantaja- ja opilaitosyhteistyö osaavan työvoiman saamiseksi alueelle	Seutukaupunkien vetovoimatutkimus. Muuttohalukkuustutkimus (Taloustutkimus)	Tehdään v. 2025 Kokonaisarvosana 6,41 (aiempi 6,48)	
Huolehdimme, että yrittäjien näkökulma otetaan kaupungin kehittämisessä huomioon ja yrittämisen edellytykset ovat kunnossa	Aktiivinen yhteistyö yrittäjäjärjestöjen kanssa, hankintapolitiikan kehittäminen	Yrittäjien kuntabarometri Elinkeinoelämän Keskusliiton kuntaranking	Kuntabarometrin tulos laskettu	

Kestävä kuntatalous				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Kaupungin tulot kattavat menot suunnitelmakaudella	Talouden tasapainottaminen siten, ettei alijäämää synny	Tilikauden ylijäämä	Tilikausi on ylijäämäinen.	
Asukaskohtainen lainamäärä ja vastuut ovat alle kuntien keskiarvon	Investointitaso konsernitason maltillinen	Lainat ja vastuut euroa /asukas on alle kuntien keskiarvon	Asukaskohtainen lainamäärä oli vuoden 2024 lopussa 4 129	

Kestävä kuntatalous				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
			euroa/asukas (kuntien KA 3 380 euroa /asukas)	
Hankintapolitiikkamme on yrittäjäystävällistä ja paikallisen tarjonnan huomioivaa	Aktiivinen vuoropuhelu yrittäjien kanssa, paikallinen tarjonta huomioidaan hankintojen suunnitteluvaiheessa mahdollisuuksien mukaan.	Vähintään kahden hankintafoorumin järjestäminen/vuosi	Kaksi hankintafoorumia järjestetty.	

Hyvinvoiva henkilöstö				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Henkilöstö tietää, mitä heiltä odotetaan ja työtä tehdään innostuneesti	Kehityskeskustelut. Kehityskeskustelun yhteydessä tehtävänkuvat päivitetään.	Kehityskeskustelujen toteuma 100 %.	Toteuma 96,9 %	
Kehitämme työhyvinvointia aktiivisesti ja pitkäjänteisesti	Varhainen välittämien työkyvyn heikentyessä, esihenkilön työn tukeminen, tiivis yhteistyö työterveyshuollon kanssa. Työkykyjohtamisen kehittäminen ja valvonta. Osaamisen johtamisen kehittäminen.	Sairauspoissaoloja enintään 13,5 kpv/htv (koko kaupunki ilman maatalouslomittajia) ja 29 kpv/htv (maatalouslomittajat). Kevan Avain-tiedot palvelu: sairauspoissaolot verrokkikuntiin nähden keskitasoa.	11,4 kpv/htv (koko kaupunki ilman lomittajia ja työllistettyjä), 30,7 kpv/htv (lomittajat) Kevan Avain-tiedot palvelu: sairauspoissaolot ovat alle verrokkikuntien keskitason.	
Päätöksenteko, johtaminen ja henkilöstön osallistaminen kehittämiseen on erinomaisella tasolla	Työyhteisötaitojen ja yhteisöllisyyden kehittäminen: yhteisöllisyyttä tukevat koulutukset,	Henkilöstökyselyn tulos: sosiaalinen pääoma 4,05/5	Sosiaalinen pääoma: 4,17 / 5	

Hyvinvoiva henkilöstö				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
	henkilöstön kehittämisryhmän aktiivinen toiminta, esihenkilötyön kehittäminen.			
Hyvinvoiva henkilöstö	Työnantajakuva parantaminen. Henkilöstön pito voiman lisääminen.	Henkilöstökyselyn tulos: henkilöstö suosittelee Iisalmen kaupunkia työnantajana, tavoite 3,7/5. Henkilöstön vaihtuvuus (muusta syystä kuin eläköityminen) vähenee. Hakijamäärän kasvu avoimiin virkoihin ja tehtäviin.	Henkilöstö suosittelee Iisalmen kaupunkia työnantajana: 3,6 / 5. Henkilöstön vaihtuvuus (muista syistä kuin eläköityminen) on vähentynyt. Hakijamäärä avoimiin virkoihin ja tehtäviin on kasvanut: keskimäärin 6,6 hakijaa/avoin paikka (v. 2023 5,5 hakijaa/paikka).	

Digitalisaatio, tiedonhallinta ja tiedolla johtaminen				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Kehitämme palveluita ja työmenetelmiä digitaalisuuden mahdollisuudet hyödyntäen	Digitalisaation tiedokartan toimeenpano.	Vähintään kolmen toimintaprosessin uudistaminen/vuosi.	Toimintaprosesseja on uudistettu sähköisten lomakkeiden käyttöönoton myötä, uudistettuja prosesseja 8 kpl.	

Riskit

Ei toteutumassa
Riski kasvanut
Riski toteutunut

Riskin kuvaus ja mahdollinen vaikutus	Ennakoivat toimenpiteet riskin hallintaan	Toteuma 31.12.	Tila
Henkilöstöriskit - asiantuntijaosaaminen yhden henkilön varassa - osaavien hakijoiden puute - rekrytoinnin epäonnistuminen - henkilöstön vaihtuvuus - perehdyttämisen epäonnistuminen	Henkilöstön kouluttaminen, sijaisuusjärjestelyjen kehittäminen Laadukas rekrytointiprosessi Perehdyttämisen prosessin huolellinen läpikäynti Positiivinen työnantajakuva	Asiaan on kiinnitetty huomiota. Sijaisjärjestelyjä on kehitetty vaihtelevasti eri vastuualueilla. Riski ei toteutumassa Hakijamäärä avoimiin tehtäviin/virkoihin on kasvanut ja pääsääntöisesti on saatu osaava hakija. Osavista hakijoista on ollut puutetta vain yksittäisissä tehtävissä/viroissa. Riski ei toteutumassa. Perehdyttämisen prosessit ovat toteutuneet hyvin. Riski ei toteutumassa. Henkilöstön vaihtuvuus on vähäistä. Riski ei toteutumassa.	
Tietoliikenteeseen ja -järjestelmiin liittyvät häiriöt	Virustorjunta ajan tasalla Varajärjestelmät ja varmennukset ajan tasalla Sallitaan vain kaupungin hyväksymien järjestelmien käyttö Käyttövaltuuksien huolellinen ylläpito Kyberuhkiin varautuminen	Käyttäjätunnus avataan ja suljetaan automaattisesti Populuksen tietojen kautta. Käyttövaltuuksia on tarkastettu ja tarkastellaan tarvelähtöisesti, jatkuvaa toimintaa. Kyberuhkat huomioidaan entistä perusteellisemmin varautumissuunnittelussa, ja henkilöstöä koulutetaan	

Riskin kuvaus ja mahdollinen vaikutus	Ennakoivat toimenpiteet riskin hallintaan	Toteuma 31.12.	Tila
		huomaamaan riskejä päivittäisessä toiminnassa.	
Pandemia /laaja-alainen tarttatauti tms.	Varautumissuunnitelman ylläpito Valmiusharjoitukset	Varautumissuunnitelman päivitys on käynnissä, jatkuvan päivittämisen prosessin kuvaus on aloitettu.	
Tietoturva ja tietosuojariskit	Käyttövaltuuksien huolellinen ylläpito Henkilöstön perehdyttäminen tietoturva- ja suoja-asioihin Pääkäyttäjien roolin vahvistaminen Päätelaitteiden huolellinen käsittely	Tietosuojariskejä määritellään ja analysoidaan tietojärjestelmäkohtaisesti. Henkilöstön perehdytystä vahvistetaan. Tekoälyn käytön linjaukset ja ohjeet on laadittu.	
Rahoitus- ja sijoitustoiminnan riskit	Sijoitustoiminnan, korkoriskin, takauksien ja vakuuksien aktiivinen seuranta ja valvonta Lainasalkun suojausaste	Korkoympäristö muuttunut ja korkoriski kasvanut.	
Henkilö-, omaisuus- ja vastuuvahingot	Vakuutusturvan tarkistaminen vuosittain Vahinkorahasto Työntekijöiden ammattitaidon ja -pätevyysien ylläpitäminen Työntekijöiden hyvä perehdyttäminen Huolellinen sopimusvalmistelu hankintojen yhteydessä Pelastautumisharjoitukset	Vakuutukset kilpailutettu ja vakuutusturva päivitetty 1.7.2023 lukien. Vuositarkastus on tehty.	

2.4 Hallintopalvelut -vastuualue

Tilivelvollinen: hallintojohtaja

Talous

1200 Hallintopalvelut	TA 2024	TA2024 muutos	TA+muu- tos 2024	Toteutu- nut 2024	Jäljellä 2024	Tot %
Toimintatuotot	1 253 700	-15 000	1 238 700	1 287 608	-48 908	103,9
Henkilöstökulut	-1 617 600	20 200	-1 597 400	-1 468 543	-128 857	91,9
Toimintakulut	-2 379 500	100 000	-2 279 500	-2 125 440	-154 060	93,2
Toimintakate	-2 743 400	105 200	-2 638 200	-2 306 376	-331 824	87,4
Muut laskennalliset kustannukset	-1 008 920	0	-1 008 920	-1 009 280	360	100
Laskennalliset tuotot	4 680 920	0	4 680 920	4 681 280	-360	100
Tehtävän kokonaiskustannukset	-325 100	120 200	-204 900	78 017	-282 917	-38,1

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

Hallintopalvelut

Hallintopalvelujen vastuualueeseen kuuluvat asiakaspalvelutiimi, päätöksentekotiimi ja assistenttitiimi. Hallintopalvelut hoitavat keskitetyn kirjaamon, tietohallinnon ja tiedonhallinnan, pysäköinninvalvonnan, toimielinten päätösvalmistelun sekä tuottavat toimialojen sihteeripalvelut. Tietoturvavastaava ja tietosuojavastaava kuuluvat asiakaspalvelutiimiin. Hallintopalvelut antavat tukea organisaatiolle viranhaltijapäätösten tekemisessä, toimielinpäätösvalmistelussa, kirjaamisissa ym. päätöksenteko tukipalvelutehtävissä. Hallintopalvelut hoitavat vaalit, lakipalvelut ja varautumisen yleiskoordinoinnin.

Hallintopalveluissa työskentelee 21 henkilöä työskennellen useassa toimintayksikössä. Vuonna 2024 jatkettiin tiedonhallinnan kehittämistyötä, huomioiden mm. TE2025-uudistuksen mukanaan tuomat uudet asianhallintavelvoitteet. Lisäksi uudistettiin asiakirjapohjia saavutettavuuden näkökulmasta sekä tehostettiin sähköisten palvelukanavien käyttöä mm. sähköisten lomakkeiden käyttömahdollisuuksia lisäämällä. Digitiekartan laatimisesta luovuttiin, ja sen sijaan käynnistettiin nopeisiin kokeiluihin perustuva kehittämistyö. Ensimmäisenä pilotoitiin tekoälyn käyttöä eri toimialojen viranhaltijoiden ja asiantuntijoiden työssä syksyllä 2024.

Kaupungin tietohallintoa johtaa hallintojohtaja ja sitä koordinoi tietohallintokoordinaattori. Kaupungin ICT-palvelut tuottavat pääosin Savon ICT-palvelut Oy. Lisäksi

palveluja ostetaan eri toimittajilta. Johtoryhmä toimii tietohallinnon ohjausryhmänä. Tietohallintokoordinaattori toimii asioiden esittelijänä ja vastaa valmistelusta.

Pysäköinninvalvonta

Vuonna 2023 tehdyn selvityksen perusteella Iisalmissa jatkettiin pysäköinninvalvontaa. Pysäköinninvalvonta varmistaa esteettömän ja turvallisen kaupunkiympäristön. Pysäköinninvalvonnassa toimii 1–2 pysäköinnintarkastajaa. Pysäköinninvalvontaa suoritetaan pääsääntöisesti maanantaista perjantaihin klo 8–17. Pysäköinnintarkastaja osallistuu hylättyjen autojen ja romuautojen käsittelyyn sekä venepaikkojen valvontaan. Kunnallisena pysäköinninvalvojana toimii osa-aikainen viranhaltija.

2.5 Tietotilinpäätös 2024

Tietotilinpäätös kuvaa tietosuojaa ja tietoturvaa Iisalmen kaupungissa. Tietotilinpäätös vastaa EU Yleinen tietosuoja-asetuksen osoitusvelvollisuuteen eli Iisalmen kaupunki osoittaa noudattavansa asetusta ja tietosuojaperiaatteita henkilötietojen käsittelyssä sekä toimivansa niin myös käytännössä. Lisäksi tietotilinpäätöksessä ilmoitetaan järjestelmien tunnuslukuja ja digitalisaatioon vaikuttavia tunnuslukuja.

Tietosuoja ja tietoturva ovat kaupungin yhteinen asia, joka vaatii johdon, henkilöstön, luottamushenkilöiden ja tytäryhtiöiden sitoutumista. Tietotilinpäätös kertoo keskeiset toimenpiteet asiakkaiden, henkilöstön ja sidosryhmien henkilötietojen ja yksityisyyden hoidosta. Tietotilinpäätöksen laatimisesta on vastannut tietohallintokoordinaattori.

Iisalmen kaupungilla on tietosuoja- ja tietoturvaohjeet, asiakirjahallinnon toimintaohje, ohje henkilötietojen käsittelystä sekä lyhyet ohjeet henkilöstölle ja luottamushenkilöille. Kaupunginhallitus on 27.2.2023 käsitellyt laajan tiedonhallintakokonaisuuden, jossa nämä ohjeet on hyväksytty.

Henkilötietojen käsittelylle on oltava lain mukainen oikeusperuste ja henkilöstön tulee olla tietoisia siitä, missä kaikkialla henkilötietoja sijaitsee ja miten niitä käytetään.

Henkilöstön intrassa on tietoturva- ja tietosuojasivu, josta löytyy henkilöstön ohjeet.

Kaupungin verkkosivuilla on

- tietosuojaosio, jossa on tietosuojaselosteet, joissa kuvataan henkilötietojen käsittelytoimet eri järjestelmissä ja prosesseissa. Niistä ilmenee tietojen käyttötarkoitus, oikeusperusteet, tietosisältö, tietojen luovutus ja rekisteröityjen oikeudet
- asiakirjajulkisuuskuvaus

- seloste käsittelytoimista
- tietopyyntö
- tietojen tarkastuspyyntö
- tietojen korjaus-, poisto ja täydennyspyyntö

Tietohallinnon kustannukset

Kaupungin ICT-kustannukset jakautuvat tietohallinnon ja toimialojen kesken. Tietohallinnosta maksetaan laajasti käytettävien palvelujen infrakustannukset ja jatkuvan palvelun kustannukset. Tietohallinnon kustannukset jaetaan käytön mukaan toimialoille. Toimialat maksavat omien tietojärjestelmien lisenssikustannukset ja laitteiden leasingvuokrat.

Savon ICT -Palvelut Oy

Savon ICT-Palvelut Oy tuottaa kaupungille ICT-palveluja.

Savon ICT-Palvelut Oy tekivät / hallinnoivat vuonna 2024:

Käyttäjätunnuksia

- Hallinnossa 1158
- Opetusverkossa 3047

Henkilökohtaisia sähköpostilaatikoita

- Hallinnossa 1259 ja jaettuja 53
- Opetusverkossa 3019

ICT:n tuki- ja palvelupyynnöitä 3525

Kehityskohteet vuonna 2025

Tekoälyn käytön kouluttaminen ja käytön lisääminen. Lisäksi taustajärjestelmissä panostetaan tietoturvaan.

Tietopyynnöt

Saapuneet tietopyynnöt kirjataan asianhallintajärjestelmään. Saapuneet tietopyynnöt kirjataan asianhallintajärjestelmään. Vuonna 2024 on kirjattu 28 tietopyyntöä.

Tietoturvaloukkaukset

Henkilötietojen tietoturvaloukkaus on tapahtuma, jonka seurauksena henkilötietoja tuhoutuu, häviää, muuttuu tai niihin pääsee käsiksi ulkopuolinen taho, jolla ei ole oikeutta käsitellä tietoja. Tietoturvaloukkaus voi tapahtua vahingossa tai tahallisesti.

Vuonna 2024 ilmoitettiin 13 lievempää tietoturvapoikkeamaa, joista ei tarvinnut tehdä tietosuojaviranomaiselle ilmoitusta. Ilmoitukset liittyivät virheellisiin sähköpostiosoitteisiin lähettyihin viesteihin / asiakirjoihin.

Tietoturvapoikkeamat, jotka vaativat raportointia tietosuojavaltuutetun toimistolle oli yksi.

Rekisteröidyn oikeudet ja niiden toteutuminen

Rekisteröidyillä on oikeuksia liittyen omiin henkilötietoihinsa ja niiden käsittelyyn. Rekisteröidyillä on muun muassa oikeus tietää käsitelläänkö hänen henkilötietojaan ja mitä henkilötietoja käsitellään sekä pyytää häntä koskevat tiedot itselleen. Lisäksi rekisteröidyillä on oikeus vaatia virheelliset henkilötiedot oikaistavaksi. Tämän voi tehdä sähköisesti kaupungin verkkosivuilla tai palauttamalla paperilomake kaupungin kirjaimoon.

Vuoden 2024 aikana ei tullut yhtään tietosuojasetuksen mukaista tietopyyntöä.

Digitalisaation tunnuslukuja vuonna 2024

Iisalmen kaupungilla on 76 järjestelmää, joista Savon ICT-Palvelut Oy hallinnoi 25 järjestelmää. Henkilötietoja sisältäviä järjestelmiä on 26. Suurin osa käytössä olevista tietojärjestelmistä on ulkopuolisten tahojen ylläpitämiä ympäristöjä.

VismaSign on sähköinen allekirjoitusjärjestelmä, jossa allekirjoitetaan mm. sopimukset ulkopuolisten kanssa.

Sähköiset allekirjoitukset kuukausittain

Tam	Hel	Maa	Huh	Tou	Kes	Hei	Elo	Syys	Lok	Mar	Jou	Yht.
135	156	155	172	222	180	101	180	312	189	172	166	2140

Pidemmän aikavälin tavoitteena on siirtyminen paperittomaan toimintaympäristöön. Vuonna 2024 paperitulosteita ja kopioita otettiin 1 324 998 kappaletta, joista mustavalkoisia 1 005 027 ja värillisiä 319 971. Tulostusmäärissä laskua vuoteen 2023 verrattuna 18,5 %.

Asianhallintajärjestelmä lita on Iisalmen kaupungin asianhallintajärjestelmä. Toimintayksiköillä voi olla omia järjestelmiään. Litaan kirjattiin 721 asiaa.

Web-sivut uusittiin viime vuoden aikana ja kesäkuussa avattujen uusittujen sivujen jälkeen käyntejä on ollut 165 374 kappaletta. Keskimääräisen käynnin kesto 2 min 10 s ja sivukatseluja on ollut 353 662 kappaletta.

2.6 Talous- ja henkilöstöpalvelut -vastuualue

Tilivelvollinen: talousjohtaja ja henkilöstöpäällikkö

Talous

1300 Talous- ja henkilöstöpalvelut	TA 2024	TA2024 muutos	TA+muutos 2024	Toteutunut 2024	Jäljellä 2024	Tot %
Toimintatuotot	1 004 100	0	1 004 100	745 654	258 446	74,3
Henkilöstökulut	-1 378 400	0	-1 378 400	-1 259 800	-118 600	91,4
Toimintakulut	-2 424 400	-100 000	-2 524 400	-2 175 665	-348 735	86,2
Toimintakate	-2 798 700	-100 000	-2 898 700	-2 689 812	-208 888	92,8
Muut laskennalliset kustannukset	-112 900	0	-112 900	-113 459	559	100,5
Laskennalliset tuotot	100	0	100	659	-559	658,8
Tehtävän kokonaiskustannukset	-3 915 600	-100 000	-4 015 600	-3 548 266	-467 334	88,4

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteuma

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpalvelut tuottaa keskitetysti Iisalmen kaupungin henkilöstöpalvelut ja yksikkö toimii asiantuntijana henkilöstöasioissa.

Henkilöstöpalveluihin kuuluvat henkilöstösuunnittelun ja strategisten linjausten valmistelu, palkanlaskenta, yleiset palkka- ja palvelussuhdeasiat, työlainsäädännön ja virka- ja työehtosopimusten tulkinta ja täytäntöönpano, henkilöstön kehittäminen (keskitetty koulutus ja osaamisen hallinta), henkilöstön hyvinvointi -palvelut (työterveyshuolto, kuntoutus, työky-toiminta), työsuojelu, yhteistoiminta, rekrytoinnin ohjaus ja koordinointi, luottamushenkilöhallinto ja henkilöstön ohjeistukset ja tiedottaminen sekä HR-järjestelmien ylläpito. Iisalmen kaupungin henkilöstöpalvelut tuottaa myös Savon ICT -palveluiden palkanlaskennan.

Vuosien 2024–2026 aikana toiminta keskittyi strategisen ohjelman – hyvinvoiva henkilöstö – tavoitteisiin ja toimenpiteisiin, joilla tavoitteet pyritään saavuttamaan.

Tavoitteet ja toimenpiteet koskevat kaikkia toimialoja. Henkilöstöpalvelut seuraavat keskitetysti tavoitteiden toteutumista ja raportoi niistä osavuositarkastuksessa, tilinpäätöksessä ja henkilöstökertomuksessa.

Toiminnan painopisteet vuonna 2024

Toiminnan painopisteistä ja tavoitteiden toteutumasta raportoidaan tarkemmin henkilöstökertomuksessa.

Talouspalvelut

Talouspalvelujen tavoitteena on tuottaa kustannustehokkaita ja laadukkaita talouspalveluita kaupunkiorganisaatiolle. Talouspalvelujen toimintayksikön palveluita ovat lisäksi henkilö- ja joukkoliikenne-, logistiikka- ja hankintapalvelut sekä hankkeisiin ja avustuksiin liittyvät taloushallinnon palvelut.

Talouspalveluissa toimii kaksi tiimiä: controller -tiimi, jonka tehtävinä ovat talouden suunnittelu, seuranta ja raportointi, pääkirjanpito ja tilinpäätös (ml. konsernitilinpäätös), talous- ja toiminta- sekä investointisuunnitelman valmistelu, vakuutus-, takaus- ja riskienhallinta-asiat, henkilö- ja joukkoliikenne-, logistiikka- ja hankintapalvelut, maksuliikenne ja rahoitus sekä hankkeiden taloushallinto.

Talouden tukipalvelutiimin tehtävinä ovat myynti- ja ostolaskujen käsittely, reskonranhoito, vesiliikelaituksen asiakaspalvelu ja taloushallinto, konserniyhteisöjen taloushallinto, avustusten maksatus sekä erilaiset taloushallinto- ja kirjanpitotehtävät.

Toiminnan painopisteet vuonna 2024

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän purkautui 28.2.2023 ja lopputilitys kunnille tehtiin vuoden 2024 alussa. Kuntayhtymän purkamiseen liittyvistä tehtävistä vuodelle 2024 ajoitui loppuselvityksen toteuttaminen ja jälkiperinnässä olevien myyntisaatavien seuranta. Kuntayhtymän purkuun liittyvät tehtävät jatkuvat vuonna 2025.

Vuonna 2024 talouspalveluissa valmistauduttiin TE-uudistukseen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kiinteistöjen yhtiöittämiseen. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kiinteistöjen yhtiöittämisselvitys on tehty vuonna 2024, varsinainen yhtiöittäminen toteutunee vuoden 2025 aikana.

Hankintapalvelut

Kaupungin organisaatiossa toimi hankintatiimi, johon kuuluu hankintoja toteuttavia asiantuntijoita eri toimialoilta. Hankintatiimin tehtävänä on seurata ja kehittää kaupungin hankintatoimintaa.

Kaupungin hankintaohjeen tavoitteena on edistää kaupunkistrategian mukaisten tavoitteiden toteutumista. Hankintaohjeen tavoitteena on lisäksi parantaa hankintatoiminnan laatua ja tehokkuutta, yhdenmukaistaa kaupungin hankintaprosessia, edistää alueen elinvoiman kehittymistä ja lisätä aktiivista vuoropuhelua ja viestintää yrittäjien kanssa. Hankintaohje on päivitetty vuoden 2023 alussa.

Merkittävien hankintojen osalta järjestettiin infotilaisuuksia ja markkinavuoropuheluita tarjoajille. Yrittäjien kanssa pidettiin hankintafoorumit suunnitelman mukaisesti keväällä ja syksyllä. Tiivis yhteistyö Sansia Oy:n kanssa jatkui edelleen merkittävien yhteishankintojen, puitesopimusten sekä erillistoimeksiantojen osalta. Ostoanalyysi laaditaan tilinpäätöksen yhteydessä. Ostoanalyysin avulla voidaan seurata kaupungin hankintojen aluetaloudellisia vaikutuksia.

Hankintailmoituskanavan (HILMA) uudistuksia seurattiin aktiivisesti ja uusia ominaisuuksia otettiin käyttöön soveltuvien osin. Hankintayksiköiden on myös syytä varautua mahdolliseen hankintalain uudistukseen, jossa merkittävimpana uudistus kohteena on sidosyksikkö hankinnat ja niiden määritelmät.

Kuljetus ja joukkoliikenne

Iisalmen kaupungin joukkoliikenne koostui kahdesta paikallisliikenteen bussista, kahdesta palveluliikenteen (PALI) pienoisinlinja-autosta, yhdestätoista kaupungin sisäisestä joukkoliikennevuorosta sekä kuntakeskusten välisistä reittivuoroista.

Paikallisliikenne toimi Jordanin ja Peltosalmen välisellä kaupunkialueella. Paikallisliikennettä hankittiin yhteistyössä Pohjois-Savon ELY-keskuksen kanssa. Uutena liikennöitsijänä aloitti kesäkuun 2024 alussa Savonlinja Oy.

Palveluliikenteen (PALI) toinen auto toimi keskusta-alueella hoitaen mm. vammaisten ja ikäihmisten kuljetuksia ja toinen hoitaa maaseutualueen asiointiliikennettä, kilpailutettu liikennöintisopimus on ollut voimassa vuoden 2023 alkupuolesta saakka. Kumpikin PALI-auto on kutsuohjatussa palvelumallissa, tällä pyrittiin asiakasmäärien nousuun ja saamaan toiminta-alueen liikennöinti kustannus- ja ympäristötehokkaammaksi. Kutsuohjaus on osoittautunut toimivaksi.

Kaupungin sisäisissä joukkoliikennevuoroista uudet liikennöintisopimukset alkoivat elokuussa 2024. Sopimuksella on nyt 11 reittiä aiemman 9 sijaan ja kilpailutusvaiheessa reitteihin tehtiin myös pieniä muutoksia. Liikennöintisopimusten varsinainen sopimuskausi on 3 vuotta, jonka jälkeen on mahdollisuus 2 optiovuoteen. Joukkoliikennevuorot palvelivat sekä työmatka- että koululaisliikennettä kaupungin reuna-alueilla.

Iisalmen kaupunki osallistui myös joukkoliikenteen toimivaltaisen viranomaisen (Pohjois-Savon ELY-keskus) hankkimisiin palvelusopimusasetuksen mukaisiin kuntakeskusten välisiin liikenteisiin vuosittain vahvistettavan rahoitusmallin mukaisesti.

Joukkoliikenteen osalta tavoitteena oli lisätä tietoisuutta kaikille avoimista joukkoliikennemuodoista ja pyrkiä pitämään joukkoliikenteen palvelutarjontaa vähintään nykyisellä tasolla kustannuskehitys ja Pohjois-Savon ELY-keskuksen hankkiman vuorotarjonnan tuleva supistaminen huomioon ottaen.

Joukkoliikenteen määrärahat sisälsivät myös kaupungin täyssähköisen yhteiskäyttö-auton leasingvuokrat sekä käyttö- ja ylläpitokustannukset.

Alueellisena joukkoliikenteen matkustus ja -lipputuotteina olivat Matkahuollon toimitamat ja ylläpitämät palvelut. Matkahuollon matkustus- ja lippupalvelut ovat kattavasti käytössä sekä Iisalmen että Ylä-Savon joukkoliikenteessä.

Matkustajien odotustilaratkaisuita pidettiin yllä linja-autoaseman kiinteistössä. Joukkoliikennettä ja siihen liittyviä lipputuotevaihtoehtoja selvitettiin ja kehitettiin mahdollisuuksien mukaan, ottaen huomioon alueellinen näkökulma ja toimivalta.

2.7 Elinvoimapalvelut –vastuualue

Tilivelvollinen: Elinkeinojohtaja

Elinvoimapalveluiden vastuualue muodostuu elinvoimapalvelut sekä työllisyys – ja kansainvälisyyspalvelut –toimintayksiköistä.

Elinvoimapalveluiden vastuualueelle kuuluvat kaupungin strategiatyön ja elinkeinopolitiikan koordinointi, yrityspalvelut, viestintä-, markkinointi- ja tapahtumapalvelut, matkailun kehittäminen, hanke- ja projektipalvelut ja seudullisen hanketoiminnan rahoittaminen. Tavoitteena on kehittää yritystoiminnan edellytyksiä Iisalmen alueella ja edistää uusien työpaikkojen syntymistä erityisesti yksityiselle sektorille. Yksikön toimintaan on läheisesti liitetty myös Iisalmen Teollisuuskylä Oy:n toiminta siten, että elinkeinojohtaja toimii oman toimensa ohella myös Teollisuuskylä Oy:n toimitusjohtajana. Teollisuuskylä tarjoaa toimitiloja teollisuus- sekä palveluyrityksille ja

yrityskehityspalveluita koko Ylä-Savon alueen yrityksille teknologia-alan kehittämiss-hankkeiden kautta.

Työllisyys- ja kansainvälisyyspalvelut pyrkivät vähentämään Iisalmen pitkäaikaistyöt-tömyyttä joko kaupungin omaan organisaatioon työllistämällä tai tarjoamalla työteh-täviä muista yhteistoimintaorganisaatioista. Maahanmuuton osalta yksikkö edistää li-salmeen ja Ylä-Savoon muuttaneiden ulkomaalaistaustaisten henkilöiden kotoutu-mista ja työllistymistä alueella. Yksikkö jakaa myös kesätyötukea ja ns. Iisalmi-tukea alueen yrityksille sekä koordinoi seudullista TYP-työtä.

Vuoden 2024 aikana vastuualueella valmistauduttiin TE2024 uudistukseen, joka astui voimaan 1.1.2025 ja Ylä-Savon Työllisyysalue aloitti toimintansa osana vastuualueetta.

Talous

1400 Elinvoimapalvelut	TA 2024	TA2024 muutos	TA+muutos 2024	Toteutu- nut 2024	Jäljellä 2024	Tot %
Toimintatuotot	874 600	8 000	882 600	1 444 564	-561 964	163,7
Henkilöstökulut	-2 156 300	175 800	-1 980 500	-1 973 202	-7 298	99,6
Toimintakulut	-3 992 700	-41 000	-4 033 700	-3 679 603	-354 097	91,2
Toimintakate	-5 274 400	142 800	-5 131 600	-4 208 241	-923 359	82
Muut laskennalliset kustannukset	-166 400	0	-166 400	-166 967	567	100,3
Laskennalliset tuotot	0	0	0	567	-567	-
Tehtävän kokonaiskustannukset	-6 315 400	134 800	-6 180 600	-5 819 205	-361 395	94,2

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteuma

Yritysneuvonta

Yrityspalvelutiimiin kuuluvat yritysasiantuntijan lisäksi yritysrajoituksen kehittämis-hankkeissa työskentelevät kaupungin ja Iisalmen teollisuuskylä Oy:n työntekijät. Yri-tysneuvonnan asiakkaat ovat pääasiassa Iisalmen alueelta, alkavien yritysten neuvon-taa on tehty lisäksi Vieremän ja Lapinlahden asiakkaille, ja hankkeiden toimintojen osalta toiminta-alueena on ollut koko Ylä-Savo. Yksikön päällikkönä elinkeinojohtaja on myös vahvasti mukana alueen kehittämistyössä. Vuoden 2024 tavoitteisiin on kuu-lunut aiempien vuosien tapaan aktiivinen yhteydenpito alueen yrityksiin, toimivat neuvontapalvelut aloittaville ja toimiville yrityksille sekä tiedottaminen ja ajankohtais-ten tilaisuuksien järjestäminen yrityksille ja muille sidosryhmille. Tavoitteena on paik-kakunnalla toimivien yritysten määrän kasvu ja nykyisten yritysten kehittyminen.

Myös kaupungin hanke- ja projektipalvelujen koordinointi kuuluu yritysasiantuntijan tehtäväkuvaan ja yrityslähtöisen hanketoiminnan aktivointi on tärkeä osa yksikön toimintaa.

Yrityspalvelutiimi on aktiivisesti mukana sekä kaupunkikeskustan että maaseutualueiden kehittämistyössä mm. Iiden ry:n hallitusjäsenyyden ja Ylä-Savon Veturi ry:n kanssa tehtävän yhteistyön kautta. Yrityspalvelut on mukana yrittäjyyttä ja innovaatioita edistävän Business Center Pohjois-Savon toiminnassa ja osallistuu myös kaupungin yrittäjyyskasvatustoimintaan.

Elinkeinojohtaja tekee sidosryhmäyhteistyötä erityisesti paikallisten yrittäjäjärjestöjen kanssa sekä Kuopion Alueen Kauppakamarin kasvuvaliokunnassa ja Ylä-Savon kauppakamariosastossa sekä useissa maakunnallisissa ja valtakunnallisissa verkostoissa.

Viestintä-, markkinointi- ja tapahtumien mahdollistamisen palvelut sekä matkailun kehittäminen

Elinvoimapalvelut –toimintayksikön markkinoinnin, viestinnän ja matkailun kehittämisen sekä tapahtumien mahdollistamisen tiimissä työskentelee kolme päätoimista ja yksi määräaikainen työntekijä. Tiimin avaintehtäviä ovat markkinointi- ja viestintäsuunnitelmien laatiminen ja käytäntöön vieminen seuranta- ja ylläpitotoimineen, kaupungin brändien jatkuva markkinointi ja kehittäminen (By Iisalmi ja Iisalmi ja tienoot), kaupungin toimialojen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteutettavien markkinointi- ja viestintätoimenpiteiden tuki ja koordinointi, asukasmarkkinointi ja muuttajakonsepti, kaupunkiviestinnän kehittäminen eri kanavissa sekä matkailun ja tapahtumien kehittämistehtävät. Tiimi osallistuu myös maakunnalliseen vetovoima-työhön erilaisissa verkostoissa ja hankkeiden kautta.

Markkinointi- ja viestintäsuunnittelun kokonaisuudesta, tiiminvetäjäyydestä, kaupunkibrändityön toimenpiteistä ja kumppanityöstä vastaa markkinointi- ja viestintäsuunnittelija, joka toimii myös johtoryhmässä sihteerinä ja viestinnän tukena. Seudullinen matkailumarkkinointi ja -kumppanuudet, matkailun kehittäminen sekä tapahtumien mahdollistamisen ja -markkinoinnin palvelut ovat matkailu- ja markkinointiasiantuntijan vastuualuetta. Kaupungin toimialojen markkinoinnin ja viestinnän tuesta vastaa markkinointi- ja viestintäasiantuntija hoitaen myös mm. verkko- ja intranetsivuston pääkäyttäjyyksiä ja sähköisiä uutiskirjeitä. Määräaikaisen markkinointiavustajan tehtäviin kuuluu Petterinkulma Oy:n ja Iisalmen Teollisuuskylä Oy:n markkinointi- ja viestintätoimia sekä asumisen markkinoinnin tehtäviä. Lisäksi vuosina 2024–25 hän toimii URBACT-ohjelman ”Residents of the Future”-vetovoimahankkeen koordinaattorina.

Markkinointi- ja viestintätiimi pyrkii työllään tukemaan Iisalmen strategian toteutusta ja synnyttämään ja vahvistamaan pito- ja vetovoimaa, jonka myötä Iisalmi on vuonna 2030 Suomen houkuttelevin seutukaupunki – kaupunki, jossa asukkaat ja elinkeinoelämä voivat hyvin. Vuonna 2024 tiimin tärkeimpiä tehtäviä olivat verkkosivu- ja intranet-uudistusten loppuunsaattaminen, By Iisalmi -markkinointistrategian ja erityisesti vastuullisuuskonseptin jalkauttamisen jatkaminen ja muuttaja- ja investorikampanjointi, seudullisen Iisalmi ja tienoot -matkailustrategian toimenpiteiden toteuttaminen ja verkoston sitouttaminen sekä yleinen pitovoimaa ja hyvinvointia vahvistava markkinointi esimerkiksi erilaisia lähettiläitä osallistaen ja kulttuuri- ja liikuntapalveluita, kuten uuden Saukko-uimahallin palveluita, aktiivisesti ja kekseliäästi esille nostaan. Tiimissä on myös valmisteltu kansainvälisten osaajien houkutteluun ja pitovoimaisuuteen tähtäävää Bridge to Iisalmi -konseptia yhdessä paikallisen toimintaryhmän sekä kansainvälisen hankeverkoston kanssa.

Markkinointi- ja viestintätoimenpiteet on nivottu mahdollisuuksien mukaan synergisesti osaksi hankkeiden toimenpiteitä. Kaikella markkinoinnilla ja viestinnällä on vahvistettu ilmapiiriä, jossa kaupungin slogan ja lupaus "Emme odota ihmeitä. Teemme niitä." toteutuu mahdollisimman monella elämän osa-alueella, olipa kyse yrittämisestä ja urasta, koulutuksesta tai harrastamisesta.

Hanke- ja projektipalvelut

Elinvoimapalvelut koordinoi kaupungin hanke- ja projektitoimintaa sekä kaupunkikehittämisen palveluita. Toiminnan vastuuhenkilönä toimii yritysasiantuntija ja toimintaa ohjaa hanketiimi, jossa on edustajat kaikilta toimialoilta.

Ylä-Savon viiden kunnan yhteinen seuturahajohtokunta jatkaa toimintaansa ja vuonna 2024 Iisalmi on panostanut edellisvuosien tapaan 5 euroa/asukas eli siihen on käytetty 110 000 euroa aluekehitysrahaa. Panostus on kohdistunut ennen kaikkea Ylä-Savon seudun elinkeinoelämää tukeviin hankekokonaisuuksiin sekä aluekehityshankkeisiin. Lisäksi vuosina 2024–25 kaupunki osallistuu Ylä-Savon osaamisen kehittämisen mallin rakentamiseen osaksi Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän palvelutoimintaa ja rahoittaa sitä 1 euroa/asukas eli n. 21 000 euroa/vuosi. Ylä-Savon Veturi ry:n kautta Leader-rahoitukseen on varattu 2,5 euroa /asukas vuoden 2020 asukasluvun pohjalta yhteensä 53 250 euroa /vuosi.

Vuonna 2024 elinvoimapalveluiden ja sivistyspalveluiden yhteinen Tulevaisuuden Osaajat TULOS -hanke jatkoi toimintaansa ja suunnitteli yrittäjyyskasvatukseen liittyvää toimintamallia varhaiskasvatuksesta lukiokoulutukseen sekä toteutti yrittäjyyskasvatukseen liittyviä toimenpiteitä. Hankkeessa työskenteli yksi kokoaikainen

projektipäällikkö sekä 20 % työpanoksella yrittäjyyskasvatuksen vastuupettaja. Hanke päättyi 31.10.2024.

Elinvoimapalvelut toteuttaa matkailutoimialan kehittämiseen liittyvää Kasvua ja kansainvälistymistä vastuulliseen matkailuun -hanketta, joka käynnistyi tammikuussa 2024. Tavoitteena on tukea Ylä-Savon matkailuyritysten kasvua vahvemman verkostoitumisen, organisoitumisen ja yhteistyön kautta. Hankkeen toteutuksesta vastaa kokoaikainen projektipäällikkö ja osa-aikainen hankesihteeri. Osana hanketta toteutetaan Mansikkaniemen alueella pienimuotoisia investointeja, joilla alueen esteettömyyttä parannetaan matkailutoiminnan näkökulmasta. Hanke kestää 30.6.2026 saakka.

Elinvoimapalveluiden yhteyteen tiukasti nivoutuva Iisalmen Teollisuuskylä Oy on pää toteuttajana maakunnallisessa TechSavo -hankkeessa, joka käynnistyi keväällä 2023. Tavoitteena on teknologia-alan pk-yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edistäminen. Hankkeen toteutuksessa vastaa Teollisuuskylässä yksi päätoiminen projektipäällikkö. Lisäksi teollisuuskylä on mukana syksyllä 2023 käynnistyneessä KesTech-hankkeessa yritysasiantuntijan työpanoksella. KesTechin tavoitteena on rakentaa kestävä teknologian osaamiskeskittymää Ylä-Savoon yhteistyössä yritysten, oppilaitosten ja kuntien kanssa. Pää toteuttajana toimii Savonia Ammattikorkeakoulu.

Iisalmen kaupunki toimii "Suunnitelmallisen ilmastotyön jalkauttaminen Pohjois-Savossa" -hankkeessa Ylä-Savon osatoteutuksesta vastaavana. Hankkeen seudullinen ilmastokoordinaattori työskentelee Iisalmen lisäksi Kiuruveden, Sonkajärven ja Lapinlahden alueella koordinoiden ja toteuttaen sekä seudullisen että kuntakohtaisten ilmastohjelman käytännön toimenpiteitä. Hanke kestää vuoden 2025 loppuun saakka.

Uutena avauksena Iisalmen kaupunki osallistuu ajalla 1.6.2023 – 31.12.2025 URBACT-ohjelman kansainväliseen hankkeeseen "Residents of the Future", jonka tavoitteena on löytää uusia keinoja veto- ja pitovoiman parantamiseen pienissä ja keskisuurissa kaupungeissa. Hankkeessa on mukana Iisalmen lisäksi 9 eri kaupunkia eri puolilta Eurooppaa.

Syksyllä 2024 päättyneisiin rahoitushakuihin jätettiin useampia hankehakemuksia, joiden käynnistyminen selviää alkuvuoden 2025 aikana. Hankehakemus on jätetty mm. pk-yritysten kasvun vauhdittamiseen pyrkivästä KYVYKÄS-hankkeesta, jossa Ylä-Savoon tulisi lisää yrityspalveluhenkilöstöä.

Muita elinvoimapalveluiden hankerahasta tuettavia hankkeita ovat mm. maakunnallinen Mieliteko 2.0 -hanke, Itä-Suomen Yrityskylä ja Savonian Business Center yhteistyö.

Kansainvälisyyspalvelut

Vuoden 2023 alusta alkaen maahanmuutto- ja pakolaispalvelut yhdistyvät työllisyysyksikön kanssa ja yksikön nimi muuttui työllisyys- ja kansainvälisyyspalveluiden yksiköksi.

Vuoden 2023 alusta voimaan tullut ”Sopimus Ylä-Savon kuntien yhteisestä maahanmuuttaneiden neuvontapalvelusta” päättyi 31.12.2024. Sopimuksen osapuolina olivat Iisalmi, Kiuruvesi, Lapinlahti, Sonkajärvi, Vieremä, Pielavesi, Keitele ja Rautavaara. Vuoden 2025 alusta tuli voimaan uusi sopimus Ylä-Savon työllisyysalueen kuntien kanssa: Iisalmi, Kiuruvesi, Pielavesi, Sonkajärvi ja Vieremä.

Kansainvälisyyspalveluiden asiakkaat ovat kotoisin ympäri maailman. Asiakkaisiin kuuluvat myös kuntapaikan ja oleskeluluvan saaneet turvapaikanhakijat, tilapäisen suojelun statuksella olevat, työperäiset maahanmuuttajat, kansainväliset kausityöntekijät, opiskelijat, yritykset ja työnantajat sekä alueen toimijat ja yhteistyökumppanit. Kokonaisuutena kansainvälisyyspalveluiden asiakasmäärät ovat kasvaneet jo useana perättäisenä vuonna.

Pakolaistyön asiakaskuntaan kuuluvat kiintiöpakolaiset sekä oleskeluluvan saaneet turvapaikanhakijat. Iisalmen kaupunki jatkaa kiintiöpakolaisten vastaanottoa toistaiseksi voimassa olevalla sopimuksella ja on valmis vastaanottamaan vuosittain 20–25 kiintiöpakolaista. Suomeen otettavien kiintiöpakolaisten kokonaismäärä on pienempi kuin vastaanotosta kiinnostuneiden kuntien paikkojen määrä, joten tästä johtuen Iisalmissa otetaan vastaan kaikkia kansallisuuksia mitä Maahanmuuttovirasto tarjoaa. Tähän mennessä Iisalmeen on saapunut afgaaneja, syyrialaisia sekä eritrealaisia. Pakolaisten kanssa työskentelee kaksi vakinaista työntekijää ja heillä on asiakkaita n. 110 henkilöä.

Hyvinvointialueuudistuksen myötä toimintaan ei tullut suuria muutoksia, sillä kunnat vastaavat kiintiöpakolaisten vastaanotosta. Uudistuksen myötä aiemmissa tilinpäätöksissä tuloina näkyneet terveydenhuollon erityiskorvaukset siirtyivät hyvinvointialueelle. Tästä johtuen vuoden 2023 jälkeen tilinpäätökset eivät ole enää vertailukelpoisia aikaisempiin vuosiin.

Maahanmuuttoneuvonnan asiakaskuntaan kuuluvat Suomeen työperäisesti, perhesiirtein tai opiskelun perustella saapuvat maahanmuuttajat sekä paikalliset yritykset,

joilla on maahanmuuttajatyöntekijöitä tai jotka suunnittelevat palkkaavansa heitä. Maahanmuuttoneuvonnassa on korostunut erilaiset lupaprosessit, mutta palvelun tarvetta olisi entistä enemmän muissakin asioissa mm. asunnon järjestämisessä, koulutusasioissa, sekä palveluneuvonnassa. Maahanmuuttoneuvonnassa toimii yksi vakinaisen työntekijä. Hän työskentelee Iisalmessa, Kiuruvedellä, Pielavedellä, Sonkajärvellä ja Vieremällä. Maahanmuuttoneuvonnan toimintakuluja katetaan yhteistyökuntien maksamilla osuuksilla, jotka laskutetaan kunnissa asuvien maahanmuuttajien määrän mukaisesti, sekä alkukartoituksista saatavilla korvauksilla.

Pakolaistyön toimintakulut katetaan suurimmaksi osaksi pakolaisista maksettavilla valtion laskennallisilla korvauksilla. Laskennalliset korvaukset muuttuvat vuonna 2025. Pakolaistyön yhteistyökuntia laskutetaan kunnissa asuvien pakolaisten lukumäärän mukaisesti yhteistyösopimuksen mukaisesti. Tällä hetkellä pakolaisia on alueellamme vain Iisalmessa. Terveiden ja hyvinvoinnin edistämiseksi huomioidaan asetetut kehittämiskohteet; liikunnan ja harrastusten sekä liikuntaolosuhteiden edistäminen, joissa tavoitteena on tapahtumien järjestäminen yhdessä kolmannen sektorin kanssa niin, että eri ikäryhmät ja eri kansallisuudet kohtaavat toisensa.

Työllisyyspalvelut

Työllisyyspalvelut hoitavat keskitetysti Iisalmen kaupungin työllisyydenhoidon sekä tukee kuntalaisten työllistymistä muille työnantajille. Iisalmen kaupunki oli mukana Kuopion seudun työllisyyden kuntakokeilussa, jossa osa valtiollisen TE-toimen asiakkaista ja asiakastyön prosessista siirrettiin kotikunnan vastuulle. Työllisyyden kuntakokeilut päättyivät 31.12.2024.

Iisalmen kaupungin työllisyyspalveluissa jatketaan aiempaa työllisyyden palvelukokonaisuutta kuvatus mukaisesti: Kansainvälisyyspalveluiden tiimiin kuuluu työllisyyspalveluiden kotoasiantuntijat. Palveluihin ja palvelutarpeisiin vaikutti ukrainalaiset, jotka olivat tilapäisen suojelun- statuksella ja saivat kotikuntaoikeuden. Tämä kohderyhmä lisäsi työllisyyspalveluiden tehtäväkenttää sekä kuntakokeilussa, mutta myös kaupungin työllistämispalveluissa.

Työllisyyspalveluiden perinteinen ydin on määräaikaisten työllistämisyksiköiden tarjoaminen kuntalaisille: palkkatukityöllistäminen kaupungin organisaatioon ml. lain julkisista työvoima- ja yrityspalveluista mukainen ikääntyneen työnhakijan velvoitetyöllistäminen. Vuoden 2024 aikana tuli isoja valtakunnallisia muutoksia palkkatukityöllistämiseen ja velvoitetyöllistäminen poistui kunnilta, joten aiempaa vahvemmin kaupungin työllistämisyksiköihin kytkettiin opinnollistaminen eli osaamisen todentaminen esim. näyttötutkinnoilla tai osatutkintojen suorittamisella työllistämisyksikön aikana.

Työllisyyspalveluilla on voimassa kolme palvelusopimusta: työllistämisen palvelusopimus TOIMI-säätiön kanssa, nuorten työpajatoiminnan sopimus Iisalmen Nuorison Tuki Ry:n kanssa, sekä palvelusopimus työttömien toimintapaja Ry:n kanssa. Näillä sopimuksilla mahdollistetaan eri tasoista etenemistä kohti työmarkkinoita niin työnhakutaitojen päivittämisen kuin työllistymisenkin vaiheissa.

Vuonna 2024 jatkettiin sekä järjestö- että yrityssektorin työnantajien tukemista työllistämässä Iisalmi-tuella (varaus 250 000 euroa). Tuella katetaan työllistämisestä aiheutuvien varuste-, laite-, opastus- ja muiden vastaavien kulujen kattamiseksi.

Työllisyyspalvelut tukevat nuorten (16–29 v.) iisalmelaisten kesätyöllistämistä kahdella eri tukimuodolla: työnantajalle maksettava kesätyötuki enintään 400 euroa työsuhdetta kohti (80 000 euroa); sekä nuorelle itselleen maksettava kesä- tai miniyrittäjätuki 300 euroa yrittäjää kohti (9 000 euroa).

Seudullisena palveluna Iisalmen kaupunki johti yhdeksän kunnan, Kelan ja TE-toimiston yhteistoimintamallia, työllistymistä edistävää monialaista yhteispalvelua (Iisalmen seudun TYP). TYP-kokonaisuuden kustannuksiin tulee maksuosuuksia muilta kahdeksalta kunnalta. Vuoden 2023 alusta voimaan tullut palvelusopimus päättyi 31.12.2024 ja uusi sopimus tulee voimaan Ylä-Savon työllisyysalueen kuntien kanssa.

Omana toimintana toteutettavien ja lakisääteisten palveluiden toteuttamiseksi työllisyyspalvelut tekevät laajaa verkostoyhteistyötä mm. alueen monitahoisessa työllisyysverkostossa; kuntoutuksen toimijaverkostossa ja Ohjaamo-palvelussa; sekä toteuttaa henkilökohtaista palvelutyöskentelyä sekä työnantaja- että työnhakija-asiakkaiden kanssa. Lisäksi työllisyyspalveluiden yksikkö rahoittaa liikunta- ja viherpalveluissa toteutettavaa ryhmämuotoista kuntouttavaa työtoimintaa henkilöstö- ja tilakustannusten osalta sekä rahoittaa työllistettyjen ja työtoimintajakson osallistujien työ- ja suojavaatetushankinnat. Terveiden ja hyvinvoinnin edistämiseksi huomioidaan asetetut kehittämiskohteet; Osallistaminen ja kuuleminen, joissa kuntouttavan työtoiminnan suunnittelu tapahtuu yhdessä osallistujien kanssa, niin että toimintaan kuuluu liikuntaryhmiin osallistuminen ja omaehtoisen liikunnan tukeminen.

Työllisyyspalveluissa kehitettiin omia palveluita uutta toimikautta (työllisyysalueiden käynnistymistä) varten. Sekä TOIMI-säätiön kanssa toteutettava työllistämisen palvelusopimus että työnantajan taloudellinen tuki, Iisalmi-tuki, uusittiin vuotta 2025 varten. Veloitetyöllistymisen päättyminen sekä muutokset työttömyysetuuksiin ja ansiopäivärahakertymiin ohjasivat palvelutarjontaa jo syyskaudella 2024. Henkilöstömuutoksia pienessä tiimissä tapahtui, ja kuntakokeilun tehtävät yhdistettynä työllisyysaluevalmisteluun ovat olleet ensisijaisena painopisteenä. Iisalmen kaupungin

työllisyys- ja kansainvälisyyspalvelut tukevat työllisyysaluetta työllisyysalueen valmennusten toteuttamisessa.

Työllisyyspalveluiden toiminta tukee ensisijaisesti vetovoiman ja kasvun sekä osaamisen ja hyvinvoinnin strategisia ohjelmia. Työllisyyspalveluiden kokonaisuudessa työskenteli n. 20 henkilöä. Vuonna 2024 henkilöstön vaihtuvuus oli suurta, koska henkilöstö ennakoitiin työllisyysalueen tuomiin muutoksiin ja haki vakituisia virkasuhteita, jotta he pääsivät siirtymään liikkeenluovutuksella töihin työllisyysalueille. Työllisyyspalveluissa työskenteli kaupungin työllisyysasiantuntijat (kaksi vakituista ja viisi määräaikaista) sekä TE-toimiston kuntakokeiluun kohdentama henkilöstö (noin 10 htv), työnsuunnittelija ja työllisyyskoordinaattori/TYP-johtaja ja työllisyys- ja kansainvälisyyspäällikkö (0,5 htv). Palvelurakenne painottui erityisen vahvasti kuntakokeiluun ja sen asiakaspolkujen edistämiseen kunnallistenkin työllisyysneuvonhoidon keinojen avulla. TE-palveluista kohdennetun henkilöstön palvelussuhde etuineen säilyy valtiolla mutta työnjohto-oikeus on kaupungilla.

Yksikön kustannuspaikoilta todennetaan kaupungin kuntakokeiluun kohdentama, lain edellyttämä taloudellinen resursointi mm. tilat, henkilöstökuluja sekä työnantajan tukia kohdennettuna siirtyvälle asiakasjoukolle. Suurimmat kustannukset työllisyysneuvonhoidosta aiheutuvat työmarkkinatuen kuntaosuuslaskutuksesta sekä työllistämisen edistämisen kustannuksista. Tuloina yksikölle kohdentuivat työllistämisen palkkatukiosuudet sekä TYP-toiminnan kuntaosuuslaskutus. Epäsuorina tuloina toteutuivat työllistettyjen työpanos omassa organisaatiossa, palkkatyöjaksojen verotulokertymät ja menomuutoksena pienentyvät työttömyydestä aiheutuvat kustannukset. Työmarkkinatuen kuntaosuuteen vuodelle 2024 on varattu 1,8 milj. euroa ja toteuma oli 1,74 milj. euroa.

2.8 Lomituspalvelut -vastuualue

Tilivelvollinen: lomituspalvelujohtaja

Vuoden 2023 alusta lukien Iisalmen kaupunki on hallinnoinut Melan toimeksiantosopimuksen mukaisesti seuraavien kuntien alueita: Heinävesi, Kaavi, Keitele, Lapinlahti, Leppävirta, Pielavesi, Rautalampi, Rautavaara, Siilinjärvi, Sonkajärvi, Tervo, Tuusniemi, Vesanto, Iisalmi, Kiuruvesi, Kuopio, Suonenjoki ja Varkaus. Paikallisyksikön nimi on Pohjois-Savon lomituspalvelut.

Toiminnan laajuus vuoden 2024 alusta oli seuraava: maatalousyrittäjien määrä on 1 272 ja lomituspalveluja saavien tilojen määrä on 795. Tilojen määrä laskee vuosittain n. 5–7 %. Lomituspalvelut tuotettiin 220 vakituisen maatalouslomittajan voimin. Lomituspalveluja tekevät myös lyhyillä työsuhteilla olevat lomittajat, joiden määrä

vaihtelee kuukausittain, ollen n. 100–200 työsuhdetta/kuukausi. Kaupungin palveluksessa olevien lomittajien lisäksi lomitustyötä tekevät ostopalveluyrittäjät, joiden työpanosta ostetaan tarpeen mukaan. Osaavien ammattitaitoisten lomittajien määrässä oli vajetta, rekrytointi on yhtenä painopisteenä vuosina 2024–2026. Lomituspalvelujen hallinnossa työskentelee 22 vakituista henkilöä.

Vuoden 2024 rahoitus lomituspalveluihin määräytyy samoilla periaatteilla kuin vuonna 2023. Hallinnon määräraha määräytyy Sydän-Savon ja Ylä-Savon paikallisyksiköiden vuonna 2022 lomitettujen päivien mukaisesti ja on n. 1,8 milj. euroa hallintoon ja valtionosuus lomituspalveluihin n. 16 milj. euroa.

Maatalousyrittäjien lomituspalvelujen tehtävä on turvata maatalousyrittäjien keskeytymätön toiminta maatalousyrittäjän vuosiloman ja sijaisavun ajaksi. Maatalousyrittäjille luodaan edellytykset vapaa-ajan pitämiseen ja riittävään lepoon ja toipumiseen sairaus- ym. tilanteissa.

Lomituspalvelujen onnistuminen edellyttää yhteistyötä kaikkien lomitusjärjestelmän kanssa tekemisissä olevien välillä. Paikallisyksikköön on perustettu yhteistoimintaryhmä, jossa on jäsenenä paikallisyksikön vastuuhenkilö, lomittajien, maatalousyrittäjien ja Melan edustajat. Yhteistoimintaryhmä kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Yhteistoimintaryhmän toimintaa kehitetään edelleen.

Talous

1930 Lomituspalvelut	TA 2024	TA2024 muutos	TA+muutos 2024	Toteutunut 2024	Jäljellä 2024	Tot %
Toimintatuotot	18 663 700	0	18 663 700	18 013 830	649 870	96,5
Henkilöstökulut	-14 119 400	-165 000	-14 284 400	-13 356 191	-928 209	93,5
Toimintakulut	-4 198 900	165 000	-4 033 900	-4 163 974	130 074	103,2
Toimintakate	345 400	0	345 400	493 665	-148 265	142,9
Muut laskennalliset kustannukset	-495 500	0	-495 500	-495 500	0	100
Tehtävän kokonaiskustannukset	-18 813 800	0	-18 813 800	-18 015 665	-798 135	95,8

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteuma

Lomatoimen henkilöstön ammattitaitoa kehitettiin ja ylläpidettiin koulutussuunnitelman mukaisilla koulutuksilla. Henkilöstön ammattitaito ja koulutustarpeet kartoitettiin mm. kehityskeskusteluissa ja osaamisen kartoituksella. Lomittajille tehtiin myös koulutuskyselyitä.

Lisäksi lomittajien luona tehtiin säännöllisesti työnjohdollisia tilakäyntejä, joissa myös kartoitetaan koulutustarpeita mm. havainnoimalla työskentelyä. Maatilojen olosuhdekartoitukset päivitetään kolmen vuoden välein (työsuojaus). Lomituspalvelulain 16 §:n mukaan paikallisyksikön järjestämiä lomituspalveluja käyttävän maatalousyrittäjän ja paikallisyksikön tulee toimia yhteistyössä työturvallisuuden takaamiseksi lomityössä.

Tilojen määrän lasku yhdessä tilakoon kasvun ja ammattitaitovaatimusten lisääntymisen vuoksi vaatii sopeutumista henkilöstöltä. Lomitettujen päivien määrää seurattiin.

Maatalousalan tapaturma- ja sairastumisalttius tiedostetaan ja lomittajien sairauslomia pyritään vähentämään mm. esihenkilötyön keinoin sekä koulutuksella. Näistä poissaoloista johtuvia kustannuksia pyritään pienentämään vahvistamalla esihenkilötyötä sekä kehittämällä hallinnon työprosesseja. Työnjohdollisten tilakäyntien ja kehityskeskustelujen määrää lisättiin, lomituspalveluohjaajien tehtävässä painotetaan kenttätöitä. Maatalouslomittajille tarjottiin työnohjausta ammattitaitoisen työnohjaajan suorittamana ryhmä- tai yksilömuotoisesti toteutettuna. Työnohjausryhmiä lomittajille tuli 12. Osa ryhmistä jatkaa vielä vuoden 2025 ryhmäohjauksessa. Hallinnon henkilöstön määrää sopeutetaan lomitettujen päivien määrän muuttuessa.

Asiakaspalautekysely toteutettiin arviointiasteikolla 1–5. Asiakkaiden tyytyväisyys lomituspalveluihin, tavoitteena vähintään 4,0. Asiakkaiden tyytyväisyys paikallisyksikön asiakaspalveluun, tavoitettavuuteen ja tiedonsaannin riittävyyteen, tavoitteena vähintään 4,0. Asiakaspalautejärjestelmää kehitettiin yhdessä muiden paikallisyksiköiden kanssa.

Lomahallinnon kehittämiseen liittyviä toimia jatketaan edelleen. Jatketaan 2023 aloitettua sähköisen asioinnin lisäämistä, niin yrittäjien hakemus- ja laskutusasioissa kuin maatalouslomittajien palkkaprosessissa, Melan Lomitusnetti -ohjelman toimivuuden rajoissa. Työ eteni suunnitelman mukaisesti, suurin osa vuosilomahakemuksista tuli sähköisenä ja lomituspalveluoikeuteen liittyvien päätösten postituksen tavoite 50 % ylittyi. Siilinjärven toimipisteen tarpeellisuutta ja käyttöastetta seurattiin ja työnteke-
misen piste lakkautettiin vuoden 2024 loppuun. Työprosesseja kehitettiin osallistumalla myös valtakunnalliseen lomahallinnon kehittämistyöhön yhdessä Melan kanssa. Osallistuttiin lomituspalvelujen valtakunnallisten tavoitteiden määrittelyyn yhteistyössä Melan kanssa.

Strategisten tavoitteiden toteuma

Toteutunut
Osittain toteutunut
Ei toteutunut

Ihmeiden Iisalmi				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Olemme vetovoimainen ja palveluiltaan monipuolinen Ylä-Savon seutukeskus, kehitämme kaupungin elinvoimaa määrätietoisesti uusien asukkaiden ja yritysten saamiseksi alueelle yhteistyössä muiden seudun kuntien kanssa	Riittävän ammattitaitoinen henkilöstö	Vuosilomapäivät / yrittäjä	24,97 päivää /yrittäjä	
Kehitämme palveluita ja työmenetelmiä digitaalisuuden mahdollisuudet hyödyntäen	Asiakaspalvelun kehittäminen	Asiakastyytyväisyystavoite 4,0 Maatalousyrittäjän lomaoikeuteen liittyvien päätösten lähetyksen sähköisesti tavoite 60 %	Asiakastyytyväisyys 3,9 Päätösten sähköinen lähetyksen 96 %	

Kestävä kuntatalous				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Panostamme osaavan työvoiman saatavuuteen yhteistyössä yritysten ja oppilaitosten kanssa kehittämällä koulutusta sekä työllisyydenhoidon ja työperäisen maahanmuuton palveluja	Rekrytoinnin onnistuminen, henkilöstön ammattitaidon ylläpitäminen ja kehittäminen	Lomitettujen päivien määrä	Lomituspäivät 56 766	

Hyvinvoiva henkilöstö				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Kehitämme työhyvinvointia aktiivisesti ja pitkäjänteisesti	Esimiestyön kehittäminen, täydennyskoulutus	Riittävä henkilöstö, henkilöstökysely	Riittävä henkilöstöä ei tarpeeksi Henkilöstökyselyn tulos 4,10	

2.9 Maaseutuhallinnon yhteislautakunta

Tilivelvollinen: maaseutujohtaja

Iisalmen kaupunki hoitaa Iisalmen kaupungin sekä Lapinlahden, Sonkajärven ja Viieremän kuntien muodostaman maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen lain 210/2010 (Laki maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa) ja kuntien välisen yhteistoimintasopimuksen mukaisesti.

Maaseutuhallinnon yhteislautakunta toimii sopimuskuntien maaseutuelinkeinoviranomaisena sekä yhteistoimintasopimuksen tehneiden kuntien välisenä yhteistoimintaelimenä sopimuksen mukaisissa asioissa.

Maaseutuelinkeinohallinnon lakisääteisiä tehtäviä ovat viljelijätukihallinto, riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen valtion varoista, eläintenpitäjän ja eläinten pitopaikkojen rekisteröinti sekä hukkakauran torjuntaan liittyvät tehtävät.

Lautakunta edistää osaltaan maaseudun kehittämistä ja toimii asiantuntijatoimieliimenä maaseutuelinkeinojen osalta, antaen muun muassa lausuntoja sopijakunnille kaavoitus- ja muista vastaavista hankkeista.

Henkilöstö

MAASEUTUHALLINNON YHTEISLAUTAKUNTA	Henkilöstö	TP2023	TA2024	TP2024	Poikkeama
Ylä-Savon maaseutupalvelut	Vakituiset	6,0	6,0	6,0	0,0
	Määräaikaiset	0,3	0,3	0,3	0,0
MAASEUTUHALLINNON YHTEISLAUTAKUNTA	YHTEENSÄ	6,3	6,3	6,3	0,0

Talous

1950 Ylä-Savon maaseutupalvelut	TA 2024	TA2024 muutos	TA+muu- tos 2024	Toteutunut 2024	Jäljellä 2024	Tot %
Toimintatuotot	344 400	0	344 400	334 435	9 965	97,1
Henkilöstökulut	-333 900	0	-333 900	-325 752	-8 148	97,6
Toimintakulut	-116 900	0	-116 900	-112 040	-4 860	95,8
Toimintakate	-106 400	0	-106 400	-103 357	-3 043	97,1
Muut laskennalliset kustannukset	-12 200	0	-12 200	-12 440	240	102
Laskennalliset tuotot	0	0	0	240	-240	-
Tehtävän kokonaiskustannukset	-463 000	0	-463 000	-449 992	-13 008	97,2

Vuonna 2024 toteutuneet henkilöstömuutokset

Henkilöstö toimii jokaisessa sopijakunnassa sijaitsevassa maaseututoimistossa. Toimistoissa on kokoaikainen palvelu kahtena päivänä viikossa. Muina aikoina palvelua on tarjolla ajanvarauksella.

Palvelusihteerin virka muutettiin maaseutuasiamiehen viraksi. Henkilöstö koostui muutoksen jälkeen maaseutujohtajasta, neljästä maaseutuasiamiehestä ja yhdestä palvelusihteeristä. Kesäajan harjoittelijalla varmistettiin kevään tukihakemusten käsittely lomakaudella maksatusvalmiiksi syksyllä.

Strategisten tavoitteiden toteuma

Toteutunut
Osittain toteutunut
Ei toteutunut

MAASEUTUHALLINNON YHTEISLAUTAKUNTA				
Digitalisaatio, tiedonhallinta ja tiedolla johtaminen				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Digitalisaatio, tiedonhallinta ja tiedolla johtaminen	Kehitämme työprosesseja ja seuranta	Maksajavirastosopimuksen palvelutavoitteiden täyttyminen 100 %	Täyttyi 100 prosenttisesti.	

MAASEUTUPALVELUT- VASTUUALUE				
Ihmeiden Iisalmi				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Turvaamme menestymisen edellytykset	Tuemme maatalousyrittämisen aloittamista tarjoamalla asiantuntijapua	Kolmen vuoden (2022–2024) keskiarvona maatalousyrittäjätoiminnan aloittaneita yhteistoimintaluokalla vähintään 15 kpl/vuosi	12 kpl.	
Turvaamme menestymisen edellytykset	Pystymme vastamaan kysyntään maatilayrittäjille tarjoamissamme asiantuntijapalveluissa osaamistamme hyödyntäen	Asiakaspalautekyselyssä vähintään 4/5	Kysely helmikuussa, kokonaisarvio 4,3.	

Riskit

Riskin kuvaus ja mahdollinen vaikutus	Ennakoivat toimenpiteet riskin hallintaan	Korjaavat toimenpiteet riskin toteutuessa	Toteuma 31.12.	Tila
Toiminta ei täytä maksajavirastoso- pimuksen vaatimuksia ja palvelutavoitteita.	Toimivat toimintaprosessit ja seuranta- järjestelmät tehtävien hoitamiseksi aikataulussa ja laadukkaasti.	Prosessien ja seuranta- järjestelmän perusteellinen arviointi ja kehittäminen.	Riski ei toteutunut, tavoitteet täyttyivät 100 prosenttisesti.	

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteuma

Maksajavirastoso-
pimuksen tavoitteet täyttyivät toisena vuonna peräkkäin 100 prosenttisesti. Toiminnalliset tavoitteet koostuvat neljän osa-alueen aikataulujen noudattamisesta;

- 1) paperilla toimitettujen hakemusten tallennus,
- 2) hakemusten käsittely,
- 3) päätösten lähettäminen sekä
- 4) takaisinperintöjen toteutuminen.

Tukea haki 872 maatilaa, maksetut korvaukset ja tuet olivat yhteensä 38,9 milj. euroa. Vastaavat määrä kunnittain olivat: Iisalmi 243 tilaa ja 9,3 milj. euroa, Lapinlahti 279 tilaa ja 12,1 milj. euroa, Sonkajärvi 143 tilaa ja 7,5 milj. euroa sekä Vieremä 207 tilaa ja 10,0 milj. euroa. Maatalousyrittysten määrä väheni 3,3 % edellisestä vuodesta. Korvauksia ja tukia maksettiin 0,7 milj. euroa edellistä vuotta enemmän. Tähän vaikutti uuden rahoituskauden maksuaikataulun vakiintuminen ensimmäisen vuoden jälkeen, ei reaalisen tukisumman kasvaminen.

Petoeläinvahinkoja ilmoitettiin ennätysmäärä 15 kpl. Vahingot olivat karhun aiheuttamia mehiläispesä- tai rehupaalivahinkoja sekä suden aiheuttamia koiravahinkoja. Hirvieläinvahinkoja ei ilmoitettu yhtään.

Hukkakauratarkkailussa oli 2 407 ha 110 tilalla, yhteistoiminta-alueen peltoalasta 5,2 % on tarkkailussa. Valtaosa hukkakaura-aloista sijaitsee Iisalmessa ja Lapinlahdella. Tarkkailusta vapautui 2 tilaa, tarkkailuun tuli uutena 9 tilaa. Tarkkailusta vapautui 19 ha ja uutta alaa tuli tarkkailuun 223 ha, josta lähes puolet oli Vieremällä. Tarkkailuala jatkoi edelleen huomattavaa kasvuaan, kasvua oli 9,4 %.

9 uutta maatalousyrittäjää aloitti toimintavuoden aikana, Iisalmessa 3, Lapinlahdella 1, Sonkajärvellä 2 ja Vieremällä 3. Näistä 5 maatalousyrittäjää, 2 Iisalmessa ja 1 kussakin muussa kunnassa, olivat saaneet aloittamisavustuksen 2023–2024 eli ovat päättäneet toimintansa.

ELY-keskus myönsi maatalousyrittäjätoiminnan aloittamiseen vuonna 2024 kahdeksalle maatalousyrittäjälle aloittamistukea ja korkotukilainaa yhteensä 1,5 milj. euroa. Yhdessä yrityksessä aloittamisavustuksen sai kaksi nuorta yrittäjää. Aloittamisavustuksia myönnettiin Iisalmeen 4, Sonkajärvelle 2 sekä Lapinlahdelle ja Vieremälle 1. Näistä aloittamisista osa toteutuu v. 2025.

Tuotantorakennusinvestointeihin myönnettiin investointitukea 10 kpl, Lapinlahdelle ja Vieremälle 4 sekä Iisalmeen ja Sonkajärvelle kumpaankin 1. Investointituki (avustus ja korkotukilaina) näihin oli yhteensä 5,7 milj. euroa, suurin yksittäinen lypsykarjanavettahanke sai 2,5 milj. euroa. Energiainvestointitukia myönnettiin 0,3 milj. euroa 13 hankkeeseen. Muihin investointeihin ELY myönsi tukea yhteensä 1,6 milj. euroa 42 hankkeeseen. Aloittamisavustusten ja investointitukien määrät olivat ennätyselliset.

Yhteistoiminta-alueen maitotilayrittäjät tuottivat maitoa 107,6 miljoonaa litraa; Iisalmessa 18,6 milj. litraa, Lapinlahdella 39,2 milj. litraa, Sonkajärvellä 20,1 milj. litraa, ja Vieremällä 29,8 milj. litraa. Koko alueen tuotanto kasvoi 0,4 % monen vuoden vähenemisen jälkeen. Iisalmessa, Lapinlahdella ja Sonkajärvellä tuotanto kasvoi, Vieremän osalta väheneminen jatkui.

Maatilatalouden kehittämistehtäviin osallistuttiin suunnitellusta ja kehittämismääräraha tuli käytetyksi.

Kuntien välinen kustannusjako

Jaettavat kulut 2024 (1000 eur, vähennettynä maksutuotoilla)		
	% -osuus	Osuus € 2024
Iisalmi	26,07	-116
Lapinlahti	31,77	-142
Sonkajärvi	18	-80
Vieremä	24,16	-108
	100	-446
Kulut euroa		-446 000
Tilamäärä 2024 kpl		872
Kulut euroa / tukeva hakeva tila		-511

2.10 Sivistys- ja hyvinvointilautakunta

Kuva 4 Sivistys- ja hyvinvointi -toimialan organisaatio 2024

Lautakunnan tehtävänä on edistää iisalmelaisten hyvinvointia ja sivistystä tarjoamalla monipuolisia ja nykyaikaisia koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluja sekä vahvistaa alueen kulttuuriperintöä ja iisalmelaisten yhteenkuuluvaisuutta tarjoamalla monipuolisia terveyttä ja hyvinvointia edistäviä kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluja.

Varhaiskasvatuspalvelujen tavoitteena on tukea lapsen oppimisen edellytyksiä ja edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteuttamista inklusiivisten

periaatteiden mukaisesti. Varhaiskasvatus on suunnitelmallinen ja tavoitteellinen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen tavoitteena on annetuilla resursseilla kasvattaa yhteiskunnan jäseniä, joilla on hyvät ja monipuoliset tiedot, taidot sekä asenteet jatko-opintoihin, elämänhallintaan ja elinikäiseen oppimiseen. Ruokapalveluiden tehtävänä on valmistaa taloudellisesti maukasta, ravitsevaa ja laadukasta ruokaa koulujen sekä päiväkotien asiakkaille.

Kulttuuripalveluiden tavoitteena on edistää alueen asukkaiden hyvinvointia tuottamalla, tukemalla ja edistämällä monipuolista kulttuuritoimintaa.

Kirjaston tehtävä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, edistää lukemista ja kirjallisuutta sekä ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa. Iisalmen kansalaisopisto tarjoaa vapaan sivistystyön opetusta kaikille kuntalaisille ja Ylä-Savon musiikkiopisto laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta musiikissa. Liikuntapalvelujen tärkeimpänä tavoitteena on liikunnallisen elämäntavan, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen. Nuorisopalveluiden tavoitteena on nuorten kasvun ja itseenäistymisen tukeminen sekä nuorten osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen.

Henkilöstö (htv) vastuualueittain

SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA		TP2023	TA2024	TP2024	Poikkeama
Sivistys- ja hyvinvointitoimialan hallinto	Vakituiset	3,7	3,7	3,7	0
	Määräaikaiset	0	0	0	0
	Yhteensä	3,7	3,7	3,7	0
Varhaiskasvatus	Vakituiset	94,7	110,25	95,6	-14,7
	Määräaikaiset	20,8	12,53	14,8	2,3
	Kesätyöntekijä			0,5	0,5
	Yhteensä	115,5	122,78	110,9	-11,9
Perusopetus ja lukiokoulutus	Vakituiset	223,9	218,57	219,1	0,5
	Määräaikaiset	43,6	42,01	41,9	-0,1
	Yhteensä	267,5	260,58	261,0	0,4
Kulttuuri ja vapaa-aika *tuntiopettajien tunnit laskettu yhteen ja muutettu laskennallisesti päätoimisten määrä	Vakituiset	49,5	51,11	46,4	-4,7
	Määräaikaiset*	31,1	24,6	26,2	1,6
	Oppisopimussuhteinen			0,1	0,1

	Kesätyöntekijä			2,8	2,8
	Yhteensä	80,6	75,71	75,5	-0,2
Yhteensä	VAKITUISET	371,8	383,63	364,8	-18,8
	MÄÄRÄAIKAISET	95,5	79,14	86,3	7,2
SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA	YHTEENSÄ	467,3	462,77	451,1	-11,7

Vuonna 2024 toteutuneet henkilöstömuutokset

Lapsimäärän vähenemisen vuoksi varhaiskasvatuspalveluja supistettiin jättämällä täyttämättä vapautuvia tehtäviä ja palkkaamalla henkilöstöä määräajaksi. Kunnallinen perhepäivähoidon palvelutarjonta supistui perhepäivähoitajien eläköitymisen myötä kaksi henkilötyövuotta.

Varhaiskasvatuksen saamalla valtion erityisavustuksella kehitettiin laatua ja vahvistettiin varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviä toimenpiteitä. Laatua vahvistettiin myös laatukäsikirjan päivittämisellä ja digitaalisella Valssi -laadunarviointijärjestelmällä.

Perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa varauduttiin oppilasmäärän vähenemiseen jättämällä vapautuvia tehtäviä täyttämättä tai palkkaamalla opettajia määräajaksi. Valtion myöntämällä erityisavustuksilla palkattiin määräaikaisia opettajia ja koulunkäynninohjaajia yht. 12,4 htv. Yksi uusi koulunkäynninohjaajan tehtävä perustettiin 1.8.2024 alkaen.

Ruokapalveluissa on varauduttu oppilasmäärän laskuun ulkoistamalla ruoka- ja siivouspalvelutyöntekijöiden tehtäviä. Tällä on varmistettu kokoaikainen työ vakituisille henkilöille. Eläköitymisen myötä tehtäviä ei olla täytetty, vaan tehtävät on hoidettu olemassa olevilla henkilöillä.

Kulttuuri- ja vapaa-aikavastuualueella oli määräaikaisia työntekijöitä, työllistettyjä ja tuntiohjaajia museossa, Paloisvuoren kahviossa ja vuokraamossa, keskustan uimarannan asiakasturvallisuuden valvonnassa, nuorisopalveluissa ja käytännön ohjaus- ja opetustehtävissä sekä kehittämishankkeissa. Ankkuritoiminnassa oli kuuden kunnan yhteinen Ylä-Savon kuntien nuorisotyöntekijä. Lisäksi Twist -kesätyötoiminnassa työllistettiin 116 nuorta (n. 1 htv ja kesäohjaajat 0,8 htv).

Henkilöstöä kehitettiin vuosittain hyväksyttävän koulutussuunnitelman mukaisesti.

Erityisavustuksilla palkattua määräaikaista henkilöstöä oli 17,0 henkilötyövuotta (opettajia, avustajia, ohjaajia).

Strategisten tavoitteiden toteuma

Toteutunut
Osittain toteutunut
Ei toteutunut

Inspiroiva Iisalmi				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Olemme hyvinvointia ja osaamista aktiivisesti kehittävä kaupunki, jossa toimintaa uudistetaan rohkeasti kouluttamalla henkilöstöä, tarjoamalla uusia palveluja sekä olemalla mukana kokeiluissa.	Vapaa-aikatojen ja palvelujen merkitys asukkaiden tekemisessä ja kokemisessa .	Kulttuurikeskuksen kävijämäärä Uimahallin kävijämäärä Musiikki ja kansalaisopiston kävijämäärät Nuorisotilojen kävijämäärä Kävijämäärät pysyvät vähintään edellisvuoden tasolla.	Kulttuurikeskus 253 945 Uimahalli 203 656 Musiikkiopisto 17 265 ja kansalaisopisto 6 443 Nuorisotilat 15 921	
Osallistamme käyttäjäryhmät ja kolmannen sektorin mukaan palveluiden suunnitteluun ja viestimme palvelutarjonnastamme aktiivisesti ja monikanavaisesti	Kolmatta sektoria hyödynnetään palvelujen tuottamisessa sopimus pohjaisesti.	Sopimusten määrä vähintään edellisvuoden tasolla.	Toteutunut	
Edistämme kuntalaisten hyvinvointia kannustamalla omatoimiseen liikunnan ja kulttuurin harrastamiseen sekä tarjoamalla monipuoliset ja saavutettavat kulttuuri- ja vapaaajan palvelut yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa	Arjen hyvinvointia edistävät elintavat lisääntyvät kaikissa ikäryhmissä ja huomioidaan kaikissa palveluissa.	Nuorten alkoholin käyttö ja tupakointi / tulos on parempi kuin edellisessä kouluterveyskyselyssä. Tuntee itsensä yksinäiseksi / tulos on parempi kuin edellisessä kouluterveyskyselyssä.	1,9 % (2023), 2,2 (2021) Käyttää alkoholia viikoittain, 8. ja 9. lk oppilaista. 12,6 % (2023), 12,0 (2021) käyttää päivittäin jotain tupakatuotetta tai sähkösavuketta 8. ja 9 lk oppilaista. 12 % (2023), 15 % (2021) tuntee	

Inspiroiva Iisalmi				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
			itsensä yksinäiseksi 8. ja 9. lk oppilaista.	
Edistämme kuntalaisten hyvinvointia kannustamalla omatoimiseen liikunnan ja kulttuurin harrastamiseen sekä tarjoamalla monipuoliset ja saavutettavat kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa	Perheiden ja lasten liikunnan edistäminen (hallitusohjelmassa) sekä lasten ja nuorten tasa-arvoisen kulttuuri-osallistumisen mahdollistaminen.	Kaikilla lapsilla ja nuorilla on vähintään yksi harrastus / kouluterveyskysely. Kulttuurikasvatussuunnitelmat käytössä.	84 % (2023), 87 % (2021) 4. ja 5. lk oppilaista harrastaa jotakin vähintään yhtenä päivänä viikossa. 94 % (2023), 97 % (2021) 8. ja 9. lk oppilaista harrastaa jotakin vähintään yhtenä päivänä viikossa. Toteutui	
Huomioimme väestörakenteen muutokset ennakoidusti palvelutarjonnan kehittämisessä eri ikätasoille ja kohderyhmille	Ikäihmisten kulttuuri- ja liikuntapalvelujen kehittäminen ja saatavuuden parantaminen.	Uusia toimintamalleja otettu käyttöön kirjasto- ja kulttuuripalveluissa vähintään 2 kappaletta. Ikäihmisten kulttuurisuunnitelmat käytössä. Myytyjen seniorikorttien määrässä kasvua 5 %.	Kirjastossa yhteistyökokeilu PSHVA etäryhmätoiminnan kanssa. Ei toteutunut. Ikäihmisten kulttuurisuunnitelmaselvitys toteutunut Toteutunut 16,9 % (1578 kpl).	
Kehitämme uusia yrityslähtöisiä koulutusmalleja ja toimimme aktiivisesti ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulutusmahdollisuuksien lisäämiseksi alueella yhteistyössä oppilaitosten kanssa	Yrittäjyyskasvatusta toteutetaan varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Toisen asteen yhteistyötä (MAHIS) kehitetään ja siitä tiedotetaan laajemmin.	Nuorten yrittäjien (NY) määrä säilyy vähintään edellisvuoden tasolla. Osallistuvien määrä säilyy vähintään edellisvuoden tasolla.	Toteutunut	
Teemme päätöksiä, joilla turvataan perheiden, lasten ja nuorten mahdollisuudet	Turvataan kolmannen sektorin	Avustusmäärärahat ovat vähintään edellisvuoden tasolla.	Toteutunut	

Inspiroiva Iisalmi				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
turvalliseen kasvuun ja hyvään oppimiseen	toimintaedellytykset hyvinvoinnin edistämiseksi.			
Teemme päätöksiä, joilla turvataan perheiden, lasten ja nuorten mahdollisuudet turvalliseen kasvuun ja hyvään oppimiseen	Koulut, päiväkodit ja muut toimitilat ovat viihtyisiä ja innostavat oppimaan.	Kouluterveyskysely Lapset ja nuoret pitävät koulunkäynnistä enemmän kuin Suomessa keskimäärin.	Toteutui osittain. Toteutui 4. ja 5. luokkalaisten ja lukion 1. ja 2. osalta. Ei toteutunut 8. ja 9 lk osalta.	

Riskit

Ei toteutumassa
Riski kasvanut
Riski toteutunut

Riskin kuvaus ja mahdollinen vaikutus	Ennakoivat toimenpiteet riskin hallintaan	Toteuma 31.12.	Tila
Kiinteistöjen heikko kunto tai viat vaikuttavat toiminnan järjestämiseen.	Säännölliset kuntotarkastukset/katselmukset. Ilmoituksen ongelmista kiinteistönhuoltojärjestelmään.	Lumilinnan päiväkodissa jouduttiin tekemään sisäilman vuoksi erilaisia järjestelyjä.	
Toimitilojen heikko kunto vaikuttaa palvelutuotannon imagoon.	Aktiivinen tiedotus korjaustoimenpiteistä.	Riski ei realisoitunut	
Työskentelyn olosuhteista johtuvat tai työtehon merkittävät heikkenemiset / sairaslomat	Ennaltaehkäisy, varhainen puuttuminen, ikäohjelma, aktiivisen tuen toimintamalli	Riski ei realisoitunut	

Riskin kuvaus ja mahdollinen vaikutus	Ennakoivat toimenpiteet riskin hallintaan	Toteuma 31.12.	Tila
Yksikön palvelutuotanto joudutaan keskeyttämään mm. omaisuus- tai epidemiavahingon vuoksi.	Omavalvonta toteutetaan ohjeiden mukaisesti. Kunnossapito säännön mukaista. Henkilöstön koulutuksesta huolehditaan.	Riski ei realisoitunut	
Tietojärjestelmiin liittyvissä rekisterin ylläpidossa ei onnistuta ja salassa pidettäviä tietoja vuotaa ulkopuolisille.	Pääkäyttäjien osaamistaso pidetään koulutusten avulla korkeana. Henkilöstöä koulutetaan tietoturvan ja lainsäädännön osalta säännöllisesti. Käyttöoikeuden tarkastetaan säännöllisesti.	Riski ei realisoitunut	
Pätevyysvaatimukset täyttävää henkilöstöä ei saada hakemaan avoimia työtehtäviä	Osallistutaan erilaisiin rekrytointitilaisuuksiin sekä markkinoidaan lisälmen kaupunkia hyvänä asuinpaikkana ja työnantajana.	Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa ei saatu kaikkiin pitkiin sijaisuuksiin kelpoista henkilöstöä.	
Väkivaltainen asiakas / henkilö toimipisteessä.	Kartoitetaan tehtävät, joissa väkivaltatilanteita voi sattua. Koulutetaan henkilöstöä. Hankitaan hälytysjärjestelmiä.	Riski ei realisoitunut	
Syntyvyyden alenemiseen ei reagoida riittävästi palvelutuotannossa.	Palvelutarpeen mahdollinen väheneminen huomioidaan investoinneissa, rekrytoinneissa ja toiminnan suunnittelussa.	Huomioitu mahdollisuuksien mukaan.	

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan hallinto

Tilivelvollinen: toimialajohtaja

3000 Sivistys- ja hyvinvointitoimialan hallinto	TA 2024	TA2024 muutos	TA+muutos 2024	Toteutunut 2024	Jäljellä 2024	Tot %
Toimintatuotot	-	-	-	-	-	0
Henkilöstökulut	-375 300	0	-375 300	-353 204	-22 096	94,1
Toimintakulut	-565 000	0	-565 000	-506 523	-58 477	89,7
Toimintakate	-940 300	0	-940 300	-850 105	-90 195	90,4
Muut laskennalliset kustannukset	-2 053 700	0	-2 053 700	-2 054 179	479	100
Laskennalliset tuotot	2 618 500	0	2 618 500	2 618 979	-479	100
Tehtävän kokonaiskustannukset	-375 500	0	-375 500	-294 926	-80 574	78,5

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan hallintoon kuuluivat lautakunta, hyvinvointijaosto, toimialajohtaja sekä vastuualueiden johtajat. Osa kustannuksista kohdistettiin toimintayksiköihin vyörytyserinä.

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala myöntää vuosittain avustuksia iisalmelaisille rekisteröityneille yhdistyksille sivistys- ja hyvinvointilautakunnan päättämien (24.2.2023 §10) avustusten myöntämisperusteiden mukaisesti. Sivistys- ja hyvinvointitoimiala myönsi vuonna 2024 avustuksia yhteensä 367 472 euroa. Sopimus pohjaisia avustuksia myönnettiin 190 000 euroa.

Avustukset jakaantuivat toiminta-avustuksiin, kohdeavustuksiin, koulutus- ja kurssi-toimintaan, apurahoihin ja stipendeihin. Suurin osa avustusmäärärahasta kohdistui liikunta-, nuoriso- ja kulttuurijärjestöjen toiminnan tukemiseen (toiminta-avustukset).

Kulttuuripalveluiden kohdeavustusmäärärahaa myönnettiin myös yksittäisille taiteilijoille ja taiteilijaryhmille. Liikunnan kohdeavustuksilla mahdollistettiin mm. järjestöjen ylläpitämien liikuntatilojen- ja alueiden ylläpitäminen ja kehittäminen sekä jäseurojen avustukset naapurikuntien jäähallien käytöstä.

Varhaiskasvatus-vastuualue

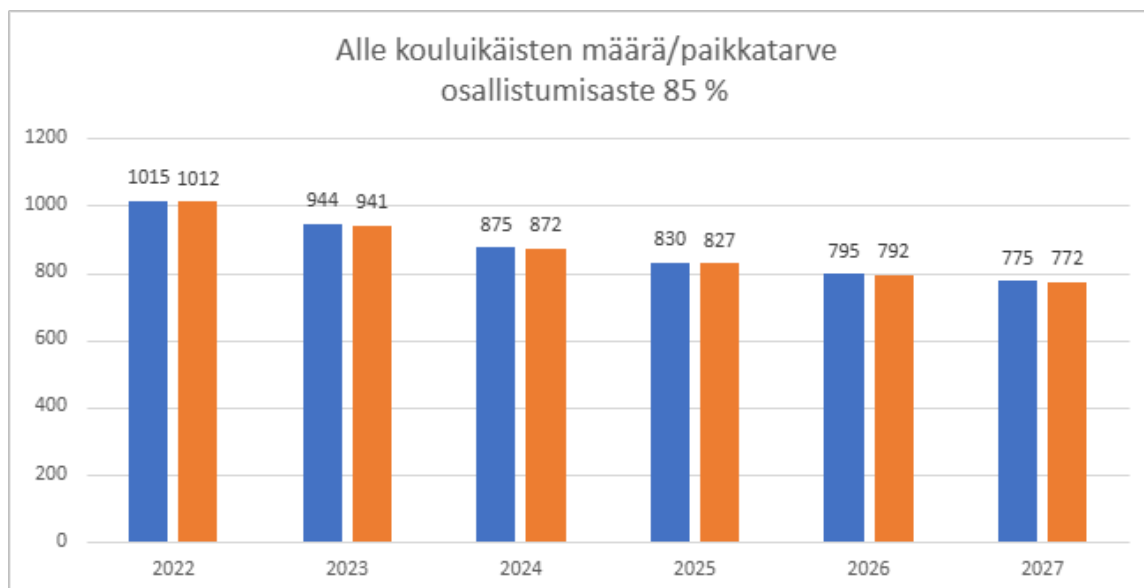
Tilivelvollinen: varhaiskasvatusjohtaja

Talous

3100 Varhaiskasvatus	TA 2024	TA2024 muutos	TA+muu- tos 2024	Toteutunut 2024	Jäljellä 2024	Tot %
Toimintatuotot	511 400	50 000	561 400	577 582	-16 182	102,9
Henkilöstökulut	-5 996 700	96 400	-5 900 300	-5 723 224	-177 076	97
Toimintakulut	-7 832 300	155 000	-7 677 300	-7 549 256	-128 044	98,3
Toimintakate	-13 317 600	301 400	-13 016 200	-12 694 899	-321 301	97,5
Poistot ja arvonalentumiset	-10 400	-	-10 400	-7 422	-2 978	71,4
Muut laskennalliset kustannukset	-839 000	-	-839 000	-922 936	83 936	110
Laskennalliset tuotot	-	-	-	83 936	-83 936	-
Tehtävän kokonaiskustannukset	-14 678 400	251 400	-14 427 000	-14 118 903	-308 097	97,9

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Varhaiskasvatuslain mukaan kaikkien lasten tulee olla Suomessa tasa-arvoisessa asemassa. Varhaiskasvatus vahvisti lasten mahdollisuuksia hyvinvointiin ja hyvään elämään painopisteinä varhainen puuttuminen ja vanhemmuuden tukeminen sekä kehittämällä liikunta- ja kulttuurikasvatusta.

Lapsimäärä väheni syntyvyyden alenemisen myötä noudattaen suunnitelmavuosien ennustetta. Varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrä tilastointipäivänä 20.9.2024 oli 754, mikä oli 70 lasta vähemmän edellisvuoteen verrattuna.

Perusopetuslain (§ 26a) mukaista esiopetusta toteutettiin opetushallituksen hyväksymien esiopetussuunnitelman perusteiden ja sen mukaan laaditun Iisalmen

kaupungin esiopetus-suunnitelman pohjalta. Koulujen erilliset esiopetusryhmät tekivät joustavaa esi- ja alkuopetuksen Virta -yhteistyötä perusopetuksen kanssa.

Orpon hallitusohjelman mukaisesti selkiytettiin varhaiskasvatuksen sosionomin roolia ottamalla käyttöön varhaiskasvatuksen sosionomille laadittu tehtävänkuva ja tehtävänkohtainen palkkaus. Neljä avointa varhaiskasvatuksen opettajan vakanssia muutettiin varhaiskasvatuksen sosionomin vakansseiksi.

Varhaiskasvatus kehitti lapsiperheiden hyvinvointia edistäviä palveluja monitoimijaisesti yhdessä lasten ja perheiden sekä eri hallinnonalojen viranomaisten, järjestöjen ja yhdistysten kanssa. Avoin varhaiskasvatus toimi yhteistyössä Perheentalo Onnin ja Ilonan kanssa. Avoimen varhaiskasvatuksen opettaja koordinoi Lasten liikennepuistossa järjestettyä ohjattua ja maksutonta toimintaa perheille.

Perusopetus ja lukiokoulutus -vastuualue

Tilivelvollinen: toimialajohtaja

Talous

3200 Perusopetus ja lukiokoulutus	TA 2024	TA2024 muutos	TA+muutos 2024	Toteutunut 2024	Jäljellä 2024	Tot %
Toimintatuotot	3 877 900	109 500	3 987 400	4 078 444	-91 044	102,3
Henkilöstökulut	-16 303 300	93 700	-16 209 600	-15 803 362	-406 238	97,5
Toimintakulut	-13 190 400	48 200	-13 142 200	-12 765 542	-376 658	97,1
Toimintakate	-25 615 800	251 400	-25 364 400	-24 490 460	-873 940	96,6
Poistot ja arvonalentumiset	-322 800	-	-322 800	-285 114	-37 686	88,3
Muut laskennalliset kustannukset	-1 260 900	-	-1 260 900	-1 398 396	137 496	110,9
Laskennalliset tuotot	-	-	-	137 496	-137 496	-
Tehtävän kokonaiskustannukset	-31 077 400	141 900	-30 935 500	-30 114 918	-820 582	97,3

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Perusopetus

Perusopetuslain mukaan kunnan tehtävä on järjestää sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille maksutonta perusopetusta. Iisalmen kaupungin 11 peruskoulua tarjosivat opetussuunnitelman mukaista opetusta luokille 1–9. Maahanmuuttajille järjestettiin perusopetukseen valmistavaa opetusta. TUVA-koulutuksen järjesti Ylä-Savon ammattioppilaitos.

Kaikilla perusopetuksen oppilailla oli käytössään henkilökohtainen päätelaite. Laitteita uusittiin suunnitelman mukaisesti ja painetun materiaalin määrää pyrittiin vähentämään. Tutoropettajatoiminta jatkui kouluilla siten, että koulujen omia opettajia toimi digitutoreina saaden siitä korvauksen vuosiviikkotunteina. Kaikki koulut toimivat Liikkuva koulu –toimintamallin mukaisesti. Uusia oppimisympäristöjä hyödynnettiin kehittämällä pedagogiikkaa niitä hyödyntäväksi.

Esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä kehitettiin erityisesti niillä kouluilla, joissa toimi erillinen esiopetusryhmä. Toiminta aloitettiin myös Soinlahden koululla. Tämän ns. VIRTATOIMINNAN tavoitteena oli parantaa varhaista perustaitojen oppimista muodostamalla esiopetuksesta ja perusopetuksen kahdesta ensimmäisestä vuosiluokasta nykyistä yhtenäisempi kokonaisuus.

Perusopetukseen aiemmin saatujen valtion erityisavustusten käyttö jatkui vuonna 2024 mm. tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin, korona vaikutusten tasoittamiseen, maahanmuuttotustaisten perusopetuksen oppilaiden tukemiseen sekä yhteisölliseen opiskeluhoitoon.

Koulujen uudisrakentaminen jatkui investointisuunnitelman mukaisesti. Soinlahden koulu valmistui kesällä 2024.

Lukiokoulutus

Lukio on yleissivistävä toisen asteen oppilaitos, johon on mahdollista pyrkiä suorittamaan perusopetuksen oppimäärän. Peruskoulunsa päättävien lisäksi opiskelijaksi otettiin muista 2. asteen oppilaitoksesta hakevia koulun vaihtajia.

Iisalmen lyseossa annettava opetus noudatti nuorille tarkoitettua lukiokoulutuksen opetussuunnitelmaa. Opintoja suoritti myös muutama aikuisopiskelija osallistuen lähiopetukseen nuorten tavoin.

Kaikki opiskelijat olivat maksuttoman opiskelun piirissä. Tietokoneen lisäksi opiskelijat saivat lainaan tai omaksi kaiken opiskelussa tarvitsemansa materiaalit.

Ruokapalvelut

Koulu- ja varhaiskasvatuksen ateriat valmistettiin Lumakeskus Majakan valmistuskeittiössä sekä Juhani Ahon koulun valmistuskeittiössä. Ruoanjakoon ja astiahuoltoon käytettiin oman henkilökunnan lisäksi ostopalvelua. Sijaisuudet hoidettiin paikallisilla sijaisilla.

Elintarvikkeet hankittiin Sansia Oy:n sopimuksilla ja lähiruokaa ostettiin paikallisilta tuottajilta ja tarjottiin lähiruokaa kolme kertaa vuodessa.

Valtion ravitsemusneuvottelukunta julkaisi uudet kansalliset ravitsemussuositukset 27.11.2024.

Suosituksissa huomioidaan ruuan terveysvaikutuksien lisäksi aiempaa kattavammin ruuantuotannon ja -kulutuksen ympäristövaikutukset. Suosituksen mukainen ruoka-
valio sisältää runsaasti täysjyväviljaa, kasviksia, marjoja, hedelmiä, palkokasveja ja kestävästi pyydettyä tai kasvatettua kalaa.

Käytössämme on Sydänmerkki, joka varmentaa asiakkaalle, että ruoka on ravitsemus-
suositusten mukaista, monipuolista ja maukasta.

Yläkoulujen oppilaille annettiin maksuton aamupala ja välipala.

Kulttuuri ja vapaa-aika -vastuualue

Tilivelvollinen: kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja

Talous

3400 Kulttuuri ja vapaa aika	TA 2024	TA2024 muutos	TA+muu- tos 2024	Toteutu- nut 2024	Jäljellä 2024	Tot %
Toimintatuotot	1 580 600	270 000	1 850 600	2 104 439	-253 839	113,7
Henkilöstökulut	-3 515 100	-107 900	-3 623 000	-3 333 621	-289 379	92
Toimintakulut	-6 881 200	-253 800	-7 135 000	-7 054 499	-80 501	98,9
Toimintakate	-8 815 700	-91 700	-8 907 400	-8 283 680	-623 720	93
Poistot ja arvonalentumiset	-159 300	-	-159 300	-165 589	6 289	103,9
Muut laskennalliset kustannukset	-518 500	-	-518 500	-518 787	287	100,1
Laskennalliset tuotot	-	-	-	287	-287	-
Tehtävän kokonaiskustannukset	-11 074 100	-361 700	-11 435 800	-11 072 208	-363 592	96,8

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Kulttuuri ja vapaa-aika-vastuualueen muodostaa kansalais- ja musiikkiopisto, kirjasto-
ja kulttuuripalvelut sekä liikunta- ja nuorisopalvelut. Uimahalli kuuluu liikunta- ja nuo-
risopalvelujen alle. Uimahallia sitoo valtuustoon nähden toimintakate. Vastuualueen
yhteisinä kehittämiskohteina vuodelle 2024 olivat muun muassa terveyden ja hyvin-
voinnin edistäminen, järjestöyhteistyö, Elämäni kunnossa -toimenpiteet sekä lasten ja
nuorten monipuoliset harrastusmahdollisuudet. Erityis- ja hankeavustusten merkitys
palvelujen kehittämisessä oli merkittävä.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluihin on sijoittunut myös osallisuus- ja hyvinvointikoordinaattorin tehtävä. Koordinaattori vastasi koko kaupungin terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä laaditun tehtävänkuvan mukaisesti. Kulttuuri- ja vapaa-aika-vastuualueelle kuuluu kaikki kaupungin harkinnanvaraiset avustukset tapahtuma-avustuksia lukuun ottamatta.

Kansalais- ja musiikkiopisto

Iisalmen kansalaisopisto on tarjonnut vapaan sivistystyön opetusta kaikille kuntalaisille. Opiston tarjonnassa ovat korostuneet kädentaitojen ylläpito ja kehittäminen, kieli- ja taideopetus, terveyden ylläpito sekä käytännön taidot.

Kansalaisopisto on järjestänyt maahanmuuttajille erittäin tärkeitä valtakunnallisia Yleisiä kielitutkintoja suomen kielessä (YKI).

Iisalmen kansalaisopistossa on jatkettu kotoutettavien maahanmuuttajien suomen kielen opetusta Opetushallituksen rahoituksella. Kansalaisopistossa on ollut kaksi ryhmää, joilla opetusta viikoittain 20 tuntia. Kurssilaisia on ollut yhteensä noin kaksikymmentä.

Palveluissa on jatkettu monipuolisten palveluiden tuottamista kuntalaisille kuntalaisten toiveiden mukaisesti. Iisalmen kuvataidekoulu on toiminut Iisalmen kansalaisopiston alaisuudessa. Esikoululaiset ovat käyneet kansalaisopistossa tekemässä keramiikkatyön. Ikäihmisille on myönnetty kurssimaksusta 20 % alennus. Kansalaisopisto on ollut mukana kirjaston ja kulttuuripalvelujen kanssa Erasmus+ hankkeessa, jossa on etsitty keinoja laajentaa asiakaskuntaa palveluja kehittämällä.

Ylä-Savon musiikkiopisto on tarjonnut laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta musiikissa Iisalmen, Kiuruveden, Pielaveden, Sonkajärven ja Vieremän kunnissa. Musiikkiopistossa opiskeli 271 pääaineista opiskelijaa sekä 115 muskarilaista. Iisalmissa lähes kaikki hakijat on otettu opetuksen piiriin joko ryhmä- tai yksityisopetukseen. Ainoastaan pianonsoittopaikkaa on joutunut jonottamaan.

Musiikkiopisto on tuottanut edelleen Torstaiklassiset-konsertti-sarjaa yhdessä kulttuuripalveluiden kanssa. Musiikkiopiston ylläpitämät orkesterit Ylä-Savo sinfonietta ja Ylä-Savon viihdeorkesteri tekivät kumpikin kaksi projektia ja ilahduttivat suuria yleisömääriä Ylä-Savossa.

Molemmat opistot on hyväksytty lisäksi ERASMUS+ ohjelman akkreditointiin, mikä tarkoittaa automaattista rahoitusta opettajien ja opiskelijoiden eurooppalaiseen koulutukseen ja hyvien käytäntöjen vaihtoon vuosille 2022–2027. Musiikkiopistossa rahoituksen teemana vuonna 2024 on ollut eurooppalainen yhteismusisointi.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Iisalmen kaupunginkirjasto palvelee kuntalaisia laadukkailla kokoelmilla, osaavalla asiakas- ja tietopalvelulla, toimivilla tiloilla ja monipuolisilla tapahtumilla. Ylä-Savon kirjastoverkko Rutakko otti ensimmäisenä kirjastoverkkona Suomessa käyttöön uuden Quria-kirjastojärjestelmän. Järjestelmäpäivityksen vuoksi kirjaston toiminnassa oli laaja käyttökatko 15.–29.5. Quria-päivityksen yhteydessä uudistettiin myös Rutakon mobiilikirjasto -sovellus. Suonenjoki liittyi Rutakko-verkkoon syyskuussa 2024. Iso muutos kirjastokentällä oli myös kuntien yhteisen E-kirjaston avautuminen käyttöön 29.4.2024.

Itä-Suomen Aluehallintovirasto myönsi 18 000 euron avustuksen ”Inspiroiva ja ihmeellinen kirjasto – yhdessä uudistuen kohti tulevaisuutta” -hankkeelle, joka toteutettiin syksyllä 2024. Hankkeessa osallistettiin asiakkaat kirjaston toiminnan kehittämiseen ja tulevaisuuden kirjastopalveluiden hahmotteluun hyödyntäen palvelumuotoilun menetelmiä. Kirjastossa tehtiin monipuolista yhteistyötä ja järjestettiin monenlaisia tapahtumia ja käyttäjäkoulutuksia eri kohderyhmille. Toiminnalla mm. edistettiin lukemista, kirjallisuutta ja yhteiskunnallista vuoropuhelua, tarjottiin erilaisia kulttuurikokemuksia sekä tuettiin yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja hyvinvointia. Merkittävänä painopisteenä oli valmistautuminen väistötiloihin siirtymiseen kokoelmatyön ja poistojen kautta.

Kulttuurialalla on painotettu valtakunnallisesti osallisuuden merkitystä sekä kulttuurialan vahvaa ja elinvoimaista perustaa. Iisalmissa on jatkettu prosenttitaideperiaatteen käyttöä, mikä lisää julkisen taiteen saavutettavuutta kuntalaisille ja luo työmahdollisuuksia taiteilijoille. Kesäkuun loppupuolella valmistui Soinlahden koululle Risto Pentikäisen prosenttitaide-teos. Joulukuussa kokeiltiin uutta tapahtumaa, kulttuuripalveluiden tukemaa myyntinäyttelyä ”Taidelahja”, johon kutsuttiin paikallisia taiteilijoita ja yhdistyksiä mukaan. Kulttuuripalveluiden saavutettavuutta on parannettu tarjoamalla monipuolisesti maksuttomia tilaisuuksia sekä edullisia pääsymaksuja tapahtumiin. Nuorille suunnattu maksuton Iisalmi Hoods -tapahtuma pidettiin koulujen päättäjäislauantaina 1.6. torilla ja yleisöä paikalla oli n. 600 henkeä. Yhteisöllinen Mansikkaniemi – Poppia ja piknikkiä -tapahtuma 18.8. onnistui yli odotusten. Tapahtumaan osallistui n. 1 700 henkeä.

Kulttuurin toimintaedellytyksiä on vahvistettu tukemalla kulttuuritarjontaa tuottavia yhdistyksiä ja toimijoita. Yhdistysten toiminta-avustusten lisäksi on jaettu kulttuurin kohdeavustuksia 14 toimijalle mm. tapahtumiin ja musiikkialbumien sekä kirjojen tekemiseen. Uusittuja perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen kulttuurikasvatusohjelmia on jalkautettu ja viety käytäntöön. Kulttuurikasvatusohjelmat takaavat lapsille ja

nuorille tasavertaisia mahdollisuuksia päästä kulttuurin pariin. Kulttuuripalveluiden ja Ylä-Savon Kotiseutuyhdistyksen yhteistä yhteisamanuenssitoimintaa jatkettiin viisi-vuotisella hankkeella (2024–2028). Yhteisamanuenssihankkeessa on painopisteenä ollut Kotiseutumuseon laaja näyttelyuudistus. Juhani Ahon museolla on panostettu markkinointiin ja museon myyntituotteisiin. Vuosi 2024 oli ennätyksellinen museolla kävijämäärältään. Yhteistyötä Ylä-Savon kulttuuripalveluiden kanssa on jatkettu mm. yhteisessä kulttuurifoorumissa.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä on huomioitu yksikölle asetetut kehittämis-kohteet, erityisesti kulttuurikeskuksen tilojen ja palveluiden kehittäminen tulevaan peruskorjaukseen liittyen. Vuoden aikana onkin osallistuttu aktiivisesti peruskorjauksen ja väistötilojen suunnitteluun. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut ovat mukana Erasmus+ ohjelmassa yhdessä kansalaisopiston kanssa, ja vuoden aikana toteutettiin neljä liikkuuutta. Tavoitteena oli hakea kansainvälistä näkökulmaa Iisalmen kulttuurikeskuksen peruskorjaukseen liittyvään toimintojen uudistamiseen.

Liikunta- ja nuorisopalvelut

Liikuntapalvelujen tavoitteena on edistää terveyttä ja hyvinvointia kannustamalla liikunnalliseen elämäntapaan. Liikuntapalvelut vastasivat liikunta- ja nuorisotilojen varauksista, käytön ohjauksesta, viestinnästä ja markkinoinnista sekä tukivat liikunta-, nuoriso- ja vammaisjärjestöjen toimintaa. Yhteistyössä eri tahojen kanssa järjestettiin liikuntamahdollisuuksia lapsille, nuorille, aikuisille, ikäihmisille ja erityisryhmille. Ostopalveluiden avulla tuotettiin muun muassa ohjattua toimintaa eri ikäryhmille. Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä keskityttiin erityisesti elintapaohjaukseen, perheliikunnan ja harrastusten tukemiseen sekä liikuntaolosuhteiden kehittämiseen. Keskustan rannan uinninvalvontaan palkattiin kaksi rantavalvojaa, ja hallitusohjelman mukainen elintapaohjaus käynnistettiin yhteistyössä Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa.

Liikuntapalvelut edistivät liikunnan omatoimista harrastamista ja järjestöjen järjestämää toimintaa tekemällä tiivistä yhteistyötä teknisen toimen kanssa liikuntapaikkojen ja -ympäristöjen suunnittelussa ja ylläpidossa. Liikuntaolosuhteita kehitettiin Liikuntaolosuhteiden kehittämissuunnitelman 2022–2030 mukaisesti mm. Paloisvuoren mattohissin hankinta toteutui sekä jatkettiin ulkokuntoilulaitteiden uusimista ulkoilu-reiteille. Jäähallin uuden oheistilat valmistuivat.

Liikuntatilojen- ja alueiden käytön ehdot ja toimintaohjeet päivitettiin sivistys- ja hyvinvointilautakunnassa 7.5. ja avustusten myöntämisperusteet hyvinvointijaostossa 3.12. ja lautakunnassa 10.12. Perhevuorojen varausmahdollisuus laajennettiin

koskemaan myös koulujen saleja. Näitä vuoroja on varattu ahkerasti ja se näkyy perhevuorojen varausten määrässä.

Nuorisopalvelujen kokonaisuus muodostui perusnuorisotyöstä, koulunuorisotyöstä, ohjaamotoiminnasta ja etsivästä nuorisotyöstä. Lisäksi Ankkuri-tiimissä työskenteli kuuden Ylä-Savon kunnan yhdessä palkkaama nuorisotyöntekijä, joka on työsuhteessa Iisalmen kaupunkiin.

Iisalmi oli mukana yhdeksän Savon kunnan yhteisessä, nuorille suunnatussa Po1nt-sivustossa, jossa tarjotaan ajankohtaista tietoa kuntien nuorisopalveluista sekä mahdollisuus saada tukea omaan elämään liittyvissä asioissa. Nuorisopalvelut tarjosivat kolmella eri tilalla tila- ja ryhmätoimintaa sekä tapahtumia ja kursseja nuorten toiveita kuunnellen.

Ohjaamo muutti vuoden 2024 alussa samaan rakennukseen linja-autoasemalle muiden nuorisopalvelujen kanssa. Yläkoulussa työskenteli yksi koulunuorisotyöntekijä. Nuorisotyöntekijät jalkautuivat myös nuorten luo muun muassa kouluihin ja oppilaitoksiin sekä niin sanottuina painopisteiltöinä nuorten kokoontumispaikkoihin.

Nuorisopalvelut vastasivat nuorten vaikuttajaryhmän, Iisalmen nuorisoneuvosto INN:n, toiminnasta. Ohjaamotoiminta on kaupungin organisoimaa, ja Ohjaamossa työskentelee useita eri alojen ammattilaisia, kuten koulutusneuvoja, TE-asiantuntijoita, Onni-ohjaajia ja työnsuunnittelijoita. Asiakkaille otettiin käyttöön Kaiku-kortti.

Twist-kesätyötoiminnan avulla opetettiin nuorille työelämätaitoja. Iisalmen nuorten ohjaus- ja palveluverkosto (monialainen työryhmä) toimi nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ja vastasi myös oppilashuollon ohjausryhmän tehtävästä.

Hanketoiminnalla vahvistettiin liikunta- ja nuorisopalvelujen kehittämistä. Järjestöt olivat tiiviisti mukana toteuttamassa Iisalmen Harrastamisen mallia (IHMe). Toimintaa jatkettiin kevätkaudelle 2024 yhteensä 100 000 euron valtionavustuksen turvin. Kaudelle 2024/2025 saatiin avustusta yhteensä 86 000 euroa. Iisalmen Harrastamisen mallin toiminnan piiriin kuuluivat kaikki peruskoulut. Nuorisopassi-mobiilisovellusta laajennettiin koskemaan 5.-9.-luokkalaisten lisäksi myös lukiolaisia (FredoApp). Koulujen kerhotoiminnan hankkeen vastuu ja koordinointi siirtyi koulupuolelta liikunta-palveluille. AVI:n hankerahoituksen turvin käynnistettiin Liikkuva koulu- ja kouluPT-hanke. Kahdella alakoululla työskenteli koulunuorisotyöntekijä AVI:n hankeavustuksen turvin.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävä kunnassa on laaja-alainen ja poikkihallinnollinen. Hyvinvointia edistäviä toimia tehdään kunnan kaikilla sektoreilla.

Iisalmen hyvinvoinnin edistämisen vuosiraportti 2023 käsiteltiin hyvinvointijaostossa 12.2., sivistys- ja hyvinvointilautakunnassa 20.2., kaupunginhallituksessa 26.2. ja kaupunginvaltuustossa 18.3. Yhdenvertaisuussuunnitelman seurantaraportti hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 18.3. ja Iisalmen päihdetilannekatsaus ja ehkäisevän päihdetyön rakenteet ja tehtävät käsiteltiin hyvinvointijaostossa 28.5.

Iisalmen kaupungin HYTE-työryhmä seuraa asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä. Työryhmän tehtävänä on viedä toimialoille hyvinvointitietoa ja menetelmiä.

Asukkaiden hyvinvointia ja osallisuutta edistettiin Ideoista ihmeiksi - Osallistuvan budjetoinnin keinoin. Asukkaat pääsivät ideoimaan ja äänestämään kohteen, jolla edistetään asukkaiden hyvinvointia. Osallistuvaan budjetoinnin määräraha oli 100 000 euroa ja asukkaat valitsivat toteutettaviksi kohteiksi näköalatornin Paloisvuorelle sekä ulkoilmaelokuvatapahtuman.

Vuonna 2024 pilotoitiin Kaikukortin käyttöä Iisalmissa, tarjoten taloudellisesti tiukassa tilanteessa oleville mahdollisuuksia osallistua kulttuurielämään ja liikuntaharrastuksiin. Pilottivuonna kortin käyttökohteina oli Kulttuurikeskuksen tapahtumat ja esitykset, kansalaisopiston kurssit, Juhani Ahon museo sekä Saukko uimahalli.

Yhteistyön kehittäminen eri järjestöjen ja Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa on hyvinvoinnin edistämistyön keskiössä. Hyvinvointialueen kanssa on osallistuttu vuosittaiseen lakisääteiseen hyte-neuvotteluun.

Uimahalli

Talous

3640 Uimahalli	TA 2024	TA2024 muutos	TA+muu- tos 2024	Toteutu- nut 2024	Jäljellä 2024	Tot %
Toimintatuotot	630 000	130 000	760 000	850 983	-90 983	112
Henkilöstökulut	-489 000	0	-489 000	-450 383	-38 617	92,1
Toimintakulut	-1 352 800	-30 000	-1 382 800	-1 315 926	-66 874	95,2
Toimintakate	-1 211 800	100 000	-1 111 800	-915 326	-196 474	82,3
Poistot ja arvonalentumiset	-87 600	0	-87 600	-86 107	-1 493	98,3
Muut laskennalliset kustannukset	-91 800	0	-91 800	-91 800	0	100
Tehtävän kokonaiskustannukset	-2 021 200	-30 000	-2 051 200	-1 944 216	-106 984	94,8

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Uuden Iisalmen uimahallin (Saukko) merkitys seudullisena palveluna kaiken ikäisten kansalaisten liikuttajana sekä terveyden ja hyvinvoinnin lisääjänä on merkittävä. Saukon palveluihin kuuluvat allas-, kuntosali-, kassa- ja kahviopalvelut. Ensimmäisen täyden kalenterivuoden aikana uimahallissa kävi yhteensä 203 536 asiakasta. Kävijämäärä kasvoi kaikissa asiakasryhmissä, ja suurin kasvu nähtiin eläkeläisten keskuudessa. Seniorikortteja myytiin ennätykselliset 1 578 kappaletta, ja niiden käyttäjät kirjauttivat lähes 50 000 käyntikertaa. Aukiolopäiviä allasosastolla oli 322 ja kuntosalissa 360. Viikonlopun kävijämäärät olivat lähes kaksinkertaisia vanhaan halliin verrattuna. Tuloilla katettiin Saukon kaikista kuluista lähes 48 %. Kahvio siirtyi omaksi toiminnaksi yrittäjän lopetettua kahvion toiminnan 1.5.

Viimeisen hallin ympäristöön tulevat parannukset tehtiin urakoitsijan toimesta kevään aikana. Ensimmäisen vuoden takuuhuolto / vuosihuollon (1kk) aikana tyhjennettiin kaikki altaat ja tarkistettiin mm. laatoitukset, parannettiin hallin turvallisuutta ja viihtyisyyttä lisäämällä mm. kahvion ilmanjäähdytystä, alaiden käsijohteita, savunpoistoa ja korjattiin pieniä kohteita laatoituksessa. Myös muutama kuntosalilaitte vaihdettiin paremmaksi.

Asiakastyytyväisyyttä ja hygieniatasoa seurattiin säännöllisesti. Allasvesien valvontasuunnitelma päivitettiin alkuvuodesta yhteistyössä ympäristöterveystarkastajan kanssa. Lisäksi laadittiin siivoustason valvontasuunnitelma, jossa tarkennettiin siivouksen laatua ja määrää koskevia ohjeistuksia.

2.11 Tekninen lautakunta

Kuva 5 Tekninen ja ympäristötoimialan organisaatio 2024

Henkilöstö (htv) vastuualueittain

TEKNINEN LAUTAKUNTA	Henkilöstö/htv	TP2023	TA2024	TP2024	Poikkeama
Hallinto					
	Vakituiset	0,7	0,7	0,7	0
	Määräaikaiset	0,0	0,0	0,0	0
	Yhteensä	0,7	0,7	0,7	0
Maankäyttö ja asuminen					
	Vakituiset	14,80	16,00	15,2	-0,76
	Määräaikaiset	2,60	1,60	0,8	-0,77
	Yhteensä	17,40	17,60	16,1	-1,53
Kadut ja ympäristö					
	Vakituiset	33,9	33,6	32,0	-1,6
	Määräaikaiset	17,6	14,5	18,4	3,9
	Yhteensä	51,5	48,1	50,4	2,3
Toimitilat					
	Vakituiset	34,50	35,00	33,80	-1,20
	Määräaikaiset	4,80	4,70	7,10	2,40
	Yhteensä	39,30	39,70	40,90	1,20
Yhteensä					
	VAKITUISET	83,9	85,3	81,7	-3,57
	MÄÄRÄAIKAISET	25,0	20,8	26,3	5,49
TEKNINEN LAUTAKUNTA	YHTEENSÄ	108,90	106,10	108,0	1,92

Vuonna 2024 toteutuneet henkilöstömuutokset

Henkilöstöstä oli vakinaista tuntipalkkaista henkilöstöä kadut ja ympäristö -vastuualueella 7 henkilöä ja toimitilat -vastuualueella 4 henkilöä.

Kadut ja ympäristö -vastuualueella osaa rakentamisen tuntipalkkaisesta henkilöstöstä käytettiin talviaikana käyttötalousosasta maksettavissa tehtävissä. Työvoiman yhteiskäyttö on tasannut kuormitusta ja mahdollistanut resurssien tehokkaan käytön.

Maankäyttö- ja asuminen -vastuualueella tiedolla johtamista palvelevat paikkatietoanalyytit ja siihen liittyvä kehittämistyö ovat siirtyneet kokonaisuudessaan hoidettavaksi kaupunkimittausyksikköön. Tonttipalvelu-yksikköön sijoittuva toimitusinsinöörin virka asetetaan julkiseen hakuun toimitusinsinöörin eläköitymisen vuoksi. Paikkatietokäsittelijä, joka on toiminut puoliksi tonttipalveluiden ja puoliksi kaupunkimittauksen palveluksessa, siirtyi kokonaisuudessaan tonttipalvelut-yksikköön. Paikkatietoinsinöörin tehtävään valittiin kaupunkimittauksen paikkatietokäsittelijä ja paikkatietokäsittelijän tehtävä täytettiin hakuprosessin kautta.

Maankäyttö- ja asuminen -vastuualueella määräaikaista teknisen alan työntekijöitä, harjoittelijoita ja kesätyöntekijöitä palkattiin talousarvioresurssien mukaisesti. Kaupunkimittauksessa työskenteli kartoittajaharjoittelija, kaavoituksessa työskentelivät kesätyöntekijänä koululainen ja kandidutkinnon suorittanut arkkitehtiopiskelija.

Liikenneväylien rakentamisessa ja ylläpidossa käytettiin määräaikaista kausityöntekijöitä. Puistojen ylläpito toteutettiin kausityöntekijöitä, opiskelijoita ja työllistettyjä käyttäen. Maa- ja metsätiloissa oli määräaikainen metsuri osan vuodesta. Liikunta- paikkojen ylläpidossa oli määräaikaista kausityöntekijöitä sekä kesätyöntekijöitä ja työllistettyjä. Kaksi kenttämestaria jäi eläkkeelle ja tehtävät on hoidettu toistaiseksi määräaikailla sijaisilla. Kenttämestareiden tehtävien vakinaistamisen määrä selvitetään vuonna 2025 tehtävän liikuntapaikkojen palvelutasoselvityksen perusteella.

Toimitilat -vastuualueella rakennuttaja -valvojan työsuhde jatkui määräaikaisena vuoden 2024 loppuun saakka ja tehtävä vakinaistetaan vuoden 2025 alussa. Toimitilat -vastuualueella määräaikaista työntekijöitä oli myös kiinteistönhoidossa ja siivouksessa.

Strategisten tavoitteiden toteuma

Toteutunut
Osittain toteutunut
Ei toteutunut

Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Inspiroiva Iisalmi				
Edistämme kunta-laisten hyvinvointia kannustamalla omatoimiseen lii-kunnan ja kulttuu-rin harrastamiseen sekä tarjoamalla monipuoliset ja saavutettavat kult-tuuri- ja vapaa-ajan palvelut yhteis-työssä kolmannen sektorin kanssa	Liikuntapaikkojen määrä ja laatu pide-tään vähintään ny-kysisellä tasolla. Maankäytön suun-nittelussa huomioi-daan liikuntapaikko-jen alueellinen tasa-arvoisuus.	Liikuntapaikkojen määrä, laatu, saavu-tettavuus ja ylläpi-don laatuluokitus.	Liikuntapaikkojen ylläpito on hoi-dettu vuosikellon ja työohjelmien mukaisesti. Lii-kuntapaikkojen ylläpidon palvelu-tasoselvityksen käynnistämistä on valmisteltu yh-teistyössä Vieru-mäen urhei-luopiston kanssa.	
Osallistamme käyt-täjäryhmät ja kol-mannen sektorin mukaan palvelui-den suunnitteluun ja viestimme palve-lutarjonnastamme aktiivisesti ja moni-kanavaisesti	Vuorovaikutus kun-talaisten, elinkei-noelämän, kolman-nen sektorin ja mui-den sidosryhmien kanssa	Järjestetyt vuorovai-kutustilaisuudet kan-salaisten ja sidosryh-mien kanssa, vähin-tään 20 kpl.	Erilaisia vuorovai-kutustilaisuuksia on pidetty vähin-tään 20 kaavoihin ja muihin suunni-telmiin liittyen.	

Ihana Iisalmi				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Olemme toiminnas-samme hiilineut-raali vuoteen 2035 mennessä	Vähähiilisen rakenta-misen ja kiertotalou-den edistäminen. Energian kulutuksen vähentäminen. Vii-saan liikkumisen edistäminen. Yhdys-kuntarakenteen tiiv-istäminen ja palve-lujen saavutettavuuden turvaaminen.	Kuntien energiate-hokkuussopimuksen noudattaminen. Re-surssiviisauden tie-kartan toimenpitei-den huomioiminen. Iisalmen ilmasto-suunnitelman toteut-taminen.	Infrarakennus-kohteissa materi-aalien kierrätystä ja kuljetusten op-timointia. Ylijää-mämaita on hyö-dynnetty melun-torjunnassa valli-rakenteissa. Vi-heralueilla lisätty kaupunkiniittyjä. Pyöräilyä edis-tetty lisäämällä pyörätelineitä.	
Vaalimme kaupun-gin arvokasta	Kulttuuriympäristöä palvelevien	Kulttuuriympäristöä palvelevien	Toteutunut Kult-tuurikeskuksen ja	

Ihana Iisalmi				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
historiaa ja kulttuuriympäristöämme	kaavojen, selvitysten ja suunnitelmien edistäminen. Kulttuuriympäristötietoisuuden lisääminen.	kaavojen, selvitysten ja suunnitelmien määrä.	kirkonmäen asemakaavan muutos, Styfin talon kaava ja Rautatieasemanseudun inventointi. Mansikkaniemen ympäristösuunnitelma ja Viheraluejärjestelmän päivittäminen eivät toteutuneet kokonaisuudessaan.	
Rakennamme toimivaa, viihtyisää ja turvallista kaupunkiympäristöä eri käyttäjäryhmien tarpeet huomioiden	Iisalmen viheraluejärjestelmän päivitys.	Viheraluejärjestelmä sisältäen strategiset linjaukset ja toimenpideohjelman.	Viheraluejärjestelmän päivitys on edennyt nähtävälle asetettavaan suunnitelmaan saakka. Päätöksentekoon vuoden 2025 alussa.	
Toimitilamme ovat terveellisiä käyttää ja edistämme vähähiilistä rakentamista	Laadukas toimitilojen rakentaminen ja ylläpito. Terve talo - ja kuivaketju10 prosessien käyttö rakennuttamisessa.	Olosuhdehaittaepäilyjen määrän väheneminen.	Terve Talo- ja Kuivaketju 10 -periaatteet käytössä kaikissa merkittävissä investointihankkeissa. Olosuhdehaittaepäilyjen määrä väheni selvästi vuoteen 2023 verrattuna (16/57).	
Tarjoamme laadukkaita asuin- ja työpaikkatonttialueet sekä kehittyvät kyläalueet uusille rakentajille	Elinkeinoelämää palvelevat maankäyttöpäätökset mm. maanhankinta, kaavoitus, infran rakentaminen ja tonttivarannon ylläpito.	Elinkeinoelämää palvelevat maankäyttöpäätökset. Luovutusvalmiiden asuintonttien määrä.	Kaavoitus käynnistyy IPY:n tontille, Vuorimäen kaava on edennyt ehdotusvaiheeseen ja Rajamäen aurinkovoima-alueen kaavoitus käynnistymässä. Iisalmen yleiskaava on	

Ihana Iisalmi				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
			hyväksytty kaupunginvaltuustossa. Keskustan pysäköintimääräyksiä kehittävä kaava on käsitelty kaupunginvaltuustossa. Tontinvarauksia on tehty Soinlahdessa ja Peltomäessä.	

Ihmeiden Iisalmi				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Meillä arki on helppoa kaikenikäisille ja elinvoimainen keskusta houkuttelee asioimaan	Laadukkaat ja turvalliset liikkumisen reitit. Palvelujen hyvä saavutettavuus. Yksityisten liiketoimintaideoiden jalostaminen kaavoituksen keinoin.	Liikenneväylien kehittäminen huomiioon ottaen kaikki liikumismuodot. Pysäköintipaikkojen riittävyys. Hankekaavat ja yksityisten kiinteistönomistajien ja investoreiden konsultointi osana kaavoitusprosessia.	IPY:n tontin ja Styfin sekä Seura-huoneen kaavat ovat käynnistyneet. Keskustan pysäköintimääräyksiä kehittävä kaava on ehdotusvaiheessa.	

Kestävä kuntatalous				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Investoimme vastuullisesti talouden realiteetit huomioiden	Toimitilat ovat tehokkaassa käytössä. Vapaana olevia tiloja markkinoidaan aktiivisesti. Vailla käyttöä olevat tilat myydään tai puretaan.	Vuokratelpoisten tilojen keskimääräinen vuokrausaste vuoden aikana vähintään 95 % ja toimitilojen kokonaisvuokrausaste vähintään 90 %. Tarpeettomiksi käyneitä rakennuksia poistuu vähintään	Vuokratelpoisten tilojen vuokrausaste oli 94 % ja tilojen kokonaisvuokrausaste 92 %. Purettiin Soinlahden vanha koulurakennus, jäähallin vanha huoltorakennus ja muutamia pienempiä	

Kestävä kuntatalous				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
		3 kpl purkamisen/myynnin johdosta.	tonttihankintojen yhteydessä kaupungin omistukseen tulleita rakennuksia	
Hankintapolitiikkamme on yrittäjävälillä ja paikallisen tarjonnan huomioivaa	Markkinavuoropuhelut merkittävimpien hankintojen yhteydessä.	Markkinavuoropuhelut pääsääntöisesti kansallisen kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa.	Markkinavuoropuhelut mm. Kulttuurikeskushankkeessa.	
Investoimme vastuullisesti talouden realiteetit huomioiden	Rakennetun omaisuuden arvon ja korjausvelan seuranta.	Rakennetun omaisuuden arvo säilyy ja korjausvelka vähenee.	Vuonna 2024 kiinteistökannan korjausvelka 9 prosenttia pienempi kuin vertailuvuoden (2017) korjausvelka.	

Hyvinvoiva henkilöstö				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Kehitämme työhyvinvointia aktiivisesti ja pitkäjänteisesti	Yhteiset kehittämistulokset, yksikköpalaverit ja keskustelun ilmapiirin ylläpitäminen.	Yhteisten kehittämistulosten määrä, työhyvinvointikyselyn tulokset ja käytyjen kehityskeskustelujen määrä.	Yksikkö- ja vastuualuepalaverit on pidetty säännöllisesti.	

Digitalisaatio, tiedonhallinta ja tiedolla johtaminen				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Kehitämme palveluita ja työmenetelmiä digitaalisuuden mahdollisuudet hyödyntäen	Tietojärjestelmät ovat voimassa olevan lainsäädännön mukaisia ja hyödynnämme niitä tehokkaasti päivittäisessä työssä. Tietojärjestelmät mahdollistavat	Paikkatietoanalyysien määrä osana palvelujen ja maankäytön suunnittelua. Riittävät investoinnit tietojärjestelmiin.	Paikkatietoanalyysit on tehty kaa-voituksen ja esim. viheraluejärjestelmän tarpeisiin. Myös varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen	

Digitalisaatio, tiedonhallinta ja tiedolla johtaminen				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
	palvelujen kehittämisen paikkatietopohjaisesti.		palveluverkkoa on kehitetty paikkatietoavusteisesti.	
Kehitämme tiedolla johtamisen prosesseja organisaatiossa aktiivisesti	Palautejärjestelmän hyödyntäminen, kyselyt/kartoitukset ja paikkatietoanalyysit.	Reagointi palautejärjestelmän palautteisiin. Paikkatietoanalyysien käyttömäärät poikahallinnollisesti.	Palautteisiin on vastattu ja tarpeen mukaan on tehty toimenpiteitä.	

Riskit

Ei toteutumassa
Riski kasvanut
Riski toteutunut

Riskin kuvaus ja mahdollinen vaikuttavuus	Ennakoivat toimenpiteet riskin hallintaan	Toteuma 31.12.	Tila
Olosuhteet vaikuttavat ihmisten viihtyvyyteen, terveyteen ja tuottavuuteen.	- Toimintamalli olosuhdehaittaepäilytilanteissa - Olosuhdekyselyt, kunto- ja sisäilmatutkimusten käyttö - Nopea reagointi ongelmatapauksiin - Terve Talo -vaatimusten ja Kuivaketju 10 toimintamallin käyttö rakennushankkeissa - Rakennusterveysasiantuntijoiden käyttö rakennushankkeissa - koulu-tus	Toimintamallia on ajantasaistettu ja se on todettu hyväksi. Sisäilmakorjauksia ja olosuhdearviointeja on jatkettu. Terve Talo - ja Kuivaketju 10 -toimintamalleja sekä rakennusterveysasiantuntijoita on käytetty kaikissa merkittävässä rakennushankkeissa	
Investointimäärärahat ovat riittämättömiä suhteessa rakennetun omaisuuden korjausvelkaan.	- Verrataan toteutunutta investointitasoa korjausvelkaan	Korjausvelkaa on saatu pienennettyä sekä infrarakenteiden että toimitilojen osalta.	

Riskin kuvaus ja mahdollinen vaikuttavuus	Ennakoivat toimenpiteet riskin hallintaan	Toteuma 31.12.	Tila
	- Korjausvelan ja pidemmän aikavälin investointitarpeiden määrittely sekä kunnallistekniikan että toimitilojen osalta - Tiedottaminen päättäjille - Tiedolla suunnittelu ja valmistelu	Pitkän aikavälin investointisuunnitelman päivitystyötä on jatkettu.	
Energian korkea hinta, joka vaikuttaa määrärahojen riittävyyteen.	Sähköenergian ja polttoaineiden kilpailuttaminen. Uusiutuvien ja edullisempien energialähteiden käyttö. Energiankäytön tehostaminen	Energian hintataso on tiedossa ja se helpottaa suunnittelua. Uusiutuvien energialähteiden käyttömahdollisuuksien tarkastelu on ollut mukana hankkeiden suunnittelussa.	

Teknisen toimialan hallinto

Tilivelvollinen: toimialajohtaja

Talous

6000 Teknisen toimialan hallinto	TA 2024	TA2024 muutos	TA+muutos 2024	Toteutunut 2024	Jäljellä 2024	Tot %
Toimintatuotot	26 600	0	26 600	29 803	-3 203	112
Henkilöstökulut	-143 700	0	-143 700	-125 704	-17 996	87,5
Toimintakulut	-257 400	47 000	-210 400	-198 280	-12 120	94,2
Toimintakate	-374 500	47 000	-327 500	-294 181	-33 319	89,8
Muut laskennalliset kustannukset	-825 700	0	-825 700	-825 700	0	100
Laskennalliset tuotot	1 200 200	0	1 200 200	1 200 200	0	100
Tehtävän kokonaiskustannukset	-26 600	47 000	20 400	50 516	-30 116	247,6

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteuma

Sisältää teknisen lautakunnan ja jaoston sekä hallinnon tuottoja ja kuluja.

Jälkiasennushissien rakentamisten avustamiseen käytettiin 151 814 euroa.

Maankäyttö ja asuminen -vastuualue

Tilivelvollinen: kaavoituspäällikkö

Talous

6150 Maankäyttö ja asuminen	TA 2024	TA2024 muutos	TA+muu- tos 2024	Toteutu- nut 2024	Jäljellä 2024	Tot %
Toimintatuotot	1 652 300	-130 500	1 521 800	1 633 444	-111 644	107,3
Henkilöstökulut	-982 700	52 100	-930 600	-887 578	-43 022	95,4
Toimintakulut	-407 600	0	-407 600	-343 114	-64 486	84,2
Toimintakate	262 000	-78 400	183 600	402 752	-219 152	219,4
Poistot ja arvonalentumiset	-41 900	900	-41 000	-38 771	-2 229	94,6
Muut laskennalliset kustannukset	-78 600	0	-78 600	-79 320	720	100,9
Laskennalliset tuotot	0	0	0	720	-720	-
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 510 800	53 000	-1 457 800	-1 348 063	-109 737	92,5

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteuma

Sähköinen asiointi ja paperiton hallinto muuttivat vuoden 2024 toimintaympäristöä tuoden haasteita asiakirjojen käsittelyyn ja resurssien kohdentamiseen. Kuntalaisilla säilyi lakisääteinen oikeus hoitaa mm. rakennusvalvonnan asiointi paperisena edelleen. Sekä paperisen että sähköisen asioinnin järjestäminen samanaikaisesti lisää prosessien päällekkäisyyksiä sekä lisää resurssitarvetta muutosprosessin aikana asiakirjojen ja tietokantojen konvertointiin. Edellyttää tiivistä yhteistyötä arkistointi- ja tietohallintovastaavien sekä järjestelmätoimittajien kanssa. Tämä toteutui vuoden 2024 aikana.

Rakennusvalvonnan osalta kuluneen vuoden rakentamisen määrä laski hieman rakennuslupamäärillä mitattuna edellisvuoteen verrattuna. Rakennetulla kerrosalalla mitattuna lasku oli selkeämpi edellisvuoteen nähden, mutta oli keskimääräisen vaihteluvälin sisällä. Rakentamisen painopiste siirtyi lisääntyvässä määrin teollisuus-, liike- ja palvelurakentamiseen sekä korjausrakentamiseen.

Vuorimäen osayleiskaava saatiin kaavaehdotusvaiheeseen. Kaavoituksen osalta koko kunnan yleiskaavatyö saatiin kaupunginvaltuuston käsittelyyn. Päätöksestä valittivat kaksi kiinteistönomistajaa Itä-Suomen hallinto-oikeuteen, joten kaava ei ole vielä lainvoimainen. Palveluverkkosuunnittelu sovitettiin maankäytön suunnitteluun hyödyntäen hankittua paikkatieto-osaamista ja -järjestelmiä. Asemakaavoituksessa painopiste oli elinvoimaa ja työpaikkaomavaraisuutta sekä palveluverkkoa palvelevissa hankkeissa. esim. Kirkonmäen ja kulttuurikeskuksen ympäristön asemakaavoitus.

Pysäköintinormiston uusiminen toteutettiin ostopalveluna tehtävänä vaihekaavana keskusta-alueelle. Molemmat kaavamuutokset ovat lainvoimaisia. Uusien asumisen mahdollisuuksien kehittäminen taajaman läheisyyteen ja sisälle oli myös asemakaavoituksen painopisteenä, josta esimerkkinä olivat Styfin talon ympäristön ja IPY:n korttelin asemakaavan muutos, jotka käynnistyivät.

Vihreän siirtymän työpaikka-alueen laajentamista ja kehittämistä jatkettiin hankerahoituksen hakemisella asemakaavoitusta ja kunnallistekniikan rakentamista varten. Rahoituspäätös oli kielteinen. Omana työnä keskityttiin palveluverkon uudistamista koskeviin hankkeisiin resurssien puitteissa. Kirkonsalmen asemakaavan ja Pysäköintimääräysten vaihekaavan muutoshankkeita toteutettiin ostopalveluna, koska ne ovat olleet työohjelmassa pitkään.

Ulkoiset tonttien vuokratuotot olivat 1 129 399 euroa. Tonttien myyntivoitot olivat vain reilu 6 000 euroa eli noin 194 000 euroa vähemmän kuin alkuperäisessä talousarviossa. Asumisen tonttien kysyntä pysyi alhaisena. +

Iisalmen osalta tietojärjestelmä on vaihtunut kokonaan Trimblen Locus -tuotteeksi. Tietojärjestelmän kehittäminen sekä selainpohjaisen sovelluksen rakentaminen uuteen järjestelmään vaatii edelleen kertaluontoisia investointeja sekä henkilöresursseja maankäyttö- ja asuminen vastualueen järjestelmämuutoksen koordinointiin.

Asemakaavojen muutoshankkeet keskittyivät erityisesti vanhentuneiden asemakaavojen uudistamiseen ja yhdyskuntarakenteen uudelleen arviointiin alueiden käyttötarkoitusten osalta. Kirkonsalmen alueen asemakaavan muutos saatiin luonnoskäsittelyyn.

Kaavoitettavan raakamaan hankinnan tarvetta arvioitiin tapauskohtaisesti yleiskaavan ja maapoliittisen ohjelman pohjalta. Maanhankinnan painopiste oli kaavaa toteutavissa kiinteistöjärjestelyissä.

Kadut ja ympäristö -vastualue

Tilivelvollinen: kaupungininsinööri

Talous

6200 Kadut ja ympäristö	TA 2024	TA2024 muutos	TA+muu- tos 2024	Toteutu- nut 2024	Jäljellä 2024	Tot %
Toimintatuotot	2 236 700	95 000	2 331 700	2 350 504	-18 804	100,8
Henkilöstökulut	-2 115 000	20 000	-2 095 000	-1 981 895	-113 105	94,6
Toimintakulut	-3 445 100	100 000	-3 345 100	-3 201 001	-144 099	95,7
Toimintakate	-3 323 400	215 000	-3 108 400	-2 832 391	-276 009	91,1

Poistot ja arvonalentumiset	-2 561 900	125 000	-2 436 900	-2 450 954	14 054	100,6
Muut laskennalliset kustannukset	-314 600	0	-314 600	-314 840	240	100,1
Laskennalliset tuotot	0	0	0	240	-240	-
Tehtävän kokonaiskustannukset	-8 436 600	245 000	-8 191 600	-7 948 450	-243 150	97

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteuma

Vastuualue vastasi kaupungin yleisten alueiden ylläpidon lisäksi kaupungin kiinteistöjen piha-alueiden ylläpidosta. Piha-alueiden talvikunnossapito hankittiin pääasiassa ostopalveluna paikallisilta koneyrityksiltä ja kesäkunnossapitotyöt tehtiin omana työnä määräaikaissäilytysyrityksillä. Toritoiminnan järjestäminen hankittiin ostopalveluna. Vierasmaiden sataman polttoaineenjakelu- ja puhtaanapitopalvelut hoidettiin omana työnä määräaikaissäilytysyrityksillä.

Talousarviovuonna katujen peruskorjaus painottui peruskorjausohjelman mukaisesti Lippuniemen ja keskustan asuntokatuja korjaukseen sekä ajoratojen päällysteiden uusintaan. Peruskorjausten yhteydessä uusittiin myös näiden alueiden vesihuoltoa. Pohjolankadulla toteutettiin jalankulku- ja pysäköintijärjestelyjä Savonkadun ja Kirkkopuistonkadun välillä. Riistakatuja peruskorjattiin terveyskampuksen kohdalla asemakaavan mukaiseksi hidaskaduksi. Ilvolankadulle rakennettiin yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä Kuutolankadun ja Salmenkadun välillä.

Pihlajaharjun asuinalueella jatkettiin kunnallistekniikan rakentamista Hannantien, Lyydintien ja Pihlajaharjuntien päällystys- ja viimeistelytyöillä. Peltosalmen teollisuusalueella tehtiin Ahmolantien jatkeen päällystys- ja viimeistelytyöt. Peltomäen ympäristöyrittäjäpuistossa tehtiin Kierrätyskadun pohjaustyöt.

Ulkoilureittien rakentamista jatkettiin Vuohiniemen puiston ulkoilureitin viimeistelytyöillä. Mansikkaniemen koulun ympäristöön rakennettiin kivituhkapintainen pallokenttä. Paloisvuoren ulkoilualueella kehitettiin mm. mattohissin ja näköalatornin rakentamisella. Leikkikenttiä kunnostettiin Jordanin, Petrinpuiston ja Ahmon leikkikentillä välineitä uusimalla. Uusi leikkikenttä Kirkonsalmen länsirannalle rakennettiin lähes valmiiksi. Valmistuminen siirtyi ensi kesälle leikkivälineiden toimitusvaikeuksien vuoksi. Viheraluejärjestelmää on päivitetty ostopalveluna.

Katujen talvikunnossapidosta hoidettiin 65 % katupituudesta alueurakoina ja tuntihintaisilla talvihoitokoneilla. Ostopalvelujen kustannusosuus koko vuoden kunnossapitotöistä oli noin 40 %. Viher- ja liikunta-alueita ylläpidettiin hoitoluokituksen mukaisessa kunnossa omana työnä.

Työvoiman yhteiskäyttöä vastuualueen ja toimialan sisällä on pyritty optimoimaan.

Metsän myyntituotot olivat 168 000 euroa.

Yksityistieavustuksia jaettiin 273 000 euroa.

Toimitilat -vastuualue

Tilivelvollinen: toimialajohtaja

Talous

6310 Toimitilat	TA 2024	TA2024 muutos	TA+muu- tos 2024	Toteutu- nut 2024	Jäljellä 2024	Tot %
Toimintatuotot	18 075 800	766 000	18 841 800	18 945 690	-103 890	100,6
Henkilöstökulut	-1 945 600	40 500	-1 905 100	-1 835 334	-69 766	96,3
Toimintakulut	-9 271 700	615 000	-8 656 700	-8 232 548	-424 152	95,1
Toimintakate	6 858 500	1 421 500	8 280 000	8 877 808	-597 808	107,2
Poistot ja arvonalentumiset	-5 666 000	82 800	-5 583 200	-5 467 797	-115 403	97,9
Muut laskennalliset kustannukset	-2 351 700	0	-2 351 700	-2 358 937	7 237	100,3
Tehtävän kokonaiskustannukset	-19 235 000	738 300	-18 496 700	-17 894 617	-602 083	96,7

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteuma

Vastuualueen toiminnassa lähtökohtana on terveiden ja turvallisten tilojen tuottaminen käyttäjille. Suunnittelussa ja rakennuttamisessa tämä on huomioitu käyttämällä Kuivaketju 10 -toimintamallia. Kaikissa uudisrakennus- ja korjaushankkeissa on käytetty rakennusterveysasiantuntijoita. Olemassa olevien kiinteistöjen teknistä kuntoa ja sisäilmaolosuhteita on seurattu ja selvitystyössä on käytetty tarvittaessa erikoisasiantuntijoita.

Kiinteistöjen korjausvelkalaskelmat ja pidemmän aikavälin investointisuunnitelma on päivitetty. Rakennuskannan korjausvelka on 3,0 miljoonaa euroa pienempi kuin indeksikorjattu vertailuvuoden (v. 2017) korjausvelka. Prosenteissa korjausvelka on pienentynyt 9,4 % vertailuvuoteen nähden.

Rakennuskohtaisia tietoja on päivitetty ja ajantasaistettu Haahtelan kiinteistönhallintajärjestelmään.

Ulkoisia vuokria korotettiin 3,64 % johtuen ylläpitokustannusten noususta. HVA:lle vuokrattujen tilojen vuokria korotettiin 4,84 % elinkustannusindeksin nousun

mukaisesti. Ulkoiset vuokratuotot kasvoivat noin 921 000 euroa vuoden 2023 tilinpäätökseen verrattuna.

Väistötilavuokrat olivat noin 429 000 euroa. Talousarviovuoden aikana väistötiloissa toimi Paloisten päiväkotit. Runnin siirtokelpoisen koulun vuokrat olivat noin 178 000 euroa. Jäähallin uusista siirtokelpoisista sosiaali- ja huoltotiloista maksettiin tilavuokria noin 136 000 euroa.

Kiinteistöjen ilmanvaihtokanavistojen puhdistuksia jatkettiin sisäilmariskien minimoimiseksi mm. Juhani Ahon koululla ja Lumilinnan päiväkodissa.

Tilojen siivousta toteutettiin sekä omana palveluna että ostopalveluna. Oman palvelun osuus oli 38 % ja ostopalvelun osuus 62 % koko siivottavasta pinta-alasta.

Iisalmen kaupunki on mukana kuntien energiatehokkuussopimuksessa. Toimitilojen energiankulutus on merkittävässä asemassa ajatellen energiatehokkuussopimuksen mukaisten tavoitteiden saavuttamista. Energian korkea hinta luo lisäpainetta tehostaa energiankäyttöä. Vuoden aikana uusittiin valaisimia energiatehokkaiksi Led-valaisimiksi mm. Juhani Ahon koulussa, Lyseolla, Edvin Laineen koululla, pieneläinklinikalla ja Paloisvuoren huoltorakennuksessa. Lisäksi päivitettiin rakennusautomaatiojärjestelmiä mm. terveyskeskuksessa ja jäähallissa.

Kiinteistöjen kunnossapitotoiminnassa keskeisessä roolissa ovat vuosittaiset kiinteistökohtaiset vuosikorjauskatselmukset. Vuosikorjauksia tehtiin kaikkiaan 63:ssa eri rakennuksessa.

Investointikohteista talousarviovuoden aikana otettiin käyttöön Soinlahden koulu. Julkisivukorjauksia tehtiin mm. Raatihuoneella ja Edvin Laineen puukoululla. Juhani Ahon koululla jatkettiin sisäilmakorjauksia. Jätelain edellyttämiä jäteastiasuojia hankittiin mm. Nuorisotalolle ja Peltosalmen päiväkodille.

Kulttuurikeskuksen rakennussuunnittelu ja urakkatarjouspyyntöasiakirjojen laatiminen etenivät suunnitelmien mukaisesti.

Henkilöstö osallistui koulutuksiin koulutussuunnitelman mukaisesti.

Vuoden 2024 aikana purettiin Soinlahden vanha koulurakennus, jäähallin vanha huoltorakennus ja muutamia pienempiä tonttihakintojen yhteydessä kaupungin omistukseen tulleita rakennuksia. Purkukustannuksia kertyi vuoden aikana yhteensä noin 150 000 euroa.

2.12 Ylä-Savon jätehuoltolautakunta

Henkilöstö (htv)

JÄTEHUOLTOLAUTAKUNTA	Henkilöstö/htv	TP2023	TA2024	TP2024	Poikkeama
Jätehuolto	Vakituiset	1,6	2	1,8	0,2
	Määräaikaiset	0	0	0	0
JÄTEHUOLTOLAUTAKUNTA	YHTEENSÄ	1,6	2	1,8	0,2

Vuonna 2024 toteutuneet henkilöstömuutokset

Jätehuoltopäällikön lisäksi jätehuoltolautakunnassa työskentelee jätehuoltoneuvoja. Vuoden 2024 aikana työskenteli kaksi eri sijaista jätehuoltopäällikkönä. Myös jätehuoltoneuvojana toimi osan vuodesta sijainen, jätehuoltoneuvojan toimiessa vs. jätehuoltopäällikkönä. Rekrytointiprosessien takia koko vuoden työpanos ei ollut käytävissä.

Jätehuoltolautakunnan henkilöstö osallistui koulutus- ja neuvontatapahtumiin.

Strategisten tavoitteiden toteuma

Toteutunut
Osittain toteutunut
Ei toteutunut

Ihana Iisalmi				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Rakennamme toimivaa, viihtyisää ja turvallista kaupunkiympäristöä eri käyttäjäryhmien tarpeet huomioiden	Jätehuollon palvelutason määrittäminen	Palvelutason määrittämistyötä jatketaan vuonna 2024. Aloitetaan selvitys aluekeräyspisteiden tarpeesta.	Pielaveden aluekeräyspisteet perustetaan kesällä 2025. Palvelutason määrittäminen jatkuu vuonna 2025.	
Rakennamme toimivaa, viihtyisää ja turvallista kaupunkiympäristöä eri käyttäjäryhmien tarpeet huomioiden	Kuntien jätepoliittisen ohjelman laatiminen	Aiemmin aloitettu kuntien jätepoliittisen ohjelman laatiminen saatetaan loppuun vuoden 2024 aikana.	Ohjelman laadintaa ei toteutettu vuonna 2024 henkilöstön muutosten vuoksi. Valmistella on ollut	

Ihana Iisalmi				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
			jätepoliittinen ohjelma sisältää osittain vanhentunutta tietoa jätelain muutoksen ja toimialueella muuttuneiden jätehuollon kuljetusten vuoksi.	

Riskit

Ei toteutumassa
Riski kasvanut
Riski toteutunut

Riskin kuvaus ja mahdollinen vaikutus	Ennakoivat toimenpiteet riskin hallintaan	Korjaavat toimenpiteet riskin toteutuksessa	Toteuma 31.12.	Tila
Uhkaavasti / väkivaltaisesti käyttäytyvä asiakas	- Poistumistiet pyritty varmistamaan - Toimintatavat sovittu kyseisen tilanteen varalta	Tietokoneissa käytössä hälytysnappi hätätilanteen varalle	Uhkaavia tilanteita ei ole sattunut.	

Jätehuolto

Tilivelvollinen: jätehuoltopäällikkö

Talous

7010 JÄTEHUOLTO	TA 2024	TA2024 muutos	TA+muutos 2024	Toteutunut 2024	Jäljellä 2024	Tot %
Toimintatuotot	181 200	0	181 200	158 864	22 336	87,7
Henkilöstökulut	-115 200	0	-115 200	-108 752	-6 448	94,4
Toimintakulut	-53 000	0	-53 000	-40 612	-12 388	76,6
Toimintakate	13 000	0	13 000	9 500	3 500	73,1
Muut laskennalliset kustannukset	-9 500	0	-9 500	-9 500	0	100
Tehtävän kokonaiskustannukset	-177 700	0	-177 700	-158 864	-18 836	89,4

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteuma

Tiedottamista jätelain uudistuksen mukanaan tuomista muutoksista jätehuollon palvelukentällä toteutettiin paikallislehdissä ja jätehuoltolautakunnan verkkosivuilla. Jätehuoltolautakunnan verkkosivut uudistettiin kesäkuussa 2024. Verkkosivuille on koottu keskeisimmät asiat jätehuollon järjestämiseen ja jätehuoltomääräyksiin liittyen, joten päivitettyä jätehuoltomääräysten lyhennelmää ei erikseen laadittu.

Jätehuoltoviranomaista työllisti myös jätehuollon liittymisvelvollisuuden seuranta ja tilanteen ylläpito sekä ilmoitusten ja hakemusten käsittely. Noin 480:tä kiinteistöä lähestyttiin kirjeitse puutteellisen jätehuollon järjestämisen vuoksi. Ilmoituksia ja hakemuksia saapui käsittelyyn yhteensä 1477 kappaletta.

Jätehuoltoviranomaiselle kiireinen vuosi, henkilöstön vaihtuvuus ja vajaat henkilöresurssit vaikuttivat toimintaan siten, että jätepoliittinen ohjelma ja palvelutaso eivät valmistuneet. Palvelutason osalta kuitenkin Pielavedelle suunniteltiin aluekeräyspisteverkosto, joka perustetaan kesällä 2025.

Ylä-Savon jätehuoltolautakunta on jatkanut yhteistyötä Ylä-Savon ympäristölautakunnan kanssa Sitowisen Louhi-paikkatietosovelluksen käytössä.

Jätehuoltoviranomainen on käsitellyt jätemaksumuistutuksia pakkausjätteiden osalta sekä kesästä 2024 lähtien myös biojätteiden osalta.

2.13 Ylä-Savon Ympäristölautakunta

Tilivelvolliset: ympäristöjohtaja ja ympäristöterveydenhuollon päällikkö

Iisalmen kaupunki on tehnyt yhteistoimintasopimuksen Kiuruveden kaupungin sekä Sonkajärven ja Vieremän kuntien kanssa ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon palvelujen järjestämisestä vastuukuntamallin mukaisesti. Lisäksi Iisalmen

kaupunki on tehnyt sopimuksen viranomaistehtävien hoitamisesta Pielaveden kunnan kanssa ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävien osalta.

Ylä-Savon ympäristölautakunta vastaa jäsenkuntien puolesta siitä, mitä kuntien velvollisuudeksi on säädetty ympäristöterveydenhuollosta ja ympäristönsuojelusta. Ympäristölautakunta toimii jäsenkuntien ympäristönsuojelu-, terveydensuojelu-, kemikaali- ja leirintäalueviranomaisena sekä elintarvikelain, tupakkalain ja lääkelain 54a § - 54d § mukaisena lupa- ja valvontaviranomaisena.

Yhteistoimintasopimuksen 5 §:ssä on määrätty taloudesta ja taloudenhoidosta seuraavasti: Ympäristönsuojelun ja terveysvalvonnan kustannukset jaetaan asukasluvuperusteisesti. Eläinlääkintä-huollon kustannukset jaetaan niin, että 50 % kustannuksista jaetaan asukaslukuperusteisesti ja 50 % maidontuotantotilojen lukumäärän perusteella. Maidontuotantotilojen jakoperusteena käytetään uusinta saatavissa olevaa tilastoa ja asukasluvun laskenta-ajankohta on edellisen vuoden viimeinen päivä.

Yhteistoimintasopimuksen 8 §:n mukaan Iisalmen kaupunki vuokraa tarvittavat yleiset toimitilat (ympäristönsuojelun ja terveysvalvonnan osalta). Iisalmi, Kiuruvesi, Sonkajärvi ja Vieremä vastaavat eläinlääkintähuollon tilakustannuksista ja tiloihin kuuluvista kiinteistä laitteista oman kuntansa osalta.

Iisalmen kaupunki laskuttaa kuntien maksuosuudet kerran kuussa talousarvion mukaisesti. Tilin-päätöksen valmistuttua loppulasku (veloitus/hyvitys) lähetetään kuntiin. Maksujen viivästyessä noudatetaan korkolain mukaista viivästyskorkoa. Laskuun liitetään kustannuserittely.

Henkilöstö htv vastualueittain

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	Henkilöstö/htv	TP2023	TA2024	TP2024	Poikkeama
Ympäristöterveydenhuolto	Vakituiset	19,80	24	21,50	-2,50
	Määräaikaiset	2,10	3,50	4	0,50
	Yhteensä	21,90	27,50	25,50	-2
Ympäristönsuojelu	Vakituiset	4,80	5	4,90	-0,10
	Määräaikaiset	0,20	1,25	0,83	-0,42
	Yhteensä	5	6,25	5,73	-0,52
Yhteensä	VAKITUISET	24,60	29	26,40	-2,60
	MÄÄRÄAIKAISET	2,30	4,75	4,83	0,08
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	YHTEENSÄ	26,90	33,75	31,23	-2,52

Vuonna 2024 toteutuneet henkilöstömuutokset

Ympäristöterveyspalveluissa on 19 virkaa ja 5 toimea. Määräaikaisia virka- ja työsuh-teita on vuosilomien ja muiden virka- ja työvapauksien vuoksi ollut noin 4,0 htv, joista 1,8 htv on kohdistunut kunnaneläinlääkärin tehtäviin, 1 htv klinikkaeläinhoitajien työ-hön ja 1,2 htv ympäristöterveystarkastajan työhön. Vuoden 2024 aikana toinen val-vontaeläinlääkärin virka oli rekrytointivaikeuksien vuoksi täyttämättä viisi kuukautta, jolloin eläinsuojeluvalvontaan palkattiin tuoksi ajaksi ympäristöterveystarkastaja. Val-vontaeläinlääkärin virka saatiin täytettyä 1.6.2024 alkaen. Kiertävän kunnaneläinlää-kärin virka täytettiin 30.9.2024 alkaen ja sitä ennen virkaa hoidettiin määräaikaisin vir-ka-suhtein. Vieremän ja Sonkajärven kunnaneläinlääkäreiden vastaanotoilla on nor-maalisti yhteinen klinikkaeläinhoitaja, mutta kesän ajan kummallakin vastaanotolla oli kokoaikaiset klinikkaeläinhoitajat, jotta kunnaneläinlääkärin sijaisuudet saatiin hel-pommin täytettyä.

Ympäristönsuojelupalveluissa on viisi vakinaista virkaa. Yksi ympäristönsuojelutarkas-taja teki 80 % työaika elokuun loppuun saakka. Lisäksi täytettiin 1.3.2024 alkaen mää-räaikainen ympäristönsuojelutarkastajan virka vuoden 2025 loppuun saakka.

Talous

71 Ylä-Savon ympäristölautakunta	TA 2024	TA2024 muutos	TA+muu- tos 2024	Toteutu- nut 2024	Jäljellä 2024	Tot %
Toimintatuotot	1 855 700	0	1 855 700	1 741 532	114 168	93,8
Henkilöstökulut	-2 201 000	0	-2 201 000	-2 094 559	-106 441	95,2
Toimintakulut	-684 900	0	-684 900	-588 121	-96 779	85,9
Toimintakate	-1 030 200	0	-1 030 200	-941 149	-89 051	91,4
Muut laskennalliset kustannukset	-163 200	0	-163 200	-163 200	0	100,0
Laskennalliset tuotot	0	0	0	0	0	0,0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-3 049 100	0	-3 049 100	-2 845 881	-203 219	93,3

Laskelma lopullisista maksuosuuksista

	Eläinlääkintä- huolto	Terveys-val- vonta	Ympäristön- suojaus	Kuntien maksu- osuudet yhteensä
Iisalmi	-716 613	-173 443	-216 216	-1 106 272
Kiuruvesi	-481 430	-63 346	-78 967	-623 742
Sonkajärvi	-219 445	-30 618	-38 169	-288 232
Vieremä	-299 803	-28 575	-35 622	-364 000
Pielavesi			-43 033	-43 033
Yhteensä	-1 717 291	-295 982	-412 006	-2 425 279

Strategisten tavoitteiden toteuma

Toteutunut
Osittain toteutunut
Ei toteutunut

Inspiroiva Iisalmi				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Olemme hyvinvointia ja osaamista aktiivisesti kehittävä kaupunki, jossa toimintaa uudistetaan rohkeasti kouluttamalla henkilöstöä, tarjoamalla uusia palveluja sekä olemalla mukana kokeiluissa.	Henkilöstön osallistaminen ja koulutuksiin osallistuminen	Koulutuspäivien lukumäärä	Henkilöstön koulutuspäivien lukumäärä noin 140 kpl.	

Ihana Iisalmi				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Huolehdimme kaupungin siisteydestä ja kannustamme myös kuntalaisia huolehtimaan ympäristöstään	Ohjaus ja neuvonta, lausunnot	Lausuntojen lukumäärä	Lausuntoja 89 kpl.	
Rakennamme toimivaa, viihtyisää ja turvallista kaupunkiympäristöä eri käyttäjäryhmien tarpeet huomioiden	Valvonta, ohjaus ja neuvonta Luonnonvarojen kestävä käyttö Riittävät eläinlääkintähuollon palvelut	Vedenlaatu Elintarvike- ja talousvesipöytäkirjojen epideemioiden lukumäärä Lupien ja ilmoitusten käsittelemäärät Eläinsuojelutoimenpiteiden ja	Talousveden laatu on ollut hyvä. Yksi Yersinia enterocolitica -epidemia. Lupia 31 kpl ja ilmoituksia 74 kpl. Eläinsuojelutarkastuksia 80 kpl. Terveystarkastuksia n. 240 kpl.	

Ihana Iisalmi				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
		terveydenhuoltokäyntien lukumäärä		

Hyvinvoiva henkilöstö				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Päätöksenteko, johtaminen ja henkilöstön osallistaminen kehittämiseen on erinomaisella tasolla	Säännöllinen työpaikkakokouskäytäntö	Työpaikkakokousten lukumäärä.	Ympäristönsuojelupalavereja 14 kpl. Terveysvalvonnan palavereja 28 kpl. Eläinlääkintähuollon ja valvontaeläinlääkäripalavereja 7 kpl.	
Henkilöstö tietää, mitä heiltä odotetaan ja työtä tehdään innostuneesti	Työhön perehdyttäminen. Kehityskeskustelut.	Henkilökunnan vaihtuvuus. Kehityskeskustelujen toteuma.	Henkilökunnan vaihtuvuutta ei ole ollut. Kaikki kehityskeskustelut on pidetty.	
Kehitämme työhyvinvointia aktiivisesti ja pitkäjänteisesti	Työnohjaus. Sisäinen koulutus.	Työnohjauskertojen ja järjestettyjen koulutusten lukumäärä. Sairauspoissaolojen lukumäärä.	Työnohjauskertojen lukumäärä 54 kpl. Sisäisiä koulutuksia 1 kpl. Sairauspoissaolot: ympäristöterveyspalvelut 16,2 kpv/htv, ympäristönsuojelupalvelut 4,7 kpv/htv	

Digitalisaatio, tiedonhallinta ja tiedolla johtaminen				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Kehitämme palveluita ja työmenetelmiä digitaalisuuden mahdollisuudet hyödyntäen	Tietojärjestelmien hankinta	Uusien sähköisten palveluiden käyttöönotto	Paikkatieto-ohjelman päivitys on tilattu. Uusi eläinlääkintähuollon ohjelmisto on otettu käyttöön.	

Riskit

Ei toteutumassa
Riski kasvanut
Riski toteutunut

Riskin kuvaus ja mahdollinen vaikutus	Ennakoivat toimenpiteet riskin hallintaan	Toteuma 31.12	Tila
Päätökset eivät pysy oikeusasteissa.	Lautakunnan jäsenten koulutus ja viranhaltijoiden ammattitaidon ylläpito koulutuksiin osallistumalla.	Kaikki päätökset pysyivät lainvoimaisina.	
Ympäristövahinko. Vaikutus ympäristön pilaantuminen.	Lupa-, ilmoitus- ja rekisteröintimenettelyt sekä Viranomaisvalvonta.	Ei merkittäviä ympäristövahinkoja.	
Riistakatu 5:n sisäilmaongelmat. Sisäilmaongelmien vaikutus henkilöstön työkykyyn.	Etätyön joustava käyttö.	Etätyösopimuksissa on huomioitu sisäilmaongelmat yksilöllisesti.	
Laiterikot	Huoltosopimuksilla varmistetaan laitteiden säännöllinen huolto. Varaudutaan laiterikkoihin käyttötaloudessa.	Ei ole ollut suuria laiterikkoja.	
Henkilöstön työhyvinvoinnin heikentyminen	Osallistava ja kuunteleva henkilöstöpolitiikka sekä työssäjaksamisen tukeminen. Säännölliset työyhteisöpalaverit. Huomioidaan työn aiheuttama psykososiaalinen kuormitus: - Työstä palautumisen mahdollistaminen. - Riittävät työterveyshuollon palvelut. - Työnohjaus.	Eläinsuojeluvalvonnassa työn psykososiaalinen kuormitus on korkea. Tämän vuoksi siitä on tehty kohdennettu työpaikkaselvitys loppuvuonna 2024.	

Riskin kuvaus ja mahdollinen vaikutus	Ennakoivat toimenpiteet riskin hallintaan	Toteuma 31.12	Tila
	- Työturvallisuudesta huolehtiminen.		
Uuden eläinlääkintähuoltolain tuomia velvoitteita ei täytetä (mikäli laki tulee voimaan luonnoksen kaltaisena) 1. 13 §/kunnan vastuu potilasasiakirjojen säilyttämisestä 2. 17 §/markkinaperusteinen hinnoittelu, kirjanpito-velvollisuus 30 §/ Julkisin varoin tuettuja eläinlääkäripalveluja koskeva avoimuusvelvollisuus	1. Eläinlääkintähuollon ohjelma uusitaan sellaiseksi, jossa on keskitetty asiakasrekisteri. 2. Järjestämisvastuun ulkopuolella olevien toimenpiteiden klinikkamaksut tulee nostaa niistä aiheutuvien kulojen suuruisiksi sekä erillinen kirjanpito toiminnoista, jota harjoitetaan kilpailutilanteessa markkinoilla Kirjanpidossa julkisin varoin tuettuihin eläinlääkäripalveluihin kohdistuvat tulot ja menot on eriytettävä kaikesta muusta toiminnasta sekä laadittava kuvaus kustannuslaskennan periaatteesta. Tämän lisäksi on kuvattava tiedot palkkioista, joita kunnaneläinlääkärit ovat perineet järjestämisvastuuseen kuuluvista eläinlääkäripalveluista, vähennettynä	Uusi eläinlääkintähuollon ohjelma on otettu käyttöön. Uusi eläinlääkintähuoltolaki täydennyksineen tulee voimaan vuoden 2026 alusta.	

Riskin kuvaus ja mahdollinen vaikutus	Ennakoivat toimenpiteet riskin hallintaan	Toteuma 31.12	Tila
Riittämättömät resurssit, sijaisten rekrytoinnin epäonnistuminen.	Henkilöstön työolosuhteisiin panostetaan työn vetovoimaisuuden lisäämiseksi.	Täyttämättä olleet valvontaeläinlääkärin ja kiertävän kunnaneläinlääkärin virat on saatu täytettyä.	
Eläinlääkäripäivystyksen järjestämisen vaikeutuminen.	Terveysvalvonnassa vuosilomansijaisen viranhoitomääräystä jatketaan loppuvuoteen saakka.		
	Henkilöstöresurssit ovat tarvetta vastaavia.		
	Eläinlääkintähuollossa kunnaneläinlääkäreiden palkkausta tarkastellaan suhteessa Eläinlääkäriliiton suosituspalkkaan.		

2.14 Ympäristöterveyspalvelut

Talous

7020 Ympäristöterveyspalvelut	TA 2024	TA2024 muutos	TA+muutos 2024	Toteutunut 2024	Jäljellä 2024	Tot %
Toimintatuotot	1 528 000	0	1 528 000	1 440 483	87 517	94,3
Henkilöstökulut	-1 788 800	0	-1 788 800	-1 701 762	-87 038	95,1
Toimintakulut	-552 400	0	-552 400	-494 616	-57 784	89,5
Toimintakate	-813 200	0	-813 200	-755 895	-57 305	93,0
Muut laskennalliset kustannukset	-132 400	0	-132 400	-132 400	0	100,0
Laskennalliset tuotot	0	0	0	0	0	0,0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-2 473 600	0	-2 473 600	-2 328 778	-144 822	94,1

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Ympäristöterveyspalveluissa kokonaiskustannusten toteuma oli 94,1 %. Yhteistoiminta-alueen kunnille maksettiin yhteistoimintakorvausten palautuksia yhteensä 87 716 euroa.

Vuoden 2024 aikana saatiin täytettyä eläinlääkintähuollossa olleet täyttämättömät virat. Valvontaeläinlääkärin virka täytettiin 1.6.2024 alkaen ja kiertävän

kunnaneläinlääkärin virka 30.9.2024 alkaen. 31.5.2024 saakka eläinsuojeluvalvontaa varten palkattiin määräaikainen ympäristöterveystarkastaja. Eläinsuojeluvalvonta kuuluu valtion korvattaviin tehtäviin, mutta nykyisen lainsäädännön mukaan valtio korvaa vain kunnaneläinlääkärimen tekemän eläinsuojelutyön, vaikka myös terveystarkastajaa suorittava viranhaltija on eläinten hyvinvointilain mukainen toimivaltainen viranomais. Näin ollen määräaikaisen ympäristöterveystarkastajan tekemän eläinsuojelutyön joutuu yhteistoiminta-alueet kaupungit ja kunnat rahoittamaan täysimääräisesti. Tästä aiheutui kunnille noin 20 000 euroa ylimääräinen kuluerä.

Vuonna 2024 oli poikkeuksellisen runsaasti pitkäaikaisia poissaoloja, joita hoidettiin sisäisin työjärjestelyin. Tämä vaikutti tavoitteiden täyttymiseen erityisesti terveystarkastajaresurssissa, vaikka vuodelle 2024 oli budjetoitu ylimääräistä ympäristöterveystarkastajaresurssia 0,3 htv. Em. resurssia jouduttiin käyttämään myös eläinsuojelutyöhön, koska vuoden 2024 jälkipuoliskolla oli 0,6 htv vaje valvontaeläinlääkäriresurssissa poissaolojen vuoksi. Lisäksi ympäristöterveyspalvelujen vastuualuepäällikön sijaisuuteen kului tarkastajaresurssia. Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutumisaste oli tämän vuoksi vain 60 %, josta maitohygieniatarkastusten toteuma oli 10 %. Valvontasuunnitelman toteutumisaste oli 67 %, mikäli maitohygieniatarkastuksia ei huomioida.

Yhteistoiminta-alueella oli keväällä 2024 Yersinia enterocolitica -epidemia, jonka lähde jäi epäselväksi. Alun perin lähteeksi epäiltiin porkkanaraastetta, mutta elintarviketäytteistä eristetty Yersinia ei ollut samaa kantaa kuin sairastuneilla. Sairastuneista eristetty kanta viittasi sikaperäiseen tartuntalähteeseen. Vuoden 2024 aikana Pohjois-Savon alueella Yersinia enterocolitica -tapauksia esiintyi muuallakin kuin Ylä-Savossa.

2.15 Ympäristönsuojelupalvelut

Talous

7040 Ympäristönsuojelupalvelut	TA 2024	TA2024 muutos	TA+muu- tos 2024	Toteutu- nut 2024	Jäljellä 2024	Tot %
Toimintatuotot	327 700	0	327 700	301 049	26 651	91,9
Henkilöstökulut	-412 200	0	-412 200	-392 797	-19 403	95,3
Toimintakulut	-132 500	0	-132 500	-93 505	-38 995	70,6
Toimintakate	-217 000	0	-217 000	-185 254	-31 746	85,4
Muut laskennalliset kustannukset	-30 800	0	-30 800	-30 800	0	100
Tehtävän kokonaiskustannukset	-575 500	0	-575 500	-517 103	-58 397	89,9

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteuma

Ympäristönsuojelupalveluissa kokonaiskustannusten toteuma oli 89,9 %. Toimintamenot koostuvat pääosin henkilöstömenoista. Lupa- ja valvontamaksujen toteuma oli 105 %. Ympäristönsuojelun kustannukset jaetaan kuntien asukaslukujen mukaisessa suhteessa. Yhteistoiminta-alueen kunnille maksettiin yhteistoimintakorvausten palautuksia yhteensä 31 881 euroa.

Ympäristönsuojelun painopistealueet ja tavoitteiden toteutuminen vuonna 2024:

- määräaikaistarkastusten suorittaminen valvontaohjelman mukaisesti; toteutui osittain
- maa- ja kiviaineslupien käsittely ja valvonta; valvonta toteutui suunnitelman mukaisesti
- yritysten jätehuoltoselvitysten jatkaminen; ei toteutunut, koska resursseja priorisoitiin muihin tehtäviin
- Ylä-Savon ja Pohjois-Savon ilmastohankkeisiin osallistuminen; osallistuttiin Ylä-Savon ja Pohjois-Savon ilmastohankkeisiin

Ympäristönsuojelulain mukaisista määräaikaistarkastuksista toteutui 23 % (vuonna 2023 14 %). Tarkastuksia tehtiin yhteensä 529 kpl, lupia myönnettiin 31 kpl ja ilmoituksia käsiteltiin 73 kpl. Lausuntoja annettiin 65 kpl. Maa-aineslain mukaisten tarkastusten toteuma oli 100 %.

2.16 Investointiosan toteutumisvertailu

Investointiosan toteutumisvertailussa esitetään valtuuston hankkeittain tai hankeryhmittäin hyväksymien määrärahojen ja tuloarvion toteutuminen. Hankkeet ja hankeryhmät ryhmitellään tarvittaessa toimielimittäin ja tehtävittäin vastaavalla tavalla kuin talousarviossa.

Toteutumisvertailussa esitetään investointihankkeen tai hankeryhmän talousarviovuodelle hyväksytty määräraha ja sen käyttö sekä niiden erotus. Lisäksi esitetään poikkeama alkuperäiseen talousarvioon, valtuuston hyväksymät muutokset määrärahaan.

Toteutumisvertailussa seurataan myös hankkeen tai hankeryhmän tuloja sekä nettomenojen toteutumista. Investointituloja ovat rahoitusosuudet ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnit.

Hanke/ hankeryhmä	Kustannusarvio ja sen muutokset euroa	Ed. vuosien käyttö euroa	Alkuperäinen talousarvio euroa	Talousarvio- muutokset euroa	Talousarvio muutosten jälkeen euroa	Toteuma euroa	Poikkeama euroa	Kustannusarviosta käytetty 31.12. euroa
Elinvoima- ja konsernipalvelut (kv)								
Muut osakkeet netto			-100 000	0	-100 000	-81 835	-18 165	
Tuotot			0	0	0	0	0	
Kulut			-100 000	0	-100 000	-81 835	-18 165	
Elinvoima- ja konsernipalvelut yhteensä								
Tuotot			0	0	0	0	0	
Kulut			-100 000	0	-100 000	-81 835	-18 165	
Yhteensä			-100 000	0	-100 000	-81 835	-18 165	
Sivistys- ja hyvinvointi toimiala (kv)								
Peruskoulujen yhteiset			-396 000	0	-396 000	-240 145	-155 855	
Kulttuuri- ja vapaa-aika kalusto			-110 000	0	-110 000	-89 622	-20 378	
Taide-esineiden hankinta ja konservointi netto		-10 000	-52 000	0	-52 000	-31 450	-20 550	
Tuotot			0	0	0	0	0	
Kulut		-10 000	-52 000	0	-52 000	-31 450	-20 550	
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala yhteensä								
Tuotot			0	0	0	0	0	
Kulut		-10 000	-558 000	0	-558 000	-361 217	-196 783	
Yhteensä		-10 000	-558 000	0	-558 000	-361 217	-196 783	
Tekninen toimiala (kv)								
Kiinteistöjen osto ja myynti netto			-200 000	0	-200 000	-9 958	-190 042	
Tuotot			100 000	0	100 000	812	99 188	
Kulut			-300 000	0	-300 000	-10 770	-289 230	
Tietojärjestelmä			-48 000	48 000	0	0	0	
Teknisen toimialan muu kalusto			-305 000	0	-305 000	-300 930	-4 070	
Suunnittelu, maasto ja runkomit. netto		-80 070	-110 000	0	-110 000	-103 678	-6 322	
Tuotot			0	0	0	0	0	
Kulut		-80 070	-110 000	0	-110 000	-103 678	-6 322	
Katujen ja yleisten alueiden rakent. netto			-565 000	92 000	-473 000	-389 275	-83 725	
Tuotot			23 000	0	23 000	34 698	-11 698	
Kulut			-588 000	92 000	-496 000	-423 973	-72 027	
Katujen ja yleisten alueiden peruskorjaus		-50 280	-2 260 000	-140 000	-2 400 000	-2 400 026	26	
Liikunta- ja ulkoilualueet netto			-730 000	-50 000	-780 000	-716 129	-63 871	
Tuotot			0	40 000	40 000	40 000	0	
Kulut			-730 000	-90 000	-820 000	-756 129	-63 871	
Arvaamattomat työt/ muut investoinnit			-120 000	50 000	-70 000	-63 977	-6 023	

Puistot ja yleiset alueet	-435 000	0	-435 000	-392 091	-42 909
Muut investoinnit	-210 000	-50 000	-260 000	-259 396	-604
SOTE kiinteistöt	-165 000	165 000	0	0	0
Koulukiinteistöt josta Soinlahden koulu (kv)	-1 692 000	-631 300	-2 323 300	-2 049 057	-274 243
	-4 625 000	-2 543 107	-1 542 000	-540 000	-2 082 000
	-1 807 271	-274 729	-4 350 377		
Kulttuurikeskus netto (kv)	-28 725 000	-251 454	-2 365 000	1 242 000	-1 123 000
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-28 725 000	-251 454	-2 365 000	1 242 000	-1 123 000
	-1 016 159	-106 841	-1 267 613		
Jäähallit (kv)	-200 000	-450 000	-650 000	-643 614	-6 386
josta Jäähalli (kv)	-200 000	-450 000	-650 000	-643 614	-6 386
Muut talonrakennushankkeet netto	-333 000	56 000	-277 000	-273 593	-3 407
Tuotot	0	6 000	6 000	6 000	0
Kulut	-333 000	50 000	-283 000	-279 593	-3 407
Pienet talonrakennuskohteet	-325 000	204 300	-120 700	-117 975	-2 725
Koulujen ja vk-keitt. laitt. uus.	-75 000	0	-75 000	-62 007	-12 993
Nimettyjen hankkeiden jälkityöt	-50 000	-40 000	-90 000	-86 495	-3 505
Koulujen ja pk pihojen parant.	-55 000	0	-55 000	-56 543	1 543
Varavaimakoneet	-286 686	0	-29 000	-29 000	-29 000
Sähköjärjestelmien peruskorj.	-217 000	50 000	-167 000	-165 343	-1 657
LVIA järjestelmien peruskorj.	-155 000	135 000	-20 000	0	-20 000
Polkupyöräpysäköinnin parantaminen	-60 000	0	-60 000	-39 193	-20 807
Tekninen lautakunta yhteensä					
Tuotot	0	123 000	46 000	169 000	81 510
Kulut	-3 211 597	-10 798 000	606 000	-10 192 000	-9 226 948
Netto	-3 211 597	-10 675 000	652 000	-10 023 000	-9 145 438
Investoinnit yhteensä					
Tuotot	0	123 000	46 000	169 000	81 510
Kulut	-3 221 597	-11 456 000	606 000	-10 850 000	-9 670 000
Netto	-3 221 597	-11 333 000	652 000	-10 681 000	-1 092 510

2.17 Tuloslaskelman toteutumisvertailu (ei sis. vesilaitosta)

TULOSLASKELMAN TOTEUMAVERAILU 2024 (ei sis. vesilaitosta)

	Talousarvio	Ta-muutos	Ta + muutos yht.	Toteutunut	Poikkeama muut. jälkeen
Toimintatuotot					
Myyntituotot	28 124 500	228 000	28 352 500	27 706 564,84	645 935,16
Maksutuotot	3 694 700	30 000	3 724 700	4 013 770,40	-289 070,40
Tuet ja avustukset	1 815 600	149 500	1 965 100	2 264 438,84	-299 338,84
Muut toimintatuotot	18 629 400	745 500	19 374 900	19 595 598,47	-220 698,47
Toimintatuotot yhteensä	52 264 200	1 153 000	53 417 200	53 580 372,55	-163 172,55
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,00	
Toimintakulut					
Palkat ja palkkiot	-43 218 700	325 400	-42 893 300	-40 666 522,06	-2 226 777,94
Eläkekulut	-8 928 000	55 500	-8 872 500	-8 389 904,41	-482 595,59
Muut henkilöstösivukulut	-1 292 200	-155 100	-1 447 300	-1 726 140,01	278 840,01
Palvelujen ostot	-30 345 600	228 400	-30 117 200	-29 202 787,97	-914 412,03
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 412 000	431 700	-7 980 300	-7 267 324,50	-712 975,50
Avustukset	-4 944 500	147 000	-4 797 500	-4 500 386,82	-297 113,18
Muut toimintakulut	-12 071 000	28 300	-12 042 700	-11 822 857,74	-219 842,26
Toimintakulut yhteensä	-109 212 000	1 061 200	-108 150 800	-103 575 923,51	-4 574 876,49
Toimintakate	-56 947 800	2 214 200	-54 733 600	-49 995 550,96	-4 738 049,04
Verotulot	42 368 000	466 000	42 834 000	43 375 626,44	-541 626,44
Valtionosuudet	21 472 900	-84 000	21 388 900	21 406 108,00	-17 208,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
Korkotuotot	23 000	-4 500	18 500	111 556,50	-93 056,50
Muut rahoitustuotot	2 849 300	1 023 000	3 872 300	3 904 358,10	-32 058,10
Korkokulut	-2 156 500	514 500	-1 642 000	-1 586 182,14	-55 817,86
Muut rahoituskulut	-1 870 300	-50 000	-1 920 300	-1 867 859,46	-52 440,54
Rahoitustuotot ja kulut yht.	-1 154 500	1 483 000	328 500	561 873,00	-233 373,00
Vuosikate	5 738 600	4 079 200	9 817 800	15 348 056,48	-5 530 256,48
POISTOT JA ARVONALENNUKSET					
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 762 300	208 700	-8 553 600	-8 415 647,44	-137 952,56
Tilikauden tulos	-3 023 700	4 287 900	1 264 200	6 932 409,04	-5 668 209,04
Poistoeron muutos lisäys(-) tai väh.(+)	-763 900	0	-763 900	-748 946,64	-14 953,36
Rahastojen muutos lisäys(-) tai väh (+)	1 340 000	0	1 340 000	-2 176 158,31	3 516 158,31
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 447 600	4 287 900	1 840 300	4 007 304,09	-2 167 004,09

Verotulojen erittely (€)	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	31 000 000	619 000	31 619 000	32 259 586	640 586
Kiinteistövero	6 347 000	-159 000	6 188 000	5 997 591	-190 409
Osuus yhteisöveron tuotosta	5 021 000	6 000	5 027 000	5 118 449	91 449
Yhteensä	42 368 000	466 000	42 834 000	43 375 626	541 626

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely (€)	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	11 758 800	-25 000	11 733 800	11 773 495	39 695
Siitä verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus (+/-)	7 389 600	-3 000	7 386 600	7 386 996	396
Opetus- ja kulttuuritoimen mukaiset valtionosuudet	-1 388 700	-22 000	-1 410 700	-1 433 799	-23 099
Verotulomenetysten korvaus	3 713 200	-34 000	3 679 200	3 679 416	216
Yhteensä	21 472 900	-84 000	21 388 900	21 406 108	17 208

Toimintatuottoja muutetussa talousarviossa oli arvioitu kertyväksi 53 417 200 euroa, tilinpäätöksen mukainen toteuma oli 53 580 372,55 euroa, toteumaprosentti 100,3 %.

Toimintakuluja oli talousarvioon arvioitu 108 150 800 euroa, tilinpäätöksen mukainen toteuma 103 575 923,51 euroa, toteumaprosentti 95,8 %.

Toimintakate oli talousarviossa -54 733 600 euroa ja tilinpäätöksessä -49 995 550,96 euroa, toteumaprosentti 91,3 %.

Verotulot ja valtionosuudet käsitelty yllä olevissa taulukoissa.

Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä olivat talousarviossa 328 500 euroa ja tilinpäätöksessä 561 873 euroa, toteumaprosentti 171 %.

2.18 Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu (ei sis. vesilaitosta)

Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu (ei sis. vesilaitosta)

ei eliminoitu

	Talous- arvio	Ta- muutos	Ta+muutos yht.	Toteuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	5 738,6	4 079,2	9 817,8	15 347,8	-5 530,0
Satunnaiset erät	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tulorahoituksen korjauserät	-200,0	168,5	-31,5	-548,7	517,2
*Toiminnan rahavirta yhteensä	5 538,6	4 247,7	9 786,3	14 799,1	-5 012,8
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-11 456,0	606,0	-10 850,0	-9 670,0	-1 180,0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	23,0	46,0	69,0	80,7	-11,7
Pysyvien vastaavien hyöd. luov.tulot	300,0	-168,5	131,5	37,2	94,3
* Investointien rahavirta yhteensä	-11 133,0	483,5	-10 649,5	-9 552,1	-1 097,4
Toiminta ja investoinnit, netto	-5 594,4	4 731,2	-863,2	5 247,0	-6 110,2
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	0,0	0,0	0,0	-7,6	7,6
Antolainasaamisten vähennys	88,6	0,0	88,6	88,6	0,0
*Antolainojen muutokset yhteensä	88,6	0,0	88,6	81,0	7,6
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	15 000,0	0,0	15 000,0	0,0	15 000,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 143,0	833,0	-9 310,0	-9 309,7	-0,3
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,0	0,0	0,0	7 089,4	-7 089,4
* Lainakannan muutokset yhteensä	4 857,0	833,0	5 690,0	-2 220,3	7 910,3
Oman pääoman muutokset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0,0	0,0	0,0	260,7	-260,7
Vaikutus maksuvalmiuteen	-648,8	5 564,2	4 915,4	3 368,5	1 546,9

2.19 Yhteenvedo valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

YHTENVEDO VALTUUSTON HYVÄKSYMÄN MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA											
		Määrärahat					Tuloarviot				
	Sito- vuus	Talous- arvio	Ta- muu- tos	Muu- tettu ta- lousarvio	TA:n toteu- tuma	Poik- keama	Talous- arvio	Ta-muu- tos	Muutettu talousar- vio	TA:n to- teutuma	Poikkeama
Käyttötalousosa											
Keskusvaalilautakunta	B	-162	0	-162	-167	-5	120	0	120	119	-1
Tarkastuslautakunta	B	-50	0	-50	-41	9	6	0	6	5	-1
Kaupunginhallitus											
Hallintopalvelut	B	-3 997	120	-3 877	-3 594	283	1 254	-15	1 239	1 288	49
Talous- ja henkilöstöpalvelu	B	-3 803	-100	-3 903	-3 435	468	1 004	0	1 004	746	-258
Elinvoimapaalvelut	B	-6 149	135	-6 014	-5 653	361	875	8	883	1 445	562
Lomituspalvelut		-18 318	0	-18 318	-17 520	798	18 664	0	18 664	18 014	-650
Yhteensä		-32 267	154	-32 112	-30 202	1 911	21 797	-7	21 790	21 494	-297
Ylä-Savon maaseutupalvelut	B	-451	0	-451	-438	13	344	0	344	334	-10
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala											
Siv.- ja hyv. vointitoimialan hal- linto	B	-940	0	-940	-860	80	0	0	0	10	10
Varhaiskasvatus	B	-13 829	251	-13 578	-13 272	306	511	50	561	578	17
Perusopetus ja lukiokoulutus	B	-29 494	142	-29 352	-28 569	783	3 878	110	3 988	4 078	90
Kulttuuri ja vapaa-aika	B	-10 396	-362	-10 758	-10 388	370	1 581	270	1 851	2 104	253
Yhteensä		-54 659	32	-54 627	-53 090	1 536	5 970	430	6 400	6 770	370
Tekninen lautakunta											
Teknisen toimialan hallinto	B	-401	47	-354	-324	30	27	0	27	30	3
Maankäyttö ja asuminen	B	-1 390	52	-1 338	-1 231	107	1 652	-131	1 521	1 633	112
Kadut ja ympäristö		-5 560	120	-5 440	-5 183	257	2 237	95	2 332	2 351	19
Toimitilat	B	-11 217	656	-10 561	-10 068	493	18 076	766	18 842	18 946	104
Yhteensä		-18 568	874	-17 694	-16 807	888	21 992	730	22 722	22 960	238
Ylä-Savon Jätehuoltolautakunta											
Jätehuolto	B	-168	0	-168	-149	19	181	0	181	159	-22
Yhteensä		-168	0	-168	-149	19	181	0	181	159	-22
Ylä-Savon Ympäristölautakunta											
Ympäristöterveyspalvelut	B	-2341	0	-2 341	-2196	145	1528		1 528	1 440	-88
Ympäristönsuojelupalvelut	B	-545	0	-545	-486	59	328	0	328	301	-27

Yhteensä		-2 886	0	-2 886	-2 682	204	1 856	0	1 856	1 741	-115
Käyttötalousosa yhteensä		-109 212	1 061	-108 151	-103 576	4 575	52 264	1 153	53 417	53 580	163
Rahoitusosa											
Verotulot	B						42 368	466	42 834	43 376	542
Valtionosuudet	B						21 473	-84	21 389	21 406	17
Korkotuotot	N						23	-5	18	112	94
Muut rahoitustuotot	N						2 849	1 023	3 872	3 904	32
Korkokulut	N	-2 157	515	-1 642	-1 586	56					
Muut rahoituskulut	N	-1 870	-50	-1 920	-1 868	52					
Rahoitusosa yhteensä		-4 027	465	-3 562	-3 454	108	66 713	1 400	68 113	68 798	685
		Määrärahat					Tuloarviot				
	Sito- vuus	Talous- arvio	Ta- muu- tos	Muu- tettu ta- lousarvio	TA:n toteu- tuma	Poik- keama	Talous- arvio	Ta-muu- tos	Muutettu talousar- vio	TA:n to- teutuma	Poikkeama
Investointiosa											
Elinvoima- ja konsernitoimiala											
Elinvoima- ja kons. toimiala yhteensä	N	-100	0	-100	-82	18	0	0	0	0	0
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala											
Siv- ja hyv. v. toimiala yhteensä	N	-558	0	-558	-361	197	0	0	0	0	0
Tekninen toimiala											
Kulttuurikeskus	B	-2 365	1 242	-1 123	-1 016	107	0	0	0	0	0
Jäähallit	B	-200	-450	-650	-644	6	0	0	0	0	0
Soinlahdenkoulu	B	-1 642	-540	-2 082	-1 807	275					
Muut projektit	B	-6 591	354	-6 337	-5 760	577	123	46	169	82	-87
Tekninen lautakunta yhteensä		-10 798	606	-10 192	-9 227	965	123	46	169	82	-87
Pysyvien hyödykkeidenluov. tulo							300	-169	132	37	-94
Investoinnit yhteensä		-11 456	606	-10 850	-9 670	1 180	423	-123	301	119	-181
Rahoitusosa											
Antolainauksen muutokset											
Antolainasaamisten lisäys	B	0	0	0	-8	-8	0				
Antolainasaamisten vähennys	B	0	0	0	0	0	89	0	89	89	0
Lainakannan muutokset											
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B						15 000	0	15 000	0	-15 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	-10 143	833	-9 310	-9 310	0					
Lyhytaikaisten lainojen muutos							0	0	0	7 089	4 680
Oman pääoman muutokset											
Muut maksuvalmiuden muutokset										260	260
YHTEENSÄ		-134 838	2 965	-131 873	-126 018	5 855	134 489	2 430	136 919	129 935	-6 984

2.20 Käyttötalouden toteutumisvertailu

	Alkuperäinen ta- lousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jäl- keen	Toteuma	Poikkeama
Keskusvaalilautakunta					
1100 Vaalit					
Tuotot	120 000	0	120 000	118 858	1 142
Kulut	-161 500	0	-161 500	-167 102	5 602
Netto	-41 500	0	-41 500	-48 245	6 745
Tarkastuslautakunta					
1110 Tilintarkastus					
Tuotot	5 500	0	5 500	5 500	0
Kulut	-50 300	0	-50 300	-40 721	-9 579
Netto	-44 800	0	-44 800	-35 221	-9 579
Kaupunginhallitus					
1200 Hallintopalvelut					
Tuotot	1 253 700	-15 000	1 238 700	1 287 608	-48 908
Kulut	-3 997 100	120 200	-3 876 900	-3 593 983	-282 917
Netto	-2 743 400	105 200	-2 638 200	-2 306 376	-331 824
1300 Henkilöstö- ja talouspalvelut					
Tuotot	1 004 100	0	1 004 100	745 654	258 446
Kulut	-3 802 800	-100 000	-3 902 800	-3 435 466	-467 334
Netto	-2 798 700	-100 000	-2 898 700	-2 689 812	-208 888
1400 Elinvoimapaalvelut					
Tuotot	874 600	8 000	882 600	1 444 564	-561 964
Kulut	-6 149 000	134 800	-6 014 200	-5 652 805	-361 395
Netto	-5 274 400	142 800	-5 131 600	-4 208 241	-923 359
1930 Lomituspalvelut					
Tuotot	18 663 700	0	18 663 700	18 013 830	649 870
Kulut	-18 318 300	0	-18 318 300	-17 520 165	-798 135
Netto	345 400	0	345 400	493 665	-148 265
Kaupunginhallitus yhteensä					
Tuotot	21 796 100	-7 000	21 789 100	21 491 656	297 444
Kulut	-32 267 200	155 000	-32 112 200	-30 202 419	-1 909 781
Netto	-10 471 100	148 000	-10 323 100	-8 710 764	-1 612 336
1950 Ylä Savon maaseutupalvelut					
Tuotot	344 400	0	344 400	334 435	9 965
Kulut	-450 800	0	-450 800	-437 792	-13 008
Netto	-106 400	0	-106 400	-103 357	-3 043

	Alkuperäinen ta- lousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jäl- keen	Toteuma	Poikkeama
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta					
3000 Siv. ja hyv. v. toimialan hall.					
Tuotot	0	0	0	9 622	-9 622
Kulut	-940 300	0	-940 300	-859 726	-80 574
Netto	-940 300	0	-940 300	-850 105	-90 195
3100 Varhaiskasvatus					
Tuotot	511 400	50 000	561 400	577 582	-16 182
Kulut	-13 829 000	251 400	-13 577 600	-13 272 481	-305 119
Netto	-13 317 600	301 400	-13 016 200	-12 694 899	-321 301
3200 Perusop. ja lukiokoulutus					
Tuotot	3 877 900	109 500	3 987 400	4 078 444	-91 044
Kulut	-29 493 700	141 900	-29 351 800	-28 568 904	-782 896
Netto	-25 615 800	251 400	-25 364 400	-24 490 460	-873 940
3400 Kulttuuri ja vapaa aika(pl. uimahalli)					
Tuotot	950 600	140 000	1 090 600	1 253 456	-162 856
Kulut	-8 554 500	-331 700	-8 886 200	-8 621 811	-264 389
Netto	-7 603 900	-191 700	-7 795 600	-7 368 355	-427 245
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta yhteensä					
Tuotot	5 339 900	299 500	5 639 400	5 919 104	-279 704
Kulut	-52 817 500	61 600	-52 755 900	-51 322 922	-1 432 978
Netto	-47 477 600	361 100	-47 116 500	-45 403 819	-1 712 681
	Alkuperäinen ta- lousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jäl- keen	Toteuma	Poikkeama
Tekninen lautakunta					
6000 Teknisen toimialan hallinto					
Tuotot	26 600	0	26 600	29 803	-3 203
Kulut	-401 100	47 000	-354 100	-323 984	-30 116
Netto	-374 500	47 000	-327 500	-294 181	-33 319
6150 Maankäyttö ja asuminen					
Tuotot	1 652 300	-130 500	1 521 800	1 633 444	-111 644
Kulut	-1 390 300	52 100	-1 338 200	-1 230 692	-107 508
Netto	262 000	-78 400	183 600	402 752	-219 152
6200 Kadut ja ympäristö					
Tuotot	2 236 700	95 000	2 331 700	2 350 504	-18 804
Kulut	-5 560 100	120 000	-5 440 100	-5 182 896	-257 204
Netto	-3 323 400	215 000	-3 108 400	-2 832 391	-276 009
6310 Toimitilat					
Tuotot	18 075 800	766 000	18 841 800	18 945 690	-103 890
Kulut	-11 217 300	655 500	-10 561 800	-10 067 883	-493 917
Netto	6 858 500	1 421 500	8 280 000	8 877 808	-597 808

Tekninen lautakunta yhteensä

Tuotot	21 991 400	730 500	22 721 900	22 959 441	-237 541
Kulut	-18 568 800	874 600	-17 694 200	-16 805 455	-888 745
Netto	3 422 600	1 605 100	5 027 700	6 153 986	-1 126 286

Ylä-Savon jätehuoltolautakunta

Tuotot	181 200	0	181 200	158 864	22 336
Kulut	-168 200	0	-168 200	-149 364	-18 836
Netto	13 000	0	13 000	9 500	3 500

7020 Ympäristöterveyspalvelut

Tuotot	1 528 000	0	1 528 000	1 440 483	87 517
Kulut	-2 341 200	0	-2 341 200	-2 196 378	-144 822
Netto	-813 200	0	-813 200	-755 895	-57 305

7040 Ympäristönsuojelupalvelut

Tuotot	327 700	0	327 700	301 049	26 651
Kulut	-544 700	0	-544 700	-486 303	-58 397
Netto	-217 000	0	-217 000	-185 254	-31 746

Ylä-Savon ympäristölautakunta

Tuotot	1 855 700	0	1 855 700	1 741 532	114 168
Kulut	-2 885 900	0	-2 885 900	-2 682 681	-203 219
Netto	-1 030 200	0	-1 030 200	-941 149	-89 051

Käyttötalous yhteensä

Tuotot	51 634 200	1 023 000	52 657 200	52 729 390	-72 190
Kulut	-107 370 200	1 091 200	-106 279 000	-101 808 456	-4 470 544
Netto	-55 736 000	2 114 200	-53 621 800	-49 079 066	-4 542 734

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Kaupungin laskelmat

Tuloslaskelma 2023–2024

Eliminoitu, sis. vesilaitos	2024 €	2023 €	%
Toimintatuotot			
Myyntituotot	25 997 062,61	25 735 551,48	1,0
Maksutuotot	3 880 007,73	3 873 985,47	0,2
Tuet ja avustukset	2 258 630,38	2 727 636,64	-17,2
Muut toimintatuotot	9 956 885,70	9 165 619,34	8,6
Toimintatuotot yht.	42 092 586,42	41 502 792,93	1,4
 Valmistus omaan käyttöön	 13 828,52	 14 364,62	
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-51 489 086,62	-52 561 542,13	-2,0
Palkat ja palkkiot	-41 235 920,15	-41 797 949,63	-1,3
Eläkekulut	-8 512 212,97	-8 634 116,47	-1,4
Muut henkilöstösivukulut	-1 740 953,50	-2 129 476,03	-18,2
Palvelujen ostot	-22 558 367,23	-25 069 200,36	-10,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 959 852,27	-9 693 769,61	-7,6
Avustukset	-4 487 146,82	-4 391 016,22	2,2
Muut toimintakulut	-2 500 216,24	-2 991 206,90	-16,4
Toimintakulut yht.	-89 994 669,18	-94 706 735,22	-5,0
 Toimintakate	 -47 888 254,24	 -53 189 577,67	 -10,0
 Verotulot	 43 375 626,44	 44 896 198,57	 -3,4
Valtionosuudet	21 406 108,00	23 273 756,00	-8,0
 Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	127 660,17	48 400,43	163,8
Muut rahoitustuotot	2 140 774,16	1 826 959,74	17,2
Korkokulut	-1 940 289,43	-1 697 966,06	14,3
Muut rahoituskulut	-144 615,85	-201 988,28	-28,4
Rahoitustuotot ja kulut yht.	183 529,05	-24 594,17	-846,2
 Vuosikate	 17 077 009,25	 14 955 782,73	 14,2
 Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-10 177 929,57	-9 903 191,81	2,8
Arvonalentumiset	-67 780,83	-16 734,70	305,0
 Tilikauden tulos	 6 831 298,85	 5 035 856,22	 35,7
 Poistoeron muutos lisäys(-) tai väh.(+)	 -738 468,95	 -747 226,61	 -1,2
Varausten muutos lisäys(-) tai väh.(+)	0,00	0,00	
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-2 176 158,31	1 304 472,78	-266,8
 Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	 3 916 671,59	 5 593 102,39	 -30,0

Rahoituslaskelma 2023–2024

Eliminoitu sis. Vesilaitos	2024 €	2023 €
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate ja liikeylijäämä (liikelaitos poistot + rahoitus)	17 077 009,25	14 955 782,73
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-548 660,99	2 258 693,77
*Toiminnan rahavirta yht.	16 528 348,26	17 214 476,50
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-10 909 563,31	-57 787 823,30
Rahoitusosuudet investointimenoihin	80 698,00	364 398,40
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	37 198,54	10 954 579,08
* Investointien rahavirta yhteensä	-10 791 666,77	-46 468 845,82
Toiminnan ja investointien rahavirta	5 736 681,49	-29 254 369,32
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutos		
Antolainasaamisten lisäykset	-7 560,00	-18 608,71
Antolainasaamisten vähennykset	88 590,00	92 665,00
*Antolainojen muutokset yhteensä	81 030,00	74 056,29
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 800 000,00	27 882 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 270 143,20	-11 587 644,20
Lyhytaikaisten lainojen muutos	7 000 000,00	5 000 000,00
* Lainakannan muutokset yhteensä	-2 470 143,20	21 294 355,80
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksian. varojen ja pääoman muutokset	6 747,56	-32 676,84
Saamisten muutos	56 414,19	157 912,55
Korottomien velkojen muutos	-42 223,80	1 782 978,91
*Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	20 937,95	1 908 214,62
Rahoituksen rahavirta	-2 368 175,25	23 276 626,71
RAHAVAROJEN MUUTOS	3 368 506,24	-5 977 742,61
Rahat ja pankkisaamiset 31.12. +	22 245 004,93	18 876 498,69
Rahat ja pankkisaamiset 1. 1. -	-18 876 498,69	-24 854 241,30
Rahavarojen muutos	3 368 506,24	-5 977 742,61

Tase (eliminoitu sis. vesilaitos)

VASTAAVAA	2024	2023	VASTATTAVAA	2024	2023
Pysyvät vastaavat			Oma pääoma		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	62 539 729,54	62 539 729,54
Aineettomat oikeudet	0,00	38 871,45	Muu oma pääoma	14 763 848,40	12 587 690,09
Muut pitkävaikutteiset menot	2 505 401,24	2 607 788,93	Ed. tilik. yli-(+)/ali-jäämä(-)	26 359 177,23	20 766 074,84
*Aineettomat hyödykkeet	2 505 401,24	2 646 660,38	Tilik. yli-(+)/alijäämä (-)	3 916 671,59	5 592 798,33
			*Oma pääoma	107 579 426,76	101 486 292,80
Aineelliset hyödykkeet			Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Maa- ja vesialueet	13 337 302,78	13 327 344,68	Poistoero	12 172 902,61	11 434 433,66
Rakennukset	112 490 381,20	112 365 021,84	*Poistoero ja vapaaeht. varaukset	12 172 902,61	11 434 433,66
Kiinteät rakenteet ja laitteet	39 337 178,85	37 106 051,06			
Koneet ja kalusto	2 851 489,97	2 942 702,42	Pakolliset varaukset		
Muut aineelliset hyödykkeet	602 863,69	561 413,69	Eläkevaraukset	0,00	0,00
Enn.maksut ja kesk.er.hankinnat	1 728 781,26	3 403 697,01	Muut pakolliset varaukset	1 994 829,55	2 507 104,00
*Aineelliset hyödykkeet	170 347 997,75	169 706 230,70	*Pakolliset varaukset	1 994 829,55	2 507 104,00
			Toimeksiantojen pääomat		
Sijoitukset			Lahjoitusrahastojen pääomat	4 924 246,65	4 383 851,90
Osakkeet ja osuudet	23 134 269,79	23 052 434,79	Muut toimeksiantojen pääomat	15 582,36	9 934,00
Muut lainasaamiset	1 209 492,20	1 298 082,20	*Toimeksiantojen pääomat	4 939 829,01	4 393 785,90
Muut saamiset	219 557,71	211 997,71			
*Sijoitukset	24 563 319,70	24 562 514,70	Vieras pääoma		
**Pysyvät vastaavat	197 416 718,69	196 915 405,78	Pitkäaikainen		
			Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	61 575 616,90	70 685 760,10
Toimeksiantojen varat			Muut pitkäaikaiset velat	1 708 708,57	1 661 259,90
Lahjoitusrahastojen varat	4 755 867,09	4 216 571,54	*Pitkäaikainen	63 284 325,47	72 347 020,00
*Toimeksiantojen varat	4 755 867,09	4 216 571,54			
			Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset			Lyhytaikainen		
Pitkäaikaiset			Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	22 910 143,20	16 270 143,20
Muut saamiset	0,00	0,00	Saadut ennakot	644 507,00	841 021,98
*Pitkäaikaiset saamiset	0,00	0,00	Ostovelat	4 634 277,01	4 512 182,53
Lyhytaikaiset			Muut velat	980 936,60	916 732,97
Myyntisaamiset	1 326 663,03	1 487 696,39	Siirtovelat	8 320 317,53	8 400 077,19
Muut saamiset	1 714 968,62	1 594 069,43	*Lyhytaikainen vieras pääoma	37 490 181,34	30 940 157,87
Siirtosaamiset	2 272,38	18 552,40	**Vieras pääoma	100 774 506,81	103 287 177,87
*Lyhytaikaiset saamiset	3 043 904,03	3 100 318,22			
**Saamiset	3 043 904,03	3 100 318,22	Vastattavaa	227 461 494,74	223 108 794,23

Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	3 705,40	3 705,40
Muut arvopaperit	14 400 487,94	14 108 630,45
*Rahoitusomaisuusarvopaperit	14 404 193,34	14 112 335,85
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	7 840 811,59	4 764 162,84
**Vaihtuvat vastaavat	25 288 908,96	21 976 816,91
Vastaavaa	227 461 494,74	223 108 794,23

3.2 Konsernilaskelmat

Konsernituloslaskelma

KONSERNITULOSLASKELMA 1000 €	2024	2023
Toimintatuotot	54 947	54 266
Toimintakulut	-113 261	-118 126
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta(tappiosta)	390	1
Toimintakate	-57 924	-63 858
Verotulot	42 859	45 401
Valtionosuudet	36 548	37 938
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	282	132
Muut rahoitustuotot	2 162	1 839
Korkokulut	-2 508	-2 247
Muut rahoituskulut	-190	-244
VUOSIKATE	21 228	18 959
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 318	-12 953
Arvonalentumiset	-70	-17
Satunnaiset erät	8	163
Tilikauden tulos	7 847	6 153
Tilinpäätössiirrot	-2 170	1 267
Vähemmistöosuudet	-109	-63
Laskennalliset verot	-68	-107
Vähemmistöosuudet	-7	-5
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	5 493	7 246

Konsernitase

KONSERNITASE 1000 €

VASTAAVAA	2024	2023	VASTATTAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	62 540	62 540
Aineettomat oikeudet	201	316	Säätiöiden ja yhd. peruspääomat	0	0
Muut pitkävaikuttiset menot	2 537	2 632	Arvonkorotusrahasasto	490	327
Ennakkomaksut	0	0	Muut omat rahastot	16 652	14 639
*Aineettomat hyödykkeet	2 738	2 948	Ed. tilik. yli- (+)/alijäämä (-)	58 763	51 525
			Tilik. ylijäämä (+)/alijäämä (-)	5 493	7 246
Aineelliset hyödykkeet			*Oma pääoma	143 937	136 276
Maa- ja vesialueet	20 588	18 515			
Rakennukset	146 567	150 221	VÄHEMMISTÖOSUUDET	81	74
Kiinteät rakenteet ja laitteet	41 117	38 945			
Koneet ja kalusto	4 005	4 234	PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut aineelliset hyödykkeet	607	567	Eläkevaraukset	0	0
Ennakkomaksut ja keskener. hank.	1 995	3 869	Muut pakolliset varaukset	2 078	2 705
*Aineelliset hyödykkeet	214 878	216 351	*Pakolliset varaukset	2 078	2 705
Sijoitukset			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Tytär- ja osakkuusyhteisöosuudet	0	0	Valtion toimeksiannot	623	0
Osakkeet ja osuudet	21 608	21 011	Lahjoitusrahastojen pääomat	4 932	4 393
Muut osakkeet ja osuudet	1 051	1 180	Muut toimeksiantojen pääomat	172	1 007
Joukkovelkakirjasaamiset	7	7			
Muut saamiset	417	409	*Toimeksiantojen pääomat	5 727	5 401
*Sijoitukset	23 083	22 606			
**Pysyvät vastaavat	240 700	241 905			
			VIERAS PÄÄOMA		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			Pitkäaikainen		
Lahjoitusrahastojen varat	5 380	4 218	Lainat rahoitus- ja vakuutuslainat	79 417	90 503
Muut toimeksiantojen varat	143	962	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
*Toimeksiantojen varat	5 524	5 179	Saadut ennakot	0	5
			Ostovelat	0	0
			Muut velat/Liit.maks. ja muut ve-	1 715	1 667
			lat		
			Siirtovelat	0	0
			*Pitkäaikainen	81 131	92 175
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus			Lyhytaikainen		
Aineet ja tarvikkeet	433	35	Joukkovelkakirjalainat	0	0
Muu vaihto-omaisuus	0	466	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok.	23 541	16 996
*Vaihto-omaisuus yhteensä	433	502	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
			Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Saamiset			Saadut ennakot	937	1 398
Pitkäaikaiset			Ostovelat	5 617	5 874
Myyntisaamiset	0	0	Siirtovelat	10 588	10 746
Muut saamiset	0	29	Muut velat	3 054	3 025
Lainasaamiset	0	0	Laskennalliset verovelat	2 871	2 793
Siirtosaamiset	0	0	*Lyhytaikainen vieras pääoma	46 608	40 832
*Pitkäaikaiset saamiset	0	29	**Vieras pääoma	127 740	133 007
			VASTATTAVAA	279 562	277 462
Lyhytaikaiset					
Myyntisaamiset	1 948	1 835			
Lainasaamiset	2	0			
Muut saamiset	1 917	1 840			
Siirtosaamiset	705	438			

*Lyhytaikaiset saamiset	4 572	4 113
**Saamiset	4 572	4 143
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	4	4
Joukkovelkakirjalainsaamiset	0	0
Muut arvopaperit	16 565	15 793
*Rahoitusomaisuusarvopaperit	16 569	15 797
Rahat ja pankkisaamiset	11 764	9 938
**Vaihtuvat vastaavat	33 339	30 379
VASTAAVAA	279 562	277 462

Konsernin rahoituslaskelma

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA 1000 €	2024	2023
Vuosikate	21 228	18 959
Satunnaiset erät	8	163
Tilikauden verot	-109	-63
Tulorahoituksen korjauserät	-1 124	1 464
	20 003	20 524
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-12 173	-59 495
Rahoitusosuudet investointimenoihin	227	387
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustulot	267	12 036
	-11 679	-47 073
Toiminnan ja investointien rahavirta	8 324	-26 549
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-7	-16
Antolainasaamisten vähennykset	0	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-176	27 421
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 270	-12 180
Lyhytaikaisten lainojen muutos	6 906	3 263
Oman pääoman muutokset	-17	-19
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toim.ant.varojen ja pääomien muutokset	6	-32
Vaihto-omaisuuden muutos	68	-64
Saamisten muutos	-430	662
Korottomien velkojen muutos	-805	2 640
Rahoituksen rahavirta	-5 725	21 675
Rahavarojen muutos	2 599	-4 874
Rahavarojen muutos	2 599	-4 874
Rahavarat 31.12.	28 333	25 734
Rahavarat 1.1.	-25 734	-30 609

3.3 Liikelaitoksen tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma/Vesiliikelaitos

Tuloslaskelma	2024	2023
(ulkoiset)	€	€
Liikevaihto	6 171 830,45	6 415 985,63
Valmistus omaan käyttöön	13 828,52	11 738,72
Liiketoiminnan muut tuotot	45 600,86	3 596,68
Muut tuet ja avustukset	7 431,54	6 238,22
Materiaalit ja palvelut	-3 274 208,27	-3 556 451,48
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 790 092,32	-2 004 141,98
Palvelujen ostot	-1 484 115,95	-1 552 309,50
Henkilöstökulut	-706 520,14	-648 647,73
Palkat ja palkkiot	-569 398,09	-517 254,77
Henkilöstösivukulut	-137 122,05	-131 392,96
Eläkekulut	-122 308,56	-107 843,70
Muut henkilösivukulut	-14 813,49	-23 549,26
Poistot ja arvonalentumiset	-1 830 062,96	-1 761 651,90
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 830 062,96	-1 761 651,90
Liiketoiminnan muut kulut	-150 391,25	-146 826,54
Liikelylijäämä (-alijäämä)	277 508,75	323 981,60
Rahoitustuotot ja -kulut	-378 343,94	-279 183,94
Korkotuotot	16 103,67	26 162,69
Muut rahoitustuotot	10 953,06	6 193,93
Muille maksetut korkokulut	-354 107,29	-261 534,62
Korvaus peruspääomasta	-50 000,00	-50 000,00
Muut rahoituskulut	-1 293,38	-5,94
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-100 835,19	44 797,66
Poistoeron muutos lisäys(-) tai väh(+)	10 477,69	11 386,91
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-90 357,50	56 184,57

Rahoituslaskelma/Vesiliikelaitos

Rahoituslaskelma	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikeliikettä (-alijäämä)	277 508,75	323 981,60
Poistot ja arvonalentumiset	1 830 062,96	1 761 651,90
Rahoitustuotot ja -kulut	-378 343,94	-279 183,94
*Toiminnan rahavirta yht.	1 729 227,77	1 806 449,56
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-1 239 563,48	-1 593 007,58
* Investointien rahavirta yhteensä	-1 239 563,48	-1 593 007,58
Toiminnan ja investointien rahavirta	489 664,29	213 441,98
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset muilta	0,00	-7 468,71
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset muilta	1 800 000,00	1 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-1 960 470,00	-1 988 804,00
Lainakannan muutokset yhteensä	-160 470,00	-988 804,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kaupungilta	-89 506,71	319 011,70
Saamisten muutos muilta	62 256,26	42 774,26
Korottomien velkojen muutos kaupungilta	-3 824,00	-10 820,54
Korottomien velkojen muutos muilta	-298 119,84	431 865,31
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	-150 180,87	782 830,73
Rahoituksen rahavirta	-489 664,29	-213 441,98
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	0,00

Tase/Vesiliikelaitos

VASTAAVAA	2024	2023	VASTATTAVAA	2024	2023
Pysyvät vastaavat			Oma pääoma		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	2 842 189,22	2 842 189,22
Muut pitkäv. menot	473 021,05	556 496,01	Ed. tilik. yli(-)/alijäämä(+)	8 548 737,48	8 492 552,91
*Aineettomat hyödykkeet	473 021,05	556 496,01	Tilikauden ylijäämä (-)/alijäämä (+)	-90 357,50	56 184,57
Aineelliset hyödykkeet			*Oma pääoma	11 300 569,20	11 390 926,70
Maa- ja vesialueet	104 670,00	104 670,00			
Rakennukset	8 140 562,53	8 695 856,41	Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	13 057 901,00	12 842 247,75			
Koneet ja kalusto	345 266,85	330 550,74	Poistoero	83 835,06	94 312,75
Keskeneräiset hankinnat	0,00	182 100,00	*Poistoero ja vapaaeht. varaukset	83 835,06	94 312,75
*Aineelliset hyödykkeet	21 648 400,38	22 155 424,90			
			Vieras pääoma		
Sijoitukset			Pitkäaikainen		
Osakkeet ja osuudet	3 030 720,00	3 030 720,00	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok.	10 736 388,00	10 886 858,00
Muut saamiset	91 698,71	91 698,71	Liitt. maksut ja muut pitkäaik. velat	1 742 942,00	1 695 493,33
* Sijoitukset	3 122 418,71	3 122 418,71	*Pitkäaikainen	12 479 330,00	12 582 351,33
**Pysyvät vastaavat	25 243 840,14	25 834 339,62			
			Lyhytaikainen		
Vaihtuvat vastaavat			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok.	1 950 470,00	1 960 470,00
Saamiset			Ostovelat	443 704,17	887 739,28
Lyhytaikaiset			Korottomat velat kaupungilta	0,00	3 824,00
Myyntisaamiset	333 980,75	406 831,27	Muut velat	129 564,84	37 144,68
Saamiset kaupungilta	904 579,72	815 073,01	Siirtovelat	116 687,76	110 641,32
Muut saamiset	19 488,04	9 400,00	*Lyhytaikainen	2 640 426,77	2 999 819,28
Siirtosaamiset	2 272,38	1 766,16	**Vieras pääoma	15 119 756,77	15 582 170,61
*Lyhytaikaiset saamiset	1 260 320,89	1 233 070,44			
**Saamiset	1 260 320,89	1 233 070,44	Vastattavaa	26 504 161,03	27 067 410,06
**Vaihtuvat vastaavat	1 260 320,89	1 233 070,44			
Vastaavaa	26 504 161,03	27 067 410,06			

4 Tilinpäätöksen liitetiedot

Arvostus ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Tulot ja menot jaksotetaan eri tilikausille suoriteperusteen mukaan, poikkeuksena verotulot, jotka kirjataan tilitysten mukaan.

Pysyvien vastaavien arvostus ja suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Valtuusto on hyväksynyt 13.11.2017 § 129 alla olevan poistosuunnitelman. Suunnitelma on voimassa 1.12.2017 -31.12.2021 välisenä aikana aktivoitavilla hyödykkeillä. Valtuusto on hyväksynyt päivitetyn poistosuunnitelman 29.11.2021 § 385, jota sovelletaan 1.1.2022 jälkeen aktivoitavilla hyödykkeillä.

Pysyvät vastaavat	Poistomenetelmä	Kaupung poistoail
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	Tasapoisto	5
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5
Liikearvo	Tasapoisto	5
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto	3
Osake- ja vuokrahuoneistojen perusparannusmenot	Tasapoisto	max. 10
Muut	Tasapoisto	3
Tiehankkeisiin osallistuminen	Tasapoisto	20
Ratahankkeisiin osallistuminen	Tasapoisto	30
Väylähankkeisiin osallistuminen	Tasapoisto	max. 40
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20
Talousrakennukset	Tasapoisto	15
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30
Kallioluolat ja -tunnelit, väestönsuojat	Tasapoisto	50
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	Tasapoisto	20
Sillat, laiturit ja uimalat	Tasapoisto	20
Muut maa- ja vesirakenteet	Tasapoisto	20
Vedenjakelu- ja viemäriverkosto	Tasapoisto	30
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	Tasapoisto	20
Muut putki- ja kaapeliverkot	Tasapoisto	20
Sähkö-, vesi- yms. Laitosten laitoskoneet ja laitteet	Tasapoisto	15
Liikenteen ohjauslaitteet	Tasapoisto	10
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Tasapoisto	10
Koneet ja kalusto		
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	5
Muut liikkuvat työkonet	Tasapoisto	5
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	8
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5
ATK-laitteet	Tasapoisto	3
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	5
Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoa	

Kuntayhtymien alijäämät

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut 9.3.2015 lausunnon 110, jonka perusteella todetaan, että mikäli kuntayhtymän alijäämää ei todennäköisesti saada lähitulevaisuudessa katetuksi, tulee oikean riittävän kuvan vaatimuksesta kunnan kirjata kirjanpitoonsa alijäämävastuun suuruinen pakollinen varaus. Alijäämän käsittelystä on vähintäänkin annettava selostus ja dokumentoitava kuntayhtymästä omistajakunnalle aiheutuma velvoite. Kaupungin tilinpäätökseen ei sisälly pakollista varausta alijäämien kattamiseen.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Muut erät

Lomapalkat ja lomarahat on kohdistettu tilikaudelle, jolle lomapäivien perustana ovat palkat merkitään ottaen huomioon kunnallisen virka- ja työehtosopimusten määräykset vuosilomasta, loma-ajan palkasta ja lomarahasta em. erien maksuun. Tuloslaskelman toimintakuluihin kirjattu lomapalkkavelan määrä tilinpäätöspäivänä on laskettu henkilöittäin käyttäen palkanlaskentajärjestelmään perustuvien todellisten ansaittujen lomapäivien ja pitämättömien lomapäivien sekä säästövapaiden määriä.

4.1 Tuloslaskelman liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain	2024	2023
Hallintopalvelukeskus	20 389 285,04	19 934 928,48
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	3 996 881,87	4 367 826,21
Tekninen toimiala	11 741 918,25	11 009 979,97
Vesiliikelaitos	5 964 501,26	6 192 534,17
Yhteensä	42 092 586,42	41 505 268,83
Verotulojen erittely	2024	2023
Kunnan tulovero	32 259 585,90	33 351 328,81
Kiinteistövero	5 997 591,09	5 891 622,19
Osuus yhteisöveron tuotosta	5 118 449,45	5 653 247,57
Yhteensä	43 375 626,44	44 896 198,57
Valtionosuuksien erittely	2024	2023
Peruspalvelujen valtionosuus	11 773 495,00	13 537 266,00
Verotuloihin per.valtionos.tasaus	7 386 996,00	7 495 488,00
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-1 433 799,00	-1 439 626,00
Verotulomenetysten korvaus	3 679 416,00	3 680 628,00
Yhteensä	21 406 108,00	23 273 756,00
Palvelujen ostojen erittely	2024	2023
Asiakaspalvelujen ostot	2 246 357,51	2 137 063,61
Muiden palvelujen ostot	20 312 009,72	22 932 136,75
Yhteensä	22 558 367,23	25 069 200,36
Pakollisten varausten muutokset	2024	2023
Eläkevastuu 1.1	0,00	16 785,00
Lisäykset tilikaudelle	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	-16 785,00
Eläkevastuu 31.12.	0,00	0,00
lisalmen varaus Pelastustoimen varallaolokorvauksesta 1.1	2 507 104,00	0,00
Lisäykset tilikaudelle	0,00	2 507 104,00
Vähennykset tilikaudella	512 274,45	0,00
Eläkevastuu 31.12.	1 994 829,55	2 507 104,00
Yhteensä	1 994 829,55	2 507 104,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	2024	2023
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	6 386,54	264 814,98
Rakennusten myyntivoitot	0,00	0,00

Muut myyntivoitot	30 000,00	3 060,00
Myyntivoitot yhteensä	36 386,54	267 874,98
Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely	2024	2023
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00
Satunnaiset kulut	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00

4.2 Tasetta koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien hyödykkeet	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet							Pysyvät vast. hyödyk- yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä-vai- menot	Aineettomat hyödykkeet yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Kesk.er. hankinnat ja enn.maksut	Aineelliset hyödykkeet yhteensä	
Poistamaton hankintameno 1.1.	38 871,45	2 607 788,93	2 646 660,38	13 327 344,68	112 365 021,84	37 106 051,07	2 942 702,42	561 413,69	3 403 697,01	169 706 230,71	172 352 891,09
Lisäykset tilikaudella	0,00	110 759,82	110 759,82	10 770,10	3 424 935,54	5 560 129,83	702 234,83	31 450,00	1 169 548,18	10 899 068,48	11 009 828,30
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	-6 000,00	-74 698,00	0,00	0,00	0,00	-80 698,00	-80 698,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	-812,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-182 100,00	-182 912,00	-182 912,00
Siirrot erien välillä	-30 841,48	89 818,89	58 977,41	0,00	2 543 106,52	50 280,00	0,00	10 000,00	-2 662 363,93	-58 977,41	0,00
Tilikauden poisto	-8 029,97	-302 966,40	-310 996,37	0,00	-5 768 901,87	-3 304 584,05	-793 447,28	0,00	0,00	-9 866 933,20	-10 177 929,57
Arvonalennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	-67 780,83	0,00	0,00	0,00	0,00	-67 780,83	-67 780,83
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	2 505 401,24	2 505 401,24	13 337 302,78	112 490 381,20	39 337 178,85	2 851 489,97	602 863,69	1 728 781,26	170 347 997,75	172 853 398,99
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	2 505 401,24	2 505 401,24	13 337 302,78	112 490 381,20	39 337 178,85	2 851 489,97	602 863,69	1 728 781,26	170 347 997,75	172 853 398,99
Olennaiset lisäpoistot	-630,71	0,00	-630,71	0,00	-216 860,45	-75 182,45	-36 242,90	0,00	0,00	-328 285,80	-328 916,51

Pysyvien vastaavien sijoitukset	Osakkeet ja osuudet					Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				Pysyvien vastaavien sijoitukset yhteensä
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset konserni-yhteisöiltä	Saamiset kunta-yhtymiltä	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä	
Hankintameno 1.1	5 884 456,42	2 845 243,67	5 872 909,22	11 292 014,70	25 894 624,01	1 298 082,20	0,00	246 231,14	0,00	1 544 313,34
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	81 835,00	81 835,00	0,00	0,00	7 560,00	39 830,00	47 390,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	88 590,00	0,00	0,00	0,00	88 590,00
Hankintameno 31.12	5 884 456,42	2 845 243,67	5 872 909,22	11 373 849,70	25 976 459,01	1 209 492,20	0,00	253 791,14	39 830,00	1 503 113,34
Arvonl. ja niiden palautuk.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 884 456,42	2 845 243,67	5 872 909,22	11 373 849,70	25 976 459,01	1 209 492,20	0,00	253 791,14	39 830,00	1 503 113,34

Maa- ja vesialueet erittely	2024	2023
Maa- ja vesialueet		
Kiinteistöjen liittymismaksut	292 095,32	292 095,32
Muut maa- ja vesialueet	13 045 207,46	13 035 249,36
Yhteensä	13 337 302,78	13 327 344,68

IISALMI-KONSERNIN RAKENNE JA SISÄLTÖ

Yhteisö/yhtymä		Koti- paikka	Kaup. om. osuus%	Kons. om. osuus %	omasta pää- omasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
1. TYTÄRYHTEISÖT							
Yhdistelty pariarvomenetelmällä							
Kiinteistö Oy Petterinkulma	0170529-9	Iisalmi	100,0	100,0	2 880 735,90	15 590 285,32	14,80
Iisalmen Teollisuuskylä Oy	0170262-9	Iisalmi	97,8	97,8	2 724 917,97	1 432 438,68	311 364,99
Kiint. Oy Iisalmen Lumakeskus	1741020-9	Iisalmi	100,0	100,0	1 254 547,11	910 610,49	288,14
3. KUNTAYHTYMÄT							
Ylä-Savon koulutusky*	0214765-5	Iisalmi	47,7	47,7	11 014 165,59	2 040 028,13	-149 091,35
Pohjois-Savon liitto	0827616-7	Kuopio	8,1	8,1	114 995,84	67 138,65	14 279,16
Savon koulutuskuntayhtymä*	1852679-9	Kuopio	7,9	7,9	5 442 281,27	5 156 905,06	173 199,24
* merkityt alakonserneja							
4. OSAKKUUSYHTEISÖT							
Savonia ammattikorkeakoulu Oy	2629463-3	Kuopio	22,8	22,8	16 776 848,19	3 460 150,77	793 654,84
Savon ICT-palvelut Oy	2417854-0	Iisalmi	37,4	37,4	122 995,63	249 538,69	45 754,67
Ylä-Savon Jätehuolto Oy	1056237-3	Iisalmi	36,0	36,0	424 299,32	535 202,08	9 052,77
Ylä-Savon Pääomarahasto Oy	1761735-7	Iisalmi	40,5	40,5	1 362 937,48	1 227,48	-207 772,81
Ylä-Savon Vesi Oy	1841779-5	Vieremä	43,6	43,6	4 223 245,28	1 101 156,13	164 786,12
Yhteensä					46 341 969,57	30 544 681,48	1 155 530,57

Saamisten erittely	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	4 979,95	0,00	30 151,21
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	4 979,95	0,00	30 151,21
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	34 928,78	0,00	9 464,71
Muut saamiset	0,00	11 978,00	0,00	19 264,54
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	46 906,78	0,00	28 729,25
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusosuusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	12 353,89	0,00	27 030,41
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	12 353,89	0,00	27 030,41
Saamiset yhteensä	0,00	64 240,62	0,00	85 910,87

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Siirtyvät korot	0,00	16 786,24
Muut siirtosaamiset	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	16 786,24

Rahoitusarvopaperit	2024	2023
Osakkeet ja osuudet		
Jälleenhankintahinta	32 002,50	35 914,31
Kirjanpitoarvo	3 705,40	3 705,40
Erotus	28 297,10	32 208,91
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		
Jälleenhankintahinta	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo	0,00	0,00
Erotus	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Jälleenhankintahinta	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo	0,00	0,00
Erotus	0,00	0,00

Muut arvopaperit		
Jälleenhankintahinta	14 421 347,78	15 035 317,54
Kirjanpitoarvo	14 400 487,94	14 108 630,45
Erotus	20 859,84	926 687,09
Yhteensä rahoitusarvopaperit (kp-arvot)	14 404 193,34	14 112 335,85

Oman pääoman erittely	2024	2023
Peruspääoma 1.1./31.12	62 539 729,54	62 539 729,54
Muut omat rahastot 1.1.	12 587 690,09	13 892 162,87
Vahinkorahaston pääoma 1.1.	3 102 713,33	3 068 215,15
Siirrot rahastoon	-87 549,90	165 724,12
Siirrot rahastosta	106 408,95	-131 225,94
Vahinkorahaston pääoma 31.12	3 121 572,38	3 102 713,33
Inv.- ja keh.rahaston pääoma 1.1	9 280 000,00	10 620 000,00
Siirrot rahastoon	3 500 000,00	0,00
Siirrot rahastosta	-1 340 000,00	-1 340 000,00
Inv.- ja kehittämisrah. pääoma 31.12	11 440 000,00	9 280 000,00
Opintorahaston pääoma 1.1	204 976,76	203 947,72
Siirrot rahastoon	8 049,25	10 029,04
Siirrot rahastosta	-10 750,00	-9 000,00
Opintorahaston pääoma 31.12	202 276,01	204 976,76
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	14 763 848,40	12 587 690,09
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12	26 359 177,23	20 766 074,84
Tilikauden ylijäämä	3 916 671,59	5 593 102,39
Oma pääoma yhteensä	107 579 426,76	101 486 596,86

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät

	2024	2023
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12	26 359 177,23	20 766 074,84
Tilikauden ylijäämä	3 916 671,59	5 593 102,39
Kertynyt poistoero 31.12	12 172 902,61	11 434 433,66
Vapaaehtoiset varaukset 31.12	0,00	0,00
Kertynyt ylijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	42 448 751,43	37 793 610,89

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	2024	2023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	29 128 311,00	29 962 649,95
Pitkäaikaiset velat yhteensä	29 128 311,00	29 962 649,95

Pakolliset varaukset

	2024	2023
Muut pakolliset varaukset		
Pelastuslaitoksen varallaolokorvaus	1 994 829,55	2 507 104,00
Muut pakolliset varaukset		
Eläkevastuu	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset yhteensä	1 994 829,55	2 507 104,00

Vieras pääoma	2024	2023
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	11 400,68	22 302,75
Yhteensä	11 400,68	22 302,75
Velat kuntayhtymille		
Ostovelat	29 201,96	70 210,20
Muut velat	0,00	0,00
Yhteensä	29 201,96	70 210,20
Velat osakkuusyhteisöille		
Ostovelat	49 345,16	70 406,37
Yhteensä	49 345,16	70 406,37
Vieras pääoma yhteensä	89 947,80	162 919,32
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Lomapalkkajaksotus	5 529 658,63	5 891 159,96
Korkojaksotukset	362 621,10	344 942,54
Valtionosuudet	91 525,00	18 006,00
Velat rahoitus- ja vak.laitoksille	1 331 966,22	1 511 637,33
Palkkaperusteiset maksut	163 388,55	157 050,67
Palo- ja pelastustoimen loppulasku	0,00	0,00
Muut	841 158,03	477 280,69
Yhteensä	8 320 317,53	8 400 077,19

4.3 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Vuokravastuiden yhteismäärä		
Vuokravastuut	2024	2023
Vuokravastuut yhteensä, vastuut voimassa 31.12.2035 asti	3 124 476,01	2 708 328,07
Leasingvastuut		
Leasingvastuut yhteensä	3 541 342,86	2 652 291,31
Vuokravastuut yhteensä	6 665 818,87 €	5 360 619,38 €

Leasingvastuut eriteltyinä	2024	2023
Danske Finance Oy	12 926,55	34 352,57
Nordea Rahoitus Suomi Oy	1 285 756,60	480 679,53
Xerox Financia Services Oy	0,00	672,00
(ent.) Lease Plan Oy / nyk. Drivalia Lease	0,00	493,02
Abax	7 968,00	8 750,40
Arval Oy	206 017,80	105 024,21
Siemens Financial Services AB	124 340,75	188 049,78
Kuntarahoitus	39 629,00	55 480,60
OP Yrityspankki / 3Step IT	504 038,80	1 778 789,20
CHG-MERIDIAN Finland Oy	1 360 665,36	-

Leasingvastuut yhteensä			3 541 342,86 €	2 652 291,31 €
	2024	2023		
Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset				
Alkuperäinen pääoma	32 155 503,41	36 605 503,41		
Jäljellä oleva pääoma	10 856 169,82	13 318 148,06		
Osakkuusyhteisöjen puolesta annetut takaukset				
Alkuperäinen pääoma	4 694 600,00	4 694 600,00		
Jäljellä oleva pääoma	2 149 042,76	2 379 528,57		
Muut vastuusitoumukset			2024	2023
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1 192 000,00	2 892 000,00		
Jäljellä oleva pääoma	416 631,64	454 171,00		
Vastuu kuntayhtymien alijäämistä			2024	2023
Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvas- tuista			2024	2023
https://kuntientakauskeskus.fi/takaustoiminta/kuntakohtaiset-takausvastuut/				
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	178 191 407	172 561 544		
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0	0		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastoista 31.12.	191 217	137 363		
Arvonlisäveron palautusvastuu				
Arvonlisäveron palautusvastuu voi realisoitua, mahdollisissa sote-kiinteistöjen yhtiöittämisessä	6 802 233	Tietoa ei ole saatavana		

4.4 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapah- tumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä	2024	2023
Yleishallinto	344	406
Sivistystoimiala	451	562
Yhdyskuntapalvelut	144	129
Liiketoiminta	14	13
Yhteensä	953	1 110

Henkilöstökulut	2024	2023
Palkat ja palkkiot	41 855 754,02	51 758 245,70
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	8 512 212,97	8 634 116,47
Muut henkilöstösivukulut	1 740 953,50	2 129 476,03
Henkilöstökorvaukset ja muut korvaus- erät	-619 833,87	-803 296,43
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	51 489 086,62	52 561 542,13
Käyttöomaisuuteen aktivoidut hlöstökulut	433 450,43	423 449,34
Yhteensä henkilöstökulut	51 922 537,05	52 984 991,47

Henkilöstökulut, erittely	Kaupunki	Vesi	Yhtensä
Palkat ja palkkiot	41 278 370,59	577 383,43	41 855 754,02
Henkilöstösivukulut			
Eläkekulut	8 389 904,41	122 308,56	8 512 212,97
Muut henkilöstösivukulut	1 726 140,01	14 813,49	1 740 953,50
Henkilöstökorvaukset ja muut korvauserät	-611 848,53	-7 985,34	-619 833,87
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	50 782 566,48	706 520,14	51 489 086,62
Käyttöomaisuuteen aktivoidut hlöstökulut	412 457,45	20 992,98	433 450,43
Yhteensä henkilöstökulut	51 195 023,93	727 513,12	51 922 537,05

Tiedot kaupungin ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista

Iisalmen kaupunki on antanut tytäryhteisöilleen lainoja yhteensä 1,3 milj. euroa, joista korottomia on Lumakeskuksen laina 0,9 milj. euroa. Vakuudettomia lainoja on taattu tytäryhteisöille yhteensä 7,2 milj. euroa. Kyse on ennen kuntalain 2015 voimaantuloa annetuista lainoista. Kaupungin arvion mukaan lainoihin ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä.

Kaupunki on myynyt tytäryhteisö Teollisuuskylä Oy:lle tilikaudella toimitusjohtaja-, ta-
lous-, markkinointi - ja kiinteistönhoitopalveluja yhteensä 58 144 eurolla.

Kaupunginjohtajan kanssa on 18.2.2013 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu yhdeksän kuukauden palkkaa vastaavasta erokorvauksesta tilanteessa, jossa kaupunginjohtaja itse irtisanoutuu tehtävästään luottamuspuhan takia. Erokorvauksesta päättää kaupunginvaltuusto.

Tiedossa ei ole, että konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa olisi ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia vuonna 2024.

4.5 Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja jäsenosuuksien suhteessa kaikki kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty konsernin kaikki viisi osakkuusyhteisöä.

Vuoden 2022 kuntien konsernitilinpäätökset laaditaan toiminnan jatkuvuuden oletuksella, vaikka sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi hyvinvointialueille 1.1.2023 lukien.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaisia pysyviin vastaaviin sisältyviä sisäisiä katteita ei sisälly konsernitilinpäätökseen.

Kiinteistöverojen käsittely

Konserniyhteisöjen Iisalmen kaupungille suorittamat kiinteistöverot on eliminoitu.

Valtionosuudet

Koulutuskuntayhtymien valtionosuudet (ammattikoulutuksen ja perusopetuksen yksikköhintarahoitus) esitetään valtionosuudet erässä emon tuloslaskelman laadintaperiaatteita noudattaen. Kuntayhtymien omassa tuloslaskelmassa valtionosuudet sisältyvät toimintatuottoihin.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen rakennusten poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi yhteisöjen omien ilmoitusten perusteella ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi. Kaupunkikonsernin sisällä käytettyjä erilaisia poistosuunnitelmia ei ole muilta osin yhdenmukaistettu.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen sekä kaupungin ja yhdistettyjen kuntayhtymien keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty pariarvomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen. Osakkuusyhteisöjen poisto-oikaisua kaupungin poistosuunnitelman mukaiseksi ei ole tehty, koska merkittävää poistonalaista omaisuutta on vain Ylä-Savon Vesi Oy:llä ja Savonia AMK Oy:llä ja kaikki osakkuusyhteisöt noudattavat poistolaskennassaan suunnitelman mukaisia poistoja.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Kaupungin ja kuntayhtymien taseen poistoero on merkitty konsernitilinpäätöksessä omaan pääomaan jaettuna edellisten tilikausien ylijäämiin ja tilikauden ylijäämiin ja poistoeron muutos konsernituloslaskelmassa tilikauden ylijäämään kirjanpitolautakunnan kuntajaoston konsernitilinpäätöstä koskevan yleisohjeen (2015) mukaisesti.

Tytäryhteisöjen (Petterinkulma ja Teollisuuskylä) taseessa olevat poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty konsernitaseeseen jaettuna omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan sekä niiden muutos konsernituloslaskelmassa jaettuna laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden yli-/alijäämään.

Konsernirakenteen muutokset

V. 2024 konsernin omistussuhteissa on tapahtunut seuraavat muutokset.

Tytäryhteisöt

Kuntayhtymät

Iisalmen omistusosuus Pohjois-Savon liitosta laski 8,07 %:sta 7,93 %:iin.

Edellisten tilikausien vertailukelpoisuus

Edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille on kirjattu 1 t€ Pohjois-Savon liiton omistusosuudesta johtuvaa muutosta ja 0,1 milj. euroa pakollisen varauksen korjausta edellisiltä tilikausilta.

4.6 Konsernituloslaskelman liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain	2024	2023
Yleishallinto	20 653	20 217
Sosiaali- ja terveystoimet	0	0
Sivistys- ja hyvinvointipalvelut	7 287	7 661
Yhdyskuntapalvelut	27 006	18 538
Muut palvelut (ei voi tarkemmin eritellä)		
Konsernin toimintatuotot yhteensä	54 946	46 416
Satunnaisten erien erittely	2024	2023
Satunnaiset tuotot		
YSAO, kiinteistöveron palautus	0	163 369
Sakky, kiinteistöveron palautus	7 547	0
Satunnaiset erät yhteensä	7 547	163 369

4.7 Konsernitaseen liitetiedot

Maa- ja vesialueiden erittely	2024	2023
Maa- ja vesialueet	15 247	16 720
Kiinteistöjen liittymismaksut	3 269	1 126
Maa- ja vesialueet yhteensä	18 515	17 845
Arvonkorotukset yhteensä 31.12	2024	2023
Maa- ja vesialueet, YSAO	342 262	342 262
Arvonkorotukset 1.1.-31.12.	0	0
Arvonkorotusten purku 1.1.-31.12	0	0
Maa- ja vesialueiden arvonkorotukset 31.12.	342 262	342 262
Rakennusten arvonkorotukset 1.1, YSAO	0	0
Arvonkorotukset 1.1.-31.12.	0	0
Arvonkorotusten purku 1.1.-31.12	0	0
Rakennusten arvonkorotukset 31.12.	0	0

Arvonkorotukset yhteensä 31.12

342 262

342 262

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät
2024
2023

Lyhytaikaiset siirtosaamiset

Siirtyvät korot

2

17

Kela-korvaukset

51

56

Valtionavut, hankerahat

565

324

Maankäyttösopimus, Sakky

0

0

Muut siirtosaamiset

87

41

Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä

705

438

Oman pääoman erittely
2024
2023

Peruspääoma 1.1./31.12

62 540

62 540

Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat

1

1

Muut omat rahastot 1.1.

14 966

16 054

Siirrot rahastoon

2 176

380

Siirrot rahastosta

-1

-1 468

Muut omat rahastot pääoma 31.12

17 141

14 966

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1

58 771

53 454

Lisäykset tilikaudella

8

13

Vähennykset tilikaudella

-16

-1 942

Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.

58 763

51 525

Tilikauden yli-/alijäämä

5 493

7 246

Oma pääoma yhteensä
143 937
136 276
Pakolliset varaukset
2024
2023

Eläkevaraus, kaupunki

0

0

Pelastuslaitoksen varallaolokorvaus, kaupunki

1 995

2 507

Muut pakolliset varaukset

YSAO, purkutyö ja vahingonkorvausvaraus

83

198

Pakolliset varaukset yhteensä

2 078

2 705

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai sitä pidemmän ajan kuluttua konsernin ulkopuolelta
2024
2023

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta

42 532

48 510

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai sitä pidemmän ajan kuluttua konsernin sisällä
2024
2023

Lainat julkisyhteisöiltä (Lumakeskus/Teollisuuskylä-kaupunki)

1 125

1 209

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät
2024
2023

Palkkaperusteiset maksut (sis. lomapalkkavaraukset)

6 849

7 038

Korkojaksotus/-suojaus

462

464

Valtionosuudet ja hankerahoitus

593

568

Palautukset jäsenkunnille, SOTE, PSSHP

0

0

Verot	26	26
Maankäyttösopimus, Sakky	0	0
Muut siirtovelat	2 657	2 649
Yhteensä	10 588	10 746

Vakuudet ja vastuusitoumukset	2024	2023
Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Tytäryhteisöjen velasta		
Kiinnitykset		
Takaukset		
Osakkuusyhteisöjen velasta		
Takaukset	1 449	1 910
Vakuudeksi annetut panttikirjat	6 058	14 644
Leasingvastuut	5 502	4 124
Vastuusitoumukset muille		
Takaukset	282	652
Arvonlisäveron palautusvastuu	1 350	11 018
Vuokravastuut	5 838	8 796
Hankkeiden omarahoitusosuudet/palautusvastuu	461	3 147
Käynnissä olevat oikeudenkäynnit	0	19
Muut vastuut	246	0
Arvonlisäveron palautusvastuu voi realisoitua, mahdollisissa sote-kiinteistöjen yhtiöittämisessä	6 802 233	Tietoa ei ole saatavana

Konsernissa ei ole olennaisia koronvaihtosopimuksia ja johdannaisia.

5 Eriytetyt tilinpäätökset (vesiliikelaitos) ja muut eriyte- tyt laskelmat

IISALMEN VESI -LIIKELAITOS TILINPÄÄTÖS 2024

Iisalmen Vesi -liikelaitos

Iisalmen Vesi -liikelaitoksen johtokunta 27.2.2025

5.1 Tilinpäätöksen sisältö

Kirjanpitovelvollisuus ja kirjanpidon eriyttäminen

Kuntalaissa säädetään erikseen kaupungin liikelaitoksen kirjanpitovelvollisuudesta.

Kaupungin liikelaitos ei ole itsenäinen kirjanpitovelvollinen, vaan kaupunki on kirjanpitovelvollinen kuntalain perusteella myös liikelaitoksensa kirjanpidosta.

Liikelaitoksen kirjanpito on eriytettävä kaupungin kirjanpidossa. Liikelaitoksen kirjanpito yhdistellään kaupungin muuhun kirjanpitoon tilinpäätöksessä ja välitilinpäätöksissä siten, että sisäiset tulot ja menot, sisäiset saatavat ja velat sekä sisäinen omistus ja sisäiset katteet eliminoidaan.

Kaupungin liikelaitoksen tilinpäätös

Johtokunnan on laadittava kalenterivuositain liikelaitoksen erillistilinpäätös ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi ja kaupunginhallitukselle yhdisteltäväksi kaupungin tilinpäätökseen. Valmisteluaikataulun osalta noudatetaan, mitä kaupungin tilinpäätöksen valmistelusta on säädetty. Erillistilinpäätöksen allekirjoittavat johtokunnan jäsenet ja liikelaitoksen johtaja.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Liikelaitoksen tilinpäätöslaskelmat laaditaan noudattaen kirjanpitolautakunnan kuntajaoston eriytetyn liiketoiminnan kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskevan ohjeen mukaisia taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman kaavoja. Lisäksi soveltuvin osin noudatetaan kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamia muita kirjanpidon yleisohjeita ja lausuntoja.

Liikelaitoksen tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä päättää valtuusto osana kaupungin tilinpäätöksen hyväksymistä. Kaupungin tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella myös liikelaitoksen hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida ovatko valtuuston liikelaitokselle asettamat tavoitteet toteutuneet. Tilintarkastaja suorittaa liikelaitoksen tarkastuksen osana kaupungin tarkastusta.

Toimintakertomus ja tilikauden tuloksen käsittely

Kunnallisen liikelaitoksen johtokunnan on laadittava toimintakertomus, jossa sen on tehtävä selkoa talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteutumisesta tilikaudella.

Toimintakertomus on osa liikelaitoksen tilinpäätöstä. Toimintakertomuksessa on annettava tietoja myös sellaisista liikelaitoksen talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei tehdä selkoa tulos- tai rahoituslaskelmassa taikka taseessa.

Liikelaitoksen toimintakertomus laaditaan soveltuvien osin kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevassa yleisohjeessa annettujen ohjeiden mukaisesti.

Johtokunnan on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsitte-lystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tällöin tilikauden yli- tai alijäämää ennen va-raussiirtoja. Tuloksen käsittelystä päättää valtuusto tilinpäätöksen hyväksymisen yh-teydessä.

Jos taseessa on kattamatonta alijäämää, on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa ta-louden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan talous-suunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kunnallisen liikelaitoksen ylijäämäisestä tuloksesta voidaan tehdä investointivaraus. Kaupungin liikelaitoksessa varauksen tekemistä rajoittaa kaupungin kokonaistulok-sen määrä. Esityksen investointivarauksesta tekee johtokunta tilinpäätöksen yhtey-dessä. Varaus- ja rahastosiirroista päättää valtuusto tilinpäätöksen hyväksymisen yh-teydessä.

5.2 Toimintakertomus

Henkilöstö

Henkilöstö	TP23	TA24	TP24	Poikkeama
Vakituiset	9,0	12,0	8,8	-26,7 %
Määräaikaiset	3,8	2,0	5,5	275,0 %
Yhteensä	12,8	14,0	14,3	2,1 %

Organisaation toimivuus sekä henkilöstön osaaminen ja määrä tulee olla oikeassa suhteessa tehtäväkenttään ja vastuisiin. Organisaation on oltava joustava ja toimiva kokonaisuus, jossa jokainen työntekijä omalla osaamisellaan tukee työyhteisön laatu- ja tulostavoitteita. Teknisten järjestelmien kehittyminen ja tehtävien monipuolistumi-nen asettavat henkilöstölle jatkuvasti uusia osaamisvaatimuksia. Näihin haasteisiin voidaan vastata ainoastaan jatkuvalla kouluttautumisella ja osaamisen ylläpitämi-sellä.

Henkilöstömuutokset vuonna 2024

Iisalmen Veden vakinaisessa henkilöstössä tapahtui muutoksia vuonna 2024. Iisalmen Vedelle valittiin uusi kunnossapitoinsinööri. Verkostotyönjohtaja siirtyi muihin tehtäviin ja hänen tilalleen palkattiin uusi. Käyttöpäällikkö siirtyi toisen organisaation palvelukseen ja hänen tilalleen valittiin vesihuoltoinsinööri, jolloin verkostotyönjohtaja siirtyi vesihuoltoinsinööriksi. Lisäksi Iisalmen Vesi työllisti kaksi koululaista kahden viikon kesätyöjaksolle. Kaksi korkeakouluopiskelijaa työskenteli verkostopuolella sekä jätevedenpuhdistamolla. Jätevedenpuhdistamolla työskennellyt opiskelija teki opinnäytetyön Iisalmen Vedelle.

Määräaikaiset 2024

Vesilaitoksen johtaja, vesihuoltoinsinööri sekä kuntatekniikan valmistelija jatkavat määräaikaisilla sopimuksilla 28.2.2026 saakka.

Henkilöstön kehittäminen

Henkilöstö on osallistunut ammattia ylläpitäviin koulutuksiin sekä pätevyyskorttikoulutuksiin tarpeen mukaan. Osa koulutuksista on pystytty järjestämään etäkoulutuksina. Kevään vesihuoltopäiville osallistui osa henkilöstöstä.

Iisalmen Veden varallaolossa on päätoimisesti ollut mukana viisi henkilöä. Yksi henkilö lopetti varallaolossa ja tilalle tuli toinen. Uusille henkilöille järjestetään tarpeen mukaan perehdytystä varallaoloasioihin ja varallaolon toimintatapoihin.

Henkilöstön virkistystoimintaa varten henkilökunnan on ollut mahdollista lunastaa liikunta- ja kulttuuriseteleitä. Vuoden aikana on pidetty kaksi työpaikkakokousta. Joulukuun kokouksen päätteeksi nautittiin joululounasta. Syyskuussa vesilaitoksen henkilökunta kävi yhdessä patikoimassa Volokinpolulla ja sen jälkeen saunomassa Jyrkän ruukilla.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Iisalmen Veden toiminnassa korostuvat riskienhallinnan ennakoitavuus, turvallisuus sekä järjestelmälliset toimintatavat. Osana jatkuvuuden hallintaa päivitettiin vuonna 2024 talousveden ja jäteveden riskienhallintasuunnitelmat, toimintakortit sekä varautumissuunnitelma.

Vedenjakelun varautumisessa painopisteenä oli jakelun häiriöttömyyden turvaaminen sekä tehokas ja suunnitelmallinen toiminta poikkeustilanteissa. Jätevedenpuhdistamon toiminnassa keskeistä oli lupaehtojen noudattaminen, häiriöttömän prosessin hallinnan varmistaminen sekä kemikaalien käytön ja energiatehokkuuden optimointi. Näiden toimenpiteiden avulla varmistettiin puhdistamon toimintavarmuus ja ympäristövaikutusten hallinta.

Henkilöstöriskit

Iisalmen Veden henkilöstön ikärakenne on tasapainottunut uusien rekrytointien myötä. Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja niin sanotun hiljaisen tiedon siirtyminen ovat kuitenkin edelleen ajankohtaisia haasteita. Vesihuoltoalan fyysisesti kuormittava ja vastuullinen työ voi lisätä sairastavuuteen ja poissaoloihin liittyviä riskejä.

Uuden henkilöstön rekrytoinnissa haasteena on ollut osittain kunnallisteknisen työkokemuksen puute. Toisaalta rekrytoinneissa on onnistuttu ja uusia ammattilaisia on saatu mukaan, erityisesti sellaisia, joilla on vahva oppimishalu ja oikea asenne työhön. Perehdytykseen ja koulutukseen on panostettu varaamalla riittävästi aikaa ja resursseja. Uusille työntekijöille on tarjottu mahdollisuus työskennellä kokeneen henkilöstön rinnalla, mikä tukee käytännön oppimista. Lisäksi uusille henkilöille on annettu vastuuta ja mahdollisuus kehittää työtä ja toimintatapoja mahdollisuuksien mukaan.

Vesihuollon tehtävien vastuullisuus ja työnkuvan jatkuva muutos, kuten digitalisaation tuomat vaatimukset, edellyttävät henkilöstöltä jatkuvaa osaamisen kehittämistä. Koulutuksilla, kuten karttaohjelmakoulutuksilla, on pyritty vahvistamaan tietoteknistä osaamista. Lisäksi tehtävien tasapuolinen jakautuminen, perehdytys ja koulutukset tukevat työntekijöiden fyysistä ja henkistä jaksamista.

Riskienhallinnan näkökulmasta vesilaitoksen päivystystoiminnalla on keskeinen rooli. Varallaolo on vastuullista ja kuormittavuudeltaan erilaista kuin normaali päivätyö, ja erityisen haastavaksi se voi muodostua ilman riittävää koulutusta ja kokemusta. Henkilöstöriskin hallinnan kannalta on tärkeää, että päivystystehtävät jakautuvat osaamisen mukaisesti, varallaolijoita on riittävästi ja heillä on asianmukainen koulutus sekä kokemuspohja. Tarvittaessa kokeneempi henkilöstö on tukenut uusia varallaolijoita, jotta tehtävistä selviydytään sujuvasti ja turvallisesti.

Taloudelliset riskit

Taloudelliset riskit kasvavat vanhenevan vesihuoltoverkoston ja tekniikan ikääntymisen myötä. Riskien hallinnan kannalta keskeisiä toimenpiteitä ovat verkoston kunnossapito, saneerausohjelman noudattaminen sekä jätevedenpuhdistamon laitekannan

säännöllinen huolto. Erityistä huomiota on kiinnitettävä vanhenevan verkoston ylläpitoon ja sen toimivuuden varmistamiseen. Vesihuoltoverkoston pitkän aikavälin saneerausohjelmaa on tarkasteltava säännöllisesti, ja havaitut poikkeamat on huomioitava tulevien vuosien saneeraussuunnitelmissa.

Investointiohjelman mukaisia huolto- ja saneerauskohteita on toteutettu suunnitelman mukaisesti. Lisäksi vuoden 2022 aikana tehdyn pumppaamoiden kuntokartoituksen pohjalta laadittua saneerausohjelmaa on seurattu ja päivitetty tarpeen mukaan. Suunnitelmallinen toiminta mahdollistaa tulevaisuuden investointeihin liittyvien riskien arvioinnin ja hallinnan.

Vedenkulutukseen Iisalmessa vaikuttavat merkittävästi suurkuluttajat sekä heidän toiminnassaan tapahtuvat muutokset. Lisäksi yksityisten kiinteistöjen vesivuodot voivat aiheuttaa taloudellisia riskejä sekä kiinteistön omistajalle että vesilaitokselle laskutuksen kautta. Näitä riskejä voidaan tulevaisuudessa hallita etäluettavien mittareiden reaaliaikaisella seurannalla ja vuotohälytyksillä. Myös vesilaitoksen runkolinjojen vuotoriskejä voidaan vähentää tehostamalla verkoston seuranta ja ennakoidaan kunnossapitoa.

Omaisuus ja vastuuriskit

Omaisuudesta huolehtiminen on keskeinen keino vähentää omaisuus- ja vastuuriskejä. Verkostojen ja laitteistojen ikääntymiseen sekä saneerausvelan hallintaan voidaan vaikuttaa riittävällä saneerausinvestointien tasolla sekä järjestelmällisellä verkostojen ja veden laadun tarkkailulla. Säännöllinen huolto ja kunnossapito vähentävät omaisuusriskejä ja pidentävät verkostojen käyttöikää.

Omaisuusriskejä voidaan hallita myös huolehtimalla vakuutusten riittävästä kattavuudesta sekä varmistamalla, että investointien vakuudet pidetään ajan tasalla. Suunnitelmallisilla toimenpiteillä varmistetaan omaisuuden arvon säilyminen ja toimintavarmuus pitkällä aikavälillä.

Vesilaitostoiminnan riskit

Talousveden toimittamiseen liittyvät riskit koskevat ensisijaisesti veden laadun tai saatavuuden heikkenemistä. Näiden riskien hallinnan kannalta on tärkeää varmistaa vastuuvakuutusten kattavuus ja pitää ne ajan tasalla.

Terveysriskien hallintaan panostetaan valmius- ja varautumissuunnitelman avulla, johon sisältyvät säännöllinen valvonta ja näytteenotto. Varautumissuunnitelman päivityksessä on otettu huomioon vakavan pandemian riski sekä siihen liittyvät

toimenpiteet. Lisäksi kuntien välisen yhteistyön vahvistaminen parantaa pandemiariskin hallintaa ja varautumiskykyä.

Vesiosuuskuntien toimintaan liittyy riskitekijöitä, kuten talkooväen ikääntyminen ja uusien toimijoiden rekrytointiin haasteet. Vesiosuuskuntien toiminnan on oltava laadukasta, sillä mahdolliset puutteet esimerkiksi varautumisessa voivat heijastua myös Iisalmen Veden toimintaan. Yhteistyö vesiosuuskuntien kanssa, erityisesti varautumisasioissa, pienentää toiminnallisia riskejä ja parantaa vesihuollon kokonaisvaltaista turvallisuutta.

Jätevesihuollon riskit

Jätevedenpuhdistamon toiminnan seuranta, kunnossapito ja säännölliset huoltotoimet varmistavat puhdistusprosessin luotettavuuden. Vuoden 2024 aikana puhdistustulos täytti jokaisella kerralla ympäristöluvan vaatimukset. Nykyaikainen kaukovalvontajärjestelmä tukee jätevedenpuhdistamon ja -pumppaamoiden riskienhallintaa. Laittehäiriöt ja viat kirjautuvat automaattisesti järjestelmään, ja varallaolija saa hälytyksen mahdollisista ongelmista. Toimintavarmuuden kehittämiseksi tehdään jatkuvasti ennakkoivia toimenpiteitä.

Jätevedenpuhdistamon varavoimakone varmistaa kriittisten prosessiosien toiminnan sähkökatkojen aikana, ja valvomo- sekä prosessinohjausjärjestelmät on varmennettu UPS-laitteilla. Kyberturvallisuuden kehittämiseen on panostettu jo ennen maailman turvallisuustilanteen muutoksia. Vaikka vuoden 2021 kyberturva-auditoinnissa ei havaittu merkittäviä puutteita, on vuosina 2023 ja 2024 toteutettu lisätoimenpiteitä vesilaitoksen turvallisuuden vahvistamiseksi.

Ei toteutumassa
Riski kasvanut
Riski toteutui

Riskin kuvaus ja mahdollinen vaikuttavuus	Ennakoivat toimenpiteet riskin hallintaan	Toteuma 31.12.	Tila
Talousveden saastuminen ja siitä aiheutuva epidemia	Riskienhallinnan vuosittainen tarkastelu. Riskienhallinta jatkuvaa, mm. varautumissuunnittelu.	Varautumissuunnitelman mukaiset kriisinhallinnan toimenpiteet toteutettu.	

Riskin kuvaus ja mahdollinen vaikuttavuus	Ennakoivat toimenpiteet riskin hallintaan	Toteuma 31.12.	Tila
	Vuosittaiset investoinnit verkoston ja laitekan- nan ylläpitämiseksi.		
Jätevedenpuhdistamon lupaehtojen ylittyminen tai jäteveden ylivuoto	Jatkuva seuranta ja toimenpiteet. Huollot ja kunnossapito ajan tasalla. Päivystysjärjestelmä. Toimiva puhdistamo-seuranta (myös yhteistyökumppanit). Viemärivuotojen seuranta ja hallinta.	Lupaehdot saavutettiin, ei lietevuotoja.	
Puutteet tarvikkeiden ja varaosien saatavuudessa	Hankintasopimusten laatuun kiinnitetty huomiota. Kriittiset tarvikkeet omassa varastossa. Varastotoiminnan kehittäminen ja toimitusso- pimukset tavarantoimit- tajien kanssa.	Pyritään pitämään tärkeimpiä varaosia varastossa. Korvaavien tuotteiden selvittäminen ja hankinta.	

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäinen valvonta on keskeinen osa hyvää hallintoa ja johtamista ja sen avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja niitä uhkaavia riskejä. Sisäiseen valvontaan kuuluu sisäinen tarkastus, jonka tehtävänä on varmentaa sisäisen valvonnan toimivuus. Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä.

Valtuusto hyväksyy sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Kaupunginhallitus vastaa sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukainen järjestäminen koskee kaikkia kaupunkikonserniin kuuluvia toimielimiä ja tilivelvollista johtoa sekä esihenkilöitä.

Sisäisen valvonnan keskeisiä osa-alueita ovat:

- strateginen suunnittelu
- talous- ja toimintasuunnitelma
- toiminnan ja talouden raportointi
- johtamisjärjestelmä
- hyvä hallintotapa
- henkilöstöhallinto
- riskien tunnistaminen ja hallinta
- lakien, asetusten, toimintaohjeiden ja määräysten noudattamisen valvonta

Toimialojen ja Iisalmen Vesi -liikelaitoksen on laadittava vuosittain sisäisen valvonnan kehittämiseksi, tehostamiseksi ja todentamiseksi oma sisäisen valvonnan suunnitelma. Suunnitelmassa esitetään sisäisen valvonnan valvontakohteet ko. vuodelle. Suunnitelman toteuttamisesta raportoidaan osavuosikatsauksen sekä tilinpäätöksen yhteydessä ajalta 1.1.–30.6. elo-syyskuussa ja 1.7.–31.12. tammi-helmikuussa. Toimialojen raportit annetaan tiedoksi kaupunginhallitukselle, tarkastuslautakunnalle ja tilintarkastajille. Kaupunginvaltuustolle sisäisen valvonnan havainnoista ja toimivuudesta raportoidaan kaupungin tilinpäätöksessä.

Sisäisen valvonnan yhteydessä havaittuihin puutteisiin ja virheisiin on puututtu ja toimintatapoja on korjattu.

Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	2024	2023
(ulkoiset)	1 000 €	1 000 €
Tuotot:		
Liikevaihto	6 172	6 415
Valmistus omaan käyttöön	14	12
Liiketoiminnan muut tuotot	46	4
Muut tuet ja avustukset	7	6
Kulut:		
Materiaalien ostot	-1 790	-2 004
Palveluiden ostot	-1 484	-1 552
Henkilöstökulut	-707	-649
Poistot ja arvonalentumiset	-1 830	-1 762
Liiketoiminnan muut kulut	-150	-146
Liikelyljäämä (-alijäämä)	278	324

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Rahoitustuotot ja -kulut	-378	-279
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia er.	-100	45
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-100	45
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	10	11
Tilikauden ylijäämä	-90	56

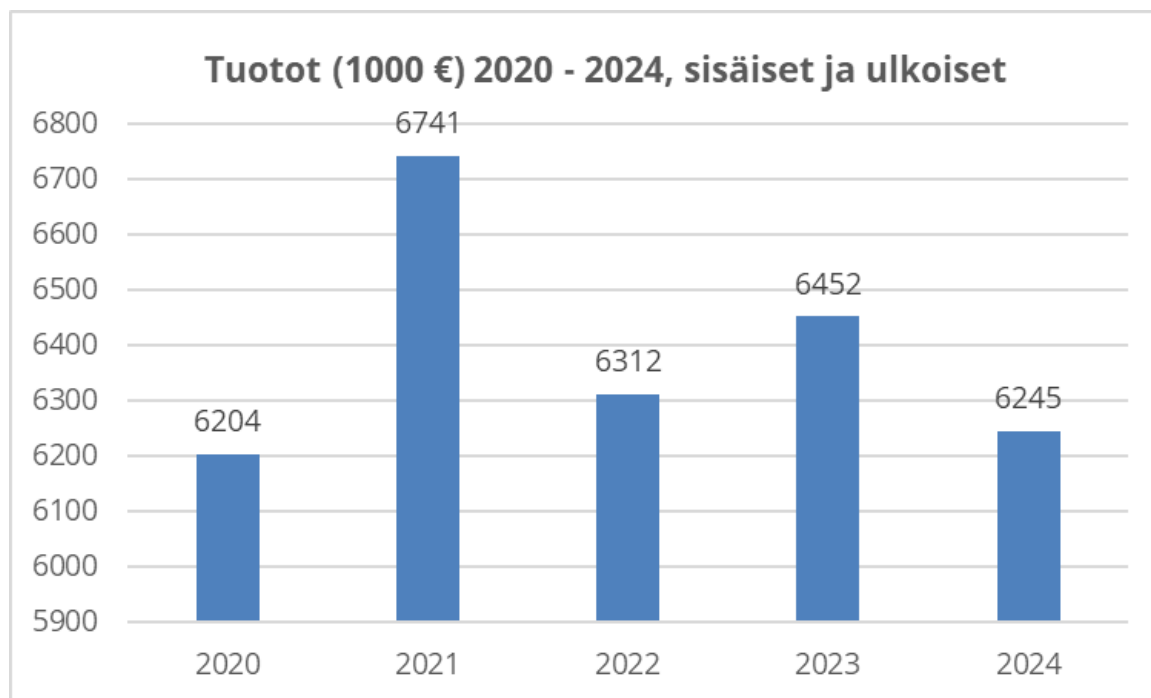
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Sijoitetun pääoman tuotto, %	1,3 %	1,4 %
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-0,4 %	0,8 %
Voitto, %	-1,6 %	0,7 %

TUNNUSLUKIJEN LASKENTAKAAVAT

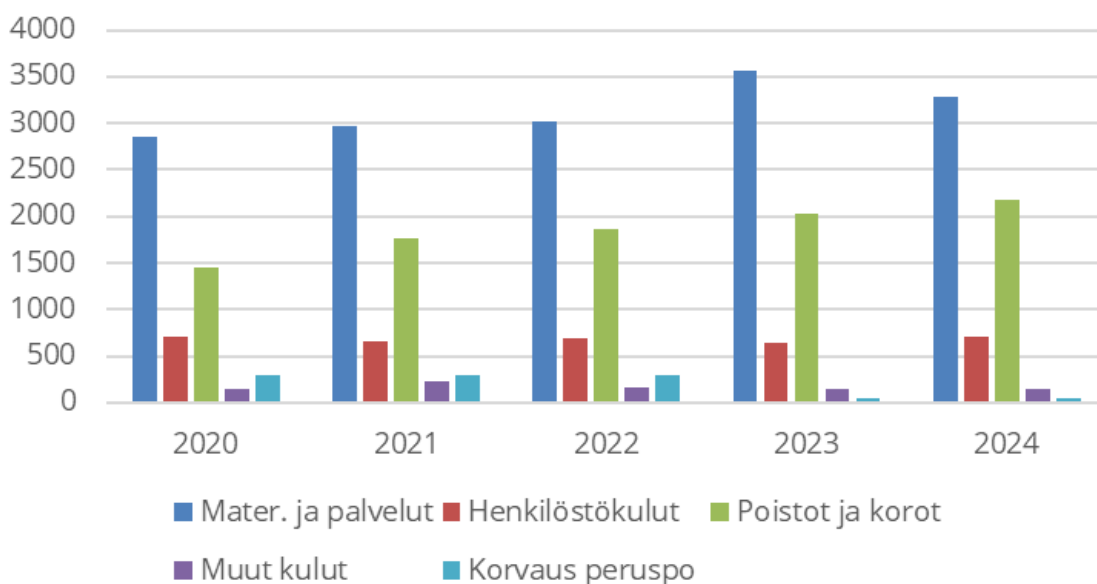
Sijoitetun pääoman tuotto %: $100 \cdot (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{kunnalle maksetut korkokulut} + \text{muille maksetut korkokulut} + \text{korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$. Tunnusluvut lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto %: $100 \cdot (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{kunnalle maksetut korkokulut} + \text{korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{lainat kunnalta} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$. Tunnusluvut lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

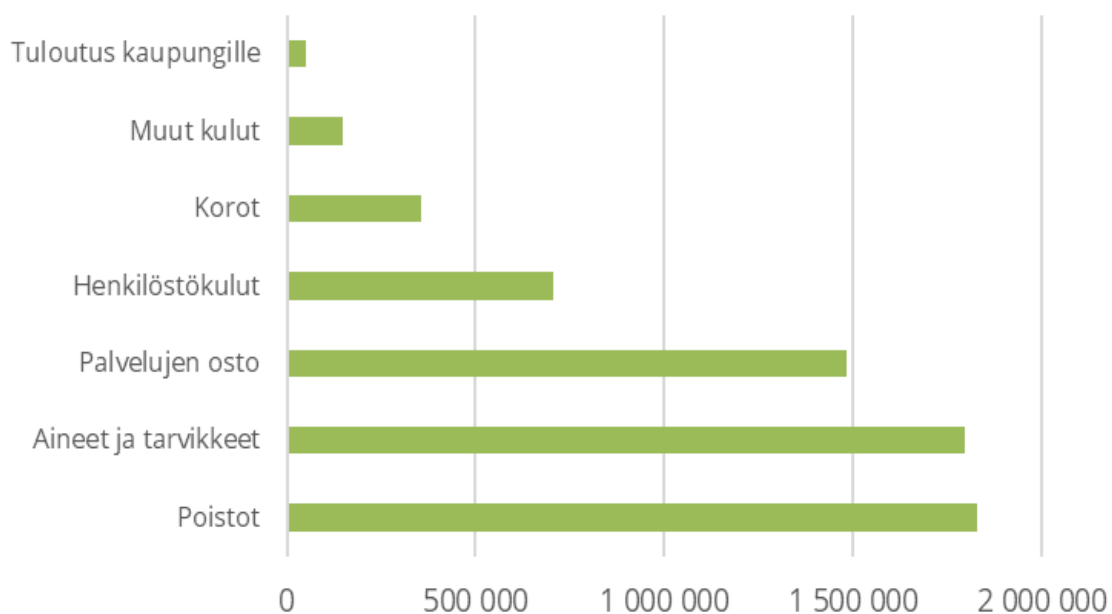
Voitto, %: $100 \cdot \text{Yli-/alijäämä ennen varauksia} / \text{liikevaihto}$

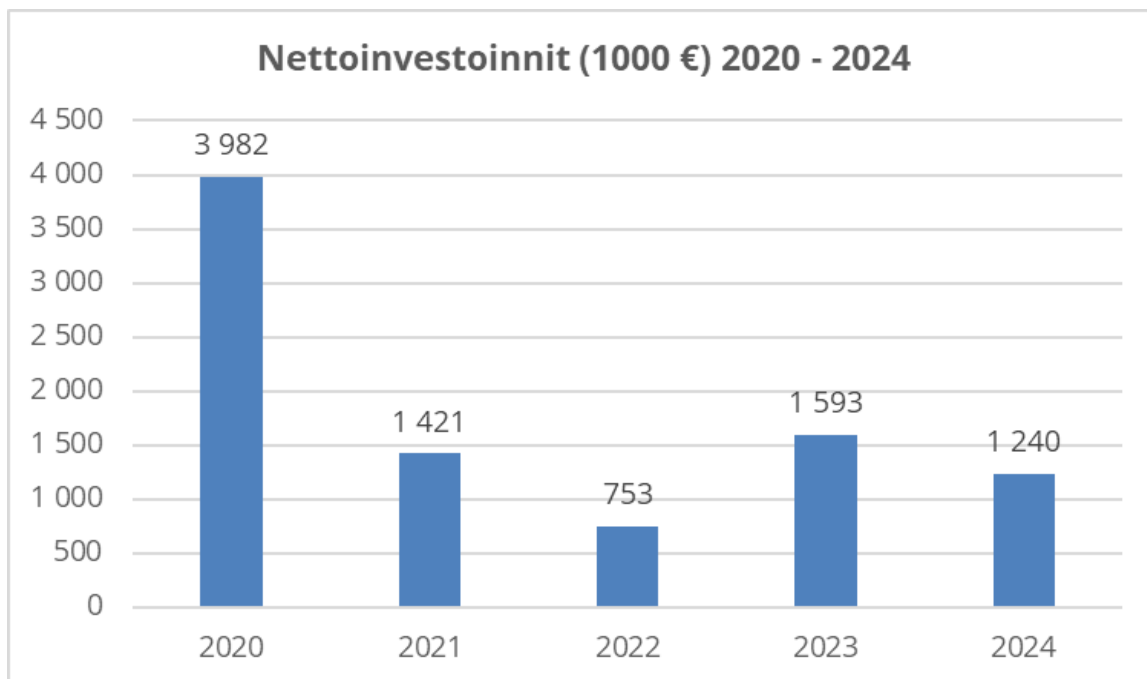

Kulujen jakautuminen 2020 - 2024 (1000 €)

Tuloslaskelman kulujen jakautuminen 2024

Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut (1000 €)	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	278	324
Poistot ja arvonalentumiset	1 830	1 762
Rahoitustuotot ja -kulut	-378	-279
*Toiminnan rahavirta yht.	1 729	1 806
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-1 240	-1 593
* Investointien rahavirta yhteensä	-1 240	-1 593
Toiminnan ja investointien rahavirta	490	213
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset muilta	0	-7
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	1 800	1 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-1 960	-1 989
Lainakannan muutokset yhteensä	-160	-989
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	-90	319
Saamisten muutos muilta	62	43
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-4	-11
Korottomien velkojen muutos muilta	-298	432
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	-330	783
Rahoituksen rahavirta	-490	-213

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Toiminnan ja investointien rahavirran kert. 5 vuodelta, 1000 €	1 274	-2 918
Investointien tulorahoitus, %	139,5	113,4
Laskennallinen lainanhoitokate	1,1	1,1
Quick ratio	0,5	0,4
Current ratio	0,5	0,4

TUNNUSLUKIJEN LASKENTAKAAVAT:

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä: Toiminnan ja investointien rahavirta -välitulos, tilinpäätösvuoden ja neljän ed. vuoden kertymä.

Investointien tulorahoitus, %: $100 \cdot (\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunn. eriä} + \text{poistot ja arvonal.} - \text{tuloverot}) / \text{investointien omahankintameno}.$

Laskennallinen lainanhoitokate: $(\text{Vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{laskennalliset lainanlyhennykset}).$

Quick ratio: $(\text{Rahat ja pankkisaamiset} + \text{rahoitusarvopaperit} + \text{lyhytaikaiset saamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}).$

Current ratio: $(\text{Vaihto-omaisuus} + \text{Lyhytaikaiset saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}).$

Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase ja sen tunnusluvut				
	2024	2023		
VASTAAVAA	1 000 €	1 000 €	VASTATTAVAA	1 000 €
Pysyvät vastaavat			Oma pääoma	
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	2 842
Muut pitkäv. menot	473	556	Ed. tilik. yli(-)/alijäämä(+)	8 549
*Aineettomat hyödykkeet	473	556	Tilikauden ylijäämä (-)/alijäämä (+)	-90
Aineelliset hyödykkeet			*Oma pääoma	11 301
Maa- ja vesialueet	105	105		
Rakennukset	8 141	8 696	Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	
Kiinteät rak. ja laitteet	13 058	12 842	Poistoero	84
Koneet ja kalusto	345	331	*Poistoero ja vapaaeht. var.	84
Keskeneräiset hankinnat	0	182		
*Aineelliset hyödykkeet	21 648	22 155	Vieras pääoma	
Sijoitukset			Pitkäaikainen	
Osakkeet ja osuudet	3 031	3 031	Lainat rah.- ja vakuutuslaitok.	10 736
Muut saamiset	92	92	Liitt.maksut ja muut pitkäaik. velat	1 743
* Sijoitukset	3 122	3 122	*Pitkäaikainen	12 479
**Pysyvät vastaavat	25 244	25 834	Lyhytaikainen	
Vaihtuvat vastaavat			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok.	1 950
Saamiset			Ostovelat	444
Lyhytaikaiset			Korottomat velat kaupungilta	0
Myyntisaamiset	334	407	Muut velat	130
Saamiset kaupungilta	905	815	Siirtovelat	117
Muut saamiset	19	9	*Lyhytaikainen	2 640
Siirtosaamiset	2	2	**Vieras pääoma	15 120
*Lyhytaikaiset saamiset	1 260	1 233	Vastattavaa	26 504
**Saamiset	1 260	1 233		27 067
**Vaihtuvat vastaavat	1 260	1 233		
Vastaavaa	26 504	27 067		

TASEEN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Omavaraisuusaste, (%)	43,0	42,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, (%)	242,9	242,5
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1 000 €	8 458	8 549
Lainakanta 31.12., 1 000 €	12 687	12 847
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	12 799	12 922
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0

TUNNUSLUKIJEN LASKENTAKAAVAT:

Omavaraisuusaste, %: $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %: $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä): Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Lainakanta 31.12.: Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat + Korottomat velat kunnalta)

Lainat ja vuokravastuut 31.12.: Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainasaamiset: Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjasaamiset ja muut lainasaamiset

Tilikauden tuloksen käsittely

Johtokunnan on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsitte-lystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tällöin tilikauden yli- tai alijäämää ennen va-raussiirtoja. Mikäli taseessa on kattamatonta alijäämää, on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta sekä voimassa olevan ta-loussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainotta-miseksi. Poistoeron vähennystä kirjataan 10 477,69 euroa, joka kohdistuu kokonai-suudessaan jätevesi – toiminnolle. Tilikauden alijäämä -90 357,50 euroa kirjataan ta-seen oman pääoman yli-/alijäämätilille.

5.3 Talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovien strategisten tavoitteiden toteu-tuminen 2023

Toteutui
Toteutui osittain
Ei toteutunut

Inspiroiva Iisalmi				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Päätöksenteko, johtaminen ja henkilöstön osallistaminen kehittämiseen on erinomaisella tasolla	Henkilöstön osaamiseen tähtäävät koulutukset ja osaamisen ylläpitäminen. Hyvinvointia tuetaan aktiivisesti.	Vuosittaisen koulutusohjelman toteuttaminen. Säännölliset henkilöstöpalaverit ja tyhy-tapahtumat.	Henkilöstöpalaverit ja Tp- kokoukset pidetty. Koulutuksia järjestetty ja niihin on myös osallistuttu.	
Huomioimme väestörakenteen muutokset ennakoivasti palvelutarjonnan kehittämisessä eri ikätasojille ja kohderyhmille	Erityisten käyttäjäryhmien huomioiminen	Vesiosuuskuntien kanssa tehtävä yhteistyö, koulutukset ja toimintojen yhdistäminen. Asiakastytyväisyyskyselyn järjestäminen.	Kaikki käyttäjäryhmät otettu huomioon.	

Ihana Iisalmi				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma	Tila
Olemme toiminnassamme hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä	Ilmasto- ja energia-päästöjen vähentämiseen liittyvät ratkaisut ja investoinnit ilmastotavoitteen saavuttamiseksi.	Vuosittaiset "askeleet" kohti hiilineutraaliutta	Hiilineutraaliutta kohti edetty pienin askelein	
Rakennamme toimivaa, viihtyisää ja turvallista kaupunkiympäristöä eri käyttäjäryhmien tarpeet huomioiden	Vesihuollon toimintavarmuuden ylläpitäminen	Jatkuvan varautumisen ylläpitäminen, varautumissuunnitelmat ajan tasalla. Vesihuoltoverkoston seuranta-järjestelmän rakentaminen vuosien 2023–2025 aikana.	Varautuminen pidetty korkealla tasolla ja osallistuttu harjoituksiin.	

Ihmeiden Iisalmi				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Omistajapolitiikkamme on aktiivista,	Vesihuollon palvelut tuotetaan	Toiminnan laadun ja kustannusten tunnuslukujen vertailu	Kustannuksia ja	

Ihmeiden Iisalmi				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
tarkoituksenmukaista ja tehokasta	laadukkaasti ja tehokkaasti	toiminnaltaan vastavien vesilaitosten kanssa valtakunnallisella tasolla	tunnuslukuja vertaillaan	
Toimimme yritysyhteistyöstä ja tarjoamme kilpailukykyiset yrittämisen olosuhteet, kehittämispalvelut sekä laajan yhteistyöverkoston niin teollisille kuin palveluyrityksillekin	Yritysten huomioiminen palveluntarjonnassa	Yhteistyöpalaverit ja ajantasaiset teollisuusjätevesisopimukset	Suurkuluttajien kanssa pidetty yhteistyöpalavereita ja teollisuusjätevesisopimukset tarkistettu.	
Olemme vetovoimainen ja palveluiltaan monipuolinen Ylä-Savon seutukeskus, kehitämme kaupungin elinvoimaa määrätietoisesti uusien asukkaiden ja yritysten saamiseksi alueelle yhteistyössä muiden seudun kuntien kanssa	Vesihuollon operatiivisten palvelujen yhtenäistäminen ja yhteistyön tiivistäminen Ylä-Savon vesihuollossa	Siirrytään vaiheittain kohti operointiyhteistyön tiivistämistä seuraavien vuosien aikana	Lisäselvityksessä	

Kestävä kuntatalous				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Investoimme vastuullisesti talouden realiteetit huomioiden	Investointien suunnitelmallisuus ja korjausvelan hallinta. Pitkän tähtäimen suunnitelman tarkentaminen.	Vuosittaisen työohjelman toteuttaminen ja tavoitteiden saavuttaminen. Korjausvelka pidetään alle 10 % tasolla.	Investoinnit kilpailutetaan ja pitkän tähtäimen suunnitelmaa seurailaan.	
Investoimme vastuullisesti talouden realiteetit huomioiden	Vesihuollossa tiloja käytetään tehokkaasti, korvaavat ja uudet tilat ovat tarkoituksenmukaisia	Tilojen tehokas hyödyntäminen. Kunto- ja tarveselvitykset uusittavien tilojen osalta.	Tilojen käyttö tehokasta ja tarpeenmukaista	

Kestävä kuntatalous				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
	ja energiataloudellisia.			

Hyvinvoiva henkilöstö				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Henkilöstö tietää, mitä heiltä odotetaan ja työtä tehdään innostuneesti	Osaaminen korkealla tasolla. Tehtävänkuvat ajan tasalla.	Tehtävänkuvien tarkastelu ja ammattitaidon ylläpitäminen ja kehittäminen tarvittavilla koulutuksilla.	Henkilöstö motivoitunutta ja osaavaa. Ilmapiiri ja keskustelu hyvällä tasolla, välillä liika kiire vaikuttaa negatiivisesti.	

Digitalisaatio, tiedonhallinta ja tiedolla johtaminen				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Kehitämme tiedolla johtamisen prosesseja organisaatiossa aktiivisesti	Dokumentaation hallinta ja tietoturvalliset ratkaisut dokumenttien tallentamisessa	Tiedonohjaussuunnitelman laadinta ja dokumentinhallinnan tarkentaminen	Tiedolla johtaminen hyvällä tasolla, joskin kaikkea ei voida toteuttaa johtuen resurssien rajallisuudesta	
Kehitämme palveluita ja työmenetelmiä digitaalisuuden mahdollisuudet hyödyntäen	Palvelutason nostaminen	Vuosittain vaihdetaan 300–500 etäluettavaa vesimittaria.	Mittareiden vaihto saatu erinomaiseen vauhtiin ja tavoitteet saavutettu uusien menetelmien myötä.	
Kehitämme palveluita ja työmenetelmiä	Sähköisten ja etäpalvelujen kehittäminen	Lähes kaikki asiakaspalvelut saatavilla verkon kautta.	Sähköiset palvelut erinomaisella tasolla	

Digitalisaatio, tiedonhallinta ja tiedolla johtaminen				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
digitaalisuuden mahdollisuudet hyödyn-tään				

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Iisalmen Veden toiminta on ollut taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden osalta vakaata jo useiden vuosien ajan. Asiakaskentässä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Ylä-Savon kuntien vesi- ja jätevesihuollon yhteistyömahdollisuuksia on selvitetty vuodesta 2018 alkaen. Selvitystyötä jatkettiin vuosina 2019–2021 toimintamallia tarkentaen. Vuonna 2022 pyrittiin tekemään päätöksiä, mutta edistymistä tapahtui vasta loppuvuodesta, kun Sonkajärvi ehdotti pilot-hankkeen käynnistämistä Ylä-Savon Vesi Oy:n toiminnan laajentamiseksi jätevesihuollon operointipalveluun. Hankkeen käsittely on edelleen kesken.

Asiakaspalvelua, toimintaohjeistuksia ja laatujärjestelmiä kehitetään jatkuvasti.

Palveluhankinnoissa keskitytään palvelu- ja toimintokohtaisiin kokonaisuuksiin. Ostopalveluina on hankittu mm. taloushallinto, palkkalaskenta, kirjanpito, atk-palvelut, suunnittelu- ja mittauspalvelut, siivous, postitus, lähetti- ja muut toimistopalvelut. Konsulttipalveluja on käytetty suunnittelutehtävissä ja kilpailutuksissa. Vesijohtolinjojen saneerauksissa on hyödynnetty kilpailutettuja urakoitsijoita tarpeen mukaan.

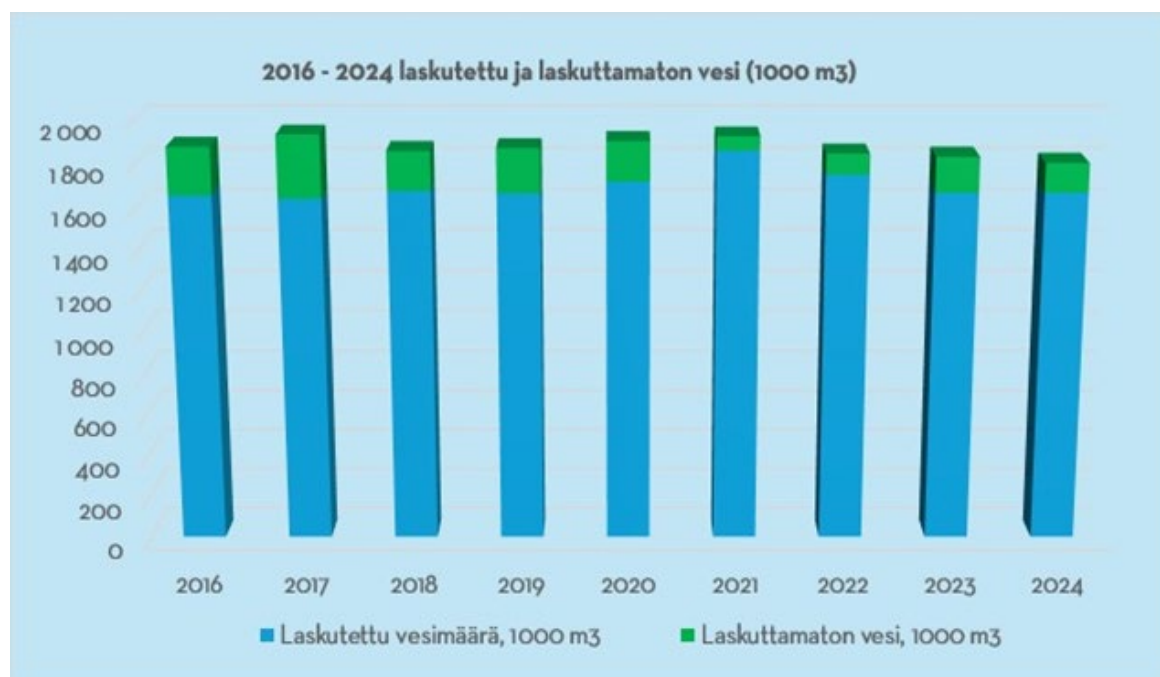
Jätevedenpuhdistamon laboratoriotutkimukset on suorittanut Savo-Karjalan Ympäristötutkimus Oy, puhdistamolietteen jälkikäsittelystä vastaa Gasum ja siivouspalveluista kaupungin kilpailuttamat siivousyritykset. Työterveyshuollosta vastaa Pihlajalinna.

Iisalmen Veden henkilöstö toimii Vuohiniemen toimitiloissa, kaupungin varikolla sekä kaupungintalolla, jossa sijaitsee myös asiakaspalvelu ja hallinto. Asiakaspalvelussa tarjotaan kattavasti myös sähköisiä ja etäpalveluita.

Päivystäjät valvovat vesiverkostoja ja jätevedenpuhdistamoa sekä vastaavat asiakaspäivystyksestä. Viiden hengen päivystysrinki ja uudistettu valvontajärjestelmä mahdollistavat etäyhteyksien tehokkaan käytön.

Vuonna 2024 talousveden kulutusmaksua nostettiin 0,05 euroa (alv 0 %). Perusmaksuihin (alv 0 %) tehtiin 4 % korotus. Talousveden hinta oli 1,36 euroa /m³ (alv 0 %). Iisalmessa talousveden hinta on kansallisen keskiarvohinnan alapuolella. Laskutetun veden määrä laski hieman edellisestä vuodesta (1,6 %).

Talousveden laatu on täyttänyt hyvin talousvedelle asetetut laatuvaatimukset ja suositukset. Vesijohtoverkostoon liittyneitä kulutuspaikkoja oli vuoden 2024 lopussa 4784. Laskuttamattoman talousveden määrä oli 7,7 % ostetusta vesimäärästä. Laskuttamaton vesimäärä sisältää pääasiassa vuotovesiä. Lisäksi vettä käytetään vesijohdolinjojen huoltotöissä, mm. putkilinjojen huuhteluun ja painekokeissa. Jatkuvalla putkilinjojen saneerauksella vuotovesimäärää pyritään pienentämään.

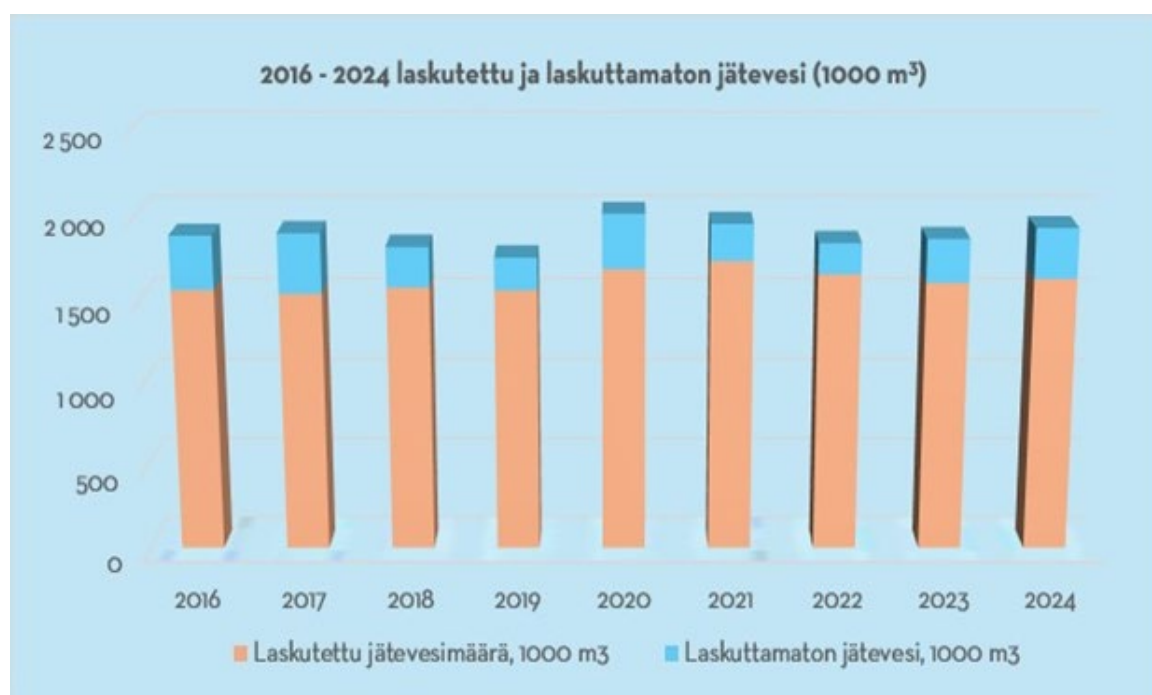

Investointisuunnitelman mukaiset puhtaan veden putkilinjahankkeet on toteutettu hyväksytyn työohjelman mukaisesti. Olemme jatkaneet vesirunkolinjojen saneerausta katusaneerausten yhteydessä, ja keskeisiä kohteita ovat olleet Lippuniemi, Makkaralahti ja Haukiniemi. Lisäksi Riistakadulla suoritettiin merkittävä saneeraus. Vuonna 2024 puhdasvesiverkostoon tehdyt nettoinvestoinnit olivat yhteensä 483 806 euroa.

Viemäriverkostoon liittyneiden talouksien määrä oli vuoden 2024 lopussa 3 390. Jäteveden kulutushintaan tehtiin vuoden alussa 0,09 euron (alv 0 %) korotus, jolloin jäteveden hinta oli 2,45 euroa/m³ (alv 0 %). Myös jäteveden perusmaksuja korotettiin 4 %. Laskutetun jäteveden määrä kasvoi edellisvuodesta noin 23 000 m³.

Vuotovesien ja laskuttamattoman jäteveden määrä oli noin 15,5 %. Tavoitteenamme on vähentää vuotovesiä suunnitelmallisilla verkostosaneerauksilla, jotka parantavat verkoston toimintavarmuutta ja vähentävät ylimääräistä kuormitusta. Vuotovesimäärät voivat kuitenkin vaihdella vuosittain sään ja sade- ja sulamisvesien määrän mukaan.

Jatkamme määrätietoisesti vesihuollon kehittämistä varmistaaksemme laadukkaan ja kustannustehokkaan palvelun asiakkaillemme.

Iisalmen vesihuoltoverkoston arvonmääritys- ja saneerausohjelma ohjaa järjestelmällisesti verkoston saneeraushankkeiden toteuttamista. Vuonna 2024 jatkoimme jätevesiverkoston ja pumppaamoiden inventointia sekä peruskorjaus- ja uusintatyötä niin katusaneerauskohteissa kuin muissakin saneerausohjelman mukaisissa kohteissa. Viemäriverkoston toteutettujen nettoinvestointien määrä oli noin 326 507 euroa, ja saneerauksia sekä uudisrakentamista jatkettiin suunnitelmallisesti vuoden loppuun saakka.

Viemäriverkoston saneerauksilla on merkittävä vaikutus vuotovesien hallintaan, sillä ne auttavat säätelemään puhdistamolalle tulevaa vesimäärää ja tehostavat näin puhdistamon toimintaa. Jatkamme saneerausohjelman mukaista vuosittaista korjaustyötä, jonka tavoitteena on lyhentää viemäriverkoston korjausvelkaa ja pienentää putkistovaurioiden sekä ympäristövahinkojen riskiä.

Asemakaava-alueen viemäriverkostoa täydennettiin katusaneerausten yhteydessä tarpeen mukaan, varmistaen verkoston toimintavarmuuden ja kapasiteetin

riittävyys. Vesihuollon kehittäminen ja saneeraustyöt jatkuvat strategiamme mukaisesti myös tulevina vuosina.

Vuonna 2024 toteutimme merkittäviä parannuksia pumppaamoiden ja Vuohiniemen puhdistamon toimintaan. Pumppaamoilla uusittiin tarvittavat sähköjärjestelmät ja -keskukset, parantaen näin laitoksen toimintavarmuutta. Vuohiniemen puhdistamolle asennettiin kaksi rumpusuodatinta, jotka täydentävät esiselkeytysaltaan toimintaa uutena prosessiosana. Lisäksi puhdistamon linkotornin hydraulikoneikko ja siilojen suojaus uusittiin, mikä edistää laitoksen tehokkuutta ja prosessien luotettavuutta.

Verkoston rakennetiedon ylläpito ja huoltoseuranta toteutetaan KeyAqua-seuranta-järjestelmällä. Järjestelmä mahdollistaa asiakastietojen hallinnan kiinteistökohtaisesti ja tarjoaa mahdollisuuden kohdennettujen tekstiviestitiedotteiden lähettämiseen. Olemme jatkaneet järjestelmän kehittämistä, ja sen ominaisuuksiin kuuluu nyt myös häiriötilannekartta. Saneeraustöiden työnjohtoa tehostettiin Buildie-sovelluksella, joka kokoaa projektikohtaisesti kaiken tarvittavan tiedon yhteen järjestelmään, parantaen näin työmaan hallintaa ja tiedonkulkua.

Asiakaspalvelun ja hallinnon työkalut ovat keskeinen osa vesilaitoksen toimintaa. Asiakas- ja laskutustiedot sekä liittymäsopimukset hallinnoidaan Vesikanta-ohjelmassa. Huolto- ja kunnossapitotietojen sekä työlaskutuksen seuranta toteutetaan Pinja Novi -kunnossapitajärjestelmässä, joka tukee myös asiakastöiden ja resurssien ohjausta sekä tiedonsiirtoa suoraan työmaille.

Dokumentinhallintaan ja projektinhallintaan käytössämme on M-Files -järjestelmä. Sinne on tallennettu muun muassa Vuohiniemen saneerausprojektin suunnitelmat ja asiakirjat. Lisäksi verkostotyömailla käytetään sähköisiä työmaapöytäkirjoja, jotka tallennetaan reaaliaikaisesti M-Files-dokumenttipankkiin. Järjestelmällinen tiedonhallinta ja modernit digitaaliset työkalut tukevat vesilaitoksen sujuvaa toimintaa ja palvelun kehittämistä asiakkaillemme.

Käyttötalouden toteutuminen

Käyttötalousosan toteutumisvertailu esitetään tulosalueittain.

	TA2024	TA2024 muutokset	Ta+muut. 2024	Toteutunut 2024	Poikkeama
Vesilaitos/puhdasvesi					
Toimintatuotot	2 496 500	0	2 496 500	2 540 482	43 982
Toimintakulut	-1 472 100	0	-1 472 100	-1 391 981	80 119
Netto	1 024 400	0	1 024 400	1 148 501	124 101
Osuus hallinnon kust.	-254 150	0	-254 150	-275 574	-21 424
Netto	770 250	0	770 250	872 927	102 677
Vesilaitos/jätevesi					
Toimintatuotot	4 131 400	-500 000	3 631 400	3 695 231	63 831
Toimintakulut	-2 350 800	0	-2 350 800	-2 185 012	165 788
Netto	1 780 600	-500 000	1 280 600	1 510 219	229 619
Osuus hallinnon kust.	-254 150	0	-254 150	-275 574	-21 424
Netto	1 526 450	-500 000	1 026 450	1 234 645	208 195
Kaikki yhteensä					
Toimintatuotot	6 627 900	-500 000	6 127 900	6 235 713	107 813
Toimintakulut	-3 822 900	0	-3 822 900	-3 576 993	245 907
Netto	2 805 000	-500 000	2 305 000	2 658 720	353 720
Hallinnon kust.	-508 300	0	-508 300	-551 148	-42 848
Netto yhteensä	2 296 700	-500 000	1 796 700	2 107 572	310 872

Käyttötalousosan määrärahat ja tuloarviot ovat liikelaitosta sitovia johtokuntaan nähden tulosaluetasolla edellä esitetyn mukaisesti.

Puhtaan veden toimintatuotot ylittyivät noin 44 000 eurolla ja toimintakulut alittuivat noin 80 000 eurolla. Jäteveden toimintatuotot ylittyivät noin 64 000 euroa ja toimintakulut alittuivat noin 166 000 eurolla. Hallinnon kustannukset ylittivät talousarvion noin 43 000 eurolla. Nettoylitys noin 311 000 euroa talousarvioon (noin 17 %).

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tuloslaskelman toteutumisvertailu (sisäiset ja ulkoiset)	TA 2024	TA2024 muutokset	TA+muutos 2024	Toteutunut 2024	Poikkeama
Liikevaihto	6 593 100,00	-500 000,00	6 093 100,00	6 178 291,72	85 191,72
Valmistus omaan käyttöön	31 800,00	0,00	31 800,00	13 828,52	-17 971,48
Liiketoiminnan muut tuotot	8 600,00	0,00	8 600,00	45 600,86	37 000,86
Muut tuet ja avustukset	500,00	0,00	500,00	7 431,54	6 931,54
Materiaalit ja palvelut	-3 436 100,00	0,00	-3 436 100,00	-3 280 669,54	155 430,46
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 992 100,00	0,00	-1 992 100,00	-1 796 553,59	195 546,41
Ostot tilikauden aikana	-1 992 100,00	0,00	-1 992 100,00	-1 796 553,59	195 546,41
Palvelujen ostot	-1 444 000,00	0,00	-1 444 000,00	-1 484 115,95	-40 115,95
Henkilöstökulut	-729 300,00	0,00	-729 300,00	-706 520,14	22 779,86
Palkat ja palkkiot	-586 500,00	0,00	-586 500,00	-569 398,09	17 101,91
Henkilösivukulut	-142 800,00	0,00	-142 800,00	-137 122,05	5 677,95
Eläkekulut	-125 600,00	0,00	-125 600,00	-122 308,56	3 291,44
Muut henkilösivukulut	-17 200,00	0,00	-17 200,00	-14 813,49	2 386,51
Poistot ja arvonalentumiset	-1 861 500,00	0,00	-1 861 500,00	-1 830 062,96	31 437,04
Suunnitelman muk. poistot	-1 861 500,00	0,00	-1 861 500,00	-1 830 062,96	31 437,04
Liiketoiminnan muut kulut	-171 900,00	0,00	-171 900,00	-150 391,25	21 508,75
Liikeylijäämä (-alijäämä)	435 200,00	-500 000,00	-64 800,00	277 508,75	342 308,75
Rahoitustuotot ja -kulut	-421 100,00	30 000,00	-391 100,00	-378 343,94	12 756,06
Korkotuotot	0,00	0,00	0,00	16 103,67	16 103,67
Muut rahoitustuotot	19 000,00	0,00	19 000,00	10 953,06	-8 046,94
Muille maksetut korkokulut	-390 000,00	30 000,00	-360 000,00	-354 107,29	5 892,71
Korvaus peruspääomasta	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-50 000,00	0,00
Muut rahoituskulut	-100,00	0,00	-100,00	-1 293,38	-1 193,38
Ylijäämä (alij.) ennen satunn.eriä	14 100,00	-470 000,00	-455 900,00	-100 835,19	355 064,81
Ylijäämä (alij.) ennen varauksia	14 100,00	-470 000,00	-455 900,00	-100 835,19	355 064,81
Poistoeron muutos	10 500,00	0,00	10 500,00	10 477,69	-22,31
Tilikauden ylijäämä (alij.)	24 600,00	-470 000,00	-445 400,00	-90 357,50	355 042,50

Investointien toteutuminen

Investointiosan toteutumisvertailussa esitetään projekteittain määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Toteutumisvertailussa esitetään talousarviovuodelle hyväksytty määräraha ja sen käyttö sekä niiden erotus. Lisäksi esitetään poikkeama

muutettuun talousarvioon ja hyväksytyt muutokset määrärahaan. Investointituloja ovat rahoitusosuudet ja käyttöomaisuuden myynnit.

Puhtaan veden osalta investointimäärärahat alittuivat noin 85 000 euroa, mikä johtui osittain projektien kustannustehokkaasta toteutuksesta sekä aikataulujen tarkennuksista. Jäteveden investointimäärärahojen toteutuma jäi noin 170 000 euroa talousarviota pienemmäksi. Tämä johtui pääosin joidenkin hankkeiden siirtymisestä tuleville vuosille.

Vaikka osa hankkeista siirtyi eteenpäin, Riistakadun ja Haukiniemen saneerauskohdeet ylittivät budjetoidut määrärahat. Budjettiylityksiin vaikuttivat ennakoitua laajemmat saneeraustarpeet sekä työmaiden tekniset haasteet. Näistä huolimatta investointien kokonaiskustannukset pysyivät taloudellisesti hallinnassa ja talousarvion puitteissa.

Projekti	Alku-per.TA	TA-muut.	TA muut. jälkeen	Tot 2024	Poikk. 2024
9900 Vesijohtoverkoston rakentaminen ja peruskorjaus					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-470 000	-19 000	-489 000	-412 268	-76 732
Netto	-470 000	-19 000	-489 000	-412 268	-76 732
9940 Koneet ja kalusto, puhdasvesi					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-55 000	-25 000	-80 000	-71 538	-8 462
Netto	-55 000	-25 000	-80 000	-71 538	-8 462
Puhdas vesi yhteensä					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-525 000	-44 000	-569 000	-483 806	-85 194
Netto	-525 000	-44 000	-569 000	-483 806	-85 194

Projekti	Alku-per.TA	TA-muut.	TA muut. jälkeen	Tot 2024	Poikk. 2024
9950 Jätevesipumppaamoiden hankinta ja peruskorjaus					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-200 000	4 000	-196 000	-162 090	-33 910

Netto	-200 000	4 000	-196 000	-162 090	-33 910
9951 Viemäriverkoston rakentaminen ja peruskorjaus					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-360 000	120 000	-240 000	-164 417	-75 583
Netto	-360 000	120 000	-240 000	-164 417	-75 583
9952 Vuohiniemen jätevedenpuhdistamo					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-390 000	-80 000	-470 000	-429 251	-40 749
Netto	-390 000	-80 000	-470 000	-429 251	-40 749
9960 Koneet ja kalusto, jätevedenpuhdistamo					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-10 000	0	-10 000	0	-10 000
Netto	-10 000	0	-10 000	0	-10 000
9980 Koneet ja kalusto, viemäril.					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-10 000	0	-10 000	0	-10 000
Netto	-10 000	0	-10 000	0	-10 000
Jätevesi yhteensä					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-970 000	44 000	-926 000	-755 758	-170 242
Netto	-970 000	44 000	-926 000	-755 758	-170 242
INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
Kulut	-1 495 000	0	-1 495 000	-1 239 563	-255 437
Netto	-1 495 000	0	-1 495 000	-1 239 563	-255 437
Kaupungin talousarviossa sitova erä		-1 495 000			-1 495 000
Johtokunnan asettamat sitovat erät					
Puhdas vesi		-525 000	-44 000		-569 000
Jätevesi		-970 000	44 000		-926 000

Rahoitusosan toteutuminen

Rahoituslaskelman toteutumisver- tailu	TA 2024	TA2024 muutos	Ta+muut. 2024	Tot. 2024	Poikkeama
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikeylijäämä (-alijäämä)	435 200	-500 000	-64 800	277 509	342 309
Poistot ja arvonalentumiset	1 861 500	0	1 861 500	1 830 063	-31 437
Rahoitustuotot ja -kulut	-421 100	30 000	-391 100	-378 344	12 756
*Toiminnan rahavirta yht.	1 875 600	-470 000	1 405 600	1 729 228	323 628
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-1 495 000	0	-1 495 000	-1 239 563	255 437
* Investointien rahavirta yhteensä	-1 495 000	0	-1 495 000	-1 239 563	255 437
Toiminnan ja investointien rahavirta	380 600	-470 000	-89 400	489 664	579 064
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	1 800 000	0	1 800 000	1 800 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-2 023 800	64 000	-1 959 800	-1 960 470	-670
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kaupungilta	0	0	0	-89 507	-89 507
Saamisten muutos muilta	0	0	0	62 256	62 256
Korottomien velkojen muutos kaupun- gilta	0	0	0	-3 824	-3 824
Korottomien velkojen muutos muilta	0	0	0	-298 120	-298 120
Rahoituksen rahavirta	-223 800	64 000	-159 800	-489 664	-329 864
Rahavarojen muutos	156 800	-406 000	-249 200	0	249 200

5.4 Tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma

Tuloslaskelma	2024	2023
(ulkoiset)	€	€
Liikevaihto	6 171 830,45	6 415 985,63
Valmistus omaan käyttöön	13 828,52	11 738,72
Liiketoiminnan muut tuotot	45 600,86	3 596,68
Muut tuet ja avustukset	7 431,54	6 238,22
Materiaalit ja palvelut	-3 274 208,27	-3 556 451,48
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 790 092,32	-2 004 141,98
Palvelujen ostot	-1 484 115,95	-1 552 309,50
Henkilöstökulut	-706 520,14	-648 647,73
Palkat ja palkkiot	-569 398,09	-517 254,77
Henkilöstösivukulut	-137 122,05	-131 392,96
Eläkekulut	-122 308,56	-107 843,70
Muut henkilösivukulut	-14 813,49	-23 549,26
Poistot ja arvonalentumiset	-1 830 062,96	-1 761 651,90
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 830 062,96	-1 761 651,90
Liiketoiminnan muut kulut	-150 391,25	-146 826,54
Liikelylijäämä (-alijäämä)	277 508,75	323 981,60
Rahoitustuotot ja -kulut	-378 343,94	-279 183,94
Korkotuotot	16 103,67	26 162,69
Muut rahoitustuotot	10 953,06	6 193,93
Muille maksetut korkokulut	-354 107,29	-261 534,62
Korvaus peruspääomasta	-50 000,00	-50 000,00
Muut rahoituskulut	-1 293,38	-5,94
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-100 835,19	44 797,66
Poistoeron muutos lisäys(-) tai väh(+)	10 477,69	11 386,91
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-90 357,50	56 184,57

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikeliijäämä (-alijäämä)	277 508,75	323 981,60
Poistot ja arvonalentumiset	1 830 062,96	1 761 651,90
Rahoitustuotot ja -kulut	-378 343,94	-279 183,94
*Toiminnan rahavirta yht.	1 729 227,77	1 806 449,56
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-1 239 563,48	-1 593 007,58
* Investointien rahavirta yhteensä	-1 239 563,48	-1 593 007,58
Toiminnan ja investointien rahavirta	489 664,29	213 441,98
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset muilta	0,00	-7 468,71
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset muilta	1 800 000,00	1 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-1 960 470,00	-1 988 804,00
Lainakannan muutokset yhteensä	-160 470,00	-988 804,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kaupungilta	-89 506,71	319 011,70
Saamisten muutos muilta	62 256,26	42 774,26
Korottomien velkojen muutos kaupungilta	-3 824,00	-10 820,54
Korottomien velkojen muutos muilta	-298 119,84	431 865,31
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	-150 180,87	782 830,73
Rahoituksen rahavirta	-489 664,29	-213 441,98
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	0,00

Tase

VASTAAVAA	2024	2023	VASTATTAVAA
Pysyvät vastaavat			Oma pääoma
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma
Muut pitkäv. menot	473 021,05	556 496,01	Ed. tilik. yli(-)/alijäämä(+)
*Aineettomat hyödykkeet	473 021,05	556 496,01	Tilikauden ylijäämä (-)/alijäämä (+)
Aineelliset hyödykkeet			*Oma pääoma
Maa- ja vesialueet	104 670,00	104 670,00	
Rakennukset	8 140 562,53	8 695 856,41	Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset
Kiinteät rakenteet ja laitteet	13 057 901,00	12 842 247,75	
Koneet ja kalusto	345 266,85	330 550,74	Poistoero
Keskeneräiset hankinnat	0,00	182 100,00	*Poistoero ja vapaaeht. varaukset
*Aineelliset hyödykkeet	21 648 400,38	22 155 424,90	
Sijoitukset			Vieras pääoma
Osakkeet ja osuudet	3 030 720,00	3 030 720,00	Pitkäaikainen
Muut saamiset	91 698,71	91 698,71	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok.
* Sijoitukset	3 122 418,71	3 122 418,71	Liitt.maksut ja muut pitkäaik. velat
**Pysyvät vastaavat	25 243 840,14	25 834 339,62	*Pitkäaikainen
Vaihtuvat vastaavat			
Saamiset			Lyhytaikainen
Lyhytaikaiset			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok.
Myyntisaamiset	333 980,75	406 831,27	Ostovelat
Saamiset kaupungilta	904 579,72	815 073,01	Korottomat velat kaupungilta
Muut saamiset	19 488,04	9 400,00	Muut velat
Siirtosaamiset	2 272,38	1 766,16	Siirtovelat
*Lyhytaikaiset saamiset	1 260 320,89	1 233 070,44	*Lyhytaikainen
**Saamiset	1 260 320,89	1 233 070,44	**Vieras pääoma
**Vaihtuvat vastaavat	1 260 320,89	1 233 070,44	
Vastaavaa	26 504 161,03	27 067 410,06	Vastattavaa

5.5 Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvien vastaavien arvostus ja suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 13.11.2017 § 129 alla olevan poistosuunnitelman. Suunnitelma on voimassa 1.12.2017 – 31.12.2021 välisenä aikana aktivoitavilla hyödykkeillä. Valtuusto on hyväksynyt päivitetyn poistosuunnitelman 29.11.2021 § 385, jota sovelletaan 1.1.2022 jälkeen aktivoitavilla hyödykkeillä. Investointien aktivointien alaraja on 10 000 euroa.

Aineettomat hyödykkeet	Poisto menetelmä	Poistoaika / poisto-%
Kehittämismenot	Tasapoisto	5 vuotta
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto	3 vuotta
Osake- ja vuokrahuoneistojen peruserän. menot	Tasapoisto	max. 10 vuotta
Muut	Tasapoisto	3 vuotta
Tiehankkeisiin osallistuminen	Tasapoisto	20 vuotta
Ratahankkeisiin osallistuminen	Tasapoisto	30 vuotta
Väylähankkeisiin osallistuminen	Tasapoisto	max. 40 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	15 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Maanalaiset kallioluolat	Tasapoisto	50 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		

Aineettomat hyödykkeet	Poisto menetelmä	Poistoaika / poisto-%
Kadut, tiet, torit ja puistot	Tasapoisto	20 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	Tasapoisto	20 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	Tasapoisto	20 vuotta
Vedenjakelu - ja viemäriverkosto	Tasapoisto	30 vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistus	Tasapoisto	20 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	Tasapoisto	20 vuotta
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	Tasapoisto	15 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	Tasapoisto	10 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Tasapoisto	10 vuotta
Koneet ja kalusto		
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	5 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	Tasapoisto	5 vuotta
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	8 vuotta
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5 vuotta
ATK-laitteet	Tasapoisto	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	5 vuotta
Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoa	
Investointien aktivointien alaraja on 10 000 euroa.		

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty hankintamenuon tai sitä alempan ar-
voon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempan todennäköiseen ar-
voon.

Konsernitili

Kaupungin konsernitilisopimuksen mukaisesti Iisalmen Veden rahavarat esitetään
kaupungin taseessa rahoissa ja pankkisaamisissa. Iisalmen Veden taseessa ne esite-
tään lyhytaikaisten saamisten ryhmässä, erässä saamiset kaupungilta.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväkokonaisuuksina

	2024	2023
Puhdasvesi	2 534 020,31	2 392 394,45
Jätevesi	3 695 231,06	4 042 668,80
Hallinto	9 440,00	2 496,00
Yhteensä	6 238 691,37	6 437 559,25

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Pysyvien vastaavien hyödykkeet	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet						Pysyvät vast. hyödykkeet yhteensä
	Muut pitkävaik. menot	Aineettomat hyödykkeet yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiint.rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Kesk.er. hankinnat ja enn.maksut	Aineelliset hyödykkeet yhteensä	
Poistamaton hank.meno 1.1.	556 496,01	556 496,01	104 670,00	8 695 856,41	12 842 247,76	330 550,74	182 100,00	22 155 424,91	22 711 920,92
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	10 814,61	1 157 211,11	71 537,75	0,00	1 239 563,47	1 239 563,47
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	182 100,00	0,00	-182 100,00	0,00	0,00
Tilikauden poisto Arvonlennukset ja niiden palautukset	-83 474,96	-83 474,96	0,00	-566 108,49	-1 123 657,87	-56 821,64	0,00	-1 746 588,00	-1 830 062,23
Poistamaton hank.meno 31.12.	473 021,05	473 021,05	104 670,00	8 140 562,53	13 057 901,00	345 266,85	0,00	21 648 400,38	22 121 421,43
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton kp-arvo 31.12.	473 021,05	473 021,05	104 670,00	8 140 562,53	13 057 901,00	345 266,85	0,00	21 648 400,38	22 121 421,43
Olennaiset lisäpoistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Pysyvien vastaavien sijoitukset	Osakkeet ja osuudet					Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				Pysyvien vastaavien sijoitukset yhteensä
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset konserni-yhteisöiltä	Saamiset kunta-yhtymiltä	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä	
Hankintameno 1.1	0,00	0,00	3 030 720,00	0,00	3 030 720,00	0,00	0,00	91 698,71	91 698,71	3 122 418,71
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12	0,00	0,00	3 030 720,00	0,00	3 030 720,00	0,00	0,00	91 698,71	91 698,71	3 122 418,71
Arvonl. ja niiden pal.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00	3 030 720,00	0,00	3 030 720,00	0,00	0,00	91 698,71	91 698,71	3 122 418,71

Saamisten erittely

	2024 Lyh.aikaiset	2023 Lyh.aikaiset
Saamiset kaupungilta		
Myyntisaamiset	13 151,10	13 309,45
Muut saamiset	904 579,72	815 073,01
Yhteensä	917 730,82	828 382,46
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset	8 538,15	7 849,71
Yhteensä	8 538,15	7 849,71
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaup. jäsenenä		
Myyntisaamiset	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistuos.yhteisöiltä		
Myyntisaamiset	6 255,66	13 905,75
Yhteensä	6 255,66	13 905,75
Saamiset yhteensä	932 524,63	850 137,92

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely

	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	2 842 189,22	2 842 189,22
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	2 842 189,22	2 842 189,22
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	8 548 737,48	8 492 552,91
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	8 548 737,48	8 492 552,91
Tilikauden ylijäämä	-90 357,50	56 184,57
Oma pääoma yhteensä	11 300 569,20	11 390 926,70

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	2024	2023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 040 276,00	4 908 432,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	5 040 276,00	4 908 432,00

Vieras pääoma

	2024 Lyh. aikaiset	2023 Lyh. aikaiset
Velat kaupungille		
Ostovelat	0,00	3 824,00
Siirtovelat	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	3 824,00
Velat osakkuusyhteisöille		
Ostovelat	106 242,78	101 538,06
Yhteensä	106 242,78	101 538,06
Vieras pääoma yhteensä	106 242,78	105 362,06

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Lomapalkkajaksotus	92 176,02	89 629,94
Korkojaksotukset	24 492,66	20 708,77
Muut siirtovelat muille	19,08	302,61
Yhteensä	116 687,76	110 641,32

Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

Vuokravastuut	2024	2023
Vuokravastuut yhteensä	111 804,48	74 537,00
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	42 491,51	46 040,00

Arvonlisäveron palautusvastuu

Ei palautuksen alaisia kiinteistöjä.

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Iisalmen Vesi -liikelaitos on tehnyt liittymis- ja käyttösopimuksen liittymisestä Sonka-järvi-Iisalmi siirtoviemäriin n. 200 metriä ennen siirtoviemäriin tasausallasta Iisalmen kaupungin alueella. Tasausaltaan ja sen jälkeisen viemäriverkoston käyttö- ja ylläpitokustannukset jaetaan Peltomäen siirtoviemäriin tulevan jätevesimäärän ja Sonkajärveltä tulevan jätevesimäärän suhteessa. Lisäksi Iisalmen Vesi -liikelaitos osallistuu tasausaltaalta Iisalmeen olevan siirtoviemäriin pääoman jäännösarvon kustannuksiin. Iisalmen Vesi -liikelaitoksen osuus on noin 20 % koko siirtoviemäriin osuudesta: vuosina 2024–2050 yhteensä noin 13 000 euroa.

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Henkilöstö	TP23	TA24	TP24	Poikkeama
Vakituiset	9,0	12,0	8,8	-26,7 %
Määräaikaiset	3,8	2,0	5,5	275,0 %
Yhteensä	12,8	14,0	14,3	2,1 %

Henkilöstökulujen erittely	2024	2023
Palkat ja palkkiot	573 838,59	522 623,40
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	122 308,56	107 843,70
Muut henkilöstösivukulut	14 813,49	23 549,26
Henkilöstökorvaukset ja muut korvauserät	-4 440,50	-5 368,63
Yhteensä tuloslaskelmassa	706 520,14	648 647,73
Käyttöomaisuus/keskener. kirjatut henkilöstökulut	50 888,48	50 012,98
Yhteensä henkilöstökulut	757 408,62	698 660,71

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut sisältyvät kaupungin tilinpäätösosioon.

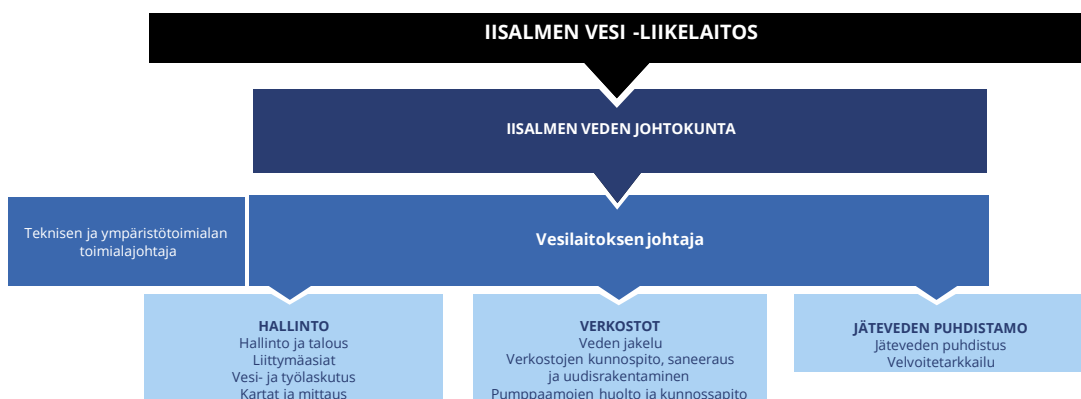
Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastajan palkkiot sisältyvät kaupungin maksamaan korvaukseen.

5.6 Organisaatio

Iisalmen Vesi -liikelaitoksen johtokunta 31.12.2024

Varsinaiset jäsenet	Henkilökohtaiset varajäsenet
Jarkko Partanen, pj.	Pekka Pirhonen
Virpi Hyvönen, vpj.	Harri Väisänen
Hannu Haukka	Tiina Parviainen
Päivi Pitkänen	Seppo Hartikainen
Arttu Pöyhönen	Jimi Riihola
Laura Räsänen	Marjatta Ryhänen
Jari Marttila	Anne Sutinen
Anne Kekkonen, hall.ed.	Aki Hirvonen

Kuva 6 Iisalmen Vesi -liikelaitoksen organisaatio 2024

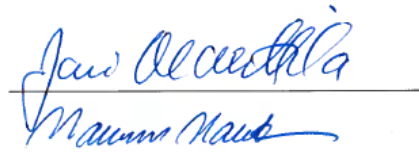
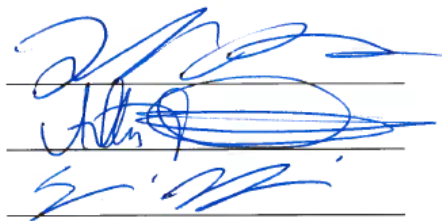
5.7 Tilinpäätöksen allekirjoitus ja merkinnät

7 Tilinpäätöksen allekirjoitus ja merkinnät

Iisalmessa, 27.2.2025

Iisalmen Vesi -liikelaitoksen johtokunta

Tilintarkastusmerkintä:

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen

Iisalmessa, kuun päivänä 2025

KPMG Oy, tilintarkastusyhteisö

www.iisalmi.fi

41 / 41

5.8 Muut eriytetyt laskelmat

5403 Kuntosalipalvelut

Toimintatuotot	227 875 €
Myyntituotot	- €
Maksutuotot	226 504 €
Muut toimintatuotot	1 371 €

Toimintakulut	-129 269 €
Henkilöstökulut	-42 710 €
Palkat ja palkkiot	-35 499 €
Eläkekulut	-6 309 €
Muut henkilösivukulut	-902 €
Palvelujen ostot	-5 093 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 073 €
Muut toimintakulut	-72 393 €

Toimintakate	98 606 €
---------------------	-----------------

Vuosikate	98 606 €
------------------	-----------------

Poistot ja arvон alentumiset	-30 381 €
------------------------------	-----------

Tilikauden tulos	68 225 €
-------------------------	-----------------

Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	68 225 €
---------------------------------------	-----------------

Laskennalliset erät	-60 991 €
---------------------	-----------

Tilikauden nettotulos	7 234 €
------------------------------	----------------

6 Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitus

Iisalmessa 31.3.2025

Iisalmen kaupunginhallitus

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Iisalmessa 6.5.2025

Tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab

Katri Hokkanen

JHT, KHT

7 Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

7.1 Käytetyt kirjanpitokirjat 2024

Pääkirjanpito

Kassanhallinta
Käyttöomaisuuskirjanpito
Myyntireskontra
Asiakirjat säilytetään sähköisenä järjestelmässä

Ostoreskontra
Päiväkirja
Pääkirja

Myyntireskontra, ulkoinen järjestelmä

Vesilaskutus

Konsernikirjanpito

Kirjanpito järjestelmässä, asiakirjat ja tietopyyntölomakkeet paperimuotoisena.

Maksuliikenne

Sähköisenä järjestelmässä

Tilinpäätös

Asiakirja säilytetään paperimuotoisena ja sähköisessä järjestelmässä

Tase-erittely

Asiakirjat säilytetään paperimuotoisena.

Säilytysaika

Sidottu tasekirja säilytetään pysyvästi, palkkaluettelot 50 vuotta, muut kirjanpitokirjat 10 vuotta ja tositteet kuusi vuotta tilikauden päättymisestä.

Luettelo käytetyistä tositelajeista (kursivoidut Rondo-arkistossa)

<u>Tositelaji</u>	<u>Nimitys</u>	<u>Tositelaji</u>	<u>Nimitys</u>
ALKUSA	Alkusaldot	MUIRS2	Muistiotosite Rondo sisäinen
BUD	Talousarvio	MUISIS	Muistio sisäinen
BUDL	Lisätalousarvio	MUIST1	Muistiotositteet
EXCMUI	Excel-muistiot	OMAKSU	Ostoreskontra maksut
KASSA1	Kassatositteet	OSTOT	Ostolaskut
KLALKU	Konsernin alkusaldot	PALKAT	Palkkatositteet
KLKIRJ	Konsernikirjaukset	PANKKI	Pankkien tiliotteet
KLYHT	Konserni tytär/ky	PUSATE	Pusatek
KOMMUI	Käyttöomaisuus muistiot	R8HYVL	Hyvityslaskujen kuittaus
KOMTOS	Käyttöomaisuustositteet	R8LASK	Laskut/ asiakkait/ R8 laskutus
MR	Hyvityslaskukuittaus	SISLAS	Sisäisen laskut
MR	Tileistä poisto	SISROP	Sisäiset laskut Rondo
MRPHYV	Hyvityslasku kuittaus	YMRHYV	MR hyvityslasku kuittaus
MRPK	Tileistä poisto	YMRK	MR Tileistä poisto
MRPMAN	Manuaalisuoritukset	YMRMAN	MR Manuaalisuoritukset
MRPVII	Viitesuoritukset		
MUIJAS	Muistioiden jaksotus sisäiset		
MUISRO2	Muistiotosite Rondo		

This documents contains 212 pages before this page

Dokumentet inneholder 212 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 212 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 212 sider før denne side

Detta dokument innehåller 212 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmitteckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

This documents contains 213 pages before this page
Dokumentet inneholder 213 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 213 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 213 sider før denne side

Detta dokument innehåller 213 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende